

Külügyminisztérium
Nemzeti fejlesztési és Gazdasági Minisztérium

Az EU Duna térségre szóló stratégiájának elkészítése – Magyarország második hozzájárulása

Magyarország jelen dokumentumban ismerteti azon együttműködési területeket, programokat, alprogramokat, valamint az egyes vonatkozó projekteket, amelyeket az Európai Bizottság felkérése alapján, az Európai Unió Duna Régió Stratégiájának (EDRS) elkészítéséhez javasol.

Magyarország az EDRS-hez javasolt első nézeteit, gondolatait 2009 decemberében juttatta el az Európai Bizottsághoz. Abban kifejtette gondolatait a makrorégiókról, az azokra vonatkozó stratégiakészítés kulcskérdéseiről, a Duna Régió néhány alapvető ismertető jegyéről, vonásáról, amelyeket az EDRS készítőinek figyelmébe ajánl. Az első magyar hozzájárulás bemutatta a régióra vonatkozó jövőképet, a javasolt stratégiai célokat, az EDRS prioritásai mentén előirányozható együttműködési, beavatkozási területeket, majd részletesen ismertette ezek lényegét, stratégiai és jogi beágyazottságát. E koncepciót kifejtő részletes magyar tanulmány tömörített változatának elkészítése befejezés előtt áll, átadása a Bizottságnak még 2010 első félévében várható.

A jelen második magyar hozzájárulás a Duna Régió legfontosabb problémái mentén nevesít 12 együttműködési területet, s a vonatkozó programok alprogram szerinti tagolásában néhány projekteket is megnevez.

Az együttműködésre javasolt területek sorrendje egyben a magyar javaslatok fontossági sorrendjét jelenti, és összhangban áll a 2010. február 25-én Budapesten megtartott Duna Csúcstalálkozóan kifejtett magyar állásponttal. Meggyőződésünk, hogy e javaslatok megvalósítása erőteljesen hozzájárulhat a Duna Régió és az Unió egésze versenyképessége fokozásához, feltárhat latens növekedési, fejlődési tartalékokat összhangban az Unió értékeivel, elveivel, céljaival. E javaslatok olyan szorosabb együttműködések irányoznak elő, amelyekhez bizonyos fejlesztési projektek is kapcsolódhatnak az EU fenntartható fejlődési és kohéziós politikai céljaival összhangban.

E javaslatok széleskörű nemzeti konzultációs folyamat során összeállított program és projekt javaslatok, melyek nemzetközi együttműködési vonzata részben megjelölt, részben a közeljövőben kerül sor meghatározásukra. A programlaponként bemutatásra kerülő beavatkozási területek a hazai célrendszerre épülve kerültek kidolgozásra. Magyarország természet-, közlekedés-földrajzi és geopolitikai helyzeténél fogva az Európai Duna Régió Stratégia néhány kérdésében vezető szerepre tart igényt, melyek a következők:

- az európai célkitűzésként is létező varratmentes Európa megteremtése, azaz a határok átjárhatóságának, használatának biztosítása, a kereskedelmi és az emberi kapcsolatok fejlesztése a gátló akadályok kiiktatásával,
- az édesvízkészletekkel való gazdálkodás,
- a Duna menti régió közlekedési hálózatainak fejlesztése, (Duna-völgyi gyorsvasút, intermodális, informatikával korszerűsített fuvarozás)

Az egyeztetésre javasolt programterületek

Magyar felelősséggel

1. Varratmentes Európa – Seamless Europe - ölelkező kapcsolatok, akadályok és szűk keresztmetszetek nélkül - A közlekedési szűk keresztmetszetek és kereskedelmi akadályok eltávolítása (*Magyar célrendszer horizontális 3. Az EU egységes piacának elősegítése*)
2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna vízgyűjtőn – védelem – gazdálkodás - védekezés (*Magyar célrendszer I. prioritás: A dunai térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően*)
3. Környezetbarát közlekedés a Duna régióban – Fenntartható dunai hajózás és intermodalitás (*Magyar célrendszer II. prioritás: Fenntartható gazdaságfejlesztés*)

Közreműködőként

4. Biodiverzitás a Duna mentén – A természeti örökség és ökológiai szolgáltatások védelme (*Magyar célrendszer I. prioritás: A dunai térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően*)
5. Duna menti zöld gazdaság (*Magyar célrendszer II. prioritás: Fenntartható gazdaságfejlesztés*)
6. A klímaváltozás hatásainak mérséklése a Duna vízgyűjtőn (*Magyar célrendszer horizontális 2. Klímaváltozás társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek mérséklése*)
7. Danube Science - Dunai Tudományos klaszter és kutatási tér (*Magyar célrendszer III. prioritás: Dunai identitás és együttműködés erősítése*)
8. Biztonságos Duna térség (*Magyar célrendszer I. prioritás: A Duna-térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően*)
9. Duna menti intézményközi együttműködések (*Magyar célrendszer III. prioritás: Dunai identitás és együttműködés erősítése*)
10. A dunai identitás erősítése – örökségvédelem, együttműködések (*Magyar célrendszer III. prioritás: Dunai identitás és együttműködés erősítése*)
11. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig (*Magyar célrendszer II. prioritás: Fenntartható gazdaságfejlesztés*)

Budapest, 2010. április 30.

Melléklet: programlapok

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Horizontális szempont 3	<i>Az EU egységes piacának elősegítése</i>
A program megnevezése	1. Varratmentes Európa – ölelkező kapcsolatok, akadályok és szűk keresztmetszetek nélkül A közlekedési szűk keresztmetszetek és kereskedelmi akadályok eltávolítása
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az EU versenyképességének javítása a növekedési tartalékok feltárásától függ. A kibővített EU-ban és általában a Duna régióban a politikai határok menti zóna belső társadalmi-gazdasági perifériává vált. Az Unión belüli határ menti zónában élő polgárok emberi, sokszor családi, gazdasági vállalkozási, kulturális és egyéb szabadság jogai csak akkor teljesedhetnek ki, ha a gazdasági szabadság jogokat gátló akadályokat lebontjuk, ha az Egységes Piac közlekedési fizikai infrastruktúrája és annak használata minden igényt kielégít. A Duna régió egyik legjellemzőbb sajátossága, hogy a szomszédos országokban őshonos nemzeti kisebbségek élnek, jobbra a politikai határok mentén, akik számára kiemelt fontossággal bír a határok átjárhatósága. A kisebbségek többi ízben megfogalmazták a határokon átívelő kapcsolattartás javítását célzó javaslatukat.</p> <p>A kereskedelmi akadályok lebontása a SOLVIT (Egységes Piac belső vitafóruma) hálózatán keresztül is elősegíthető. Egyes nemzeti hatáskörben hozott rendelkezések azonban a kereskedelem bujtatott akadályainak minősülnek, a sérelmek feltárása hiányos, ami jobb tájékoztatást kíván főleg a határ menti övezetek polgárai, vállalkozói, önkormányzatai irányban. Üzleti jelzések a banki szolgáltatások eltérő színvonalát, a cross-border szolgáltatások hiányát jelzik. Tudomás van az eltérő műszaki szabványok szelektív gazdaságfejlesztő hatásáról is (pl. bio-diesel).</p> <p>A Duna régió EU szegmensében a belső határokon és hasonlóan a régióbeli EU külső határokon átívelő közlekedési infrastruktúra hiányosságai és korlátozott használhatósága a belső piac egységessége kiteljesedésének és a kereskedelem fejlesztésének jelentős akadálya, ami egyben gátja az emberi, politikai, jó szomszédi kapcsolatoknak is.</p> <p>Elmaradt közúti összeköttetések, a politikai határt képező vízfolyásokon korábban átívelő újjá nem épített és hiányzó hidak, (pl. a bolgár-román szakaszon), közúti, vasúti összeköttetések, hiányzó kompok eltérő útirányú autópályák fejlesztések, jelöletlen határ menti aknamezők a Duna régió szinte minden határszakaszán jelen vannak.</p> <p>A Tisza folyón történő hajózásra vonatkozóan a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság Kormánya között Belgrádban, 1955. március 9-én aláírt Egyezmény van hatályban. Az</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>Egyezményben foglaltak szerint a Tiszán csak a két ország hajói közlekedhetnek, harmadik ország hajói csak eseti engedélyezés alapján hajózhatnak, amelynek érvényesíthetősége a torkolati pozíciót elfoglaló Szerbia hatóságainak döntésétől függ. Az egyezmény felülvizsgálata régóta időszerű feladat, hiszen az Európai Unió tagjaként Magyarországnak a tagországok számára biztosítania kellene a hajózható folyóin való szabad közlekedést, ami elé az Egyezmény a Tisza és mellékfolyói tekintetében jogi akadályt gördít.</p> <p>A program célja tehát</p> <ul style="list-style-type: none"> - az áruk határokon át történő szabad áramlását a gyakorlatban akadályozó nemzeti kereskedelmi és gazdasági szabályozások egységesítése, harmonizálása - a határokon átnyúló közlekedési infrastruktúra fejlesztése és a használatát gátló akadályok felszámolása
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jelenleg ideiglenes határ átmeneti helyek állandósítása és új határátkelők létesítése, ennek lehetőségének elősegítése ▪ Határokon áthaladó regionális és helyi jelentőségű közlekedési infrastruktúra kiépítése ▪ Határon átmenő személy és teherforgalom feltételrendszerének (tarifák, engedélyezési szabályozás, menetrendek és útvonalak stb.) javítása, ▪ Az áruk, szolgáltatások szabad áramlását akadályozó állategészségügyi és népegészségügyi szabályozások valamint minőségi tanúsítványok rendszere, engedélyezési eljárások, előírások egységesítése.
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Ausztria, Szlovákia, Románia, Ukrajna, Horvátország, Szlovénia, Szerbia, Bulgária, Csehország, Bosznia-Hercegovina és Montenegró
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	EU alapító szerződése
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	II. A Duna-térségi jó szomszédsági viszony, biztonság, kulturális, gazdasági, közlekedési kapcsolatok és a határok átjárhatóságának javítása
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	HUNINEU (Magyar Nemzeti Kisebbségek Európai Érdekképviselői Irodája), SOLVIT, Nemzeti Infrastruktúrafejlesztő Zrt., Magyar Közút nonprofit Zrt., Magyar Államvasutak, VOLÁN társaságok, teherfuvarozó szakmai szervezetek és önkormányzatok/helyhatóságok
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A könnyebb emberi kapcsolattartási, átkelési lehetőségek miatt közeledhetnek az országok, népek, közösségek, intenzívebbé válnak a kapcsolatok, helyreállhatnak korábbi térségi gazdasági és vonzáskörzeti kapcsolatok, oldódnak a periferikus helyzetből következő hátrányok, ezáltal élénkül a határokon áthaladó kereskedelem, növekszik a régió gazdaságának teljesítménye és javulhat a helyben élők életminősége és az államok szomszédsági viszonya valamint a Régió vonzásképesége.</p> <p>A mindennapi életben tapasztalható igények és problémák egy csokorba gyűjtése, majd a problémarendezési projektek multilaterális irányításban (Duna régió, EU), felügyeletben, a nyilvánosság erejének hasznosításával</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	történő kezelése az európai polgárok, vállalkozók számára egyértelműen bizonyítaná az európai szintű beavatkozás eredményességét, , amely politikai hatása is kiemelkedő.
<i>Program finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatosan
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Alprogramonként eltérő
<i>Kapcsolódás más programokhoz/projektekhez</i>	A szomszédos országok közlekedési hálózatainak fejlesztéséhez lehetségesek a kapcsolódások

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Alprogram megnevezése	1.1 A határok átjárhatóságát, az infrastruktúra használatát szolgáló „Varratmentes Európa” programban foglaltak megvalósítása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Ausztria, Szlovákia, Románia, Ukrajna, Horvátország, Szlovénia, Szerbia, Csehország, Bosznia-Hercegovina és Montenegró
<i>Területi lehatárolás</i>	Ausztria Szlovákia, Magyarország, Horvátország, Románia, Szerbia, Ukrajna, Bosznia-Hercegovina és Montenegró határszakaszai
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A program célja az Egységes Piac létrejöttéhez szükséges társadalmi-gazdasági kapcsolatokat megkönnyítő, határokon átívelő gazdasági kapcsolatok létrejöttének elősegítése. Ennek érdekében az egyes határszakaszokon a személyek és áruk, szolgáltatások akadálytalan áramlásának biztosítása szükséges, amit sok esetben az öröklött infrastrukturális hiányok, illetve korszerűtlen feltételek is akadályoznak. A program célja ezen akadályok felszámolása és a szükséges infrastrukturális és szolgáltatásbeli feltételek megteremtése, részben rekonstrukció révén.
<i>Kötelezettség (jogszabályi)</i>	92/2009 Országgyűlési határozatban („Varratmentes Európa”) foglaltak.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A térségben élők közötti kapcsolattartás megkönnyítése és ezzel a kereskedelmi kapcsolatok előtti akadályok megszüntetése
<i>Az alprogram érintettjei</i>	Közútkezelők, NIF Zrt. érintett önkormányzatok, lakosok és vállalkozások
<i>Az alprogram tartalma</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ideiglenes határ átmeneti helyek állandósítása és új határátkelők létesítése lehetőségének vizsgálata ▪ Autóbuszok és áruszállító járművek átmenetének és határ átlépésének elősegítése ▪ Tömegközlekedési járatok (autóbusz, vasút, vízi közlekedés) útvonalainak meghosszabbítása és újak létrehozatala ▪ Kishatárforgalmi tömegközlekedési tarifa rendszerek kidolgozása ▪ Határon átmenő vasúti menetrendek összehangolása és kedvezményes tarifa rendszerek kidolgozása ▪ Nemzeti engedélyekkel rendelkező áruszállítás lehetőségének megteremtése a kishatár térségekben, állategészségügyi és népegészségügyi szabályozások valamint minőségi tanúsítványok rendszere, engedélyezési eljárások, előírások egységesítése ▪ Egyes, az interregionális teherforgalom határátmenetét megkönnyítő, illetve a belső perifériás helyzetből adódó hátrányok csökkentését elősegítő közúti útfejlesztések, főként a Pozsony (Bratislava)-Rajka szakaszhoz kapcsolódó Mosonmagyaróvár-Csorna gyorsforgalmi, Vámoszabadi-Győr, illetve a Bóly--Ivándárda (országhatár) gyorsforgalmi - Pélmonostor (Beli Manastir - HR) és Szigetvár--Sellye--országhatár—Slatina (HR)

	szakaszokon.
Vízió/hatások/eredmények	A határ két oldalán élők közötti társadalmi-gazdasági kapcsolatok élénkülése várható.
Az alprogram költségigénye	Európai Területi Együttműködés, Közlekedés OP forrásokból
A megvalósítás időtartama	Folyamatosan
Az alprogram készültségi foka	<p>A csatolt táblázatok alapján országos és helyi közutak fejlesztése, illetve határ-átkelés feltételeinek javítása az egyes határszakaszokon többek között:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Záhony-Csop (Csap) közúti határátkelőhely, Közös Kapcsolattartási Szolgálati Hely (KKSZH) létesítése. • Beregsurány-Luzsanka (Asztély) közúti határátkelő-fejlesztés, különösen kamionterminál építése, a kamionforgalom számára a határátkelés lehetővé tétele, határforgalom-ellenőrzést támogató eszközök beszerzése magyar és ukrán oldalon; • Hercegszántó-Backi Breg (Béreg) közúti határátkelőhelyen a szükséges műszaki és infrastrukturális feltételek megteremtését a nemzetközi áruforgalom engedélyezéséhez 6 tonna megengedett legnagyobb össztömegig; • Tiszabecs-Vilok (Tiszaújlak) közúti határátkelőhely, különösen: útlevélkezelő fülkék cseréje, vizitúrázók számára vízi határátkelő pont létesítése, legfeljebb 3,5 tonna raksúlyú tehergépkocsik átléptetéséhez szükséges infrastruktúra kiépítése; • Lónya-Horonhlab/Dzvinkove (Harangláb) közúti határátkelőhelyen a nemzetközi autóbusz forgalomhoz szükséges feltételek; • Barabás-Koszony (Mezőkaszony) közúti határátkelőhelyen a nemzetközi autóbusz forgalomhoz szükséges feltételek. • új határátkelőhely megnyitását Ásotthalom - Backi Vinogradi (Bácsszőlős) között; • Bácsalmás-Bajmok (Bajmok) közúti határátkelőhelyen a szükséges műszaki és infrastrukturális feltételek megteremtését a nemzetközi személyforgalom engedélyezéséhez; <p>A „Varratmentes Európa” programban szereplő határátkelők közül prioritást élveznek az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: OTTrT törvény) 1/3. számú mellékletében szereplő – a gyorsforgalmi- és főúthálózaton lévő, valamint a vasúti törzshálózaton lévő – határátkelők:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a Záhony – Csop határátkelőhelyet a 4. sz. főút vonalán, ▪ a Beregsurány – Luzsanka közúti határátkelőt a 41. sz. főút vonalán, a Tiszabecs – Vilok határátkelőt a 491. sz. főút vonalán, valamint ▪ a Hercegszántó – Backi Breg határátkelő az 51. sz. főút

	<p>vonalán.</p> <p>Tiszasziget-Dala (Gyála) közúti határátkelőhelyen a szükséges műszaki és infrastrukturális feltételek megteremtését a nemzetközi személyforgalom, valamint az autóbusz forgalom engedélyezéséhez. Jelenleg folyamatban lévő program az alábbi eredményekkel: Magyarország-Ausztria: 2009-ben 13 közlekedést érintő projekt nyert támogatást.</p> <p>Magyarország-Románia: I. fordulóban: 120 projekt jutott tovább, ebből 23 útépitési és felújítási célú projekt.</p> <p><i>A „Beregsurány-Luzsanka határátkelőhelyek teherforgalmi terminállal történő bővítésére” vonatkozó, ukrán-magyar közös projektjavaslatot, a program Közös Felügyelő Bizottsága elfogadta. A javaslat „Hatékony és Biztonságos határ Ukrajna és Magyarország között” címmel benyújtásra került az Európai Bizottsághoz jóváhagyásra. A megvalósíthatósági tanulmány és a környezeti hatástanulmány, valamint az engedélyezési tervek elkészítése kapcsán kiírásra került a vonatkozó beszerzési és közbeszerzési eljárás.</i></p>
--	---

Helyi közút fejlesztések aktuális állása az egyes határszakaszokon

Viszonylat	Építés/előkészítés alatt	Kiemelt	Másodlagos	Halasztható	Meglévő fejlesztése
Szlovénia	-	4	8	-	-
Ausztria	-	9	8	1	-
Szlovákia	8	6	16	9	-
Románia	16	2	7	-	1
Horváto.	-	1	8	2	
Szerbia.	1	-	3	-	4
Ukrajna	-	-	2	3	1
Összesen	25	22	52	15	6

A határon átvezető utak a „Varratmentes Európa” c. felmérés alapján 2008

Srsz	Határszakasz	A projektek prioritása	Országos közút	Helyi közút	Gyalog/Kp út	ÖSSZES
1	SZLOVÉNIA	meglévő	8	0	0	8
		kiemelt	2	2	0	4
		másodlagos	0	8	0	8
		halasztható	1	0	1	2
		ÖSSZES	11	10	1	
2	AUSZTRIA	meglévő	16	3	4	23
		kiemelt	4	4	0	9
		másodlagos	4	3	1	8
		halasztható	2	11	5	18
		ÖSSZES	26	21	10	
3	SZLOVÁKIA	meglévő	20	3	0	23
		kiemelt	7	5	0	12
		másodlagos	9	10	0	19
		halasztható	10	17	4	31
		ÖSSZES	46	35	4	
4	UKRAJNA	meglévő	5	0	0	5
		kiemelt	0	0	0	0
		másodlagos	2	0	0	2
		halasztható	6	1	5	12
		ÖSSZES	13	1	5	
5	ROMÁNIA	meglévő	10	0	0	10
		kiemelt	7	1	0	8
		másodlagos	5	4	1	10
		halasztható	6	16	4	26
		ÖSSZES	28	21	5	
6	SZERBIA	meglévő	6	0	0	6
		kiemelt	0	1	0	1
		másodlagos	3	0	0	3
		halasztható	3	6	3	12
		ÖSSZES	12	7	3	
7	HORVÁT-ORSZÁG	meglévő	7	0	0	7
		kiemelt	1	0	0	1
		másodlagos	3	4	0	7
		halasztható	5	15	2	22
		ÖSSZES	16	19	2	
		meglévő	72	6	4	82
		kiemelt	21	13	0	34
		másodlagos	26	29	2	57
		halasztható	33	66	24	123
		ÖSSZES	152	114	30	
		MINDÖSSZES				296

A Főmterv Rt. 2003. szeptemberében „Hálózati vizsgálat Ipoly-hidak újjáépítésre” /tervszám:12.02.361/ címen tanulmányt készített, melyben vizsgálta az Ipoly államhatárt képező szakaszán a régi úthálózati kapcsolatok újbóli kiépítésének lehetőségét, költségeit, valamint az ezek következtében várható társadalmi-gazdasági hatásokat.

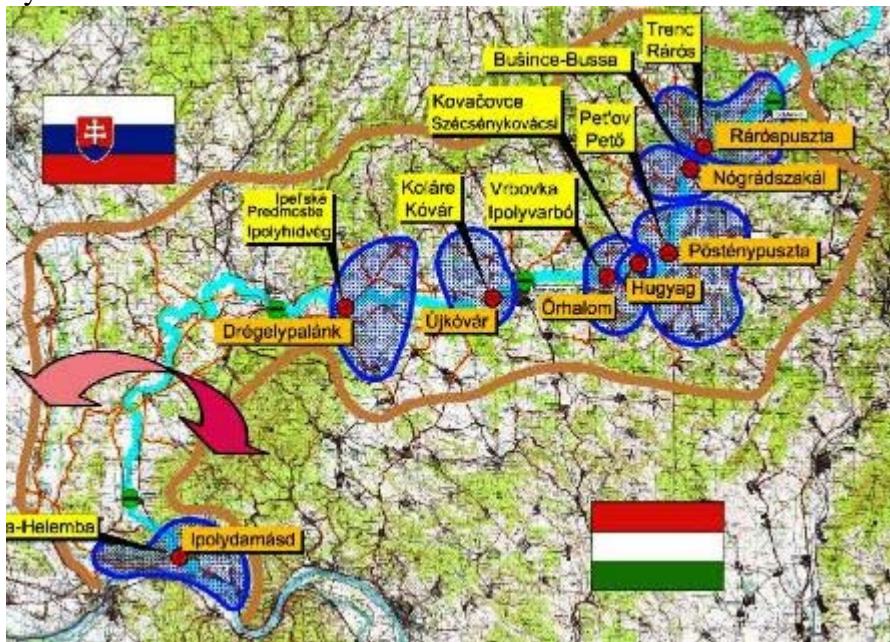
A Tethely Kft. 2004 júniusában „Az Európai Unióhoz történő csatlakozás utáni belső határvonalakon a közúti átkelési lehetőségek sűrítésének vizsgálata” címmel /tsz:0403/ tanulmányt készített az Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság megbízásából, melynek 5. kötete a magyar-szlovák határvonal Pest és Nógrád megyei területén vizsgálta a megszünt és meglévő határátkelési pontok újjáépítésének lehetőségeit.

2007-ben Gyurcsány – Fico találkozáson a Kassa és Miskolc közötti gyorsforgalmi út, valamint több új Ipoly-híd építéséről született döntés. Ezek közül a nógrád megye területén megvalósuló Rárós–Rárópuszta és a Petőpuszta–Pöstényháza közöttiek az első fordulóban nyertes projektek.

További Ipoly-hidak is épülhetnek a jövőben. Műszakilag a kormányfők által jóváhagyott átkelőhelyekhez hasonlóan van előkészítve egy harmadik beruházás, a Huguag és a szlovákiai Szécsénykovácsi (Kováčovce) közti híd. Ez nagyon közel esik a Petőpuszta és Szécsény közti átkelőhelyhez.

A távolabbi jövőben készülhetnek el a Bussa (Busince) és Nógrádszakál, az Órhalom és Ipolyvarbó (Vrbovka), a Kóvár (Koláre) és Újkóvár közti hidak, valamint a Drégelypalánk és Ipolyhidvég (Ipelské Predmostie) közti átkelőhelyek. Ez utóbbi csak gyalogosoknak és kerékpárosoknak épül, mert a Duna-Ipoly Nemzeti Park területét a környezetvédelmi hatóságok nem akarják további autóforgalommal terhelni.

A Kóvár és Újkóvár közti híd Balasagymatot tehermentesítené. A tervek szerint Pest megyében is létesülne két új híd. Az egyik a szlovákiai Helembát (Chlaba) kötné össze Ipolydamásddal, a másik Vámosmikolát Ipolypásztóval (Pastovce). A Helemba és Ipolydamásd közti híd a Szob és Párkány (Stúrovo) közti útvonalat rövidítené le. A két város között jelenleg Letkés és Ipolyszalka között lehet átjárni közúton, ami viszonylag nagy kerülőt jelent, miközben a vasút a Duna mentén halad egyenesen, Szob, Helemba, Párkány nyomvonalon.

Nógrád megyei hidak:

2010. március 2. Átadták a munkaterületet a **Rárópuszta - Rárós** (Rároš) települések közötti Ipoly-híd építésére – közölte a NIF Zrt. Rárópuszta és Rárós (Rároš) között, az Ipoly folyó

feletti közúti híd és ahhoz mindkét oldalon út épül, az ehhez a munkához szükséges munkaterületet adták át.

2010. március 12. Eredményhirdetés a **Pösténypuszta-Pető** közötti Ipoly-híd kivitelezőjének A kivitelezési ajánlati felhívás megjelenése 2009. december 26.

Eredményhirdetés időpontja: 2010. március 12.

Nyertes Ajánlattevő: PM Konzorcium (Konzorcium vezető tagja: Porr Építési Kft.,
Konzorcium tagja: MCE Nyíregyháza Acélszerkezetgyártó Kft.)

Nyertes ajánlati ár: nettó 3.188.016 euro

A beruházás tervezett befejezése: 2011. június 30.

A beruházás besorolása: országos közútfejlesztés

A projekt bemutatása:

A Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság közös államhatárán, Szécsény (Pösténypuszta)-Pető (Pet'ov) települések között, a V.23. és V.24. határjelek térségében, a közúti kapcsolat helyreállítása érdekében az Ipoly-folyó 141+800 fkm szelvényében egy 75,1 m felszerkezeti hosszúságú közúti híd és a kétoldali kapcsolódó úthálózat megvalósítása. A Szécsény (Pösténypuszta)-Pető (Pet'ov) települések közötti Ipoly-híd a határszakaszon, az Ipoly felső folyásszakaszán teremt kapcsolatot a magyar oldali 2205. j. Szécsény-Ipolytarnóc összekötő út és a szlovák oldali III/5652 Bušince-Kiarov közötti úttal összesen 2300 m új út megépítésével.

Magyar oldali útcsatlakozás:

Az Ipoly folyó 141+800 fkm szelvényébe tervezett új hídhoz vezető 22105. j. Pösténypuszta településen átvezető, rossz állapotú út teljes hosszúságában rehabilitációra szorul, mely a 2205. j. Szécsény-Ipolytarnóc összekötő út 2+384 km szelvényébe egy körforgalmú csomóponttal csatlakozik.

A 2205. j. ök. út jelen állapotában megegyezik a magyar utak átlagos állapotával, koronaszélessége 9-10 m között változik, burkolatszélessége 6-6,5 m közötti. A körforgalmi csomópont kialakítása miatt is, ennek az útnak a 2+193 km és 2+500 km (eredeti szelvényezés szerint 2+482 km) szelvények közötti szakaszán korrekciót kell végrehajtani. A 2205. j. ök. út 2+384 km szelvényénél van az új körforgalmú csomópont középpontja, melynek külső sugara 28,0 m.

A 2205. j. ök. úttól a megmaradt hídfőig a 22105. j. „zsákutca” majdnem teljes egészében Pösténypuszta átkelési szakasza, igen rossz állapotban van. Koronaszélesség 9-10 m között változik, burkolatszélessége 4,0-6,0 m. Rehabilitáció után a körforgalom középpontjától (0+000 km sz.), egy 5,50 m hibaszelvényrel az 1+258,46 km szelvényénél csatlakozik az új hídhoz. A jobboldalon meglévő és megmaradó járdaszakaszt 1,50 m szélességre kell bővíteni és újraaszfaltozni.

Szlovák oldali útcsatlakozás:

A szlovák oldalon az új hídtól egy meglévő rossz állapotú, rehabilitációra szoruló út vezet a III/5652 sz. Bušince-Kiarov összekötő útig, ahol egy körforgalmú csomóponttal csatlakozik ahhoz.

A bekötő út 1,037 m hosszban kerül szélesítésre, megemelésre és felújításra, jobb oldalán végig járdával, a hídfő töltésétől bal oldalon 32 m hosszban gabionos megtámasztással.

A III/5652 sz. út korrekciója egy négyágú 14,50 m külső sugarú körforgalmú csomóponttal kapcsolódik a bekötő úthoz.

Közúti híd:

A híd szerkezete: négynyílású acél-vasbeton együttdolgozó főtartós

Teljes hídszélesség: 12,62 m, Pályabeosztás: 1,75 m járda, 2x4,0 m kocsi pályája, 1,75 m járda

Pest megyei hidprojektek az ETE második fordulójában kerültek benyújtásra.

A **Vámosmikolát Ipolypásztóval** összekapcsoló híd jelentősége abban rejlik, hogy a falu fontos közlekedési csomópont: a településen Ipolyság, Zselíz és Érsekújvár irányába is elágazik az út. Az átkelő 1945-ben ment tönkre, a németek bombázták le.

Megvalósíthatósági tanulmány készült 2009-ben, több alternatívát vizsgáltak a tervezendő híd helyére és szerkezetére vonatkozóan. A tanulmány eredménye, hogy a régi híd helyén kerüljön rögzítésre az új híd. A híd szerkezetére vonatkozóan az egyik egy-, vagy kétnyílású alsópályás ívhíd, vagy rácsos főtartójú ortotróp acél pályalemezes híd. A másik felsópályás tömör acél gerinclemezes főtartójú, vasbeton pályalemezes öszvér szerkezet. A híd keresztmetszete 8,0 m kocsipálya szélesség, mindkét oldalon 2,40 m hasznos szélességű járdával.

Helembát és Ipolydamásdot egy 19. században megépült faszerkezet kötötte össze, melyet a későbbiekben komp helyettesített. A nagymarosi vízlépcső kivitelezésekor új híd létesült, mely azonban csak különleges napokon, például ünnepek alkalmával üzemelt, mígnem 2000-ben a jeges ár megsemmisítette.

Megvalósíthatósági tanulmány készült 2009-ben, több alternatívát vizsgáltak a tervezendő híd helyére és szerkezetére vonatkozóan. A tanulmány eredménye, hogy a régi híd helyén kerüljön rögzítésre az új híd. A híd szerkezetére a tervező egy háromnyílású vasbeton felszerkezetű híd tervét készítette el, majd a további alternatívaként egy egynyílású 70,0-75,0 m támaszközü alsópályás ívhíd vagy rácsos főtartójú ortotróp acél pályalemezes szerkezetű híd tervét kérték az egyeztetéseken résztvevők. A hidat az ÚT 2-3.401:2004 UME szerinti „A” jelű közúti teherre kell méretezni. (leegyszerűsítve 80 tonnás jármű átengedésére szolgál, a jelen kor szerinti legnagyobb, de kisebbre nem igazán célszerű méretezni).

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
<i>Prioritás</i>	I. A dunai térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően
<i>A program megnevezése</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna vízgyűjtőn – védelem – gazdálkodás - védekezés
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Előzmények: Az élővizek védelmével kapcsolatos feladatok megvalósítása - a Víz Keretirányelv (VKI) előírásaival összhangban - Duna vízgyűjtő szinten az ICPDR koordinációjában folyik. Ennek keretében készült el a Duna vízgyűjtő vízgyűjtő-gazdálkodási terve (VGT), jelenleg készül a Tisza részvízgyűjtő VGT-je, amelyek a konkrét intézkedéseket is tartalmazzák. A VKI végrehajtásával párhuzamosan folyik az Árvízvédelmi Irányelv és az ICPDR Fenntartható Árvízvédelmi Cselekvési Program követelményeinek megvalósítása is. Utóbbi keretében 2009 végére az EU Árvízi Irányelve és Víz Keretirányelve figyelembe vételével a Duna 17 részvízgyűjtőjére elkészültek az Árvízvédelmi Cselekvési Tervek. Ezek közül Magyarország négy készítésében vett részt és kettő elkészítésének koordinátora volt. A program Duna vízgyűjtő szintű koordinálásában hazánk vezető szerepet játszott.</p> <p>Az árvízvédelemnek - különösen Magyarországon - kiemelt jelentősége van, s az utóbbi 10 év árvízi eseményei miatt az egész Duna vízgyűjtőn a figyelem középpontjába került.</p> <p>Indokoltság: Az édesvizek – folyóvizeink, felszín alatti vizeink – felbecsülhetetlen értéket képviselnek. A jövőben a klímaváltozás, a társadalmi-gazdasági változások következményei várhatóan egyre jobban terhelik majd vízkészleteinket. Ezen értékek mennyiségi és minőségi megőrzése illetve fenntartható hasznosítása nagyfokú együttműködést kíván a különböző ágazatok szereplőitől és az érintett országoktól egyaránt.</p> <p>Cél: A vízgyűjtő országai vízgazdálkodással kapcsolatos tevékenységeinek összehangolása, a határokon átnyúló programok erősítése. Ennek keretében különös hangsúlyt kell, hogy kapjon: a vízkészletek mennyiségi-minőségi védelme; az árvízvédelem, az aszály elleni védekezés, a különleges ökológiai, társadalmi, gazdasági problémákat és lehetőségeket képviselő folyószakaszok, vízrendszerek védelme, fejlesztése. Szükséges az egységes alapú dunai információs rendszerek létrehozása a vízkészletek nemzetközi megosztásához, az vízkár elleni védekezéshez, a vízgazdálkodási és vízgyűjtő tervezéshez, a megfelelő gyakoriságú adatsorok előállításával.</p> <p>Magyarország a Duna menti országok között különleges helyzetben van, hiszen nálunk található a Kárpát-medence és Európa egyik legnagyobb édesvíz-készlete, ezért ennek megőrzése országunk számára kiemelt feladat. A szomszédos országok kétoldalú vízgazdálkodási együttműködése nagyon fontos téma a Duna vízgyűjtőjén, a vízgyűjtőn osztozó sok ország miatt, és a program keretében ezeket az együttműködéseket támogatni szükséges.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>2.1. DUNAI VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁS – A jó ökológiai állapot elérése a Duna-vízgyűjtőn lévő országok összehangolt vízgyűjtő-gazdálkodásának keretében, ezen belül, a felszíni (kiemelt folyószakaszok, térségi vízrendszerek) és felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása, pl. az alábbi tartalmú projektekkel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vízszennyezések csökkentését célzó projektek (pl.: szennyvíz-kezelés és hulladék gazdálkodás fejlesztése)

- Vízfolyások és állóvizek hidromorfológiai állapotát javító projektek
- Fenntartható vízhasználatok kialakítására irányuló projektek (Vízbázis és ivóvíz-minőség védelem, mezőgazdasági vízgazdálkodás)
- Határon átnyúló felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatos mennyiségi és minőségi problémák kezelésére irányuló projektek
- Kiemelt részvízgyűjtő területeken a vízkészletekkel való gazdálkodással (vízkészletekhez alkalmazkodó és vízkészlet-megőrzést biztosító területfejlesztéssel) kapcsolatos projektek (a vízvisszatartás feltételeinek megteremtése, vízpótló rendszerek kiépítése, kettős működésű vízvisszatartó-vízpótló rendszerek bővítése)

Ilyenek, pl.:

2.1.1. VKI-VGT Intézkedési Programok végrehajtása - Duna vízgyűjtőterülete

2.1.2. VKI-VGT Intézkedési Programok végrehajtása – A Tisza integrált vízgyűjtő-gazdálkodási tervének befejezése és végrehajtása

2.1.3. Határokon átívelő szennyezések terjedésének megelőzése

2.1.4. A szigetközi vízellátás javítása

2.1.5. Ferenc tápcsatorna (Baja-Bezdáni csatorna) rehabilitációja

2.2. ÖSSZEHANGOLT ÁRVÍZVÉDELEM A DUNA-VÖLGYBEN – A kockázat meghatározásával, a biztonság megteremtésével kapcsolatos projektek, az alábbi tartalommal

- Egységes európai kockázat-, és biztonság-meghatározás a folyó mentén
- A Duna vízgyűjtő országok összehangolt árvízvédelmének megteremtése, a biztonság növelése a határokon átnyúló együttműködéssel
- Közös árvízvédelmi információs rendszerek, nyílt adatbázisok kialakítása
- Az elkészült modellrendszerek összekapcsolása, közös értékelése
- Az árvízi (nagyvízi) medrek kezelési koncepciójának kialakítása

Ilyenek, pl.:

2.2.1. DKMT RESCUE, Határon Átnyúló Együttműködési Program

2.2.2. A folyók modellrendszereinek összekapcsolása

2.2.3. A folyók nagyvízi medrének összehangolt kezelése

2.2.4. FLOOD RESCUE MODULE Európai gyorsreagálási képességek

2.2.5. Egységes európai kockázat-, és biztonság-meghatározás a folyó mentén

2.2.6. Közös árvízvédelmi adatbázisok kialakítása és rendszerbe állítása

2.3. EGYSÉGES ALAPÚ DUNAI INFORMÁCIÓS RENDSZEREK - Monitoringgal és értékeléssel

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>kapcsolatos projektek, az alábbi témakörökben</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ICPDR egységes informatikai rendszerének továbbfejlesztése • A monitoring és értékelő rendszerek összehangolása/ összekapcsolása • Duna-völgyi szakintézmények kapcsolatfelvétele, munkájuk összekapcsolása • Társadalmi felelősségvállalás elősegítése, szemléletformálás az egységes dunai vízgyűjtőszemlélet megteremtéséhez (speciális vízgazdálkodási továbbképzés, Duna-nap, Duna ismerettár) <p>Ilyenek, pl.:</p> <p>2.3.1. "A Duna radiológiai ellenőrzése"</p> <p>2.3.2. Hordalékváltozások folyamatvizsgálata a Duna vízgyűjtőjén</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Románia, Bulgária, Szlovénia (VKI alá tartozó országok) Ukrajna, Horvátország, Szerbia
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>Az 1992. március 16-án, Helsinkiben elfogadott „A határokon átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és hasznosításáról” szóló ENSZ EGB Konvenció</p> <p>Az 1994. június 29-én, Szófiában aláírt „A Duna megóvásáról és fenntartható használatáról” szóló Konvenció</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p> <p>A 2007/60/EK Irányelve az árvízi kockázatok felméréséről értékeléséről és kezeléséről: az árvízi kockázatok felmérésére és kezelésére az árvizekkel kapcsolatos, az emberi egészségre, a környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre gyakorolt káros következmények csökkentése; a lakosság felkészítése és veszélyérzetének tudatosítása, információk átadása, bevonása az előzetes felmérésekbe és döntéshozatalba; árvíz-belvív, helyi vízkár mérséklése.</p> <p>COM(2006) 216 Akcióterv a biodiverzitás fenntartására 2010-ig és azon túl</p> <p>92/43/EEC és 97/62/EC, 1882/2003 – Természetvédelmi Direktíva és módosításai, Natura2000</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	<p>I.A természeti környezet értékeinek védelme:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ közös vízgyűjtő- és vízkészlet-gazdálkodás kialakítása; ▪ ivóvízminőség védelem feltételeinek javítása; ▪ határokon áterjedő szennyezések(levegő, víz, zaj) terjedésének megelőzése <p>I.C Társadalmi gazdasági biztonság javítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ katasztrófa (főleg vízkár, azaz árvíz-belvív-aszály- vízminőségi kár elleni) védelem

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<p><i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i></p>	<p>kedvezményezett: teljes lakosság együttműködők köre: tagállami szakhatóságok, önkormányzatok célcsoport: a vonatkozó technikai kapacitással rendelkező vállalkozások</p>
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p>A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács 2010. január 12-i állásfoglalása szerint „a Duna-vízgyűjtő szintű legfontosabb víziók a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szervesanyag szennyezés: tisztítatlan szennyvíz sehol sem fog a vizekbe kerülni az egész Duna vízgyűjtőn, • tápanyagszennyezés: a pontszerű és nem-pontszerű forrásból származó tápanyag kibocsátást az egész Duna vízgyűjtőn úgy fogják szabályozni, hogy se a vízgyűjtő vizeinek, se a Fekete tenger vizének állapotát ne fenyegetse vagy rontsa az eutrofizáció, • veszélyes anyagokkal történő szennyezés: a Duna vízgyűjtőjén és a Fekete tengernek a Duna vize által befolyásolt részében nem jelent majd veszélyt az emberi egészségre és a vizes élőhelyek állapotára, • hidromorfológiai változások: azokat úgy fogják kezelni, hogy a folyó múltbéli, jelenlegi és jövőbeli hidromorfológiai változásai az egész Duna vízgyűjtőn sehol se fogják megakadályozni a halak vándorlását és ívását, • árterületek, a vizes élőhelyek és a Duna kapcsolata: azokat az egész Duna vízgyűjtőn visszacsatolják a folyókhoz és rehabilitálják. Ezeknek a folyóparti területeknek az integráló funkciója biztosítani fogja az önfenntartó vízi élőlény-együtteseket, az árvízvédelmet és a szennyezések csökkentését is a Duna vízgyűjtőjén, • hidrológiai változások: úgy fogják kezelni, hogy a vizes élőhelyek természetes fejlődése és változatossága ne károsodjon, • jövőben megvalósuló, infrastrukturális projektek: azokat átlátható módon, a legjobb környezeti gyakorlat és a legjobb lehetséges technikák alkalmazásával fogják megvalósítani az egész vízgyűjtőn, a jó állapot romlását és a határokon átnyúló hatásokat meg fogják akadályozni, és csökkenteni fogják, vagy kompenzálják a negatív hatásokat, • felszínalatti vizekbe történő szennyezőanyag kibocsátások: azok sehol sem fogják rontani a felszín alatti vizek állapotát az egész Duna vízgyűjtőn, és ahol a felszín alatti víz már szennyezett, ott a jó állapot helyreállítása lesz a cél, • felszínalatti vizek használata: sehol se fogja meghaladni a rendelkezésre álló, fenntartható módon hasznosítható vízkészleteket a Duna vízgyűjtőjén.” <p>Árvízvédelmi biztonság nő a Duna vízgyűjtő területén. A kialakított vízrendszerek alkalmasak az árvizek elvezetésére, illetve aszályos időszakban a víz visszatartására.</p>
<p><i>A program finanszírozása</i></p>	<p>Kohéziós Alap és Európai Regionális Fejlesztési Alap</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<p><i>A megvalósítás időtartama</i></p>	<p>Vízgyűjtő-gazdálkodás 2027-ig, folyamatos 6 éves vízgyűjtő-gazdálkodási ciklusoknak megfelelően (2015, 2021, 2027) Az összehangolt árvízvédelem a kockázat meghatározása alapján elkészített intézkedési terv szerint valósítható meg, melynek első lépcsője a közös (határon átnyúló) fejlesztések meghatározása. A tevékenység folyamatos, különös tekintettel a változó környezeti, társadalmi, gazdasági feltételekre. A hazai konkrét árvízvédelmi beruházások tervezett megvalósítási határideje 2013. A következő tervezési ciklusban további árvízvédelmi fejlesztések várhatók, amelyek előkészítése már most folyik. Egységes monitoring-hálózat kialakítása, amely igazodik a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek megvalósításához.</p>
<p><i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i></p>	<p>A Víz Keretirányelvnek megfelelően a tagállamok elkészítették a vízgyűjtő-gazdálkodási terveket. Ezek összehangolása szükséges. A meglévő monitoring rendszerek kiterjesztése és összehangolás is szükséges. Az árvízi biztonság megeremtése és fenntartása a tagállamok szintjén, illetve meglévő együttműködések keretében történik, fejlesztése hazánkban folyamatos. Az aszálykezelés az EU Fehér Könyv, ill. ennek továbbfejlesztéseként a későbbiekben várható klímairányelv szerint hajtható végre. 2013-ig a mintaprojektek megvalósulnak. A közös monitoring kialakítása a határvízi együttműködések keretében kezdhető el, a Víz Keretirányelv tapasztalatai szerint.</p>
<p><i>Kapcsolódás más programokhoz</i></p>	<p>5 Biodiverzitás a Duna mentén 6. Duna menti Zöld Gazdaság 7 A klímaváltozás hatásainak mérséklése a Duna vízgyűjtőn 12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.1. DUNAI VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁS
A projekt megnevezése	2.1.1. Víz Keretirányelv - Vízyűjtő-gazdálkodási Tervek (VKI-VGT) Intézkedési Programok végrehajtása – Duna vízgyűjtőterülete
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	A Duna vízgyűjtő területének országai
<i>Területi lehatárolás</i>	Duna vízgyűjtő területe
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI) kötelezettsége szerint az Európai Unió Tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba hozzák. Indokoltság esetén a teljesítés határideje kitolható 2021. illetve 2027-ig. A VKI meghatározza azokat a feladatokat és kötelezettségeket, amelyeket a cél elérése érdekében teljesíteni kell. Ezek közül a 2009. december 22-ig elkészült nemzeti vízgyűjtő gazdálkodási tervek részeként megfogalmazódtak azok az intézkedési programok, amelyek végrehajtása biztosíthatja a jó állapotra vonatkozó környezeti célkitűzések teljesülését.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	2000/60/EK Víz Keretirányelv
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna vízgyűjtő országainak közös érdeke a nemzeti VKI intézkedési program-csomagok maradéktalan végrehajtása.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Duna vízgyűjtő, köztük Magyarország teljes lakossága
<i>A projekt tartalma</i>	2027-ig folyamatosan, a 6 éves vízgyűjtő gazdálkodási tervezési ciklusoknak megfelelően 2015., 2021., 2027. évi részhatáridőkkel, amikor be kell számolni az Európai Uniónak a tervek megvalósulásáról, a következő tervidőszakra vonatkozó pontosított intézkedési programokról
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Magyarország valamennyi felszíni vize jó ökológiai és kémiai, valamennyi felszín alatti vize jó mennyiségi és kémiai állapotba kerül
<i>A projekt költségigénye</i>	A VKI-VGT Intézkedési Program egy programcsomag, mely magában foglalja mindazon szabályozási, intézményfejlesztési, intézményműködtetési és beruházási programokat, projekteket, amelyek hozzájárulnak a vizek állapotának javításához. Így a teljes költségigény az összes projekt költségigényének az összege, amely a tervezési időszakban csak becsülhető. Ennek pontosítása jelenleg a nemzeti vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítése során folyamatban van, 2009. év végéig rendelkezésre fog állni.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2027-ig folyamatosan, a projektcsomagon belül az egyes projektek megvalósítási határideje a konkrét projekteknél kerül meghatározásra
<i>A projekt készülségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A VKI szerinti vízgyűjtő gazdálkodási terv készítése során a nyilvánosság 2009. november 18-ig adhatott a javaslatához véleményeket. A terv 2009. december 22-re elkészült, ezt követően közigazgatási egyeztetése megkezdődött.

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	2.1. DUNAI VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁS
A projekt megnevezése	2.1.2. Víz Keretirányelv – A Tisza integrált vízgyűjtő-gazdálkodási Tervének befejezése és végrehajtása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	A Tisza vízgyűjtő 5 országa
<i>Területi lehatárolás</i>	Tisza vízgyűjtő teljes területe
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI) kötelezettsége szerint az Európai Unió Tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba hozzák. Megfelelő indokok alapján a teljesítés határideje kitolható 2021. illetve 2027-ig, a két következő tervezési ciklus végéig. A VKI szerint a vízgyűjtőkre és részvízgyűjtőkre ún. Vízgyűjtő Gazdálkodási Tervet kellett elkészíteni - nemzeti szinten – amelyben meghatározásra kerülnek azok a konkrét intézkedések, intézkedési programok, amelyek megvalósításával teljesíthető a jó állapot elérése. A Duna a Védelmi nemzetközi Bizottság (ICPDR) keretében 2005 óta működő Tisza Csoport 2010. végéig véglegesíti a teljes Tisza vízgyűjtőre vonatkozó integrált vízgyűjtő-gazdálkodási tervet, melynek sajátossága, hogy a mennyiségi és minőségi kérdéseket (pl. klímaváltozás várható hatása, aszály, árvíz) együttesen kezeli.</p> <p>Jelen Terv nem csak a vizek védelmével, hanem a társadalom vízzel kapcsolatos gazdasági és szociális igényeinek kielégítéséhez szükséges intézkedési programokkal is foglalkozik. Ez példaértékű lehet a Duna vízgyűjtő más részvízgyűjtőire, illetve az EU más vízgyűjtőire is kiterjeszhető eredményeket hozhat. Ugyanakkor jó példája az EU tagállamok és nem tagországok együttműködésének is.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>2000/60/EK Víz Keretirányelvet harmonizáló hazai jogszabályok, elsősorban az 1995. évi LIII. törvény a környezet védelméről, az 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról és a 221/2004 (VII.21.) Korm. rendelet a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól</p> <p>Az 1994. június 29-én, Szófiában aláírt „A Duna megóvásáról és fenntartható használatáról” szóló Konvenció</p> <p>A 2007/60/EK Irányelve az árvízi kockázatok felméréséről értékeléséről és kezeléséről: az árvízi kockázatok felmérésére és kezelésére az árvizekkel kapcsolatos, az emberi egészségre, a környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre gyakorolt káros következmények csökkentése; a lakosság felkészítése és veszélyérzetének tudatosítása, információk átadása, bevonása az előzetes felmérésekbe és döntéshozatalba; árvíz-belvíz, helyi vízkár mérséklése</p>
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Tisza a Duna legfontosabb mellékvízgyűjtője. Az itt folyó nemzetközi együttműködés szerves része a VKI Duna vízgyűjtő szintű végrehajtásának. Valamennyi tiszai ország közös érdeke a nemzeti VKI intézkedési program-csomagok összehangolása, közös végrehajtása. Illesztése a Duna szintű programokhoz.
<i>A projekt érintettjei</i>	Tisza vízgyűjtő, Magyarország területének kb. 2/3 része.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Együttműködő partnereink: Szlovákia, Ukrajna, Románia és Szerbia illetés főhatóságainak képviselői, valamint a munkát támogató nemzetközi szervezetek (EU Bizottság, WWF, UNDP, GEF, REC)
<i>A projekt tartalma</i>	2027-ig folyamatosan, a 6 éves vízgyűjtő gazdálkodási tervezési ciklusoknak megfelelően 2015., 2021., 2027. évi részhatáridőkkel, amikor be kell számolni az Európai Uniónak a tervek megvalósulásáról, a következő tervidőszakra vonatkozó pontosított intézkedési programokról. Az integrált VGT intézkedéseket tartalmaz a vízhiány, az aszály, az éghajlatváltozás stb. hatásainak kezelésére, a gazdasági szektorok vízigényének kielégítésére.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Magyarország valamennyi felszíni vize jó ökológiai és kémiai, valamennyi felszín alatti vize jó mennyiségi és kémiai állapotba kerül
<i>A projekt költségigénye</i>	A VKI-VGT Intézkedési Program egy programcsomag, mely magában foglalja mindazon szabályozási, intézményfejlesztési, intézményműködtetési és beruházási programokat, projekteket, amelyek hozzájárulnak a vizek állapotának javításához. Így a teljes költségigény az összes projekt költségigényének az összege, amely a tervezési időszakban csak becsülhető. Ennek pontosítása jelenleg a nemzeti vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítése során folyamatban van, az integrált tervben összegezhető.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2027-ig folyamatosan, a projektsomagon belül az egyes projektek megvalósítási határideje a konkrét projekteknél kerül meghatározásra
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A VKI szerinti magyar nemzeti szintű vízgyűjtő gazdálkodási terv a Tisza részvízgyűjtőre is elkészült. Az Integrált Tisza Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv első változata áprilisban véglegesítésre kerül. Megkezdődik társadalmi egyeztetése, 2010. végéig elkészül.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.1. DUNAI VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁS
A projekt megnevezése	2.1.3. Határokon átívelő szennyezések terjedésének megelőzése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az együttműködés kibővítése a határmenti területek folyóinak és patakjainak felügyeletében: A két ország már most is együttműködik a Magyar- Szerb Víztechnikai Bizottságon keresztül, melyen belül a magyar határ menti vizek (Duna, Plazovic, Tisza) monitoringját a Vízminőségi Albizottság kezeli. A szerb Állami Hidrometeorológiai Intézet laboratóriuma végzi a vízminták vételét és elemzését egy mindkét ország által egyeztetett és elfogadott program alapján. Évente egyszer történik az adatok két fél közötti cseréje. Ezen a már bevált programon kívül szükség lenne egy olyan gyakorlat kialakítására, mely lehetőséget ad a véletlenszerű, árvíz vagy ipari baleset okozta vízszennyezések kiszűrésére és az azokra való reagálásra.
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Magyar- Szerb Víztechnikai Bizottság
<i>A projekt tartalma</i>	Az együttműködés kiterjesztése a határ menti területek folyóin és patakjain előforduló véletlenszerű, árvíz vagy ipari baleset okozta vízszennyezések kiszűrésére és az azokra való reagálásra.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Eredményes együttműködés a véletlenszerű szennyezési események észlelésében és a szükséges intézkedések megtételében.
<i>A projekt költségigénye</i>	-
<i>A megvalósítás időtartama</i>	-
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama, kapcsolódás folyó beruházáshoz, stb.)</i>	-

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.1. DUNAI VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁS
A projekt megnevezése	2.1.4. A Szigetközi vízellátásának javítása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia
<i>Területi lehatárolás</i>	A közös érdekeltségű folyószakasz
<i>A projekt előzményei, indoklása, célja</i>	A Bős-Nagymarosi perben a Hágai Bíróság döntése alapján a két ország közös megoldást kell, hogy találjon a közös Duna szakasz használatára, a vízgazdálkodási kérdések megoldására. Ennek keretében Magyarország megvalósíthatósági tanulmányt dolgozott ki. A projekt célja a lehetséges legjobb megoldás kiválasztása, és a Szigetközi vízellátás javítása.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A 2000/60/EK számú irányelv: az EU Víz Keretirányelvről szóló direktívája. Hágai döntés
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A két ország feladata a közös folyószakasz megfelelő hasznosítása. Társadalmi érdek a vizeinkkel való fenntartható gazdálkodás.
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Magyarország és Szlovákia Duna menti lakossága, a vízgazdálkodással foglalkozó felelős állami szervek (vízügyi igazgatóságok), és kutató intézetek.
<i>A projekt tartalma</i>	Ld. A projekt indoklása pontot. Emellett a Szigetköz alatti folyószakasz vízgazdálkodási kérdéseinek megtárgyalása.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Javul a Szigetköz ökológiai állapota. Javul a közös érdekeltségű folyószakasz ökológiai potenciálja.
<i>A projekt költségigénye</i>	Pontos költségbecslés nem készült, becsült költségigény 1 millió €
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A vizsgálat négy-öt év alatt készíthető el, és megkezdhető a kivitelezés.
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Magyarország részletes terveket készített a megoldás előkészítésére (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium). A megfelelő változat kiválasztására és a kivitelezésre van szükség.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.1. DUNAI VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁS
A projekt megnevezése	2.1.5. Ferenc tápcsatorna (Baja-Bezdáni csatorna) rehabilitációja
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	A jelen projekt célterülete a Duna közös érdekeltségű szakasza (Solt és Vukovár között), a Ferenc tápcsatorna (Baja-Bezdáni csatorna), a Mohácsi (Margitta)-szigeti és a Kígyós vízrendszer. A projekt által érintett települések: Baja, Szeremle, Dunafalva, Bátmonostor, Nagybaracska, Homorúd, Dávod, Hercegszántó.
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Ferenc tápcsatorna (Baja-Bezdáni csatorna) az 1870-1875-ös évek között épült a területen meglévő holtágak felhasználásával, azok ásott csatornával történő összekötésével. A csatorna alapvetően három célt szolgált. Biztosította a Baja és Bezdán közötti vízi közlekedés lehetőségét (és onnan tovább a Ferenc csatornán keresztül a Tiszáig), megoldotta a vízhasznosítási célú vízpótlást, és a vízkárelhárítási célú vízvezetést. A Ferenc tápcsatorna (Baja-Bezdáni csatorna) felső szabályozó műtárgya a bajai Deák Ferenc zsilip, alsó kivezető és szabályozó műtárgya Szerbia területén a bezdáni Sebesfoki zsilip. A csatorna jelenlegi állapotában alapvető funkciói közül a vízi út biztosításának egyáltalán nem felel meg, a vízhasznosítási célú vízpótlási feladatot csak korlátozottan tudja biztosítani, és a vízkárelhárítási célú feladatainak tud csak több-kevesebb biztonsággal megfelelni.</p> <p>A magyar-szerb határt átmetsző vízfolyások a vízgazdálkodás minden területén megkövetelik a két ország szoros együttműködését. Az együttműködés főbb területei a következők: ár- és belvízvédelem, folyószabályozás, hajózóút biztosítás, vízkészletek megosztása, vízkészletek minőségének védelme. Mindazok a védekezési, üzemeltetési és tervezési munkák, amelyek a vízgazdálkodás említett ágazatait szolgálják ki, azokra az adatokra alapulnak, amelyeket a két ország vízrajzi monitoring szolgálatai adnak.</p> <p>A csatornán utoljára az 1980-as években történ részlegesen kotrási munka, azóta a csatorna medre feliszapolódott, növényzettel erősen benőtt, nem minden esetben biztosítható a közös üzemeltetési szabályzatban szereplő mennyiségű és minőségű víz átvezetése szerb területre. A rehabilitáció célja a Ferenc tápcsatorna (Baja-Bezdáni csatorna) vízi útjának, vízvezető képességének helyreállítása, a vízszintszabályozó műtárgyaknak a rekonstrukciója, valamint a vízrajzi monitoring fejlesztése.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Hazai jogszabályok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az 1995. évi LIII. tv. a környezet védelmének általános szabályairól; • Az 1995. évi LVII. tv. a vízgazdálkodásról; • Az 1996. évi LIII. tv. a természet védelméről; • Az 1999. évi LXXIV. tv. a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos

	<p>súlyos balesetek elleni védekezésről;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól; • 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről; • 15/1997. (IX. 19.) KHVM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről. <p>Nemzetközi jogszabályok/dokumentumok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Az árvíz-megelőzés, az árvízmentesítés és az árvízvédekezés legjobb gyakorlat dokumentuma" – 2003; • A Duna-medence Fenntartható Árvízvédelmi Cselekvési Programja – 2004; • Az Európai Parlament és a Tanács Víz Keretirányelve 60/2000/EK; • Az Európai Parlament és a Tanács Irányelve az árvizek értékeléséről és kezeléséről 60/2007/EK. • A Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság kormánya között a vízgazdálkodási kérdések tárgyában 1955. augusztus 8-án aláírt Egyezmény
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<p>A projekt során végrehajtandó rehabilitációs munkák alapozhatják meg azokat a közös ár- és belvízvédelmi intézkedéseket, melyek megvalósítása esetén a csatorna megfelelnet a magyar-szerb közös üzemeltetési szabályzatok szerint szükséges vízkárelhárítási, vízszolgáltatási, vízminőségi elvárásoknak.</p>
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>A projekt kedvezményezett az Alsó-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság.</p> <p>A projekt célcsoportjai a Dél-Alföldi régióban, Bács-Kiskun megyében és a szomszédos Vajdaságban élő lakosok, elsődleges célcsoportjai a Bácskai térség gazdasági társaságai, a térségben élő 200-300 ezer ember, valamint az ide utazó turisták, akiknek száma a projekt célkitűzéseinek, a kiviteli tervek elkészülte után a rehabilitációs munkák megvalósulása esetén számottevően megnőhet.</p> <p>Elősegítheti mindkét országban a vízi út melletti településeken a falusi turizmus fejlődését. Itt kiemelkedő fejlődés célozható meg Baja, Nagybaracska, Bezdán települések gasztró turizmusában is, melyek már eddig is Európa hírűek voltak haláteleikről.</p> <p>A megvalósítandó fejlesztések a vízi turizmus fejlődését is nagymértékben elősegíthetik, elsősorban a kishajó, csónak, kenu típusok esetében. A csatorna menti községekben megszállva fél-egy napos kirándulásokkal megtekinthetőek a környék nevezetességei (Pl. a szeremlei Sárközi népviselet és építészet, Karapancsai vadászkastély, Riha tó, Béda-Karapancsai tájvédelmi körzet, dávodai melegvizes fürdő)</p> <p>A csatorna rehabilitációja megnövelheti a csatorna mentén jelentős nagyságú területen haltenyésztéssel foglalkozó gazdálkodók vízpótlásának biztonságát.</p> <p>A csatorna kialakítása során átvágott holtágak revitalizációjával további térségek turisztikai vonzereje nő meg, ezeken a holtágakon elsősorban a horgászturizmus fejlesztése lehet a célkitűzés.</p>
<i>A projekt tartalma</i>	<p>A Ferenc tápcsatornán (Baja-Bezdáni csatorna) utoljára az 1980-as</p>

	<p>években történ részlegesen kotrási munka, azóta a csatorna medre feliszapolódott, növényzettel erősen benőtt, nem minden esetben biztosítható a közös üzemeltetési szabályzatban szereplő mennyiségű és minőségű víz átvezetése szerb területre.</p> <p>A rehabilitáció célja a Ferenc tápcsatorna (Baja-Bezdáni csatorna) vízlevezető képességének, vízi útjának helyreállítása, a csatornán levő vízszintszabályozó műtárgy (Deák Ferenc zsilip) rekonstrukciója, a vízrajzi monitoring fejlesztése.</p> <p>A kivitelezést megelőzően el kell végezni a 32,2 km hosszúságú csatorna felmérését, majd az alapján a kiviteli tervezést, melyre a magyar és szerb vízügyi szervek közös IPA pályázatot nyújtottak be 2009-ben.</p> <p>A projekt megvalósítása során a csatornán teljes hosszban el kell végezni a vízszállítóképesség helyreállítása érdekében a növényzet- és iszapeltávolítást, így megfelelő dunai vízállások esetén biztosítható lesz a csatornán az üzemeltetési szabályzat szerinti vízmennyiségnek a szerb csatornaszakaszra történő továbbvezetése. A növényzet-, és iszapeltávolítás következtében a csatorna jelenlegi kedvezőtlen vízminőségi állapota is pozitív irányba változik.</p> <p>A vizek mennyiségi és minőségi paramétereinek megbízható mérése érdekében el kell végezni a vízrajzi monitoring fejlesztési feladatait, a folyamatos vízállás és vízhozam észlelés és távjelzés biztosítását.</p> <p>A projekt keretében megtörténik a csatorna felső vízszintszabályozó műtárgyának (Deák Ferenc zsilip) teljes rekonstrukciója. Ennek keretében felújításra kerül a fenéklemez, a falazatok, a burkolatok, elő- és utófenék, elzáró és mozgató berendezések, támpapuk, gépészeti és elektromos berendezések.</p> <p>A Ferenc tápcsatornának (Baja-Bezdáni csatornának) és a hozzá szorosan kapcsolódó vízterületeknek jelentős szerepe lehet a vízgyűjtőjén érdekelt magyar és szerb települések területfejlesztésében. A fejlesztés iránt már az 1990-es évek közepén érdeklődést mutattak a szomszédos Szerbia hivatalos szervei. Tekintettel arra, hogy maga a csatorna közös érdekeltégű, a fejlesztés csak a szomszédos országgal egyeztetve, szoros együttműködésben képzelhető el</p> <p>A rehabilitáció során a főbb fejlesztési célok magyar és szerb területen az alábbiak lehetnek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csatorna és környezetének rehabilitációja, - hatékony vízpótlás és vízszabályozás megvalósítása, - víziturizmus (evezős, jacht) feltételeinek megteremtése, - a lefűzött holtágak revitalizációja, - kerékpáros turizmus feltételének megteremtése, - kulturált pihenő- és szálláshelyek létesítése,
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p>A projekt során végrehajtandó rehabilitációs munkák alapozhatják meg azokat a közös ár- és belvízvédelmi intézkedéseket, melyek megvalósítása esetén a csatorna megfelelhet a közös üzemeltetési szabályzatok szerint szükséges vízkárelhárítási, vízszolgáltatási, vízminőségi elvárásoknak.</p> <p>A csatorna helyreállításával megnövekedhet a térség turisztikai vonzereje, tovább növelve Baja térségének vizes jellegét. A vízi</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>turizmus fejlődésével új munkahelyek jöhetnek létre, a csatorna menti községekben fejlődhetnek a falusi turizmussal foglalkozó vállalkozások.</p> <p>Elősegítheti mindkét országban a csatorna melletti településeken a falusi turizmus fejlődését. Itt kiemelkedő fejlődés célozható meg Baja, Nagybaracska, Bezdán települések gasztroturizmusában is, melyek már eddig is Európa hírűek voltak halételeikről.</p> <p>A csatornának a rehabilitációja a vízi turizmus fejlődését is nagymértékben elősegítheti, elsősorban a kishajó, csónak, jacht típusok esetében. A csatorna menti községekben megszállva fél-egy napos kirándulásokkal megtekinthetőek a környék nevezetességei (Pl. a szeremlei Sárközi népviselet és építészet, Karapancsai vadászkastély, Riha tó, Béda-Karapancsai tájvédelmi körzet, dávodi melegvizes fürdő)</p> <p>A csatorna rehabilitációja megnövelheti a csatorna mentén jelentős nagyságú területen haltenyésztéssel foglalkozó gazdálkodók vízpótlásának biztonságát.</p> <p>A csatorna kialakítása során átvágott holtágak revitalizációjával további térségek turisztikai vonzereje nő meg, ezeken a holtágakon elsősorban a horgászturizmus fejlesztése lehet a célkitűzés.</p>
<i>A projekt költségigénye</i>	~ 2,5 milliárd Ft.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2009. december – 2013. március
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A Ferenc tápcsatorna (Baja-Bezdáni csatorna), a Deák Ferenc zsilip, a Sebesfoki zsilip felmérésére, a rehabilitációs, rekonstrukciós tervek elkészítésére az érdekelt magyar és szerb vízügyi szervek 2009-ben közös IPA pályázatot nyújtottak be.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.2. ÖSSZEHANGOLT ÁRVÍZVÉDELEM A DUNA-VÖLGYBEN
A projekt megnevezése	2.2.1. DKMT RESCUE, Határon Átnyúló Együttműködési Program
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Románia
<i>Területi lehatárolás</i>	Magyarország, Románia
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	INTERREG III, DKMT RESCUE mentőcsapat
<i>Kötelezettség (jogszályi, egyéb)</i>	Árvízi védekezés, bilaterális segítségnyújtás, határon átnyúló védekezés közös koordinációja. 1999. évi LXXIV. törvény
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Kétoldalú és határmenti katasztrófa-segítségnyújtás. Árvízi veszélyeztetettség.
<i>A projekt érintettjei (</i>	Katasztrófavédelem, civil mentőszervezetek, nonprofit szervezetek
<i>A projekt tartalma</i>	Árvízi mentőcsapatok kiképzése, felszerelése
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Közös árvízi mentőcsapat, közös eljárási rendek kidolgozása, rendszerbeállító törzs- és terepgyakorlatok tartása, árvízi felkészítése, Árvízi mentési kézikönyv kidolgozása.
<i>A projekt költségigénye</i>	2.000.000 EUR
<i>A megvalósítástartama</i>	24 hónap
<i>A projekt készültségi foka</i>	tervezett

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.2. ÖSSZEHANGOLT ÁRVÍZVÉDELEM A DUNA-VÖLGYBEN
A projekt megnevezése	2.2.2. A folyók modellrendszereinek összekapcsolása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Duna teljes vízgyűjtője, elsősorban a szomszédos országok: Ausztria, Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia
<i>Területi lehatárolás</i>	A projekt a Duna teljes vízgyűjtőjén, elsősorban a szomszédos országok területén.
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	A folyók dinamikus vízjárását ma már valamennyi ország modellezi, illetve modelljeit folyamatosan kalibrálja, frissíti. A modellezett folyószakaszok összekapcsolása egy olyan friss adatbázisú modellt biztosít, amelyet elsősorban a (viszonylagosan) alvízi országok tudnak hasznosítani az árvízi, középvízi, a kisvízi, illetve a hajózási vízszinteknél. A modellek összekapcsolásának nagy jelentősége van a mértékadó árvízszintek meghatározásánál. Rohamosan nő a modellezés jelentősége a vízkészletek tervezésénél, a klímaváltozással szükségessé váló vízvisszatartások megtervezésénél és biztonságos meghatározásánál.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Hazai jogszabályok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az 1995. évi LIII. tv. a környezet védelmének általános szabályairól; • Az 1995. évi LVII. tv. a vízgazdálkodásról; • Az 1999. évi LXXIV. tv. a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről; • 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól; • 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről; • 15/1997. (IX. 19.) KHVM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről. <p>Nemzetközi jogszabályok/dokumentumok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Az árvíz-megelőzés, az árvízmentesítés és az árvízvédekezés legjobb gyakorlat dokumentuma" – 2003; • A Duna-medence Fenntartható Árvízvédelmi Cselekvési Programja – 2004; • Az Európai Parlament és a Tanács Víz Keretirányelve 60/2000/EK; • Az Európai Parlament és a Tanács Irányelve az árvizek értékeléséről és kezeléséről 60/2007/EK.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A szélsőséges vízjárások biztonságos kezelése szükségessé tesz, hogy a tagállamok feletti külföldi vízgyűjtők jellemzőit folyamatosan, friss adatokkal is, mérjék, és a kialakuló szituációk becslését pontosan el tudják végezni, akár az árvizek, a belvizek, a vízminőségi károk, akár az aszály okozta jelenségek biztonságos kivédése érdekében.
<i>A projekt érintettjei(célcsoport,</i>	A projekt magyar kedvezményezettje a Vízgazdálkodási Kutató Intézetet (VITUKI), a Budapesti Műszaki Egyetemet (BME). A

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	projekt megvalósítása közvetlenül érinti a területileg illetékes vízügyi igazgatóságokat és a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóságot. A projekt közvetlen célcsoportja a vízkészleteket kezelő vízügyi igazgatóságok, illetve az érintett hatóságok.
<i>A projekt tartalma</i>	A projekt keretén belül meg kell szervezni legalább a szomszédos tagállamok szintjén a közös modellezés feltételeit, az ahhoz szükséges adatbázis szinkronizálását, adott esetben, ha ez lehetséges meg kell határozni a közös modellrendszert. A modellezést szinkronizációja elsősorban egy dimenzióban szükséges, de azokon a folyó szakaszokon, ahol a folyó államhatárt képez, szükségessé válhat a kettő, illetve a háromdimenziós modellezés is. A kutatási eredmények értékelése, és a módszertani útmutató kidolgozása után meg kell határozni a szükséges adatcserét, illetve modelleket, és biztosítani kell az ehhez szükséges informatikai háttérrel, beleértve a jelenségek modellezéséhez szükséges szoftvereket. A program keretében biztosítani kell a tagállamok illetékes szakembereinek folyamatos konzultációját
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A modellrendszerek szinkronizálásával lehetővé válik, hogy a tagállamok pontosabban jelezzék előre a kialakuló szélsőséges helyzeteket, illetve a vízkészleteket érintő változásokat. Szélsőséges helyzetben a tagállamok között csak csökkentett kommunikációra van lehetőség a védekezési tevékenységek erőforrásigénye miatt. Az összekapcsolt modellek lehetővé teszik, hogy a tagállamok a felvízi nyitott adatbázisok (pl. vízállásjelentés, zsilipnyitás), önállóan tudják becsülni a kialakuló jelenségeket saját tagállamuk területén.
<i>A projekt költségigénye</i>	~ 1 milliárd Ft.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-2015
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A projekt indítása 2012-ben szükséges.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.2. ÖSSZEHANGOLT ÁRVÍZVÉDELLEM A DUNA-VÖLGYBEN
A projekt megnevezése	2.2.3. A folyók nagyvízi medrének összehangolt kezelése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Duna teljes vízgyűjtője, elsősorban a szomszédos országok: Ausztria, Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia
<i>Területi lehatárolás</i>	A projekt Magyarországon, és az érintett szomszédos országok területén.
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	Az utóbbi évtizedben kialakult árvizek rámutattak arra, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a folyók árvízjárta területeinek fenntartására. Ennek érdekében több projekt is indult. Így indult el a „Teret a folyóknak” tervezési elv is. Az egyre növekvő árvízszintek, és a folyók természeti potenciáljának megőrzése szükségessé teszi, hogy a nagyvízi meder kezelését újradefiniálják, és meghatározásra kerüljenek azok a lehetséges területhasználatok, és beavatkozások, amelyek egyaránt biztosítják az árvízvédelmet, és a folyó ökológiai potenciáljának megőrzését, vagy növelését. A projekt keretében olyan összehangolt nagyvízi mederkezelési terveket kell készíteni, amelyek a fenti célok elérését biztosítják.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>Hazai jogszabályok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az 1995. évi LIII. tv. a környezet védelmének általános szabályairól; • Az 1995. évi LVII. tv. a vízgazdálkodásról; • Az 1996. évi LIII. tv. a természet védelméről; • Az 1999. évi LXXIV. tv. a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről; • 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól; • 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről; • 15/1997. (IX. 19.) KHVM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről. <p>Nemzetközi jogszabályok/dokumentumok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Az árvíz-megelőzés, az árvízmentesítés és az árvízvédekezés legjobb gyakorlat dokumentuma” – 2003; • A Duna-medence Fenntartható Árvízvédelmi Cselekvési Programja – 2004; • Az Európai Parlament és a Tanács Víz Keretirányelve 60/2000/EK; • Az Európai Parlament és a Tanács Irányelve az árvizek értékeléséről és kezeléséről 60/2007/EK.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az árvizek kezelése, a hullámterek (nagyvízi medrek) ökológiai potenciáljának megtartása (zöld folyosók), közös érdeke minden tagállamnak. A projekt keretében elsősorban az államhatár mentén, vagy azt keresztező nagyvízi medrek kezelése szükséges, az közös érdek a szomszédos tagállamok között, mivel bármelyik oldalon

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	végrehajtott beavatkozás hatással vagy visszahatással lehet a szomszédos tagállam víz, illetve ökológiai állapotára.
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A projekt megvalósítása közvetlenül érinti az árvízvédelmet ellátó a területileg illetékes vízügyi igazgatóságokat és a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóságot, akik a nagyvízi mederkezelési terv kidolgozói és megvalósítói.
<i>A projekt tartalma</i>	A projekt keretén belül meg kell szervezni legalább a szomszédos tagállamok szintjén a nagyvízi mederkezelési tervek egyeztetését, beleértve a szomszédos országok között a társadalom bevonását a tervezési folyamatba. A tervezéshez szükséges a nagyvízi medrek geodéziai felmérése, a mértékadó vízhozamok meghatározása. Az alapadatok ismeretében a szükséges rendelkezéseket vagy beavatkozásokat a vonatkozó természetvédelmi kezelési, és területrendezési tervek, az érintett önkormányzati igények, valamint az elvárható költséghatékonyság alapján kell meghatározni.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A nagyvízi mederkezelési tervek kidolgozásával megállíthatók, vagy csökkenthetők azok a kedvezőtlen trendek, amelyeket a mederszakasz helytelen kezelése eredményezett. A tervszerű kezelés lehetővé teszi az árvizek biztonságos levezetését, a vízvisszatartás lehetőségeinek növelését, a folyó ökológiai folyosó szerepének biztosítását, valamint a folyóval szemben fellépő társadalmi igények biztonságos, és természetkímélő kielégítését.
<i>A projekt költségigénye</i>	~ 1 milliárd Ft.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2010-2014
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A projekt 2010-ben indul a kidolgozott tematika alapján.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.2. ÖSSZEHANGOLT ÁRVÍZVÉDELEM A DUNA-VÖLGYBEN
A projekt megnevezése	2.2.4. FLOOD RESCUE MODULE, Európai gyorsreagálási képességek
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Románia, Ausztria, Lengyelország, Szlovákia, Cseh Köztársaság
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	Európai polgári védelmi Modul fejlesztése Árvízi Mentési Modul követelményeinek kidolgozása
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Árvízi védekezés, Európai Közösségi Polgári Védelmi Mechanizmus Bizottság 2008/73/EK, Euratom Határozata. 1999. évi LXXIV. törvény
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az árvízi veszélyeztetettség csökkentése a Duna-vízgyűjtőn.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Katasztrófavédelem, civil mentőszervezetek
<i>A projekt tartalma</i>	Árvízi mentőcsapatok kiképzése, Gyorsreagálású erők kiképzése, közös európai standardok kidolgozása
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Közös árvízi mentőcsapat, közös eljárási rendek kidolgozása, árvízi felkészítése, Árvízi Tábori kézikönyv kidolgozása, nemzetközi bevetések, Modulok felajánlása az EU-nak.
<i>A projekt költségigénye</i>	1.000.000 EUR
<i>A megvalósítás időtartama</i>	24 hónap
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	tervezett

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.2. ÖSSZEHANGOLT ÁRVÍZVÉDELEM A DUNA-VÖLGYBEN
A projekt megnevezése	2.2.5. Egységes európai kockázat-, és biztonság-meghatározás a folyó mentén
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Duna vízgyűjtő országai (11 ország)
<i>Területi lehatárolás</i>	A Duna vízgyűjtőterülete
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	A projekt alapját a Nemzetközi Duna Védelmi Bizottság (ICPDR) Árvízvédelmi Cselekvési Programja és az EU Árvízi Irányelv képezi. Ennek értelmében az érintett országokban 2011-ig előzetes kockázatbecslést, 2013-ig veszély és kockázati térképezést és 2015 végéig a kockázatkezelési tervezést el kell végezni. A munka eltérő részletességgel és metodikával folyik az érintett országokban. Magyarországon 2010. júliusára fejeződik be a KEOP 2.5.0-B konstrukció keretében a 2008-0001 azonosító számú projekt, amely az itteni alkalmazás metodikai megalapozását szolgálja. Rendkívül fontos lenne az árvízi veszély- és kockázatkezelés különböző szintű tervezésének (európai, regionális, nemzeti) összehangolása.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A Nemzetközi Duna Védelmi Bizottság (ICPDR) Árvízvédelmi Cselekvési Programja és az EU Árvízi Irányelv
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A leghatékonyabb kockázatkezelés csak vízgyűjtő szinten valósítható meg. Az árvízveszélyt csökkentő beavatkozások jelentős része az elöntés által közvetlenül nem veszélyeztetett, felső vízgyűjtő részekben történhet. A területhasználat változtatására irányuló intézkedések szintén csak nagytérségi, komplex szemlélet alapján hozhatók meg. A Duna menti országok egyes régióiban különböző szinten jelentkezik a veszélyeztetettség és a kockázat. Az egyes országok szintjén optimálisnak tekintett változatok, az érintett országok összességét tekintve sokkal kevésbé lehetnek hatékonyak a közösen elfogadott célokra épülő változatoknál. A közös gondolkodás a szolidaritás alapelve mellett az emberi élet- és egészségvédelem, a környezetvédelem és a gazdasági hatékonyság szempontjaira kell irányuljon.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A projekt célcsoportjai a nemzeti kormányok, regionális hatóságok, területfejlesztési ügynökségek, önkormányzatok és civil szervezetek. Ezek a szervezetek a projekt legfőbb érdekeltjei is, együtt a helyi vállalkozásokkal, különösen a kis és közepes méretű mezőgazdasági, ipari és szolgáltató vállalkozásokkal és a térségben élő dolgozó emberekkel. A projektben hangsúlyos szerepet kapnak a nemzeti és regionális hatóságok, az egyéb együttműködő szervezetek és megfigyelő partnerek. Ezen túl az érdekeltek bevonását szolgálják majd a munkaértekezletek, konferenciák, pilot projektekhez kapcsolódó közösségi események és a közlemények, cikkek. A közösségi konzultációk lehetővé teszik az érdekeltek, közöttük a civil szervezetek számára, hogy hangot adjanak véleményüknek és aktív közreműködőként vállaljanak szerepet a stratégia alkotásban.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>A projekt tartalma</i>	A projekt célja egy transznacionális árvízi biztonsági és kockázatkezelési stratégia kidolgozása. A közös munka során a partnerek közös metódikát fogadnak el, mintaprojekteket dolgoznak ki, fórumot teremtenek a nemzetközi együttműködéshez a tervezők és a döntéshozók számára és biztosítják a nyilvánosságot.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p><i>Eredmények:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - közös integrált stratégia, közös adatbázis (statisztikák, tervek, programok, kutatási dokumentumok); - Duna vízgyűjtő árvízi kockázat weboldal (11 nyelven); - 3 transznacionális mintaprojekt; oktatási segédletek; - közös kockázatkezelési akaratot támogató okirat a Duna vízgyűjtő vonatkozásában; - 11 munkaértekezlet, szeminárium egyenként 20-30 résztvevővel; - 2 konferencia közel 50-50 résztvevővel; - 22 publikáció a partner országokban. <p><i>Hatások:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Közösségi aktivitás a Duna vízgyűjtő árvízi kockázatkezelésében; - 60 gyakorlattal rendelkező területfejlesztési szakember; - nemzetközi tervezői hálózat a tervezőintézetek és hatóságok között; 3 mintaterületen a helyi hatóságok által támogatott kockázatkezelési terv; folyamatos határon átnyúló együttműködés; - 11 ajánlás a nemzeti politikákhoz; - új, adaptálható módszer a nemzetközi vízgyűjtők árvízi kockázatkezelésére.
<i>A projekt költségigénye</i>	A projekt teljes költsége: 4.000.000,- Euro
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2009. július – 2012. június
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama, kapcsolódás folyó beruházáshoz, stb.)</i>	-

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.2. ÖSSZEHANGOLT ÁRVÍZVÉDELEM A DUNA-VÖLGYBEN
A projekt megnevezése	2.2.6. Közös árvízvédelmi adatbázisok kialakítása és rendszerbe állítása Adatbázisok kialakítása és feltöltése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Duna vízgyűjtő országai (11 ország)
<i>Területi lehatárolás</i>	A Duna vízgyűjtőterülete
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	Magyarországon 2010. júliusára fejeződik be a KEOP 2.5.0-B konstrukció keretében a 2008-0001 azonosító számú projekt, amely az árvízi veszély és kockázati térképezés és kockázatkezelés metodikai, valamint a további munkákhoz szükséges informatikai infrastruktúra megalapozását szolgálja. A projekt során fejlesztett Árvízi Kockázati Információs Rendszer (ÁKIR) országosan egységes adatbázisra épül. Az összehangolt nemzetközi munkához ma már nélkülözhetetlen a nemzeti adatbázisok közötti átjárhatóság biztosítása.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A Nemzetközi Duna Védelmi Bizottság (ICPDR) Árvízvédelmi Cselekvési Programja és az EU Árvízi Irányelv
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Mind a preventív árvízvédelem, mind az operatív árvízvédekezés szempontjából a tagállamok alapvető érdeke a gyors és pontos információáramlás biztosítása. Ennek alapfeltétele a szükséges technikai infrastruktúrán túl az egységes adatbázis háttér biztosítása. Az azonosan értelmezett és tárolt adatok alapján lehetséges mind a fejlesztési, mind az operatív védekezési döntések nemzetközi összehangolása, a közvélemény megfelelő tájékoztatása.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A projekt célcsoportjai a nemzeti kormányok, regionális hatóságok, területfejlesztési ügynökségek, önkormányzatok, civil szervezetek, állampolgárok. Az egységes adatbázis biztosítja a professzionális és publikus felhasználói felületek hiteles információ ellátását a különböző szervezetek és az állampolgárok számára.
<i>A projekt tartalma</i>	A projekt célja olyan egységes, transznacionális adatbázis létrehozása, amely tartalmazza a Duna menti országok árvízi veszély- és kockázatkezeléséhez szolgáló alapadatokat.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<i>Eredmények:</i> - közös adatbázis; - közös árvízi kockázati fogalomtár (11 nyelven); - 11 munkaértekezlet, szeminárium egyenként 20-30 résztvevővel; - 2 konferencia közel 50-50 résztvevővel; - 22 publikáció a partner országokban. <i>Hatások:</i> - Közösségi aktivitás a Duna vízgyűjtő árvízi kockázatkezelésében;
<i>A projekt költségigénye</i>	A projekt teljes költsége: 4.000.000,- Euro

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>A megvalósítás időtartama</i>	2010. szeptember – 2012. december
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama, kapcsolódás folyó beruházáshoz, stb.)</i>	-

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.3. EGYSÉGES ALAPÚ DUNAI INFORMÁCIÓS RENDSZEREK
A projekt megnevezése	2.3.1. "A Duna radiológiai ellenőrzése"
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Bajorország, Ausztria, Szlovákia, Románia, Szlovénia (VKI alá tartozó országok) Ukrajna, Horvátország, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	A Duna folyó teljes szakasza
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	A projekt célja a Duna esetleges radioaktív szennyezettségének kimutatása, ami származhat egyrészt a Duna felsőbb szakaszain külföldi létesítményekből, radioizotópokat felhasználó intézményekből történő kibocsátásból, ill. a hazai intézményekből és a Paksi Atomerőműből, valamint az Alpok gleccsereiből (trícium).
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	8/2002. (III.12.) EüM rendelet, 275/2002. (XII. 21.) Korm. Rendelet és az OSSKI Alapító Okiratai 2007-01-01 és 2009-07-01 (az egészségügyi miniszter által jóváhagyva)
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Magyarország és Duna folyása mentén a közvetlen szomszédos országok (Szlovákia, Szerbia) számára fontos a Duna mint természeti érték és ivóvíz bázis megfelelő minőségének megőrzése, illetve ennek ellenőrzése.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Magyarország lakossága – a Duna az ország legnagyobb ivóvíz bázisa.
<i>A projekt tartalma</i>	Az OSSKI radiológiai szempontból a Duna teljes magyarországi szakaszát havi gyakorisággal ellenőrzi. Mintavételi helyek: Gönyű, Észak-Pest, Dél-Pest, Paks, Mohács, illetve a program keretében a Szelídi-tó (referencia). Mérések: havonta összes béta-aktivitás, ⁴⁰ K- és ³ H-koncentráció mérés, negyedévente ⁹⁰ Sr-aktivitás-koncentráció és gamma-spektrometriai mérés. Éves mintaszám kb. 80, éves mérésszám kb. 300. Nemzetközi együttműködés keretében kiterjesztendő az érintett országokra.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Magyarországon az OSSKI a program eredményei alapján győződik meg arról, hogy a Duna, mint ivóvízbázis sugáregészségügyi szempontból megfelelő, illetve ez által ellenőrizhető, hogy a hazai létesítményekből – elsősorban a Paksi Atomerőműből – történik-e számottevő radioaktívanyag-kibocsátás a Dunába.
<i>A projekt költségigénye</i>	21 MFt egyszeri beruházási költség 7 MFt / év dologi költség
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatos
<i>A projekt készülségi foka (engedélyek, tervek,</i>	Az OSSKI 1977-től folyamatosan végrehajtja a Duna radiológiai

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>indítás várható időtartama stb.)</i>	ellenőrzését (amely 3 éven át a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség koordinált kutatási programja keretében szerveződött 1979-ig).
---	---

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	2.3. EGYSÉGES ALAPÚ DUNAI INFORMÁCIÓS RENDSZEREK
A projekt megnevezése	2.3.2. Hordalékváltozások folyamatvizsgálata a Duna vízgyűjtőjén
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Duna teljes vízgyűjtője
<i>Területi lehatárolás</i>	A projekt a Duna teljes vízgyűjtőjén, a hordalékvándorlás jelenségeit jellemző helyeken
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna és mellékfolyóinak lebegtetett és görgetett hordalékszállítása meghatározó kérdés a területfejlesztésben az ár- és belvízvédekezésben. A vízgyűjtő felső szakaszáról érkező hordalék átstrukturálódott a mesterséges beavatkozások hatására. Csökkent a görgetett és nőtt a lebegtetett hordalék aránya. Ez a jelenség elsősorban az árvíz (a nagyvízi meder feltöltődése) és az aszály (középvízi meder süllyedése) elleni védekezés során jelent egyre nagyobb problémákat. A vízjárás szélsőségesse válik, megnehezítve a vízkárok elleni védekezést, illetve a szükséges beavatkozások meghatározását.</p> <p>A hordalékarányok megváltozása miatt keletkező problémák, a hordalék hiánya, illetve többlete, az előnyök és hátrányok térben elkülönülnek. Szükséges a jelenségek összefüggő vizsgálata a teljes vízgyűjtőn. Az összefüggő elemzések segítségével következtetéseket kell levonni a változások várható mértékéről annak érdekében, hogy a területfejlesztést alapvetően meghatározó ár- és belvízszintek trendje, a biztosítandó vízkészletek fenntartása hosszabb távra becsülhető legyen. Fontos, hogy a szükséges beavatkozások tervezése megalapozott kutatási eredmények alapján hosszabb távra, fenntartható módon történjen. Így a projekt célja annak megvizsgálása, hogy a mesterséges hordalékpótlás milyen megoldást nyújthat a fenti problémára.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Hazai jogszabályok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az 1995. évi LIII. tv. a környezet védelmének általános szabályairól; • Az 1995. évi LVII. tv. a vízgazdálkodásról; • Az 1999. évi LXXIV. tv. a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről; • 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól; • 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről; • 15/1997. (IX. 19.) KHVM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről. <p>Nemzetközi jogszabályok/dokumentumok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Az árvíz-megelőzés, az árvízmentesítés és az árvízvédekezés legjobb gyakorlat dokumentuma" – 2003; • A Duna-medence Fenntartható Árvízvédelmi Cselekvési Programja

	<p>– 2004;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az Európai Parlament és a Tanács Víz Keretirányelve 60/2000/EK; • Az Európai Parlament és a Tanács Irányelve az árvizek értékeléséről és kezeléséről 60/2007/EK.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A mesterséges beavatkozások miatt változó hordalékstruktúra valamennyi tagállamban problémát okoz. Azokon a helyeken kiemelt jelentősége van az összefüggő vizsgálatnak, ahol a Duna, illetve annak mellékfolyói egy- vagy több államhatárt metszenek, mivel ezek a vizsgálatok tagállami szinten hatékonyan nem végezhetőek el.
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A projekt magyar kedvezményezettje a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság. A projekt megvalósítása közvetlenül érinti a területileg illetékes vízügyi igazgatóságokat, a Vízgazdálkodási Kutató Intézetet (VITUKI), a Budapesti Műszaki Egyetemet (BME). A projekt közvetlen célcsoportja a hordalékmintát vevő szervezetek (Magyarországon a vízügyi igazgatóságok) és az eredményeket értékelő kutatóintézetek (Magyarországon a VITUKI, BME)
<i>A projekt tartalma</i>	<p>A projekt keretén belül meg kell szervezni Duna vízgyűjtő szintjén egységes alapú hordalék-mintavételt és értékelést. A projekt első részében egy pilot projektben végzett alapozó kutatómunka alapján meg kell határozni a módszertant és a megvalósításhoz szükséges eszközparkot.</p> <p>A kutatási eredmények értékelése, és a módszertani útmutató kidolgozása után biztosítani kell a hordalék mintavételhez és kiértékeléshez szükséges eszközparkot, illetve a szükséges informatikai háttérrel, beleértve a jelenségek modellezéséhez szükséges szoftvereket. A program keretében biztosítani kell a tagállamok illetékes szakembereinek folyamatos konzultációját</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A hordalékkutatás eredményeivel a várható jelenségek meghatározásának bizonytalansága csökkent. Ez lehetővé teszi, hogy az egyébként igen költséges vízkárelhárítási beruházásokat hosszabb távra, és fenntarthatóbb módon tervezzék meg, ami növeli a beruházás költséghatékonyágát, fenntarthatóságát. Tekintettel arra, hogy Magyarország földrajzi helyzeténél fogva (Pannon-medence), erősen kitett a hordalékváltozás hatásainak, és a változások mértéke itt kiemelkedően magas a többi vízgyűjtő államhoz képest, a hatások kompenzálása is jelentős erőforrásokat igényel a nemzeti költségvetésből. A probléma összehangolt, vízgyűjtő szemléletű kezelése lehetővé teszi e terhek csökkenését.
<i>A projekt költségigénye</i>	~ 2,5 milliárd Ft.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-2015
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A projekt indítása 2012-ben szükséges.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>II. Fenntartható gazdaságfejlesztés</i>
A program megnevezése	3. Környezetbarát közlekedés a Duna régióban
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna régió országaiban a folyó melletti gyorsforgalmi utak bonyolítják le kamionokkal az Európa és Ázsia közötti teherforgalom jelentős részét, míg a személyforgalom jelentős része Európán belüli légi járatokkal valósul meg. Az ebből származó környezetszennyezés, illetve zsúfoltság csökkentése érdekében elsősorban a környezetkímélő közlekedési formák lehetőségeinek megteremtése szükséges, elsődlegesen a vasúti személy- és áruszállító kapacitások növelésével.. A nemzetközi vasúti forgalomban cél az európai nagyvárosok közötti zárt nagysebességű nappali vonatok befogadására való felkészülés, a 400–600 km-nél nagyobb távolságra fekvő európai fővárosokkal és nagyvárosokkal a meglévő minőségi összeköttetés megtartása és fejlesztése nappali órákban EC, éjszaka EN vonattípusokkal (klímaberendezéssel, étkezőkocsi szolgáltatással, idegen nyelvű hangos utas tájékoztatással és helybiztosítással), a 400–600 km-nél kisebb távolságú viszonylatokban az üzlet- és térségpolitikai szempontok mérlegelésével napi 2–3 pár egyéb nemzetközi vonat közlekedtetése.</p> <p>A program egyik célja a vasúti összeköttetés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a térség számára legfontosabb fő közlekedési irányokban.</p> <p>A program másik fő feladata a Duna hajózhatóságának javítása érdekében jelenleg megvalósítás alatt álló hazai TEN-T finanszírozású projektek ENSZ-EGB AGN követelményeinek megfelelő, 1812-1641 folyamkilométerek közé eső, a VI/B, 1641-1433 folyamkilométerek közötti szakaszán a VI.C kategóriájú vízi út megteremtése. Azonban a Duna térség esetében az ivóvíz-készletek és a természeti értékek miatt a társadalmi-gazdasági és környezetvédelmi szempontból egyaránt fenntartható hajózás megteremtése szükséges. Ezért a kérdés komplex kezelése szükséges, ami érinti a hajózásnak a többi közlekedési alágazathoz (vasút és közút) való viszonyát, a vízi út természeti környezetet átmenetileg és tartósan érintő következményeit, illetve az ághajlat-változás következményeinek figyelembe vételét.</p> <p>A Duna medre a magyarországi szakaszon folyamatosan mélyül, és a kisvízszintek csökkennek, ami a hajózás feltételeit is rontja, továbbá jelentős ökológiai károkat is okoz. A Víz Keretirányelv előírásainak megfelelően az ökológiai károk enyhítése, illetve megszüntetése érdekében a hajózási célú műszaki beavatkozások nélkül is műszaki beavatkozásokat kell végezni, amit a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben meg kell tervezni és a terveket a társadalmi vita után véglegesíteni kell.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>Az Országos Környezetvédelmi Tanács állásfoglalása szerint a hajózhatóság feltételeinek javítását támogatni kell, de csak úgy, hogy a hajózás érdekében végzett beavatkozások kedvezőtlen ökológiai és környezeti hatásainak elhárításához szükséges beavatkozásokat is elvégzik, és a beavatkozások összesített hatása jelentősebb mértékű javulást fog eredményezni a hazai Duna-szakasz ökológiai állapotában, mint a helyenként esetleg jelentkező, de a Víz Keretirányelv előírásai szerint még elfogadható mértékű kedvezőtlen hatások.</p> <p>A program célja, hogy a fejlődés fenntarthatóságával kapcsolatos követelményeket betartva növelje a Duna, mint vízi szállítási útvonal kapacitását és ezzel igénybevételek arányát a szállítások lebonyolításában.</p> <p>A program az érintett országok érdekeinek, valamint a hajózás szerepének és jelentőségének figyelembe vételével alakítja a dunai hajózás jövőjét. Ez érinti a hajózó utat, a hajóállományt, a kikötői infrastruktúrát és a hajózás személyforgalomban betöltött növekvő szerepét. Az információs és kommunikációs technológiák belvízi közlekedésben történő alkalmazása elősegíti a belvízi közlekedés biztonságának és hatékonyságának jelentős növekedését; míg a hulladék-kezelési rendszerek fejlesztése a szennyezések megelőzését és a természeti környezet védelmét szolgálják.</p> <p>A multimodális fejlesztések megvalósításával, valamint a jelenlegi közlekedési infrastruktúra hiányzó közúti és vasúti kapcsolatainak kiépítésével erősíthető Magyarország logisztikai szerepvállalása a nemzetközi tranzit áruforgalomban.</p>
<p><i>A program tartalma (alprogramok)</i></p>	<p>3.1 Nagysebességű összeköttetés megteremtése a dunai térség fővárosai között. Ennek során a két megvalósítandó vasúti főirány:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Kiemelt TEN-T 6. projekt Lyon-Trieszt-Divaca/Koper-Divaca-Ljubljana-Budapest-ukrán határ nagysebességű vasútvonal (5/b Helsinki közlekedési folyosó)▪ Kiemelt TEN-T 17. projekt Párizs-Strasbourg-Stuttgart-Bécs-Pozsony nagysebességű vasútvonal meghosszabbítása Győr-Budapest – Belgrád (Bukarest-Constanza) felé. (4-es Helsinki közlekedési folyosó) <p>Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) tartalmazza mindkét nyomvonalváltozatot. Az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia (EKFS) vasúti alágazati célrendszere konkrét nyomvonal meghatározása nélkül támogatja a nagysebességű személyszállítás nemzetközi forgalomban történő elindítását.</p>

	<p>3. 2. A transz-balkáni vasútvonal rekonstrukciója és fejlesztése a Constanza – Temesvár – Szeged –Szabadka – Baja – Gyékényes - Zágráb – Rijeka útvonalon. A szükséges munkálatok a következők:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Felújítás: Bácsalmás-Csikéria 10 km, Subotica (Szabadka) pályaudvar vágányhálózata;▪ Felépítmény-visszahelyezés: Csikéria-határátmenet 2,5 km, Újszentiván-Országhatár 6 km, Országhatár-Banatso Arandjelovo (Oroszlámos) 6 km;▪ Alépítmény-megerősítés: Újszentiván-Országhatár 6 km, Országhatár-Banatso Arandjelovo (Oroszlámos) 6 km;▪ Új építés: Szegedi közúti-vasúti híd építésével a Nagyállomás átmenő pályaudvari funkcióinak helyreállítása). <p>3.3 A Duna hajózhatóságának javítása környezetbarát és fenntartható módon, illetve a vizsgálatok elvégzése:</p> <ul style="list-style-type: none">• A dunai hajózó út-fejlesztés egészének stratégiai környezeti vizsgálata• A dunai hajókikötők élőhelyi jelentőségének feltárása és speciális ökológiai funkcióik kialakíthatóságainak vizsgálata• A klímaváltozás dunai hajózásra gyakorolt potenciális hatásainak vizsgálata• A nemzetközi hajóút paraméterek (VI.C) kritériumainak eléréséhez a következő országokban szükséges lehet a hajóút javítása: Németország: (Straubing-Vilshofen); Ausztria: Bécs alatti szakasz; Magyarország: <i>Szap</i> (Győrzámoly és Nagybajcs közötti) – <i>Déli országhatár</i> (Kölked); Románia: teljes román Duna szakasz, így Duna-delta Románia és Ukrajna területén is., <p>3.4 A fenntartható hajózás információs és környezetvédelmi feltételrendszerének fejlesztése (Implementation of River Information Services - IRIS projekt kiterjesztése: Donau River Information Service - DonauRIS, Waste Management for Inland Navigation on the Danube - WANDA projekt továbbfejlesztése)</p> <ul style="list-style-type: none">• Az Európai Unió közösségi belvízi hálózatában a harmonizált, összekapcsolható és nyílt navigációs és információs rendszer biztosítása érdekében közös követelményeket és műszaki előírásokat kell bevezetni. A folyó információs rendszer (RIS) keretében lehetőség van arra, hogy minden hajó helyzete ismert legyen különös tekintettel a veszélyes anyagokat szállító hajókra, illetve legyenek meg azok a kikötői parti infrastruktúrák, amelyek a rendkívüli, illetve az üzemszerű szennyeződések fogadni, és hatástalanítani tudják. Ugyanakkor a hajózások folyamatosan hozzájuthatnak az aktuálisan legfrissebb információkhoz a folyómeder és gázlók, valamint a hajóút állapotáról, az áthajozási lehetőségekről, egyben az aktuális
--	--

	<p>hajózást szabályozó rendelkezésekről</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egységes elveken és előírásokon alapuló környezetvédelem és a hulladékkezelés feltételrendszerének megteremtésének elősegítése a dunai hajózásnál (WANDA projekt eredményei alapján) <p>3.5 A Duna térség kikötőinek és a kapcsolódó komplex közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kikötők és multimodális logisztikai központok Duna és Tisza menti (pl. Szeged) rendszerének összehangolt fejlesztése (Magyarországon: kis és közepes városok kikötői rendszere: Győr (személykikötő), Győr-Gönyű, Komárom, Adony, Dunaújváros, Kalocsa-Foktő vagy Bogyiszló-Fadd, Baja, mohácsi magyar-horvát közös stb.) • Közcélú belső kikötői vasúti, közúti és vízdoldali infrastruktúra, illetve hajójavító kapacitások fejlesztése • A hiányzó haránt irányú közúti gyorsforgalmi és vasúti kapcsolatok kiépítése (M8, M9, Győr-Gönyű kikötő – M19 – M1 gyorsforgalmi utak, V0 Budapestet délre elkerülő vasútvonal kiépítése) <p>3.6 Nagyvárosokon belüli és várostérségek közötti nemzetközi kapcsolódást jelentő hajózási kezdeményezések támogatása pl.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duna Expressz: Dunakanyar és a fővárosi agglomeráció településeinek vízibuszos összeköttetése kombinálva a hagyományos hajókkal végezhető forgalommal, illetve új hajókonstrukciók kialakításával a Duna-Majna-Rajna vízi úton való forgalomra történő kiterjesztése. • CityLine: Bécs-Pozsony gyorshajó járat kiterjesztése Győr és Budapest felé
<p><i>Potenciálisan érintett további országok</i></p>	<p>Bajorország (hangsúlyos vasúti fejlesztések), Ausztria (nevesítik a Bécs-Budapest-Bukarest tengelyt), Szlovákia, Románia, Szerbia</p> <p>A V4+2 országok 2010. március 29-i miniszteri találkozásán Románia támogatta az NSV (csökkentett sebességgel történő) megépítésének tervét. A közös zárónyilatkozat hangsúlyozza, hogy a V4+2 szintű területfejlesztési jövőkép képezze e TEN-T hálózat felülvizsgálati eljárásának hátterét.</p> <p>Ausztria (non-paper szerint: környezetbarát közlekedési ütőér a Duna), Bulgária, Románia, Szlovákia, Horvátország, Szerbia (non-paper szerint fontos a vízi szállítás szerepe).</p>

<p><i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i></p>	<p>TEN-T projektek esetében: Az EU alapszerződés XV. fejezet (154, 155 és 156 cikkelyek) és Decision No 884/2004/EC</p> <p>Transz-balkáni vasút esetében: Az Európai Bizottság COM [2007/32] 2007. január 31-i közlekedéspolitikai iránymutatásokról szóló közleménye, amely szerint „<i>a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Páneurópai folyosó/térség kiterjedését aktualizálni kell, hogy abban tükröződjenek az EU bővítését követő új geopolitikai összefüggések, és hogy jobban összekapcsolják a transzeurópai hálózatok fő tengelyeit a szomszédos országokéval. Ezért ... javaslatot tesz ... a Földközi-tenger, a Fekete-tenger és a Kaszpi-tenger térségeinek, valamint ... a tengerparttal nem rendelkező országok összekapcsolására.</i>”</p> <p>A legutóbbi magyar-román együttes kormányülés döntése előírta az érintett országok közlekedésért felelős miniszterei számára a Budapest-Bukarest nagysebességű vasútvonal részeként a Szeged-Temesvár szakaszon történő vasútépítés lehetőségeinek vizsgálatát.</p> <p>Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény.</p> <p>EU alapszerződés XV. fejezethez (154, 155 és 156 cikkelyek) illeszkedés. A 2000/60/EK számú irányelv: az EU Víz Keretirányelvről szóló direktívája. az Európai Parlament és a Tanács 884/2004/EK határozatában foglaltakhoz kapcsolódóan és a vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. Törvény. Országos Környezetvédelmi Tanács állásfoglalása (2009.11.16) a Duna magyarországi szakasza hajózhatóságának javításával kapcsolatos elképzelésekről</p> <p>A folyami információs rendszerekre vonatkozó Európai Uniós jogszabályi háttér:</p> <ul style="list-style-type: none">• Az Európai Parlament és a Tanács 2005/44/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS)• A Bizottság 414/2007/EK rendelete (2007. március 13.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott, a folyami információs szolgáltatások (RIS) tervezésére, megvalósítására és működtetésére vonatkozó műszaki iránymutatásokról.• A Bizottság 415/2007/EK rendelete (2007. március 13.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott hajó-helyzetmegállapító és nyomon követő rendszerekre vonatkozó műszaki előírásokról• A Bizottság 416/2007/EK rendelete (2007. március 22.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó
--	--

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott, hajósoknak szóló hirdményekre vonatkozó műszaki előírásokról</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Bizottság 164/2010/EK rendelete (2010. január 25.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott elektronikus hajózási adatszolgáltatás műszaki előírásairól • A magyar jogszabályi háttere: 219/2007. (VIII. 15.) Korm. rendelet „a folyami információs szolgáltatásokról” • a hajózásra alkalmas, illetőleg hajózásra alkalmassá tehető természetes és mesterséges felszíni vizek víziúttá nyilvánításáról szóló 17/2002. (III. 7.) KöViM rendelet • Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény • Intermodális fejlesztések: Magyar Logisztikai Stratégia.
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	II. A Duna-térségi közlekedési kapcsolatok és a határok átjárhatóságának javítása
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>EU Koordinátorok: Laurens Jan Brinkhorst (TEN-T 6. projekt) és 2009. áprilisig Balázs Péter (TEN-T 17. projekt) Érintett országok állampolgárai, vállalkozásai Célcsoport: érintett városok lakossága, a térségben élők, a térségbe vízi úton érkezők Kedvezményezettek: a szolgáltatásokat igénybe vevők teherfuvarozók és szállítmányozók Együttműködő partnerek: önkormányzatok, kutatóintézetek, érintett civil szervezetek, vállalkozások</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Az EU Bizottság Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett közleménye [COM (2007) 135 final] "Trans-European Networks: Towards an integrated approach", címmel kiemelte a különböző infrastruktúra-elemek kombinációiból fakadó jelentős hozzáadott-értéket, mint hatékony térhasználat, csökkenő költségek és környezeti hatások, illetve a három (közúti, vasúti és vízi) közlekedési módból fakadó lehetséges szinergiákat. A létrejövő infrastruktúra elemek a természeti környezet védelme, a szennyezések és zsúfoltság csökkentése mellett hozzájárulnak a kereskedelmi akadályok lebontásához és ezzel az Egységes Piac megteremtéséhez. A nagysebességű vasútvonali összeköttetés jelentősen csökkentené az utazásra, szállításra fordított időt, ezáltal segítene áttérni az utasforgalmat a jóval környezetszennyezőbb repüléstől. A transz-balkáni vasútvonal lehetőséget teremthet az érintett országok régióközpontjainak (pl. Temesvár, Szeged, Szabadka) vasúti összeköttetésére.</p> <p>Az EU Bizottság Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett közleménye [COM (2007) 135 final] "Trans-European Networks: Towards an integrated approach", címmel kiemelte a különböző infrastruktúra-elemek kombinációiból fakadó jelentős hozzáadott-értéket, mint hatékony térhasználat, csökkenő költségek és környezeti hatások, illetve a három (közúti, vasúti és vízi) közlekedési módból fakadó lehetséges szinergiákat.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	A program várható eredményeként mérséklődik a közúti szállításból adódó környezetterhelés a régió átmenő forgalommal terhelt területein, emellett élénkül az ipari-kereskedelmi tevékenység az fejlődő infrastruktúra-beruházások környezetében, valamint új munkahelyek jöhetnek létre.
<i>Program típusa</i>	Kohéziós Alap és Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A TEN-T 17. (Párizs-Pozsony) projekt 2020-ig jön létre, míg a 6. projekt (Lyon-Trieste-ukrán határ) 2025-ig (ebből a Ljubljana-Budapest vonal 2015-ig) jön létre. <ul style="list-style-type: none"> • A dunai hajókikötők élőhelyi jelentőségének feltárása és speciális ökológiai funkcióik kialakíthatóságainak vizsgálata 2011-2015 • Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében 2011-2015 • Folyami információs rendszerek: 30 hónap (2010-2013 között), míg a fejlesztések többsége esetében 2-5 év a kivitelezés időtartama. Duna hajózhatóságának javítása érdekében vizsgálatok várható időigénye 1-2 év • Kikötőfejlesztések időigénye eltérő • A közúti és vasúti fejlesztések előkészítésének időigénye minimum 5-10 év
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A transz-balkáni vasútvonal esetében előzetes tanulmányterv rendelkezésre áll, a megvalósíthatósági tanulmányterv készítésére 2009. évben SEE pályázat benyújtása történt meg. A legutóbbi magyar-román együttes kormányülés döntése előírta az érintett országok közlekedésért felelős miniszterei számára a Budapest-Bukarest nagysebességű vasútvonal részeként a Szeged-Temesvár szakaszon történő vasútépítés lehetőségeinek vizsgálatát. <ul style="list-style-type: none"> • A dunai hajókikötők élőhelyi jelentőségének feltárása és speciális ökológiai funkcióik kialakíthatóságainak vizsgálata és az ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében kutatások alapját a Consortium Danubiale (MTA Dunakutató Állomásnak a Nemzetközi Dunakutató közösséggel (IAD) kialakított kapcsolatrendszer alapján) biztosítja. • A nemzetközi hajózó út kialakításához a környezeti hatástanulmányok előzetes változatai készültek el. • A vízibuszos összeköttetésre vonatkozó koncepció elkészült és részletes kidolgozása folyamatban van. A projekt (Duna Expressz Projekt-néven) tervezési szakaszban van. Indítás várható időpontja 2010. Fejlesztési átfutás 2,5 év, Első járatok indítása 2013-ban (M0 Észak/M0 Dél). A hagyományos hajók intenzívebb bevonása a korszerűsítésükre fordítható források függvénye.
<i>Kapcsolódás más projektekhez</i>	4. Fenntartható dunai hajózás és intermodalitás További TEN-T hálózati elemekhez kapcsolódnak a nagysebességű vasútvonali projektek. A transz-balkáni vasútfejlesztést más kapcsolódó fejlesztések is támogatják: <ul style="list-style-type: none"> ○ Szeged „Biopolisz-híd” terve (kombinált közúti-vasúti híd építése esetén). ○ Budapest-Bukarest-Constanța nagysebességű vasútvonal terve és az erre vonatkozó kormány-

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>megállapodások (2007. nov. 14.).</p> <ul style="list-style-type: none">○ A módosított OTrT (az európai nagysebességű vasútvonal magyarországi szakaszának Szeged felé vezetése, elágaztatása D-DK felé).○ A vasút mellett halad a KKK által javasolt Ljubljana-Nagykanizsa-Szeged-Arad-Nagyszében nemzetközi közúti folyosó (2008. május). <p>Kapcsolódó 2014 után megvalósítandó EKFS vasúti alágazati fejlesztések (Dombóvár – Kaposvár (2 vágány alépítmény, 1 vágány felépítmény megépítése, Egységes Európai Vonatbefolyásoló Rendszer kiépítése); Kaposvár – Gyékényes (1 vágányú al- és felépítmény kiépítése)</p> <p>A Duna hajózhatóságának (a Duna 1708,2. és 1433. folyamkilométere közötti szakasza) javítására irányuló pénzügyi támogatást intézkedésre odaítélő Határozat 2008/XI/17 a transzeurópai közlekedési hálózatok (TEN-T) területén történő „Tanulmányok a Duna hajózhatóságának javításáról (a 18. számú kiemelt projekt magyar része)” - 2007-HU-18090-S közös érdekű projekt számára közösségi pénzügyi támogatás nyújtásáról (jelenleg megvalósítás alatt!)</p> <p>IRIS II: Az infrastruktúrák transzeurópai hálózatainak és az éves közlekedési program (TEN-T) keretében, a folyami információs szolgáltatások megvalósítása Európában (IRIS-Europe) a 2005-95003 S-S 07.57527 közös érdekű projekt számára közösségi pénzügyi támogatás nyújtásáról 2006. június 7-i határozat a C(2006)2299 határozat módosításáról. a projekt már a végrehajtás fázisában van; a már jóváhagyott Strategic Action Plan szerint valósul meg.</p> <p>WANDA – Hulladékkezelés a Duna belvízi hajózásnál (célja; fenntartható, környezetvédelmi szempontból megfelelő és transznacionálisan koordinált nemzeti hajózási hulladékkezelési koncepciók kidolgozása, próba üzemek alkalmazása, és a finanszírozáshoz pénzügyi modell kialakítása, amelyek mind a „szennyező fizet” alapelvet veszik figyelembe.)</p> <p>A hajózhatósággal kapcsolatos kutatási projektek szorosan kapcsolódnak a <i>2. Élővizeink értékeinek megtartása programhoz.</i></p> <p><i>A közlekedési beruházások összhangban kell, hogy legyenek a 3. Környezetbarát közlekedés a Duna régióban valamint a 12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig programokkal.</i></p>
--	--

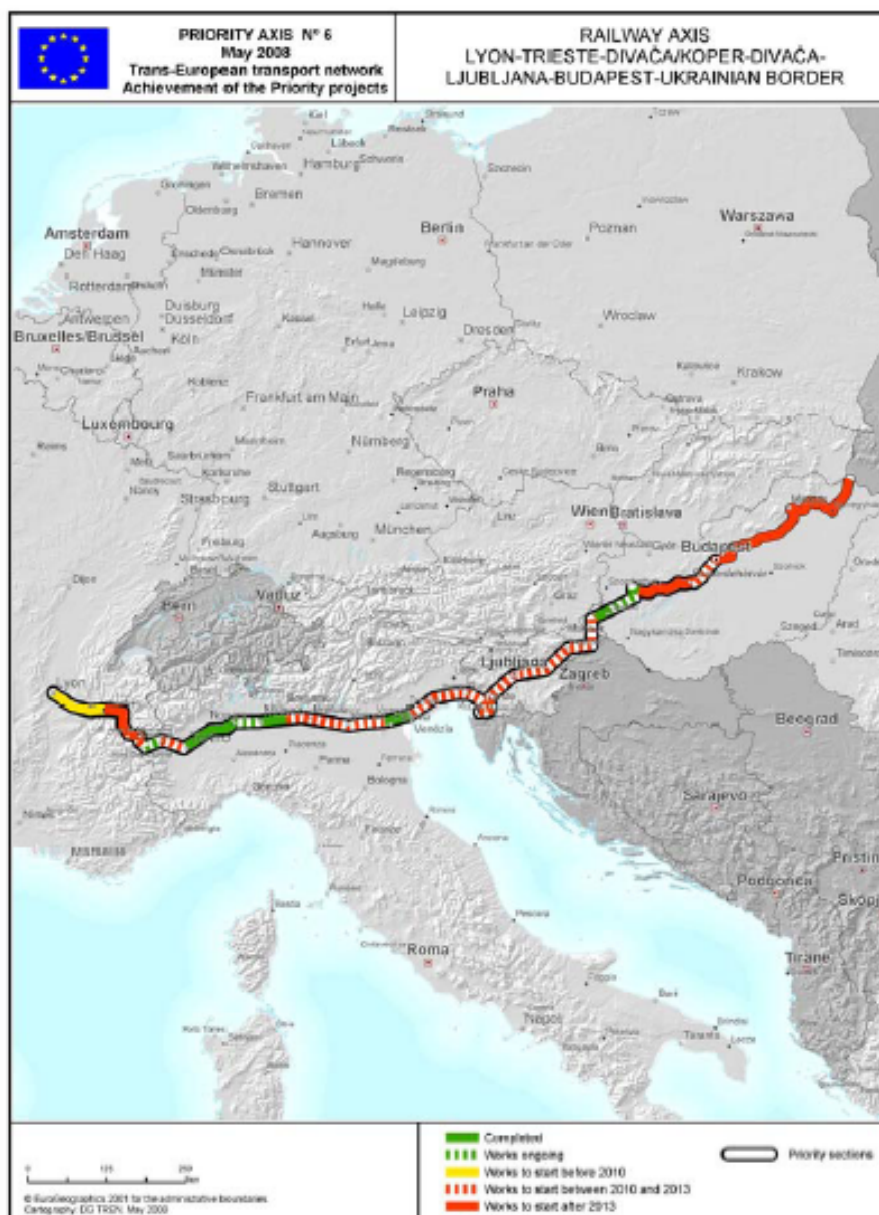
A program megalapozását jelentő további háttér-információk:

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Alprogram	3.1 Nagysebességű összeköttetés megteremtése a dunai térség fővárosai között: Párizs – Budapest (Belgrád, Bukarest-Constanza) és Lyon-Trieste-Budapest-ukrán határ nagysebességű vasútvonali összeköttetés kiépítése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Magyarország, Szlovákia, Románia, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	-Párizs - Strasbourg - Karlsruhe - Stuttgart - Ulm - Augsburg - München - Salzburg – Bécs (Pozsony) – Győr - Budapest – Belgrád (Bukarest-Constanza) és -Lyon-Trieszt-Divaca/Koper-Divaca-Ljubljana-Budapest-ukrán határ
<i>Az alprogram projektjeinek előzményei, indokoltsága, célja</i>	A nagysebességű vasútvonali összeköttetés jelentősen csökkentené az utazásra, szállításra fordított időt, ezáltal segítene áttérni az utasforgalmat a jóval környezetszennyezőbb repüléstől.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Az EU alapszerződés XV. fejezet (154, 155 és 156 cikkelyek) és Decision No 884/2004/EC
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Távolsági közlekedés fejlesztése.
<i>Az alprogramérintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Az érintett országok vasúti társaságai, lakossága, vállalkozásai.
<i>Az alprogram tartalma</i>	A TEN hálózat Párizs – Bécs-Pozsony vonalának meghosszabbítása, hogy Budapesten keresztül Constanza városáig is elérjen, illetve fejlesztésének felgyorsítása.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Olcsóbb, környezet-barát és hatékony közlekedés Közép-Kelet-Európán keresztül.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert, de a Párizstól Pozsonyig tartó szakasz teljes költsége kb. 13 mrd EURO
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2020-ig tervezett
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama, kapcsolódás folyó beruházáshoz, stb.)</i>	A projekt a TEN tervek között szerepel, azonban kiterjesztése szükséges Budapestig, illetve Bukarestig, Constanzáig és Belgrádig.

A nagysebességű vasútvonali kapcsolatot jelentő jelenleg megvalósítás alatt álló TEN-T projektek és aktuális készültségi állapotuk

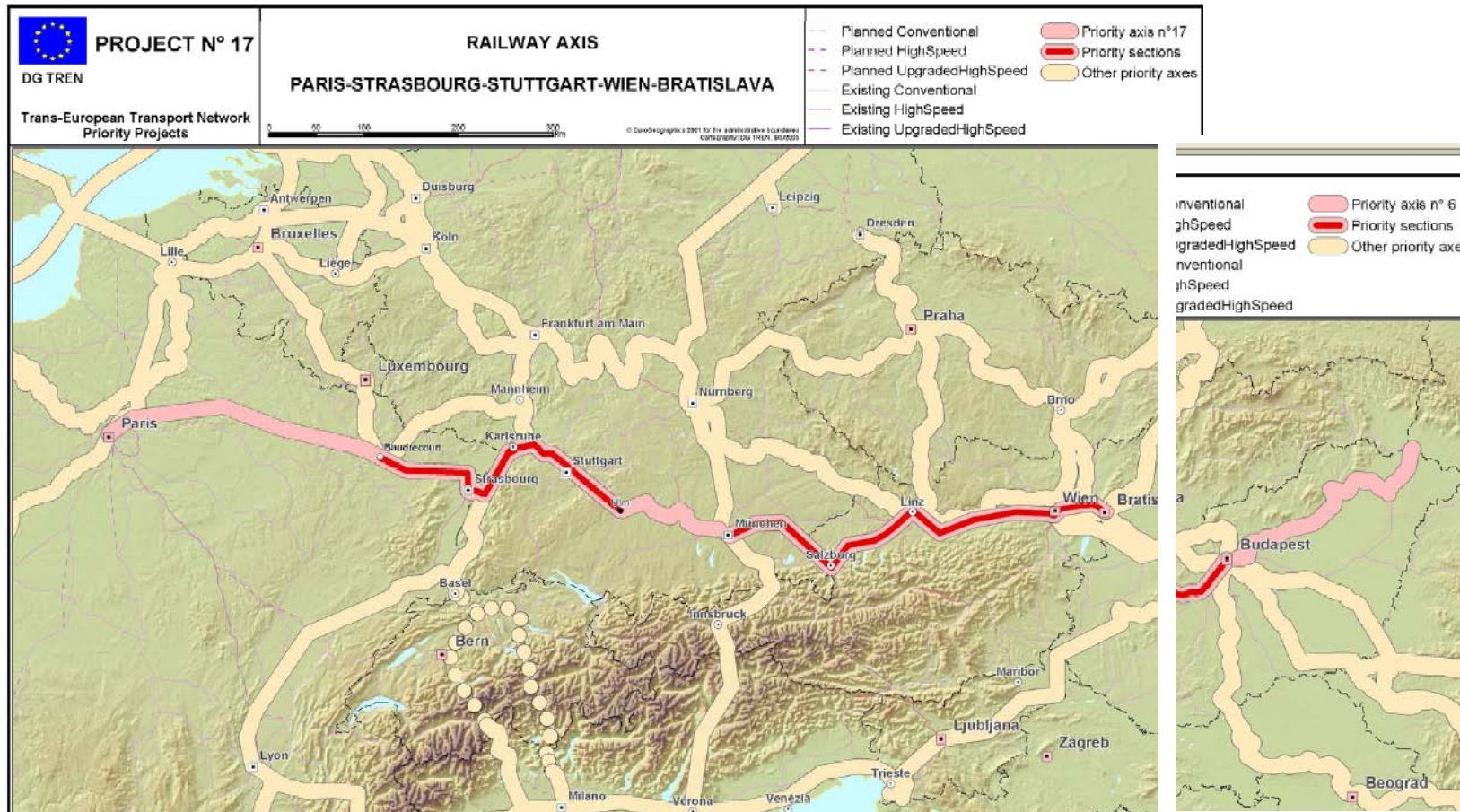
Priority Project N° 6

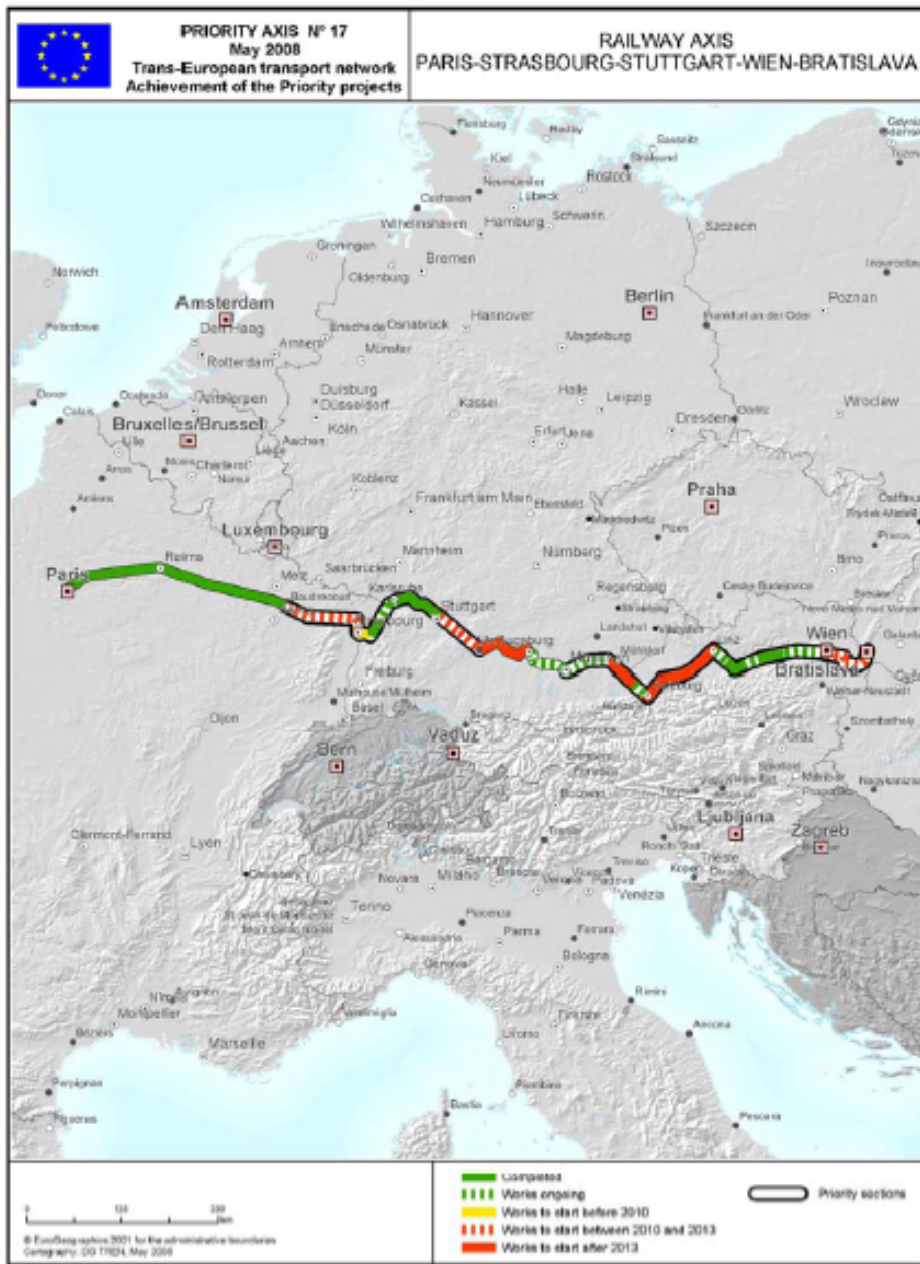
MS Involved	Estimated completion date	Total cost in M EUR	Investment before 2007 in M EUR				Degree of completion end 2006	Investment 2007-2013 in M EUR				Degree of completion in 2013	Investment after 2013	Investment after 2013 as % of total investment
			Total Invested	Of which				Total invested	Of which					
				TEN-T budget	Structural / Cohesion	EB			TEN-T budget	Structural / Cohesion	EB			
FR, HU, IT, SI	2025	60,741.96	7,827.03	334.02	77.48	184.00	12.9%	10,427.94	754.50	674.85	369.41	30.1%	42,486.98	69.9%

Length of the PP in km	Total 1688	Works ongoing	Works completed	Works to be started	of which:	Start before 2010	Start 2010 - 2013	Start after 2013
						in km	in km	in km
						in %	in %	in %
		158	190	1340	92	724	524	
		9.4%	11.3%	79.4%	5.4%	42.0%	31.1%	

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

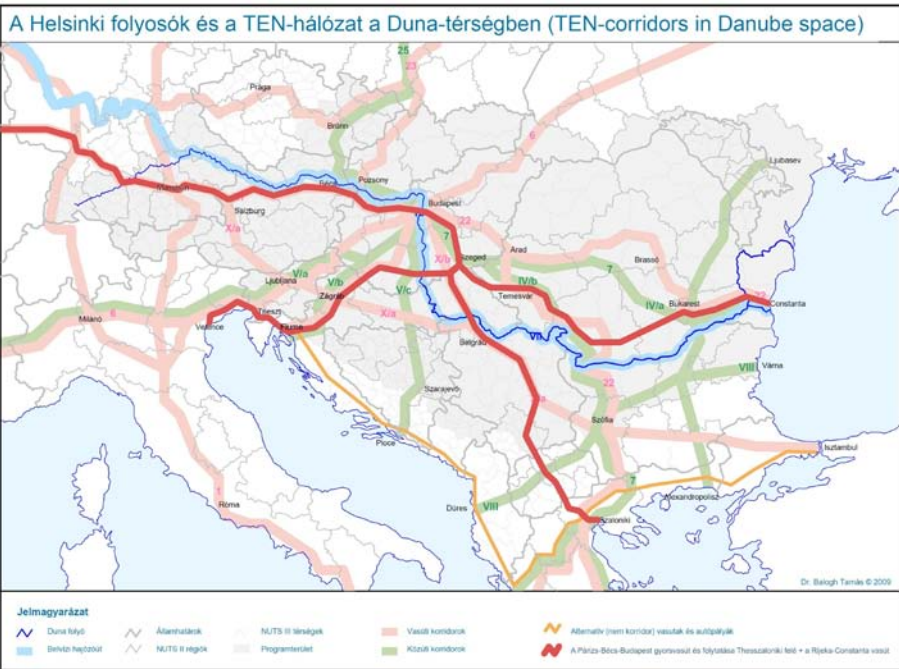

Priority Project N° 17

MS Involved	Estimated completion date	Total cost in M EUR	Investment before 2007 in M EUR				Degree of completion end 2006	Investment 2007-2013 in M EUR				Degree of completion in 2013	Investment after 2013	Investment after 2013 as % of total investment
			Total Invested	Of which				Total Invested	Of which					
				TEN-T budget	Structural / Cohesion	EIB			TEN-T budget	Structural / Cohesion	EIB			
AT, FR, DE, SK	2020	13.563,29	3.528,68	139,34	0,00	140,00	26,0%	6.779,99	438,33	440,74	600,00	76,0%	3.254,62	24,0%

Length of the PP in km	Total 1298	Works			of which:	Start before 2010	Start 2010 - 2013	Start after 2013
		Works ongoing	Works completed	Works to be started				
		in km	in %	in km				
		266	466	566	20	271	274	
		20,5%	35,9%	43,6%	1,6%	20,9%	21,1%	

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Alprogram	3.2. Transz-balkáni vasútvonal rekonstrukciója
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Románia, Szerbia, Horvátország
<i>Területi lehatárolás</i>	 <p style="text-align: center;">A Helsinki folyosók és a TEN-hálózat a Duna-térségben (TEN-corridors in Danube space)</p>
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A jelenleg ismert adatok és előrejelzések szerint már ma is jelentős, de ehhez képes különösen a kínai áruk szállításának növekvő igénye miatt Constanza kikötőjének az európai irányába történő áruszállításának növekedése várható. A projekt a Fekete-tenger és az Adriai tenger vasúti összeköttetése és az európai vasúti hálózatba való bekapcsolása mellett lehetővé teszi a szegedi és a bajai folyami kikötőknek az ilyen áruszállítási kapcsolatokba való bekapcsolódását.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Dél-alföldi és Dél-dunántúli regionális fejlesztési tervekben szereplő fejlesztés, Országos Területrendezési Terv
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az érintett országok elsősorban áruszállítási célú kapcsolatrendszerének bővítése
<i>Az alprogram érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A négy érintett ország lakói, és áruszállításban, kereskedelemben érdekelt vállalkozásai. Lehetőséget teremt az érintett uniós országok régióközpontjainak (pl. Temesvár, Szeged, Szabadka) vasúti összeköttetésére.
<i>Az alprogram tartalma, projektjei</i>	A transz-balkáni vasútvonal rekonstrukciója és fejlesztése (Constanza – Temesvár – Szeged –Szabadka – Baja – Gyékényes - Zágráb – Rijeka útvonalon). A szükséges munkálatok a következők: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Felújítás: Bácsalmás-Csikéria 10 km, Subotica (Szabadka) pályaudvar vágányhálózata; ▪ Felépítmény-visszahelyezés: Csikéria-határátmenet 2,5 km, Újszentiván-Országhatár 6 km, Országhatár-Banatso Arandjelovo (Oroszlámos) 6 km; ▪ Alépítmény-megerősítés: Újszentiván-Országhatár 6 km, Országhatár-Banatso Arandjelovo (Oroszlámos) 6 km; ▪ Új építés: Szegedi közúti-vasúti híd építésével a Nagyállomás átmenő pályaudvari funkcióinak helyreállítása).

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A projekt hatásaként az érintett régiók bekapcsolása az európai nemzetközi vasúthálózatba, az áruszállítási és személyszállítási lehetőségek bővülése, valamint a két tengeri kikötő és a Dunához kapcsolódó kikötők és logisztikai központok közlekedési kapcsolatainak bővülése várható. Az érintett magyarországi régiók határ-menti régiókként jelentős részükben hátrányos helyzetű térségek és ennek a projektnek a közvetlen és közvetett hatásai hozzájárulhatnak e térségek gazdasági fejlődéséhez és népességmegtartó képességük növekedéséhez.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	A megvalósíthatósági tanulmány elkészülte után meghatározható
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2013-2020. közötti időszak
<i>Az alprogramkészültségi foka</i>	Előzetes tanulmányterv rendelkezésre áll, a megvalósíthatósági tanulmányterv készítésére 2009. évben SEE pályázat benyújtására került sor.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	3.3 A Duna hajózhatóságának javítása környezetbarát és fenntartható módon; illetve előzetes vizsgálatok elvégzése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Bulgária, Magyarország, Románia, Ukrajna
<i>Területi lehatárolás</i>	A fenti országok területe, de átvitt értelemben a teljes hajózható Duna szakasz
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az EU a TEN-T program keretében a dunai nemzetközi hajóút fejlesztését tervezi, de az egész tervnek stratégiai környezeti vizsgálata, illetve további szakmailag megalapozó vizsgálatok még nem készült el. A hajóút biztosítása és a bioszféra védelem egyaránt prioritásként szerepel a Duna régió stratégiai célrendszerében. A Duna transzkontinentális európai hajóút, amelyen a hajózhatóság feltételeinek javítása nemzetközi igény. A hajóforgalom várható növekedése esetén a hajóút középső szakaszán elhelyezkedő tranzit-országok közös érdeke a nemzetközi kapcsolódást jelentő belső kikötői infrastruktúrájuk fejlesztése.</p> <p>A Duna szabályozása és felső szakaszának belépcsőzése következtében lényegesen megváltozott a folyó hordalékjárása, ami a meder folyamatos mélyülését idézte elő a Közép-Duna térségében. A degradálódási folyamat veszélyezteti Duna jó ökológiai állapotának megteremtését, a folyó-mellékág kapcsolatok fennmaradását, a hullámtéri élőhelyeket, illetve azok ökológiai funkcióinak érvényesülését.</p> <p><i>A kikötői élőhelyek vizsgálatát célzó kutatási projekt célja</i> a hajózhatóság fejlesztése és a bioszféra védelem, mint irányultságukban eltérő stratégiai prioritások közötti konszenzus létrehozásának elősegítése, speciális ökológiai funkciókat biztosító hajókikötők kialakításával.</p> <p>A folyami ökoszisztémák változását elsősorban a külső tényezők befolyásolják, és ennek megfelelően a Duna ökológiai rendszerének rehabilitálása és biológiai sokféleségének megőrzése az élőhelyi mintázatokat alakító természeti folyamatok helyreállításával biztosítható eredményesen. Az eredeti természeti viszonyok teljes visszaállítását általában behatárolják az irreverzibilis környezeti változások, a folyószabályozás hosszú idejű hatásai, valamint a társadalom gazdasági és kulturális igényei. Az ökológiai célállapot nem a történelmi tájkép helyreállítására, korábban előfordult fajok visszahonosítására, vagy egy stabil állapot létrehozására vonatkozik, hanem azokra a hidrológiai és hidromorfológiai folyamatokra, amelyek a folyami élőhelyek kiterjedésének és szerkezetének természetes dinamikáját alakítva határozzák meg a folyó-ártér ökológiai rendszer működőképességét.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>A Stratégiai Környezeti Vizsgálatról (SKV) szóló 2001/42/EC számú EU Direktíva</p> <p>A Duna nemzetközi hajóút, Európa legjelentősebb belvízi vízi út rendszerének, a DMR része. A hajózhatóság feltételeit számos jogszabály és nemzetközi egyezmény rögzíti: Duna Bizottság ajánlásai (Belgrádi Egyezmény 1948), EB közlekedéspolitikai stratégia (Fehér</p>

	<p>Könyv 2001), 151/2000. (IX. 14.) Korm. és a 172002. (III. 7.) KöViM rendelet, európai parlament és tanács 884/2004/EK határozata (TEN-T).</p> <p>Élőhely védelmi Irányelv (Natura 2000), Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro 1992), 1995. évi LXXXI törvény, EU VKI (2000/60/CE). 2005-ben az Országos Területfejlesztési Konceptió elfogadásával az Országgyűlés kiemelt feladattá nyilvánította a Duna fenntartható fejlesztését, természeti területeinek és kulturális értékeinek védelmét.</p>
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<p>Valamennyi Duna menti ország érdeke a térségi közlekedési kapcsolatok javítása mellett a fenntarthatóság követelményeinek megfelelő hajózás megalapozása. Ez egyúttal a Duna ökológiai állapotának/potenciáljának javítását, és a folyó természeti értéknek hatékonyabb védelmét is szolgálja. Továbbá valamennyi állam érdeke, hogy a Dunát érintő fejlesztések csak indokolt esetben kerüljenek kivitelezésre.</p>
<i>Az alprogram érintettjei</i>	<p>helyi lakosság, civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek, vízügyi igazgatóságok, termelői szféra, hajózási ágazat.</p> <p><i>Kedvezményezettek:</i> elsősorban az MTA Consortium Danubiale tagjai: MTA MDI, Bécsi Tudományegyetem, Bécsi Környezettudományi Egyetem (BOKU). <i>Együttműködők:</i> MTA TAKI, KvVM, NyME, Duna menti vízügyi igazgatóságok, VITUKI, M. Hidrol. Társ., ICPDR, Fluvius Vienna.</p>
<i>Az alprogram tartalma</i>	<p>A projekt magában foglalja a jelenleg zajló összes fejlesztési terület és az egész Duna hajózás kérdésének vizsgálatát. A nemzetközi hajóút paraméterek kritériumainak eléréséhez a következő országokban van szükség a hajóút javítására: Németország: Straubing-Vilshofen; Ausztria: Bécs alatti szakasz; Magyarország: Győrzámoly és Nagybajcs Szap – Déli országhatár (Kölked); Románia: egyes román Duna szakasz; Duna-delta Románia és Ukrajna.</p> <p>További kutatási irányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A klímaváltozás dunai hajózásra gyakorolt potenciális hatásainak vizsgálata ▪ A dunai hajókikötők élőhelyi jelentőségének feltárása és speciális ökológiai funkcióik kialakíthatóságának vizsgálata <p>Ennek oka, hogy esetenként megfigyelhető, hogy egyes zárt öbölben vagy medencében elhelyezkedő dunai kikötők hasonló ökológiai funkciót biztosítanak, mint az időszakosan átfolyó, többnyire állóvízű hullámtéri mellékágak. A projekt keretében felmérésre kerül a Bécs és Baja közötti Duna-szakasz jelentősebb hajókikötőinek élővilágát, élőhelyi adottságait és potenciális ökológiai funkcióit (menedékhely az árhullámok levonulásakor, telelőhely, ivadéknevelő élőhely, planktonikus szervezetek élőhelye stb.). A feltárt összefüggések tervezési alapadatokat szolgáltatnak a speciális ökológiai funkciókat is betöltő kikötők kialakításához, amelyek részben ellensúlyozzák</p>

	<p>a Duna folyamatos medermélyülésével összefüggő kedvezőtlen élőhelyi változásokat, a hullámtéri holtágak lefűződését, és ökológiai funkcióik korlátozott érvényesülését.</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Az SKV értékeli, hogy valóban szükség van-e hajóút-fejlesztésre, és ennek milyen társadalmi, gazdasági, ökológiai hatásai vannak.</p> <p>A hajózási infrastruktúra fejlesztésével a biológiai sokféleség védelme is elősegíthető. A fenntarthatóság követelményeinek megfelelő hajózás megvalósítása nem veszélyezteti a Duna ökológiai állapotának megőrzését.</p> <p>Tervezési alapadatok meghatározásával speciális ökológiai funkciót betöltő kikötők kialakítására nyílik lehetőség.</p>
<i>Az alprogram költségigénye</i>	<p>Pontos költségbecslés nem készült, de 50 000 – 100 000 € közötti összeg becsülhető.</p> <p>A kikötői élőhelyek kutatása 500 mFt</p>
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>A vizsgálat egy év alatt kivitelezhető, míg a kikötői élőhelyek kutatása 5 évig tart.</p>
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	<p>A jogszabályi előírások szerint minden érintett országban kell készíteni SKV-t, ez néhol már elkészült (Németország, Ausztria, Magyarország), de valahol nem (Románia, Bulgária, Ukrajna).</p> <p>Az MTA M. Dunakutató Állomás több mint félévszázados hidroökológiai kutatásai, dunai tapasztalatai és nemzetközi kapcsolatrendszere (Nemzetközi Dunakutató Munkaközösség – IAD, ICPDR, stb.) szavatolja a kikötői élőhelyek kutatási projekt színvonalas teljesítését. Az Állomás 2010. májusában várható Intézetté nyilvánításával meginduló fejlesztés az eddigi tevékenységi kör számottevő bővítésére is kiterjed. Az MTA elnöke 2006-ban egy dunai konzorciumot (<i>Consortium Danubiale</i>) hívott életre a Bécsi Tudományegyetem, a Bécsi Környezettudományi Egyetem és a Karlsruhei Egyetem (Németország) illetékes intézeteivel, professzoraival, a Duna ökológiai funkcióinak átfogó értékelésére, valamint a folyó és a folyó menti térségek, természeti értékeket is figyelembe vevő harmonikus fejlesztésének megalapozására. A tervezett projekt megvalósítása döntően a Consortium Danubiale intézményeinek munkájára épül. A kutatáshoz szükséges eszközök részben rendelkezésre állnak. A több éves munka részletes tervezése 2010-ben megtörténhet, a projekt megkezdésének feltételei az év végére biztosíthatóak.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	3.4 Fenntartható hajózás információs és környezetvédelmi feltételrendszerének fejlesztése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyar Köztársaság (hazánkon kívül a Duna menti közösségi tagállamok)
<i>Területi lehatárolás</i>	Duna középső és alsó szakasza
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az információs és kommunikációs technológiák belvízi közlekedésben történő alkalmazása elősegíti a belvízi közlekedés biztonságának és hatékonyságának jelentős növekedését.</p> <p>Az Európai Unió közösségi belvízi hálózatában a harmonizált, összekapcsolható és nyílt navigációs és információs rendszer biztosítása érdekében közös követelményeket és műszaki előírásokat kell bevezetni.</p> <p>A Duna egyedülálló ökoszisztémával és nagy biodiverzitással rendelkezik, fontos vízkészlet tartalék, és fontos nemzetközi szállítmányozási útvonal. A szállítmányozási kihatás a jövőben várhatóan jelentősen megnövekedik. Ezzel együtt növekedik a Dunába juttatott szennyező anyag mennyisége is.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>A Európai Parlament és a Tanács 2005/44/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról, és az ezt átültető 219/2007. (VIII. 15.) Korm. rendelet, a folyami információs szolgáltatásokról; a vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvényben meghatározott állami feladat.</p> <p>A RIS gyakorlati bevezetése és fejlesztése Európai Unió kötelezettség, melyet az Európai Unió érintett tagállamai szoros együttműködésben végeznek.</p> <p>Európai Unió jogszabályi háttér:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az Európai Parlament és a Tanács 2005/44/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) • A Bizottság 414/2007/EK rendelete (2007. március 13.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott, a folyami információs szolgáltatások (RIS) tervezésére, megvalósítására és működtetésére vonatkozó műszaki iránymutatásokról. • A Bizottság 415/2007/EK rendelete (2007. március 13.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott hajó-helyzetmegállapító és nyomon követő rendszerekre vonatkozó műszaki előírásokról • A Bizottság 164/2010/EK rendelete (2010. január 25.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>cikkében meghatározott elektronikus hajózási adatszolgáltatás műszaki előírásairól</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Bizottság 416/2007/EK rendelete (2007. március 22.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott, hajósoknak szóló hirdetményekre vonatkozó műszaki előírásokról
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az uniós belső piacon az áruk szabad áramlását támogató, fenntartható közlekedés részvételi arányának növelése az információáramlás informatikai és hírközlési feltételeinek megteremtése révén;
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Az Egységes Piac szereplői;
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<p>A parti és hajófedélzeti feltételek megteremtése a 2005/44/EK irányelvben meghatározott célkitűzések elérése érdekében</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. DonauRIS: folyami információs rendszerek fejlesztése 2. Fenntartható, környezetvédelmi szempontból megfelelő és transznacionálisan koordinált nemzeti hajózási hulladékkezelési infrastruktúra kiépítése szükséges.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A közlekedési al-ágazatok közötti egészségesebb munkamegosztás, azaz a víziközlekedésnek a megszokottnál nagyobb szerepvállalása révén az emissziós hatások jelentős csökkentése
<i>Az alprogram költségigénye</i>	A RIS hazai szakasz becsült költsége 1,2 milliárd Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2009-2012 évek időszakában valósul meg a hazai RIS
<i>Az alprogram, projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A projekt már a végrehajtás fázisában van; a már jóváhagyott Strategic Action Plan (SAP) szerint (all Activities) valósul meg

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	3.5 A Duna térség kikötői és komplex közlekedési infrastruktúra-fejlesztése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Ausztria, Szlovákia, Szerbia, Románia, Ukrajna, Oroszország
<i>Területi lehatárolás</i>	Magyarországon adonyi, dunaújvárosi bajai, mohácsi, győri és komáromi kistérség, Bogyiszló-Fadd térsége, illetve a Tisza mellett Szeged
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A projekt célja a személyhajó kikötés biztosításával, hogy e térség is bekapcsolódhasson a vízi turisztikai vérkeringésbe, nyitottabbá és ez úton is elérhetőbbé válhasson az ide látogatók számára.</p> <p>A hazai vízi utakon közlekedő hajók havariája esetén, vagy katasztrófa elhárítás céljából kell lenni egy olyan sólyának a Duna parton, ahol a 100-135 méter hosszú hajók is partra húzhatók. (A sólya méreteinek igazodni kell a Dunán közlekedő hajók méreteihez.)</p> <p>Kedvező földrajzi fekvésénél fogva Magyarország jelentős szerepet tölthet be az Európai Unióban a logisztikai szolgáltatási piacon, fontos kiépíteni az ehhez szükséges hiányzó közlekedési infrastrukturális elemeket. Mivel hazánk sugaras közúthálózata túlzottan Budapest központú, a fővárostól délre haránt irányú hálózati elemeket szükséges kiépíteni, melyek egyrészt a TEN-T hálózat részeként fontos tranzitszereppel bírnak, másrészt tehermentesítik a főváros és környéke közlekedési hálózatát.</p> <p>Az intermodális kikötőfejlesztések révén jelentősen nőhet az Európába érkező áruk elosztó kapacitása.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Jogszabályi kötelezettség nem áll fenn. Az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia (EKFS) tartalmazza az M8 és M9 autóutak megépítésének szükségességét. A közforgalmú nemzetközi és országos jelentőségű kikötőket az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény (OTrT) törvény 1/7. számú melléklete tartalmazza. Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<p>Közös érdek a folyó menti népek, közösségek összekapcsolódásának elősegítése.</p> <p>Szerb Turizmus Szervezet kiemelten fontosnak tartja a valaha igen népszerű Duna menti turisztikai célpontok Veliko Gradiste, Golubac, Donji Milanovac és Kladovo infrastrukturális fejlesztését.</p>
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Célcsoport: érintett városok lakossága, a térségben élők, a térségbe vízi úton érkezők, szállítmányozó cégek</p> <p>Kedvezményezettek: a szolgáltatásokat igénybe vevők, Nemzeti Infrastruktúrafejlesztő Zrt.</p> <p>Együttműködő partnerek: önkormányzata, érintett civil szervezetek, logisztikai vállalkozások.</p>
<i>Az alprogram tartalma</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Havaria esetén szükséges hajójavító kapacitások létesítés a 100-135 m hosszú hajók számára • A projekt keretében személyhajók fogadására alkalmas kikötő létesítése, valamint a látogatók fogadására alkalmas létesítmények megvalósítása történik Adonyban. • A bajai elkerülő út III. ütemének a várostól északra eső

	<p>körforgalmi csatlakozásától a Bajai OKK területéig terjedő út (3 km) 11,5 t-s tengelyterhelésű út megépítése a Duna és a DVCS közötti terület logisztikai fejlesztési területként való előkészítése érdekében.</p> <ul style="list-style-type: none">• A meglévő bajai kikötő rakodókapacitásához nincs elég feldolgozó, tároló, kiszolgáló létesítmény, az új betelepülő vállalkozások nem juthatnak közvetlen vízparti rakodórészhez és igényelt 5-10 ha logisztikai fejlesztési területhez.• A bajai kikötőhöz kapcsolódó új intermodális logisztikai központ kialakítása, amely rendelkezik infrastruktúrával ellátott fejlesztési területtel, jó közúti megközelítéssel, vízi és vasúti összeköttetéssel.• Bogyiszló-Fadd mezőgazdasági célú kikötői rakodó építése• Győr-Gönyű kikötő fejlesztése logisztikai központ, ipari fejlesztési terület, agrárlogisztika, csatlakozó környezetbarát ipari termelésre alkalmas infrastruktúrával, mivel az országos közforgalmú kikötő külső infrastruktúrája részben elkészült, ennek hasznosítása érdekében a kikötői belső területek (partfal, belső infrastruktúra, területek kialakítása, inkubátorház, raktárak) megépítésére üzemeltetésére van szükség.• A komáromi kikötőben vízi, vasúti, közúti kapcsolatokkal bíró, tranzitárolást lehetővé tevő intermodális kapcsolati pont kialakítása, fejlesztése történhet. Víz felőli oldalon függőleges partfal építése, illetve a konzolos rakpart építését. Az áru tárolásához szükséges konténerterminál, ömlesztett áruhoz, a vízjárást figyelembe vevő lábakon álló silókat, valamint fedett könnyűszerkezetes építményt a kedvezőtlen időjárás esetére is, továbbá daru beszerzését, illetve méréshez digitális mérleget. Az átrakodást, árumozgatást biztosító közlekedés-szervezést, területfeltöltés, útépitéseket, két iparvágány telepítését. A kikötő elválaszthatatlan részeként kötött pályán mozgatott, mind a vízőldalt, mind a vasúti pályát és üzemi utat elérő konténer daru létesítését. A terület üzemi biztonságát szolgáló biztonságtechnika, térvilágítás kialakítását, továbbá a Duna hajózhatóságáról információt nyújtó vízállást jelző tábla modernizálását.• A jelenlegi épületek átalakítását a szállítmányozásban érdekelt cégek számára, valamint eszközök rakodáshoz, árumozgatáshoz.• Mohácson a tervezett új közforgalmú, nyíltvízi kikötő kereskedelmi – szolgáltatási feladatokat ellátó első részeként a vasútállomáshoz közelebb eső parti és szárazföldi területen, a város önkormányzatának tulajdonában lévő, az 1448,670 – 1449,000 folyamkilométer (fkm) közötti partszakaszon létesül, mintegy 330 folyóméter függőleges partfal és a hozzá kapcsolódó kikötői infrastruktúra kiépítésével. Mohácsi logisztikai szolgáltató központ létesítményei, melyek építési engedéllyel rendelkeznek. A Közforgalmú Kikötő II. fázisa a Duna 1449+340 – 1449+600 fkm közötti partszakaszán 53 000 m² nagyságú, önkormányzati tulajdonú területen.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Mohácson üzemel az Európai Unió dunai vízi egyben schengeni határkikötője. Horvátország és Szerbia uniós csatlakozása esetén a közös határkikötő kialakítása a cél. • Szegedi személy és gabona teherforgalmi kikötő: a szegedi kikötő (170fkm) nemzetközi jelentőségű belföldi kikötő, melynek elsősorban személyforgalmi fejlesztése szükséges • Hajójavító kapacitások fejlesztése: A hazai eszközpark üzemeltetéséhez szükséges partra húzások (hatósági szemle, javítások) végzéséhez a sólyázási lehetőség elengedhetetlenül szükséges. • V0 Budapestet délre elkerülő vasútvonal kiépítése: Új, mintegy 50 km hosszú vasúti kapcsolat létesítése Ercsi és Cegléd között, elkerülve a Kiskunsági Nemzeti Park területét. A projekt eleme egy új dunai vasúti híd építése. • M8-as és M9-es gyorsforgalmi utak hiányzó elemeinek megépítése.
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p>A kikötő működésével jelentős számban növekedik a térségbe látogatók száma. Bővülne a szolgáltatások köre, ezáltal munkahelyek jöhetnének létre.</p> <p>Baján a közel 3 km-es útszakasznak a megépítése lehetővé teszi a Duna és a DVCS közötti terület logisztikai célú hasznosítását és a kikötővel együtt logisztikai központtá való fejlesztését a város belterületi útjainak további terhelése nélkül.</p> <p>Az út lehetővé tenné az új Logisztikai Központ, a medencés kikötő, a Türr István Duna-híd valamint a meglévő kikötőrész jó színvonalú közúti elérését. A Logisztikai Központ biztosítaná az eddigi rakodókapacitás mennyiségi és minőségi bővítését, háttérintézményeinek kialakítását, bővítését, új betelepülő vállalkozásoknak a területigényét. A medencés kikötő lehetővé tenné vízdalról a logisztikai terület közvetlen megközelítését, egyúttal rakodóhelyeket biztosít befektetőknek, kikötői szolgáltatást végző cégeknek a teljes körű, jó minőségű kiszolgálás érdekében.</p> <p>Az M8, M9 gyorsforgalmi utak megépülésével az ország középső részén vezetett nyugat-keleti irányban áthaladó gyorsforgalmi tengelyek a forgalmi és a nemzetközi kapcsolódási igényeknek megfelelő keresztmetszettel kiépülnek az országhatárokig. Ezzel és az új V0 vasúti kapcsolattal oldható az ország közlekedési térszerkezetének túlzott Budapest központúsága is.</p>
<p><i>Az alprogram költségigénye</i></p>	<p>Adonyban a személyhajó kikötő létesítése és a szálláshely kialakítás összesen várhatóan 200 millió Ft-os beruházást igényel.</p> <p>Baján a kikötőhöz vezető út terület-előkészítésének becsült összege: 1,8 milliárd Ft, míg a teljes beruházás 50 mrd Ft</p> <p>Bogyiszló-Fadd: 0,2 mrd Ft</p> <p>Győr-Gönyű: 16,9 mrd Ft</p> <p>Komáromi kikötő: 2 mrd Ft</p> <p>Mohácsi kikötői beruházások kb. 15,5 mrd Ft</p> <p>Mohácsi közös határkikötő: Becsült költség: 0,5 milliárd Ft</p>
<p><i>A megvalósítás időtartama</i></p>	<p>Az egyes kikötőkben a projekt megkezdésétől számított 1,5-2 év, Győr-Gönyű: 3,5 év. Bajai feltárási út 3, medencés kikötő 6, a logisztikai Központ infrastruktúra 10 év</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	M8, M9 gyorsfogalmi utak, V0 vasútvonal: a megfelelő előkészítést követően 5-7 év
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>Adonyban: kikötő létesítési engedéllyel rendelkezik 2007. évben elkészült a bajai fejlesztés előzetes megvalósíthatósági tanulmánya 10 éves környezetvédelmi engedéllyel. Részletes megvalósíthatósági tanulmány várhatóan 2011-re készül.</p> <p>Komáromban rendelkezésre áll a fejlesztési koncepció, előtanulmányok a kapcsolható árufélékről, a területet érintő városfejlesztési tervek, a tágabb régió ipari parkjainak igényeinek felmérése, mérnöki vázlatterv, illetve költségbecslés. A beruházás várható kezdési időpontja: 2011.</p> <p>Mohácson: A közforgalmú kikötő létesítése az 1448,670 – 1449,000 fkm közötti partszakaszon engedélyezési terv szinten előkészített, jelenleg az engedélyek megszerzése folyik. Mohácsi logisztikai szolgáltató központ létesítményei, melyek építési engedéllyel rendelkeznek. Mohácsi közös határkikötő: 2011-ben kezdhető</p>

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	3.6 Nagyvárosokon belüli és várostérségek közötti nemzetközi kapcsolódást jelentő hajózási kezdeményezések támogatása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Ausztria, Szlovákia
<i>Területi lehatárolás</i>	Bécs, Győr, Budapest, Dunaújváros, Mohács, Belgrád
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A dunai vízi közlekedésben jelenleg a hosszirányú személyhajózás elsősorban idegenforgalmi jelentőségű. Az nagyvárosi térségek közlekedési/tömegközlekedési infra ellátottsága kielégítő, de a szolgáltatás színvonala (sebessége) nagyban függ a forgalmi körülményektől. A Duna mint „dugómentes főútvonal” használata indokolt a személyforgalom számára is.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	nincs
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Policentrikus városhálózati elemek együttműködései erősödnek.
<i>Az alprogram érintettjei</i>	Nagyvárosi térségek lakosai
<i>Az alprogram tartalma</i>	Dunai hivatásforgalmú menetrend szerint közlekedő hajójárat létrehozása.: olyan menetrend szerint, rögzített útvonalon közlekedő hajójárat, melynek elsődleges célja a napi iskolába, valamint munkába járás generálta utazási igény kielégítése. A szolgáltatás napi rendelkezésre állásának időtartama megfelel az ingázó közlekedési igények kielégítésének, illetve a szolgáltatás a járművek követési időközeiben, ill. férőhelykinálatában biztosítja a délelőtti és délutáni csúcsovóban a szükséges minőségi és mennyiségi színvonalat
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Kiszámítható közlekedési alternatíva biztosítása, a főváros (belvárosának is) gyors elérése.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Vízi buszhálózat kialakítása, infrastruktúra kifejlesztése, alapfeltételek megteremtése prototípusok kifejlesztése az EU FP-7 támogatásával kb.10 millió euro. A teljes flotta kiépítése PPP-ben, 10- 12 milliárd Ft, kikötő fejlesztés 15-18 milliárd Ft (ebben a kikötői infrastruktúra fejlesztése is szerepel)
<i>A megvalósítás tartama</i>	Folyamatos
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	Tervezés alatt

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>I. A dunai térség biztonságának erősítése országon belül és határokon áttívelően</i>
A program megnevezése	4. Biodiverzitás a Duna mentén – A természeti örökség és ökológiai szolgáltatások védelme
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Indokoltság: A folyók mentén található természetes, illetve természetközeli életközösségek hazánkban és európai szinten is kiemelkedő értéket képviselnek. A Duna teljes magyarországi szakasza, valamint vízgyűjtőjének számos vízteste része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak. Típusonkénti megoszlásában az ökológiai folyosó kategória fedi legnagyobb arányban a folyót és hullámterét, de egyes szakaszok pl. Szigetköz, Béda-Karapancsa, Gemenc vidéke a legtermészetesebb állapotokra utaló magterületek és az őket övező, a káros külső hatások mérséklésére hivatott pufferterületek. Hazánk területének 21%-a Natura2000 terület, s a teljes magyar Duna-szakasz – a fővárosi rész kivételével –, valamint számos más hazai víztest egyben a Natura2000 területek (európai ökológiai hálózat) láncolatához tartoznak. A Duna magyarországi szakaszán található mellékágak mind természetvédelmi, mind vízvédelmi szempontból kiemelt jelentőséggel bírnak. A természeti értékek megőrzésének egyik módja a genetikai erőforrások, köztük a helyi körülményekhez alkalmazkodó tájfajták védelme.</p> <p>Cél: A folyó menti élőhelyek természeti értékeinek, természetes folyamatainak a megőrzése, amely a vízkészletek védelmét is elősegíti. A természetközeli környezet ugyanakkor számos fejlesztési lehetőséget biztosít a vízi-, öko- és kerékpáros turizmus fejlesztéséhez is. A vízi és part menti életközösségek és természeti értékek megőrzése, a fenntartható fejlődés szemléletének érvényesítése hozzájárul a helyi lakosság életminőségének javításához és megélhetési lehetőségeinek bővítéséhez. Az ökológiai hálózat lényegében a különböző természetes és természetközeli élőhelyek között meglévő, az ökológiai folyosók által biztosított térbeli kapcsolatrendszer, amelynek megőrzése elengedhetetlen az ökoszisztéma működőképességének fennmaradásához. A Natura2000 területek megőrzésének alapját a tagállamokra nézve kötelező érvényű madárvédelmi, valamint élőhelyvédelmi irányelvben foglalt előírások adják. Összességében a program célja a Dunához kapcsolódó természeti értékek, ökológiai kapcsolatok, rendszerek fenntartása, javítása illetve megőrzése a jövő nemzedékek számára, összhangban a természetvédelem szakmai törekvéseivel.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése</p> <p>5.1.1. Magyar-horvát határon átnyúló Mura-Dráva-Duna bioszféra rezervátum létrehozása</p> <p>5.1.2. Danubeparks - Duna Folyó Hálózat a Védett Területekért – transznacionális stratégiák kidolgozása és alkalmazása a természeti örökség megőrzésére a Duna mentén.</p> <p>5.1.3. A Szigetköz-Csallóköz természeti értékeinek és ivóvízkészleteinek védelme</p> <p>4.2. Duna-térség ökológiai hálózatainak fejlesztése</p>

	<p>5.2.1. Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltétel-rendszerében</p> <p>5.2.2. Natura2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos programok és a Natura2000 területekkel kapcsolatos kommunikáció javítása</p> <p>5.2.3. Dunai „erdei” iskola hálózat kialakítása</p> <p>4.3. Folyó-mellékág rehabilitációs beavatkozások, Vizes élőhelyek rehabilitációja</p> <p>5.3.1. Dunai szigetek élőhely rekonstrukciója <i>Folyamatban lévő, illetve előkészített magyarországi projektek, amelyek példát jelentenek a folyó menti rehabilitációs tevékenységek folyamatosságának biztosítására, összehangolására:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A bagaméri mentett oldali mocsárrétek élőhely rekonstrukciója • Ásványrárói Kucsér-mocsár élőhely rekonstrukciója • Védett természeti területek és értékek megóvása, bemutatása, kutatása <p>5.3.2 Faddi, bogoyiszlói, tolnai, bátai Holt-Duna rehabilitációja</p> <p>4.4. A Duna ökoszisztéma szolgáltatásainak felmérése, a fenntartható erőforráshasználat kereteinek kidolgozása</p> <p>4.5. A Tisza vízrendszerének hidroökológiai állapotelemzése</p> <p>4.6. Folyóvízi hosszanti átjárhatóság biztosítása az élővilág számára – A VIZA 2020 program kiterjesztése a vándorló halak Duna hossz-menti átjárhatóságának biztosítása érdekében, A Vaskapu I. és a Vaskapu II. vízerőművek hosszirányú átjárhatóságát vizsgáló elemzések.</p> <p>4.7. Génmegőrzés és génbanki együttműködés a Duna mentén</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	A Duna menti országok, illetve a Magyarországgal határos országok
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro)</p> <p>Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különösen mint a vízimadarak tartózkodási helyéről (Ramsar-i egyezmény)</p> <p>Egyezmény a vándorló és vadon élő állatfajok védelméről (Bonn)</p> <p>Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok, és természetes élőhelyek védelméről (Bern)</p> <p>5 évente ország jelentésben kell beszámolni az UNESCO-nak a MAB („Man and Biosphere” programhoz tartozó) területekről</p> <p>43/92/EGK Élőhelyvédelmi irányelv</p> <p>79/409/EGK Madárvédelmi irányelv</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p> <p>COM(2006) 216 Akcióterv a biodiverzitás fenntartására 2010-ig és azon túl</p> <p>Regulation (EC) No 1882/2003 Természetvédelmi direktíva és módosításai, Natura2000</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	<p>I.A Természeti környezet értékeinek védelme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bioszféra-védelem megszervezése • Határon átvélő vízkészlet-gazdálkodás kialakítása <p>II. B Turizmus fenntartható fejlesztése</p> <p>III.A. Oktatási-kulturális együttműködés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Környezet-tudatosság javítása
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Célcsoport: természeti környezet (élőhelyek, ritka fajok, tájfajták, egyéb értékek stb.), helyi lakosság, gazdálkodók Kedvezményezettek, együttműködők köre: civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzeti-park-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A határon átnyúló együttműködések, a lakossággal, érintett területhasználókkal történő kommunikáció segíti a természeti környezet megőrzését a Duna mentén. A környezettudatosság, szemléletformálás, környezeti nevelés a táj és ember kapcsolatának erősítését eredményezi, valamint elősegíti a természeti értékek fennmaradását, az arra való törekvést, amely egyben az erőforrások megőrzése szempontjából is elengedhetetlen a jövő generációk számára. Az ökoszisztéma-szolgáltatások felmérése és a fenntarthatóság környezeti-társadalmi-kulturális-gazdasági keretei lehetővé teszik a Duna élő folyamként történő megtartását. A természeti értékek megléte lehetőséget biztosít egy diverzifikált gazdálkodási szerkezet megteremtéséhez, illetve kedvező háttérrel ad a szelíd turizmusfajták elterjedésének.</p>
<i>Program típusa</i>	Kohéziós Alap és Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A program megvalósításának időtartama az egyes projektektől függően 2-5 év, illetve folyamatos
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A program egyes elemei előkészítettségének helyzetét a projektlapok tartalmazzák
<i>Kapcsolódás más programokhoz/projektekhez</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna térségben 12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Minden érintett ország a Duna mentén
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Előzmények: INTERREG IIIa, határmenti Life projektek, 2007-es Tulcea-i Határozat, Aggtelek-Domica területrendezési tanulmányterv, nemzeti parkok közötti együttműködés (pl. Fertő-Hanság Nemzeti Park)</p> <p>Indokoltság, cél: Ezek a területek azért rendkívül fontosak, mert három, egymást kiegészítő funkciójuknak megfelelően egyszerre szolgálják a természeti értékek, ökoszisztémák és a biodiverzitás védelmét; a fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődés elősegítését, valamint a környezeti nevelés, oktatás és kutatás támogatását. Azaz e területek az „ember és bioszféra” hosszú távú harmonikus kapcsolatának mintaterületei.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro)</p> <p>Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különösen mint a vízimadarak tartózkodási helyéről (Ramsar-i egyezmény)</p> <p>Egyezmény a vándorló és vadon élő állatfajok védelméről (Bonn)</p> <p>Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok, és természetes élőhelyek védelméről (Bern)</p> <p>5 évente ország jelentésben kell beszámolni az UNESCO-nak a MAB („Man and Biosphere” programhoz tartozó) területekről</p> <p>43/92/EGK Élőhelyvédelmi irányelv</p> <p>79/409/EGK Madárvédelmi irányelv</p> <p>UNESCO Sevillai Stratégia</p> <p>1996. évi LIII törvény a természet védelméről</p>
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<p>Európa természeti örökségének megőrzése, az ökoszisztéma-szolgáltatások védelme és fenntartható hasznosítása csak bioregionális megközelítésű, a különböző élőhelyek, élőhely típusok közötti kapcsolatok biztosítását szolgáló nemzetközi együttműködés révén érhető el. Az együttműködés célja és módja az érintett területek ökológiai jellegétől és védettségi státuszától függően sokféle lehet (pl. Bioszféra Rezervátumok hálózata, Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozó területek, Natura 2000 területek hálózata, Pán Európai Ökológiai Hálózat).</p>
<i>Az alprogram érintettjei</i>	<p>Célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre: helyi lakosság, civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások stb.</p>
<i>Az alprogram tartalma</i>	<p>7.1.1. Magyar-horvát határon átnyúló Mura-Dráva-Duna bioszféra-rezervátum projekt</p> <p>7.1.2. Danubeparks - Duna folyó Network a Védett Területekért – a természeti örökségek megőrzésére transznacionális stratégiák</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>kidolgozása és alkalmazása a Duna mentén. 7.1.3. A Szigetköz-Csallóköz természeti értékeinek és ivóvízkészleteinek védelme</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása révén a természeti értékek megőrzése, védelme és kímélő használata hatékonyabbá válhat. Javul az érintett országok közötti együttműködés, mind szakmai és lakossági, mind kormányzati és helyi szinten. Az együttműködés erősödése hozzájárul az ökoturizmus, vállalkozások fejlesztéséhez is.</p>
<i>Az alprogram költségigénye</i>	<p>Az alprogram egyes elemeinek költségét a projektlapok tartalmazzák. Az alprogram teljes költségigényének tervezése még folyamatban van.</p>
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>3 év, illetve folyamatos</p>
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	<p>A Bioszféra Rezervátum magyar része kijelölésre került. A bioszféra-rezervátum nevezési dokumentuma (magyar rész) elkészült, és a Magyar UNESCO Bizottság közreműködésével 2009. szeptember végén az ország benyújtotta az UNESCO-nak. A közelmúltban Szlovénia illetve Ausztria is jelezte érdeklődését a kezdeményezéshez való csatlakozással kapcsolatban. DANUBEPARKS - A Dél-Kelet Európai Transznacionális Program első pályázati felhívásának keretén belül jóváhagyott projekt. A Szigetköz-Csallóköz természeti értékeinek és ivóvízkészleteinek védelméért c. projekt szakmai előkészítése megtörtént.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése
A projekt megnevezése	4.1.1. Magyar-horvát határon átnyúló Mura-Dráva-Duna bioszféra-rezervátum
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország (magyar rész), Horvátország (horvát rész) A későbbiekben bekapcsolódhatnak a Mura, Dráva, Duna régió más érintett országai is. Ausztria, Szlovénia jelezte is ilyen szándékát.
<i>Területi lehatárolás</i>	A Mura, Dráva illetve a Duna folyók mentén elterülő területek, érintve védett természeti területeket (melyek kezeléséért a Duna-Dráva, illetve a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságok a felelősek), illetve nem védett területeket.
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p><u>Előzmények:</u>A fejlett országok egyik legrégebbi, világszerte elterjedt természetvédelmi célú kezdeményezése az ENSZ UNESCO szervezete által elindított MAB („Man and Biosphere”) program, amelyhez Magyarország az elsők között csatlakozott 1970-ben.</p> <p>Alapos tudományos és szakmai előkészítést követően hazánkban 5 nemzetközi jelentőségű bioszféra-rezervátumot jelöltek ki a 80-as évek elejéig: az Aggteleki-, a Fertő-tavi, a Hortobágyi-, a Kiskunsági- illetve a Pilisi Bioszféra-rezervátumot. <u>Indokoltság</u></p> <p>Ezek a területek azért rendkívül fontosak, mert három, egymást kiegészítő funkciójuknak megfelelően egyszerre szolgálják a természeti értékek, ökoszisztémák és a biodiverzitás védelmét; a fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődés elősegítését, valamint a környezeti nevelés, oktatás és kutatás támogatását. Azaz e területek az „ember és bioszféra” hosszú távú harmonikus kapcsolatának mintaterületei.</p> <p>Az új rezervátum különlegességét és legfontosabb természeti értékeit jelentik a néhol még szabadon kanyargó folyók mentén megtalálható természetes életközösségek és növénytakaságok (Pl. homok- és kavicsátványok, ártéri- és galériaerdők), melyekben európai viszonylatban is ritka fajok (fekete gólya, kis csér, réti sas, fekete galagonya stb.) is élnek.</p> <p>A régióban élők számára is nagyon fontos lehetőség a Dráva, Mura és Duna folyók mentén az utóbbi időszakban egyre inkább élénkülő vízi turizmus, öko- és kerékpáros turizmus fejlesztése. A bioszféra-rezervátum létesítése ebben is ideális lehetőségeket kínálhat, valamint lehetőséget ad a hagyományos ártéri gazdálkodási formák mai viszonyokhoz adaptált újraélesztésére, és a környezettudatos magatartásra való nevelés támogatására, valamint a különleges természeti környezet nyújtotta kutatási lehetőségek elősegítésére is.</p> <p><u>Célok</u></p> <p>A rezervátum fő célja a Mura-Dráva-Duna határvidék különleges, a három folyóhoz kötődő vízi és part menti életközösségeinek és természeti értékeinek megőrzése, valamint - a fenntartható fejlődés szemléletének érvényesítésével - hozzájárulás a helyi</p>

	önkormányzatok és a lakosság megélhetési lehetőségeinek bővítéséhez
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	5 évente országjelentésben kell beszámolni az UNESCO-nak a MAB területeken folytatott védelmi, kezelési, fenntartási és a fenntartható fejlődés érdekében tett tevékenységekről, illetve arról, hogy az ország mennyiben valósította meg az UNESCO Sevillai Stratégiájának, illetve a Madridi Akciótervnek előírásait. Hazai jogszabályi kötelezettség az MAB terület miniszteri rendeletben történő kihirdetése, illetve a rezervátum magterületeinek fokozottan védett területként való kezelése (1996. évi LIII törvény a természet védelméről)
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az új rezervátum létesítése jelentős esemény, mert Horvátország csatlakozásával a két ország közti együttműködést elősegítő, határon átnyúló bioszféra-rezervátum létrehozása valósulhat meg az UNESCO kedvező döntése esetén. A magyar-horvát közös nevezési szándékot a két ország miniszterei által a 2009. szeptember 17-én, Barcson tartott kormánytalálkozón aláírt Közös szándéknyilatkozat erősítette meg. A 2007-ben megtartott magyar-szerb-horvát államelnöki találkozón, valamint a 2008 szeptemberében Mariborban tartott Dráva Szimpóziumon is megjelent a Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum többoldalú együttműködéssé történő bővítésének távlati lehetősége (Dráva Deklaráció, Maribor, 2009. szeptember 23-25.), tehát a jelenlegi kétoldalú kijelölés egy szép kezdet lehet egy akár sokoldalú együttműködés (Magyarország, Horvátország, Szlovénia, Szerbia, Ausztria, Olaszország) felé.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre: helyi lakosság, civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások stb.
<i>A projekt tartalma</i>	Az új bioszféra-rezervátum területeinek kijelölése, nevezési dokumentumának elkészítése, valamint a nevezés benyújtása az UNESCO felé megtörtént. A nevezés kedvező UNESCO elbírálása (2010 májusában várható) esetén feladatként jelentkezik majd a rezervátum miniszteri rendeletben való kihirdetése, a területek kitáblázása, ismeretterjesztő kiadványok, honlap stb. készítése, tájékoztató fórumok, egyeztetések a helyi önkormányzatok, lakosok számára, nemzetközi egyeztetések folytatása Horvátországgal és az esetlegesen érdeklődő további országokkal.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A bioszféra-rezervátum létrehozásával a Mura-Dráva-Duna régió természeti értékeinek megőrzése, védelme és kímélő használata hatékonyabbá válhat. A MAB nemzetközi cím elnyerése több elismertséget és ismertséget jelent, amit a helyi lakosság kamatoztatni tud az ökoturizmus, vállalkozások fejlesztése révén. Az önkormányzatok, ezáltal a helyi lakosok számára is előnyös lehet a rezervátum kezeléséért felelős Duna-Dráva Nemzeti Parkkal való együttműködés szorosabbá válása, és eredményesebb fellépése

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>esetleges közös pályázati lehetőségek kapcsán. A határon átnyúló bioszféra-rezervátum minden bizonnyal elősegíti majd a Magyarország és Horvátország közötti együttműködést, mind szakmai és lakossági, mind kormányzati és helyi szinten egyaránt.</p>
<i>A projekt költségigénye</i>	<p>Költségigény a rezervátum nevezésének UNESCO-elfogadásáig nem tervezhető. A későbbiekben költségigényt keletkeztethet az új MAB terület területeinek kitáblázása, tájékoztató/ismeretterjesztő kiadványok készítése, a Sevillai stratégia előírásainak bevezetése, tájékoztató lakossági fórumok, egyeztetések szervezése stb.</p>
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>Az UNESCO új nevezéseket elbíráló döntéshozó testülete 2010 májusában ül össze, és ekkor a Magyar-Horvát Határon Átnyúló Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum magyarországi része megkaphatja a MAB címet. Ha erre nem kerül sor, ez esetben a következő évben (2010 ősze) a nevezés újra benyújtható, ezúttal már a teljes területre nézve (Horvátország 2010 során nyújtja be a nevezést. A MAB cím visszavonásig érvényes, az UNESCO a területek MAB státuszát 5 évente felülvizsgálja a benyújtott országjelentések alapján.</p>
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>Horvátország és Magyarország miniszterei a 2009. szeptember 17-én, Barcson megrendezett kormánytalálkozón Közös Szándéknyilatkozat aláírásával erősítették meg a közös nevezés szándékát. Az együttműködés a kijelölésben felelős horvátországi partnerszervezetekkel folyamatos. A rezervátum magyar része kijelölésre került. A bioszféra-rezervátum nevezési dokumentuma (magyar rész) elkészült, és a Magyar UNESCO Bizottság közreműködésével 2009. szeptember végén az ország benyújtotta az UNESCO-nak. A közelmúltban Szlovénia illetve Ausztria is jelezte érdeklődését a kezdeményezéshez való csatlakozással kapcsolatban.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése
A projekt megnevezése	4.1.2. Danubeparks - Duna folyó Network a Védett Területekért – a természeti örökségek megőrzésére transznacionális stratégiák kidolgozása és alkalmazása a Duna mentén.
<i>–Potenciálisan érintett országok</i>	Ausztria, Bulgária, Magyarország, Olaszország Románia, Szlovákia, Horvátország, Szerbia.
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	INTERREG IIIa, határmenti Life projektek, 2007-es Tulcea-i Határozat
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A Dél - Kelet Európai Transznacionális Program.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna menti Védett Területek Network kialakításával egymás segítése.
<i>A projekt érintettjei</i>	Nemzeti Parkok, valamint nemzeti és regionális környezetvédelmi hatóságok, civil szervezetek.
<i>A projekt tartalma</i>	A közvélemény figyelmének felhívása a közös Duna menti természeti örökségeinkre.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	
<i>A projekt költségigénye</i>	2 720 950 EUR /ERDF, IPA/
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2009.03-2012.02.
<i>A projekt készütségi foka</i>	A Dél-Kelet Európai Transznacionális Program első pályázati felhívásának keretén belül jóváhagyott projekt.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése
A projekt megnevezése	4.1.3. A Szigetköz-Csallóköz természeti értékeinek és ivóvízkészleteinek védelméért
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország - Szlovákia
<i>Területi lehatárolás</i>	Magyarország - Szlovákia
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p><i>Előzmények:</i> A bős-nagymarosi beruházás és következményei, a Duna elterelése, a Nemzetközi Bíróságnak a vitatott kérdésekről hozott ítélete előtérbe helyezte a szigetközi-csallóközi térség környezettudományi kérdéseit és az értékek feltárását szolgáló kutatásokat.</p> <p>Az MTA Szigetközi Munkacsoportja számos szakintézmény kutatóinak összefogásával 1993 óta foglalkozik a kérdéskörrel. Szerény lehetőségeihez képest a munkacsoport nemzetközi aktivitást is kifejtett, a szlovák intézményekkel közös konferenciák szervezésében, kiadványok megjelentetésében; legjelentősebb nemzetközi eredménye a hágai eljárás keretében (az EU Bizottságának felkérésére) nemzetközi munkacsoport dokumentumainak elkészítésében végzett munkája.</p> <p><i>Indokoltság, cél:</i> A Dunát érintő problémák egyik legsúlyosabbika a bős-nagymarosi ügy következményeinek rendezetlensége. A rendezést célzó erőfeszítések eredményességét az szolgálná, ha a megoldáshoz vezető út politikai, jogi, környezeti építőkockái rendezett struktúra szerint következnenek egymásra. Alapvető közülük a problémakör környezettudományi vonzatainak a nemzetközi szaktudományos közvélemény számára is meggyőző feltártsága és ismertsége. A munkacsoportnak e cél érdekében végzett erőfeszítéseinek jelentős korlátját jelentik a rendelkezésre álló szerény lehetőségek.</p> <p>A jelen projekt célja a szigetközi-csallóközi környezeti kutatások ténylegesen közös nemzetközi (elsősorban magyar-szlovák) kiterjesztése, figyelemmel az EU új normáira. Összehangolása szükséges a szigetközi vizek állapotát javító beavatkozások jelenleg folyó tervezési munkáival, a Víz Keretirányelv végrehajtásához, illetve az egyéb célokból végzett monitorozással. További cél az eredmények megismertetése a nemzetközi szakmai közvéleménnyel. A bős-nagymarosi ügy szerteágazó kérdéskörében a környezeti kérdések méltó figyelembevételére csak nemzetközi megalapozás és előkészítettség alapján várható. A projekt hozzájárulna a Nemzetközi Bíróság ítéletének végrehajtásáról folyó tárgyalások eredményességéhez, és segítené a térség környezeti rehabilitációjának kérdéskörében a döntéshozók tevékenységét.</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A környezeti értékek és az ivóvízkészletek oltalma érdekében hatályos nemzeti és nemzetközi jogsabályi kötelezettségek mellett Magyarországnak és Szlovákiának a Nemzetközi Bíróság bős-nagymarosi beruházás ügyében hozott ítéletében foglaltaknak is

	eleget kell tennie.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<p>A projekt a célpiramis a 4. jelű horizontális szempontjához, a <i>kutatás-fejlesztés, innováció elősegítéséhez</i> kapcsolódik. Az I.A. jelű stratégiai prioritások közül <i>az ivóvíz-minőség védelem feltételeinek javítását és a határokon átívelő szennyezések terjedésének megelőzését</i> tűzi ki céljául.</p> <p>A javaslat a célpiramis más részeinek eredményességéhez is hozzájárulhat, például <i>közös vízgyűjtő-gazdálkodás kialakításához, a térségi közös tervezés kiterjesztéséhez, a környezet-tudatosság javításához.</i></p>
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p><i>Együttműködők:</i> A szigetközi és a csallóközi környezeti értékek kutatásával foglalkozó intézmények</p> <p><i>Célcsoport és kedvezményezettek:</i> A szigetközi és a csallóközi természeti értékek és a vízkészletek megóvásában érintett népesség</p>
<i>A projekt tartalma</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A Szigetközi-Csallóköz környezeti állapotával foglalkozó intézmények és szakértők jelenlegi informális kapcsolataiból szervezett formájú együttműködés létrehozása. – Az eddigi mérések és értékelések eredményeinek összefoglaló újraértékelése, az EU új normájának megfelelő adatbázisba történő összegyűjtése és rendezése. – A nemzetközi környezeti jog - elsősorban a környezeti károokra vonatkozó normák - fejlődésében rejlő lehetőségek feltárása és alkalmazása, elsősorban a mérés-tervezés és értékelés módszertanában. – Környezeti állapotfelvételt eredményező mérésorozat megszervezése és végrehajtása. – Az eredmények közös, integrált értékelése: kutatási jelentések készítése, konferenciák szervezése, a nemzetközi szakmai közösségek tájékoztatása. – A kormányzat és a döntéshozók igényei szerinti szakanyagok készítése. – A Nemzetközi Bíróság ítéletének végrehajtásáról folytatott tárgyalások munkájának segítése. – A természeti értékek és a vízkészletek megóvása iránt érdeklődők számára tájékoztató kiadványok szerkesztése.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Idézet Az <i>EU Duna térségre szóló stratégiájának elkészítése - Magyarország hozzájárulása</i> című anyagból:</p> <p><i>"A Duna térséget (DT) nemcsak politikai kockázatok, hanem környezeti, éghajlat-változási veszélyek is fenyegetik, amelyeket részben természeti jelenségek (áradás, szárazság), részben emberi tevékenységek (víz-, és légszennyezés) okoznak. ... Az ivóvízzel kapcsolatos kérdések is elsődleges fontosságúak, mert közvetlen fenyegetést jelentenek az EU és általában a térségi lakosok életére nézve. Ezeknek a kérdéseknek gyakran határon átnyúló, sőt transznacionális vonzatai vannak, amelyek az államok közötti vitákhoz vezethetnek. Magyarország, mint a Kárpát-medence alján elhelyezkedő ország különösképpen ki van téve a vízhez kapcsolódó</i></p>

	<p><i>kockázatoknak és károknak."</i></p> <p>A projekt eredménnyel szolgálná az idézett fenyegetettségek és kockázatok szigetközi-csallóközi vonatkozásainak elhárítását, a természeti értékeket és a vízkészletet érő további károk megelőzését, a kárenyhítés hatékony eszközeinek kidolgozását.</p>
<i>A projekt költségigénye</i>	500 millió forint
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>– első év: a szervezett formájú működés megvalósítása, egységes, EU normák szerinti adatbázis kialakítása, a környezeti állapotfelvételt szolgáló mérésorozatok megszervezése (100 millió Ft)</p> <p>– második év: a környezeti állapotfelvétel mérésorozata (300 millió Ft)</p> <p>– harmadik év: értékelés; jelentések készítése az eredményekről, a célcsoportok és kedvezményezettek számára kiadványok szerkesztése, konferenciák, fórumok szervezése (100 mFt)</p>
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>A projekt szakmai előkészítettsége teljesnek tekinthető. Szigetközi (és csallóközi) környezeti kutatások jelenleg is folyamatban vannak. A javasolt környezeti állapotértékeléshez, a környezeti változások kimutatásához a korábbi évek kutatómunkái jelentős mértékben hozzá fognak járulni. A projekt ugyanakkor a szigetközi környezeti monitoring fejlesztését is szolgálná. Előzetes tájékozódás szerint a projekthez a Magyar Tudományos Akadémia munkacsoportba nem tartozó magyar szakintézmények és szlovák intézmények és kollégák is szívesen csatlakoznának.</p> <p>Ha a projekt megvalósíthatóságáról döntenek a Duna Stratégia keretében, a munka a jelzett ütemezéssel azonnal kezdhető.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.2. Duna-térség ökológiai hálózatainak fejlesztése
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna és mellékfolyói Európa ökológiai hálózatának kiemelt jelentőségű elemei. A folyásirányú kontinuitás és a keresztirányú zonáció egyedülálló lehetőséget teremt a vadon élő növény- és állatfajok alkotta életközösségek kialakulására, fennmaradására, a szerkezeti és működési szempontból elengedhetetlen ökológiai kapcsolatok megteremtésére és védelmére. Ezen ökológiai folyosók egyben számottevő ökoszisztéma-szolgáltatást biztosítanak. Egyes társadalmi-gazdasági tevékenységek környezeti hatásai, az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásai, az özönfajok mind rohamosabb terjedése ugyanakkor veszélyezteteti a Duna menti országok ezen közös természeti értékének megőrzését.</p> <p>Indokoltság: A Duna teljes magyarországi szakasza, valamint vízgyűjtőjének számos vízteste része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak. Típusonkénti megoszlásában az ökológiai folyosó kategória fedi legnagyobb arányban a folyót és hullámterét, de egyes szakaszok pl. Szigetköz, Béda-Karapanca, Gemenc vidéke a legtermészetesebb állapotokra utaló magterületek és az őket övező, a káros külső hatások mérséklésére hivatott pufferterületek. Hazánk területének 21%-a Natura 2000 terület, s a teljes magyar Duna-szakasz – a fővárosi résztől eltekintve –, valamint számos más hazai víztest egyben a Natura 2000 területek (európai ökológiai hálózat) láncolatának része is.</p> <p>Cél: Az ökológiai hálózat lényegében a különböző természetes és természetközeli élőhelyek között meglévő, az ökológiai folyosók által biztosított térbeli kapcsolatrendszer, amelynek megőrzése elengedhetetlen az ökoszisztéma működőképességének fennmaradásához. A Natura 2000 területek megőrzésének alapját a tagállamokra nézve kötelező érvényű madárvédelmi, valamint élőhelyvédelmi irányelvben foglalt előírások adják. Összességében a természeti értékek, ökológiai kapcsolatok, rendszerek fenntartása, javítása illetve megőrzése a jövő nemzedékek számára a természetvédelem egyik kiemelkedő célja.</p>
<i>Az alprogram tartalma</i>	<p>5.2.1. Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében</p> <p>5.2.2. Natura2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos programok, Natura2000 kommunikáció</p> <p>5.2.3. Dunai „erdei” iskola hálózat kialakítása</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	A tapasztalatcserében illetve a módszertan fejlesztésében minden Európai Unió ország érintett, valamint minden egyéb nem tagállam ország a Duna mentén
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Az Európai Közösség természetvédelmi irányelvei, az 1979-ben kihirdetett madárvédelmi irányelv (79/409/EGK) az élőhelyvédelmi irányelvvel együtt (A természetes élőhelyek, illetve a vadon élő növény- és állatvilág megőrzéséről szóló irányelv, 92/43/EGK) ma az EU természetvédelmi szabályozásának alapját képezi (Natura 2000 hálózat).</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p> <p>A Nemzeti Ökológiai Hálózat jogszabályi szinten, hármas területi</p>

	<p>kategóriarendszerbe sorolt területekből áll (magterület, ökológiai folyosó, puffterület), amelyek pontos területi lehatárolását az Országos Területrendezési Tervről szóló törvény (OTrT) rögzíti.</p>
<p><i>Duna stratégiához illeszkedés</i></p>	<p>I.A Természeti környezet értékeinek védelme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bioszféra-védelem megszervezése • Határon átívelő vízkészlet-gazdálkodás kialakítása <p>II. B Tájkonform turizmus fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vízparthoz kötődő turizmus környezeti feltételeinek megteremtése • A táji és kulturális adottságokra épülő közös turisztikai arculat építése <p>III.A. Oktatási-kulturális együttműködés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tapasztalat-csere és tudástranszfer elősegítése • Oktatás és kutatás hálózatainak bővítése • Civil kapcsolatok élénkítése • Környezet-tudatosság javítása
<p><i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i></p>	<p>Célcsoport: helyi lakosság, tagállamok lakói. Kedvezményezettek, együttműködők köre: civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások</p>
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p>A határon átnyúló együttműködések, a lakossággal, érintett területhasználókkal történő kommunikáció segíti a természeti környezet megőrzését a Duna mentén. A környezettudatosság, szemléletformálás, környezeti nevelés a táj és ember kapcsolatának erősítését eredményezi, valamint elősegíti a természeti értékek fennmaradását, az arra való törekvést, amely egyben az erőforrások megőrzése szempontjából is elengedhetetlen a jövő generációk számára. Az ökoszisztéma-szolgáltatások felmérése és a fenntarthatóság környezeti-társadalmi-kulturális-gazdasági keretei lehetővé teszik a Duna élő folyamként történő megtartását.</p>
<p><i>Az alprogram költségigénye</i></p>	
<p><i>Az alprogram finanszírozása</i></p>	
<p><i>A megvalósítás időtartama</i></p>	
<p><i>A projektek előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i></p>	
<p><i>Kapcsolódás más projektekhez</i></p>	

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.2. Duna-térség ökológiai hálózatainak fejlesztése
A projekt megnevezése	4.2.1. Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Magyarország, Horvátország, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	A Regensburg (2375 f.km) és a Tisza torkolata (1214 f.km) közötti 1161 km hosszú Duna-szakasz. (A hajózható folyószakasz csaknem fele)
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna ökológiai kutatásának kiemelt feladata a társadalmi hajtóerők következtében kialakuló globális és lokális terhelések eredményeként a folyóban létrejövő környezeti állapotváltozások hatásainak feltárása, és a lényeges történések közvetítése a társadalom felé, ami alapján a társadalom megteheti szükséges válaszait és intézkedéseit. Az erősen módosított folyók ökológiai problémáit a társadalom egyre inkább felismeri, ami a helyreállítási lehetőségek iránti érdeklődés növekedésében is megfigyelhető. Ez a felismerés fejeződik ki többek között az EU VKI bevezetésében is, amelynek egyik súlyponti kérdése a folyók “ökológiai állapotának” javítása.</p> <p><i>A projekt célja:</i> 1) A dunai ökológiai állapotértékelő rendszer módszertani továbbfejlesztése, tekintettel a speciális folyami viszonyokra és a nemzetközi interkalibrációs elvárásokra. 2) Az elérendő ökológiai célállapot meghatározása a területileg lehatárolt Duna-szakaszon, és annak megvalósíthatósági elemzése a VKI általános elvárásain túlmutatva.</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A Duna biológiai sokféleségének megőrzésére, ökológiai állapotának helyreállítására és fenntartására nemzetközi egyezmények és irányelvek, valamint hazai jogszabályok köteleznek: Élőhelyvédelmi Irányelv (Natura 2000), Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro 1992), 1995. évi LXXXI törvény, EU VKI (2000/60/CE). 2005-ben az Országos Területfejlesztési Konceptió elfogadásával az Országgyűlés kiemelt feladattá nyilvánította a Duna fenntartható fejlesztését, természeti területeinek és kulturális értékeinek védelmét.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Valamennyi tagállam egyéni és közös érdeke a hidroökológiai szempontok regionális és lokális érvényesítésének biztos alapokra helyezése, a fenntarthatóság követelményeinek megfelelő, harmonizált hasznosítás megalapozása. Ez egyúttal a Duna ökológiai állapotának/potenciáljának javítását, a folyami ökológiai rendszer működésének, mint természeti értéknek hatékonyabb védelmét is szolgálja.
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p><i>Célcsoport:</i> helyi lakosság, civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek, vízügyi igazgatóságok, termelői szféra, hajózási ágazat.</p> <p><i>Kedvezményezettek:</i> az MTA Consortium Danubiale tagjai: MTA MDI, Bécsi Tudományegyetem, Bécsi Környezettudományi Egyetem</p>

	<p>(BOKU). <i>Együttműködők:</i> MTA TAKI, KvVM, NyME, Dunával foglalkozó egyetemi kutatócsoportok, Duna menti vízügyi igazgatóságok, VITUKI, M. Hidrol. Társ., ICPDR, Fluvius Vienna.</p>
<i>A projekt tartalma</i>	<p>A projekt tartalmát két egymással összefüggő kutatási feladat, a dunai állapotértékelés továbbfejlesztése és az ökológiai célállapot kérdésköre határozza meg: 1) A Duna síkvidéki szakaszain, az eddig alkalmazott eljárásoktól eltérő, a folyó-ártér laterális kölcsönhatásokat és azok dinamizmusát is értékelő ökológiai minősítő rendszer kerül kidolgozásra. 2) Az ökológiai célállapot meghatározására esettanulmányokkal (pl. Magyarországon: Szigetköz, Gemenc) szemléltetett módszertani útmutató, valamint megvalósíthatósági elemzés készül.</p> <p>A folyami ökoszisztémák változását elsősorban a külső tényezők befolyásolják, és ennek megfelelően a Duna ökológiai rendszerének rehabilitálása és biológiai sokféleségének megőrzése az élőhelyi mintázatokat alakító természeti folyamatok helyreállításával biztosítható eredményesen. Az eredeti természeti viszonyok teljes visszaállítását általában behatárolják az irreverzibilis környezeti változások, a folyószabályozás hosszú idejű hatásai, valamint a társadalom gazdasági és kulturális igényei. Az ökológiai célállapot nem a történelmi tájkép helyreállítására, korábban előfordult fajok visszahonosítására, vagy egy stabil állapot létrehozására vonatkozik, hanem azokra a hidrológiai és hidromorfológiai folyamatokra, amelyek a folyami élőhelyek kiterjedésének és szerkezetének természetes dinamikáját alakítva határozzák meg a folyó-ártér ökológiai rendszer működőképességét.</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p><i>Vízió:</i> A Duna ökológiai állapotának javulása és fenntartható hasznosítása egyaránt megvalósul. <i>Hatás:</i> Országhatárokon átnyúló tapasztalatcsere és tudományos együttműködés jön létre. <i>Eredmény:</i> A folyami restaurációs ökológia modern koncepcióira épülő stratégia készül a Duna védelmére. A nemzetközi tapasztalatokat integráló gyakorlati útmutatás segíti a Duna természeti értékeinek megőrzését és fenntartható hasznosításának megteremtését.</p>
<i>A projekt költségigénye</i>	250 + 200 + 200 + 100 + 50 m Ft, = 800 millió Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Öt év (2011 – 2015)
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>Az MTA M. Dunakutató Állomás több mint félévszázados hidroökológiai kutatásai, dunai tapasztalatai és nemzetközi kapcsolatrendszere (Nemzetközi Dunakutató Munkaközösség – IAD, ICPDR, stb.) szavatolja a felvázolt projekt színvonalas teljesítését. Az Állomás 2010. májusában várható Intézetté nyilvánításával meginduló fejlesztés az eddigi tevékenységi kör számottevő bővítésére is kiterjed.</p> <p>Az MTA elnöke 2006-ban egy dunai konzorciumot (<i>Consortium Danubiale</i>) hívott életre a Bécsi Tudományegyetem, a Bécsi Környezettudományi Egyetem és a Karlsruhei Egyetem (Németország) illetékes intézeteivel, professzoraival, a Duna</p>

	<p>ökológiai funkcióinak átfogó értékelésére, valamint a folyó és a folyó menti térségek, természeti értékeket is figyelembevevő harmonikus fejlesztésének megalapozására. A tervezett projekt megvalósítása döntően a Consortium Danubiale intézményeinek munkájára épül.</p> <p>A területi lehatárolásban érintett országok további tudományos és gyakorlati szakintézményei jórészt bőséges tapasztalattal rendelkeznek ahhoz, hogy projekt keretében nívós nemzetközi együttműködés valósuljon meg, valamint a felszínre kerülő szakmai problémák is kezelhetőek legyenek.</p> <p>A több évre tervezett munka részletes tervezése 2010-ben megtörténhet, a projekt megkezdésének feltételei az év végére biztosíthatóak.</p>
--	--

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.2. Duna térség ökológiai hálózatának fejlesztése
A projekt megnevezése	4.2.3. Dunai „erdei” iskola hálózat kialakítása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Magyarország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Románia, Bulgária
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna folyó országokat és régiókat kapcsol össze nemcsak földrajzi, de kulturális értelemben is. Minden nemzet hagyományaiban jelentős és kiemelkedő elemként jelenik meg a Duna. A régi hagyományok (szokások, népi kultúra), a művészetek (zene, irodalom, képzőművészet) és a fejlődés szimbolikus létesítményei (hidak, városok) minden Dunával „érintett” nemzet sajátja és büszkesége. Az egységesedő Európa, az átalakuló és helyét kereső helyi társadalmak miatt minden tagország különös figyelmet fordít a nemzeti és helyi identitás megtartására és fejlesztésére.</p> <p>A környezeti identitás és értékvédelem szemléletét a megváltozott környezetben a helyi közösségek nem mindig tudják megfelelően továbbadni a következő nemzedékeknek, ezért olyan új nevelési képzési eszközökre van szükség, mellyel az ott élők identitásának kialakulását lehet elősegíteni és egyben megismerhetővé lehet tenni a Duna más szakaszainak sajátos környezeti és kulturális értékeit is.</p> <p>Ennek egyik legsikeresebb eszköze a környezeti nevelés-képzés keretében már kialakult „erdei iskola” hálózat mintájára, annak részbeni továbbfejlesztésével, egy a teljes Duna-térségre kiterjedő rendszer kialakítása. Célcsoportja az iskolai képzésben és a túrázásban, ökoturizmusban érdekelt sokasága. A hálózat a védett és/vagy értékes természeti területekhez kapcsolódna.</p> <p>A kialakítandó „iskolák” lennének ennek az alapjai, ahol a rendszeres képzések történnének. Iskolai időszakon kívül ezek a létesítmények alkalmasak táborozásra, szálláshelyként, helyi kulturális központként való hasznosításra.</p> <p>A projekt célja a Duna-mente környezeti értékeinek és társadalmi hagyományainak bemutatása és megőrzése, az iskolai képzés-nevelés és az ökoturizmus összekapcsolásával.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	EU Fenntartható Fejlődési Stratégia
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Dunára épült európai és egyben nemzeti és helyi sajátos kultúrák és természeti értékek fenntartása
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Helyi önkormányzatok, környezeti nevelésben érdekelt szervezetek, az ökoturizmus szereplői
<i>A projekt tartalma</i>	A Dunai „erdei iskola” hálózat kialakítása a következő lépéseken keresztül: <ul style="list-style-type: none"> - a környezeti és kulturális sajátosságokat hordozó dunai szakaszok kijelölése

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<ul style="list-style-type: none"> - a képzés/program különböző szintjeinek kidolgozása (általános és középiskolai, ökoturisztikai, hagyományőrző stb.) - a képzési, nevelési programok közös vázának kidolgozása (közös dunai örökség, identitás) - a helyi sajátosságok bemutatását célzó képzési elemek meghatározása - a meglévő és potenciálisan fejleszthető „hálózat” elemeinek meghatározása (iskolapontok, lehetséges együttműködők, partnerek, érdekeltek) - a hálózat fejlesztésének és támogatási lehetőségének kidolgozása - a hálózat elemeinek felhasználásával programsorozatok fejlesztése (más országok iskolásai is részt vesznek kölcsönösen a programokon, „Kék Duna” ökoturisztikai programlánc kialakítása (kék túra mintájára) stb.) - mintaprojekt kidolgozása és „best practice”-k bemutatása - közös szervezet kialakítása a hálózat működtetésére
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A Duna a kulturális és környezeti értékmegőrzés, nevelés szimbólumává válik.
<i>A projekt költségigénye</i>	1.000.000 EUR
<i>A megvalósítás időtartama</i>	24 hónap
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	tervezett

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	4.3. Folyó-mellékág rehabilitációs beavatkozások, Vizes élőhelyek rehabilitációja
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Közvetlenül érintett Magyarország és Szlovákia, közvetve minden Duna menti ország
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A Duna szigetei sorban tűnnek el, olvadnak össze egymással és a parttal, részint az emberi beavatkozás, részint a természetes folyódinamikai folyamatok miatt. Mivel a szabályozott folyóban új sziget már nem képződik, élőhelyvédelmi és "történelmi" célt is szolgál a megőrzésük. Hasonló a helyzet a mellékágak, holtágak esetében is. Jelentős szerepet töltenek be a Duna biodiverzitásának megőrzésében. Rehabilitációjuk mind ökológiai, mind rekreációs és egyéb szempontból is indokolt.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro) Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különösen mint a vízimadarak tartózkodási helyéről (Ramsar-i egyezmény) Egyezmény a vándorló és vadon élő állatfajok védelméről (Bonn) Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok, és természetes élőhelyek védelméről (Bern) 43/92/EGK Élőhelyvédelmi irányelv 79/409/EGK Madárvédelmi irányelv 1996. évi LIII törvény a természet védelméről
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az ökológiai rendszerek stabilitása érdekében az élőhelyekre jellemző biodiverzitás helyreállítása, megőrzése. Az inváziós fajok visszaszorítása, terjedésük megakadályozása.
<i>Az alprogram érintettjei</i>	Célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre: helyi lakosság, civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások stb.
<i>Az alprogram tartalma</i>	5.3.1. Dunai szigetek élőhely rekonstrukciója Folyamatban lévő, illetve előkészített magyarországi projektek, amelyek példát jelentenek a folyó menti rehabilitációs tevékenységek folyamatosságának biztosítására, összehangolására: <ul style="list-style-type: none"> • A bagaméri mentett oldali mocsárrétek élőhely rekonstrukciója • Ásványrári Kucsér-mocsár élőhely rekonstrukciója • Védett természeti területek és értékek megóvása, bemutatása, kutatása 5.3.2 Faddi, bogyzslói, tolnai, bátai Holt-Duna rehabilitációja
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A holtág feliszapolódásának megakadályozásával, az élőhelyek rehabilitációjával, az inváziós fajok visszaszorításával helyre áll a természetes ökoszisztéma, a biológiai sokféleség növekszik, az ökológiai rendszerek stabilabbá válnak, a vízbázisok védelme megvalósul.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>Az alprogram költségigénye</i>	Az alprogram egyes elemeinek költségét a projektlapok tartalmazzák. Az alprogram teljes költségigényének tervezése még folyamatban van.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	3 év, illetve folyamatos
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.3. Folyó-mellékág rehabilitációs beavatkozások, vizes élőhelyek rehabilitációja
A projekt megnevezése	4.3.1. Dunai szigetek élőhely-rekonstrukciója
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia
<i>Területi lehatárolás</i>	Duna Tát, Budapest, Rácalmás térségében
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	Invazív fajok további előretörésének megakadályozása. A paleopotamon élőhelytípus megritkulásának kompenzációjaként kis, az élőhelyet reprezentáló vízállások kerülnek kialakításra a szigeteken. Az árvíz gyors elvonulása következtében az ártéri gyepesek szárazodnak, vízépítési munkálatokkal az árvizek hosszabb ideig történő megtartása a cél.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága, a területek természetvédelmi- és vagyonkezelője.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Élőhelyek rekonstrukciója, invazív fajok visszaszorítása
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A Duna, és árterének élővilága.
<i>A projekt tartalma</i>	A Táti a Háros és a Rácalmási szigeteken élőhelyrekonstrukciós beavatkozásokat tervezünk, amely az invazív fajok őshonosra történő cseréjére, a vizes élőhelyek védelme érdekében vízépítési munkálatokra irányul.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A Dunai szigeteken a korábbi, természeti értékek szempontjából kedvezőbb állapotok alakulnak ki különösen a vízháztartás ügyében.
<i>A projekt költségigénye</i>	200. millió Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	kb 2 év
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Jelenleg folyik az Európai Területi Együttműködési Program keretében egy projekt, amelynek eredményei alapján ez a következő tervezett nagy projekt. Jelenleg csak a Táti-szigetek térségében történtek tervezői egyeztetések.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.3 Folyó-mellékág rehabilitációs beavatkozások
A projekt megnevezése	4.3.2 Faddi, bogyiszlói, tolnai, bátai Holt-Duna rehabilitációja
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország
<i>Területi lehatárolás</i>	Fadd, Bogyiszló, Tolna, Bába, Mohács
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	Duna szabályozásával több holtág alakult ki, melyek karbantartása, vízutánpótlása élővilág megőrzése szempontból indokolt. A dunai vízfolyás elől elzárt ártéri területek vízgazdálkodása nem megfelelő. A projekt célja az elzárt területek revitalizációja, mely során a vízbázis védelme is biztosítottá válik.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	-
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Természeti örökség megőrzése
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Fadd, Bogyiszló, Bába Község, illetve Tolna Város önkormányzatai, halászati jogot birtokló egyesületek
<i>A projekt tartalma</i>	A faddi, bogyiszlói, tolnai, bátai holtágak eliszapolódtak és nincs biztosítva az időnkénti vízátmosás lehetősége. Ezért szükséges holtágak találkozásánál műtárgyak, fenékküszöbök létesítése, illetve holtágak összekötése. A projekt részét képezi az aktív, szerves iszap eltávolítása, Ezáltal javulni fog a víz minőség és a természetes élővilág fenntarthatóvá válik.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A vízminőség javulása, az élővilág megőrzése, holtágak turisztikai hasznosítása
<i>A projekt költségigénye</i>	4 000 000 000 Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-2013
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Megvalósíthatósági tervek készültek

	Európai Duna Régió Stratégia - EDRS
Alprogram megnevezése	4.4. A Duna ökoszisztéma szolgáltatásai (fejlesztési korlátok és fejlődési lehetőségek)
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Románia, Bulgária
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Dunára vonatkozóan számos magas szintű európai együttműködés alakult ki, nemzetközi szervezetek alakultak (ICPDR, Duna Bizottság) a védelem, a hasznosítás és fejlesztés céljából, és számos társadalmi szervezet is kiemelten foglalkozik a Dunát érintő célok kialakításával. A különböző szintű EU stratégiai, fejlesztési dokumentumok és irányelvek, a fenti szervezetek feladatai, elképzelései a saját célrendszereiken belül korszerűek és előremutatóak. Ezekhez kapcsolódnak még azok a helyi és térségi fejlesztések, melyek jelentős részben Uniós támogatásokkal valósulnak meg. Ennek ellenére rendszeresen visszatérő probléma az értékek védelmének és a fejlesztési céloknak az ütközése, mivel a Duna és a Duna-völgy jövőjével kapcsolatos társadalmi-gazdasági elképzelések és elvárások jelentős szemléleti különbségeket és megvalósítási módokat mutatnak. A Dunával összefüggő elképzelések jelentős részben abból indulnak ki, hogy egy európai léptékű vízfolyás, mint élő „tengely” vagy „folyosó” a hagyományokon alapulva további jelentős fejlesztések szervezője lehet.</p> <p>A Dunára épülő elképzelés, legyen az bármilyen nagyléptékű is, közvetlen és közvetett hatásai a természeti erőforrások hasznosítása és igénybevétele alapján nem egy ország, régió vagy gazdasági szektor kereteiben valósítható meg a legeredményesebben, hanem a Duna-völgy fejlődésében és fejlesztésében érintett szereplők közös megállapodása alapján. A szakmai alapok megteremtése jelentős kutatásokat és fejlesztéseket igényel, amelyhez nemcsak jelentős előzmények, de folyamatban lévő projektek is rendelkezésre állnak. Ezen szakmai alapokra támaszkodva szükség van egy olyan vizsgálat elvégzésére, mely rögzíti a természeti erőforrások készletét és hasznosíthatósági korlátait.</p> <p>A UNEP által először globális léptékben 2000-ben elvégzett ökoszisztéma-szolgáltatások vizsgálati módszerét felhasználva és továbbfejlesztve a Duna-régióra is indokolt ennek részletes kidolgozása.</p> <p>A projekt célja a Duna-régió ökoszisztéma-szolgáltatásainak felmérése, a térség védelmében, fejlődésében és fejlesztésében érintett tagállamok, régiók, települések fenntartható fejlesztési kereteinek rögzítése.</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	EU Fenntartható Fejlesztési Stratégia, fejlesztési dokumentumok ENSZ / UNEP Millenniumi Ökoszisztéma Vizsgálat (Millennium Ecosystem Assessment – MEA)
<i>Duna menti tagállami</i>	A tagállamok közösen határozzák meg a Duna ökoszisztéma

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>közös érdekek</i>	szolgáltatásait és annak fenntartható használata prioritásait. Ez jelenti a határokon átnyúló fejlesztések közös környezeti-szakmai alapjait, melyre építve lehet meghatározni a konkrét fejlesztéseket. Ezzel lehetőség lesz a Duna-régió közös értékeken és kölcsönös érdekeken alapuló összehangolt, hosszú távú érdekeket is szolgáló fejlesztésére.
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Tagállamok, fejlesztési stratégiák és projektek kidolgozói.
<i>Az alprogram tartalma</i>	A Duna ökoszisztéma-szolgáltatásainak felmérése kiterjed az ökoszisztémák (élő rendszerek) emberi tevékenység hatására végbement változásainak leírására, a változások hatásainak becslésére, az emberi életminőségre, valamint tudományos alapú cselekvési terv készítésére az ökoszisztémák megőrzésére és fenntartható használatára, az emberi igények hosszú távú kielégítése céljából. A felmérés támaszkodik a korábbi régiós és országos léptékű felmérések alapanyagaira.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Az ökoszisztéma-szolgáltatások felmérése és a fenntarthatóság környezeti-társadalmi-kulturális-gazdasági keretei lehetővé teszik a Duna élő folyamként történő megtartását.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	5.000.000 EUR
<i>A megvalósítás időtartama</i>	36 hónap
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	tervezett

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	4.5. A Tisza vízrendszerének hidroökológiai állapotelemzése (Hydroecological state assessment of Tisza watercourse-system)
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Indokoltság: A Tisza és a Tisza-mente mindaddig sok vonását megőrizte egy tipikus európai táj ősi arculatának és hajdani élővilágának, s az itteni élőhelyi és biotikai diverzitás nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedően értékes. Tehát jelentőségét tekintve a Tisza, ill. Tisza-mente Magyarország és Európa egyik kiemelt fontosságú régiója. Ennek ellenére a kutatottság mértéke nagyságrendekkel elmarad a jelentőségéhez képest. A mérete és kezelhetősége (mint kutatási objektum) alapján, akár a nemzetközi hidroökológiai és vízminősítési rendszerek egyik etalonja is lehetne, ennek ellenére a koncepciózus közép- és hosszú távú vizsgálatok hiánya miatt, nemzetközi vonatkozásban, az alig ismert kategóriába sorolható. Ugyanakkor Magyarországon az egyik legnagyobb mértékben veszélyeztetett terület a Tisza vízgyűjtő, amelyen az árvizek, és szennyezések az értékmegőrzést egyre sűrűbben veszélyeztetik.</p> <p>Cél: Az előzőekben említettek feltétlenül indokoltá teszik, hogy komoly erőfeszítések történjenek egy átfogó, nemcsak strukturális, hanem funkcionális szemléletű ökológiai állapotfelmérés lefolytatására; az állapotváltozások folyamatos nyomon követésére, értékelésére és előrejelzésére; továbbá mindezek alapján egy a Tisza vízgyűjtőjére kidolgozott és más európai vízfolyásokra is alkalmazható széleskörű regionális területhasználati és fejlesztési elképzeléseket megalapozottan támogató információrendszer alapelveinek tudományos igényű kimunkálására és gyakorlati alkalmazására.</p>
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. TISHIS – Tisnian Hydroecological Information System (Tiszai hidroökológiai információrendszer) <ul style="list-style-type: none"> • Főfolyás és mellékfolyók Projekt • Tisza-tó Projekt • Holtmeder Projekt 2. TISRATOPE – Tisnian Risk Assessment on Toxicity and Perniciousness (Tiszai toxicitási és perniciozitási kockázatelemzés) <ul style="list-style-type: none"> • Terepi felmérések és laboratóriumi elemzések • Analitikai fejlesztések biológiai mintákra • Tesztelési eljárások és modellkísérletek 3. TISSCINET –Tisnian Science Network. (Tiszai Tudományos Hálózat). <ul style="list-style-type: none"> • A tiszai vízgyűjtő felsőoktatási intézményei • A tiszai vízgyűjtő ökológiai kutatóhelyei • A tiszai vízgyűjtő vízminőség-monitorozó intézményei
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Románia, Ukrajna, Szlovákia, Szerbia
<i>Kötelezettség</i>	1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről. E törvény célja:

<i>(jogszabályi, egyéb)</i>	<p>a) a természeti értékek és területek, tájak, valamint azok természeti rendszereinek, biológiai sokféleségének általános védelme, megismerésének és fenntartható használatának elősegítése, továbbá a társadalom egészséges, esztétikus természet iránti igényének kielégítése;</p> <p>b) a természetvédelem hagyományainak megóvása, eredményeinek továbbfejlesztése, a természeti értékek és területek kiemelt oltalma, megőrzése, fenntartása és fejlesztése.</p> <p>NATURA2000, 275/2004. (X. 8.) Korm. Rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről. E rendelet célja az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek hálózatába tartozó, a rendelet hatálya alá eső Natura 2000 területeken előforduló, a mellékletekben meghatározott közösségi jelentőségű, valamint kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok, illetőleg fajok megőrzéséhez szükséges előírások megállapítása.</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteik jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	<p>I.A Természeti környezet értékeinek védelme Bioszféra-védelem III.C. Oktatási és képzési együttműködés Tapasztalatcsere és tudástranszfer elősegítése Környezettudatosság javítása III.D. Együttműködés és partnerség Intézményi együttműködés helyi, térségi és nemzetközi szinten</p>
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Célcsoport: a Tisza mente teljes helyi lakossága és a turisztikai, gazdasági célból a régióba látogatók köre Kedvezményezettek, együttműködők köre: területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, területileg illetékes nemzeti park-igazgatóságok, önkormányzatok, kormányzati szervek, erdőgazdaságok, civil szervezetek, helyi vállalkozások,</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A határon átnyúló együttműködések segítik a jó ökológiai állapot elérését és a természeti értékek megőrzését a Tisza mentén. A természeti értékek megléte lehetőséget biztosít egy diverzifikált gazdálkodási szerkezet megteremtéséhez, a természeti értékek megőrzése és az ökoszisztéma szolgáltatások széles körének biztosítása mellett a bölcs hasznosítás elveinek megfelelő gazdálkodási formák kialakításához, illetve kedvező háttérrel adnak a ökoturizmus kibontakoztatásához..</p>
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>Az alprogram finanszírozása</i>	Kohéziós Alap, KEOP, ERFA, EMVA, ROP, ENPI CBC
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A meglévő tanulmányok felhasználásával együttműködési program kialakítása – 2011

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Mintaprojektek készítése egységes megközelítés alapján – 2012 Cselekvési terv – 2013-14 utáni időszakra
<i>Az alprogram előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Az alprogram projektjei jelenleg tervezési fázisban vannak.
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna vízgyűjtőn

Európai Duna Régió Stratégia - EDRS	
Az alprogram megnevezése	4.6. Folyóvízi hosszanti átjárhatóság biztosítása az élővilág számára
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Románia, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	A román, szerb folyószakasz, de áttételesen a Duna-deltától a Szigetközig terjedő Duna-szakasz.
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	Az 1970-es években a Vaskapu vízerőművek megépítésével a Duna hosszirányú ökológiai átjárhatósága megszűnt. A vándorló fajok, elsősorban a tokfélék elterjedését ez döntően befolyásolta, és jelentősen rontotta a folyó ökológiai állapotát. A projekt célja annak megvizsgálása, hogy lehet-e ökológiai igény szerint javítani a két érintett vízerőmű működtetését, vagy lehetőség van-e az érintett vándorló fajok szokásainak megismerésével más vízgazdálkodási gyakorlat alkalmazásával javítani az ökológiai állapotot.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	A 2000/60/EK számú irányelv: az EU Vízkormányozási Rólól szóló direktívája.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna mentén lévő országok közös feladata, hogy olyan ökológiai állapotban tartsák a folyó és állóvizet, hogy azok a jövőben is megőrizzék a biológiai sokféleséget. Ez egyben kulcsa annak, hogy a lakossági vízfelhasználás lehetőségei is megmaradjanak a jövő generációi számára.
<i>Az alprogram érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A Duna mentén élő ökológiai szolgáltatásokat igénybe vevő lakosság.
<i>Az alprogram tartalma</i>	A Vaskapu I. és Vaskapu II. vízerőművek hosszirányú átjárhatóságát vizsgáló elemzések, annak megvizsgálására, hogy ökológiai értelemben ne jelentsenek gátat a Dunában élő, vándorló fajok számára.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Javul a Duna ökológiai állapota, a javulnak a vándorló fajok életfeltételei, hosszú távon javul a Duna ökológiai szolgáltatásainak potenciálja.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Pontos költségbecslés nem készült, a költségigény 1 millió és 5 millió € körüli összegre becsülhető.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A vizsgálat négy-öt év alatt készíthető el.
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Részletes tervek nem készültek, de az ökológiai állapot, illetve a vándorló fajok ökológiai igényei részben ismertek.

	Európai Duna Stratégia EDS
Az alprogram megnevezése	4.7. Génmegőrzés és génbanki együttműködés a Duna-mentén
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Ausztria, Szlovákia, Románia, Ukrajna, Szlovénia, Szerbia és Horvátország
<i>Területi lehatárolás</i>	Mezőgazdasági művelésre alkalmas mintaterületek
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A genetikai sokféleség megőrzése, csökkenésének megállítása mind a földi élet fennmaradása, mind az emberiség táplálása szempontjából a jövő kulcskérdése. A genetikai erőforrások felkutatása, megőrzése és fenntartható hasznosítása az elmúlt 15 évben világszerte egyre fontosabb feladattá vált, a genetikai erózió veszélye, a nemesítési módszerek rohamos fejlődése, a klímaváltozás elleni küzdelem, valamint az élelmiszerbiztonság, a környezet- és természetvédelem és a magas beltartalmi értékű élelmiszerek iránti megnövekedett igény következtében. A genetikai erőforrások, köztük a helyi körülményekhez alkalmazkodott tájfajták, napjainkban a meg nem újítható természeti erőforrások között egyre nagyobb jelentőséget nyernek. Egy tájfajta eltűnése egyúttal a tulajdonságait meghatározó génállomány örökre történő elvesztésével jár, amely többé nem rekonstruálható és mással nem pótolható. A folyó árterek, vizes élőhelyek feltételeihez alkalmazkodott helyi fajták különösen veszélyeztetettek. A tájfajták, valamint a hozzájuk kötődő hagyományos termesztési módszerek megőrzése pedig nemcsak a kultúr ökoszisztémák és biológiai sokféleség védelme szempontjából elengedhetetlen, hanem a kulturális örökségünk fennmaradása miatt is. Ezek a fajták és termesztési módszerek hozzájárulhatnak a folyó árterek és hullámterek komplex hasznosításához.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	1995. évi LXXXI. törvény a Biológiai Sokféleség Egyezményről; 58/2004. (XII. 26.) kormányrendelet a FAO Nemzetközi Egyezmény kihirdetéséről és az élelmezési és mezőgazdasági célú növényi génforrásokról; 870/2004. (IV. 24.) EU rendelet a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére, jellemzésére, begyűjtésére és hasznosítására irányuló közösségi program létrehozásáról.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna-mente ártéri, hullámtéri területeire jellemző szántóföldi-, gyümölcs- és zöldségnövény fajok és fajták a speciális ökológiai és termesztési feltételekhez alkalmazkodtak, magas genetikai értéket képviselnek, kiemelt jelentőségű természeti értékek. A biológiai sokféleség megőrzése szempontjából elengedhetetlen e helyi körülményekhez alkalmazkodott tájfajták, ökotípusok és populációk fenntartása eredeti termőhelyen, valamint génbank gyűjteményekben. A genetikai erőforrások sokfélesége alapvető jelentőségű a növény-nemesítés, a vetőmagipar, a táj- és ökológiai gazdálkodás, valamint a speciális tulajdonságokkal rendelkező termékek előállítására szempontjából.
<i>Az alprogram érintettjei</i>	MgSzH Földművelésügyi és Agrár-környezetgazdálkodási Igazgatóság Agrobotanikai Osztálya, Tápiószele, Tájfajták megőrzésével és tájtermesztéssel foglalkozó intézmények, civil- és gazdálkodói szervezetek

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>Az alprogram tartalma</i>	A Duna-mente ártéri, hullámtéri, és időszakosan elárasztott területeire jellemző szántóföldi-, gyümölcs- és zöldségnövény fajok és fajták, azonosítása a meglévő ex-situ gyűjteményekben, valamint eredeti termőhelyükön való felkutatása, vizsgálata és megőrzése, továbbá a hozzájuk kötődő hagyományos termesztési módszerek összegyűjtése, megőrzése és újjáélesztésének elindítása. E célok elérése érdekében szükséges a mezőgazdasági és élelmezési növényi genetikai erőforrások megőrzésével és fenntartásával foglalkozó génbankok között a határokon átnyúló együttműködés.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Az ártéri gazdálkodás, speciális szántóföldi és kertészeti kultúrák felhasználása a Duna menti területek agrodiverzitásának fenntartásában.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Az alprogram magyarországi része: kb. 200 millió forint Partner országok részéről további hozzájárulás szükséges
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatos, a lehető leghosszabb időtáv
<i>A z alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A hazai szántóföldi-, gyümölcs- és zöldségnövény génbankok számos Duna-mentére jellemző tájfajtát őriznek, illetve e fajták termesztésével kapcsolatban komoly szakmai tudással rendelkeznek.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>II. Fenntartható gazdaságfejlesztés</i>
A program megnevezése	5. Duna menti zöld gazdaság
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A globális klímaváltozás és a növekvő munkanélküliség által befolyásolt és jelentős fejlődési korlátokkal (pl. növekvő energia és nyersanyag szükségletek és árak stb.) rendelkező gazdaság megújulásának egyik ígéretes útja az ún. Zöld Gazdaság. A kérdés komplex, több tényezőre és körülményre kiterjedő kezelése során nemcsak a termelést végzők szereplők, de a termékeket fogyasztók szerepének, illetve az állam gazdasági szerepének újragondolása szükséges.</p> <p>A globális szintű éghajlatváltozás fenyegető környezeti hatásai okán mind inkább előtérbe helyeződik a zöld gazdaság térnyerése, ezen belül a zöld foglalkoztatás, azaz a zöld beruházásokhoz kapcsolódó munkahelyteremtés elősegítése. A zöld foglalkoztatás bővítése a spanyol-belga-magyar elnökségi prioritások között is szerepel, mint olyan terület, amely esetében konkrét előrelépést terveznek (zöld munkahelyek kialakításának elősegítése közösen a társadalmi partnerekkel az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság támogatására).</p> <p>A program célja a környezeti hatások Duna menti országok közötti összefogással a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás, a természetes önszabályozó folyamatok erősítése, kultúrtörténeti és genetikai szempontból fontos, veszélyeztetett fajták megőrzése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, az élelmiszerbiztonság segítése. Ezen túlmenően a program célja, hogy a vállalkozások technológiai fejlesztéseik által közvetlenül csökkentsék a környezeti terhelést, azaz kimutathatóan növeljék az energia-, víz- és egyéb nyersanyaghasználat hatékonyságát, csökkentsék a hulladéktermelés és egyéb káros kibocsátások mennyiségét és veszélyességét. Cél, hogy a környezetvédelmi szemléletmód, a fenntarthatóság figyelembevétele rendszerezetten és tudatosan bekerüljön a vállalkozások működési, termelési döntéseibe. Szükséges a hagyományos, tájképileg is jelentős gazdálkodási forma fenntartása, az alacsony növényvédőszerhasználatból és az optimalizált tápanyag-gazdálkodásból származó előnyök növelése.</p> <p>A biológiai sokféleség (biodiverzitás) megőrzésének fontos eleme a mezőgazdasági termelésbe vont területeken a génmódosított növények termesztésének elkerülése, megakadályozása. Ennek megfelelően szükséges a hagyományos növényfajták megőrzése és újratermelésbe történő bevonása, a hagyományos gazdálkodási formák felélesztése.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>Zöld Gazdaság programja, megerősödésének ösztönzése a következő beavatkozásokkal lehetséges:</p> <p>5.1 Zöld Gazdaság megerősödésének ösztönzése</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A gazdaság környezeti hatásait is tükröző teljesítmény-mutató rendszer kidolgozása ▪ A vállalkozások jelenleg is működő tevékenységük/technológiájuk fejlesztése (akár kapacitásbővítése) eredményeként, a környezetbarát technológiák, termelési eljárások lehetőségeinek minél nagyobb kihasználása mellett növeljék versenyképességüket és gazdasági hatékonyságukat. ▪ A környezetvédelmi ipar termék és technológiai fejlesztésének ösztönzése ▪ Munkavállalás és új munkahelyek létesítésének ösztönzése a környezetvédelmi iparban ▪ A Gazdasági szereplők és fogyasztók környezettudatosításának erősítése ▪ Szociális gazdaság (nonprofit szektor) és helyi piacok létrehozatala ▪ Szabályok a termelési folyamatok és termékek vonatkozásában, amelyek kifejezetten a munkavállalók, az egészség és a környezet védelmére irányulnak a gazdasági tevékenység káros hatásaival szemben. ▪ Zöld adó- és támogatási politikái hozzájárulnak a társadalmi és környezeti szempontból igazságos gazdasághoz (pl. ökoadó és bónuszok, Zöld Bank) ▪ Kis- és közép, illetve induló vállalkozások tevékenységét és együttműködéseiket elősegítő pénzügyi eszközök megerősítése, illetve létrehozása az Európai Befektetési Bank aktív részvételével <p>5.2 Minőségi élelmiszer-ellátás, ökológiai és hagyományos termelési kultúra alapú agrárfejlesztések; GMO-mentesség fenntartásának biztosításához szükséges feltételek biztosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az ökogazdálkodással foglalkozó vállalkozások, szervezetek közötti párbeszéd, információáramlás és együttműködés erősítése ▪ Az ökogazdálkodásból származó mezőgazdasági termékek feldolgozásának célzott támogatása, piacra jutásának elősegítése ▪ Génmódosított növények használatát és terjedését vizsgáló monitoring-ellenőrző rendszer létrehozása és a a GMO növények élettani hatásaival foglalkozó hosszú távú tudományos kutatások kiterjesztése <p>5.3. A zöld foglalkoztatás, azaz a zöld beruházásokhoz kapcsolódó munkahelyteremtés elősegítése</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Duna menti országok, mint Németország, Ausztria, Magyarország, Szlovákia, Románia, Ukrajna Horvátország, Szerbia (
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Az Európai Zöldek „A green economic vision for europe -Európa zöld gazdasági jövőképe” című állásfoglalása; Az ökológiai élelmiszerek GMO mentességre vonatkozó közösségi jogszabályok (a 834/2007/EK tanácsi, valamint ennek végrehajtási jogszabálya, a 889/2008/EK bizottsági rendelet) vonatkozó rendelkezései A Tanács 18 hónapra szóló programja (16771/09) – spanyol-belga-magyar elnökségi trió program
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	I. D Élelmiszerellátás biztonsága II. C Fenntartható ipari fejlesztések

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Gazdasági kutatóintézetek, környezetvédelmi vállalkozások, tudományos és technológiai fejlesztő intézetek, fogyasztói szervezetek, civilszervezetek; termelők, kis- és középvállalkozások, kereskedők
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A várható átalakulás során tisztábbá válik a környezet, több kis- és középvállalkozás jön létre, növekedik a környezetvédelmi célú kutatások aránya és jelentősége. A térség adottságainak kiaknázása révén, nő a regionális termelési/kereskedelmi teljesítmény, valamint az élelmiszer és környezetbiztonság. A vidékfejlesztés céljával egyezően a vidéki népesség helyben tartása, számára vonzó élettér és munkakörülmények létrehozása a helyi erőforrások átgondolt, integrált és fenntartható hasznosításával.</p> <p>A zöld gazdaság erősítésével megvalósul a környezeti infrastruktúra fenntarthatósági szempontokat figyelembe vevő fejlesztése, a természeti erőforrások hatékonyabb és takarékosabb használata. Az egyes környezetvédelmi technológiai fejlesztések minél több környezeti elem minőségének, funkcióinak megőrzése szolgálatába állnak, illetve egy adott környezetben lévő teljes termelési/fogyasztási szerkezetet (szükségleteket, igényeket; illetve termelőkapacitásokat) alakítanak fenntarthatóbbá tesznek.</p> <p>A program keretében erősíteni kell a Duna menti ökogazdálkodással foglalkozó vállalkozások, szervezetek közötti párbeszédet, információáramlást és együttműködést. A már példaértékű, más területen működő vállalkozások (mint pl. a Novohrad-Nógrád Geopark) által kidolgozott módszer felhasználásával ösztönözni kell közös vállalkozások létrehozását, a rendelkezésre álló erőforrások optimalizálását.</p> <p>Tekintettel arra, hogy még mindig alacsony a feldolgozott ökotermékek aránya, aminek egyik oka, hogy a vállalkozások – részben tőkehiány miatt – nem kellő mértékben építették ki a szükséges kapacitásokat, ezért szükséges a megtermelt ökotermékek feldolgozásának célzott támogatása, piacra jutásának segítése. Ily módon elősegíthető az ökotermékek árának csökkenhetése, nagyobb arányú elterjesztése, amely révén a programban kitűzött célok teljesítése még könnyebben elérhetővé válna. A Duna mentén fekvő tagországok nagymértékben hozzájárulnak az Európai kiemelt célok, mint pl. a fenntartható fejlődés, fenntartható fogyasztás és termelés megvalósításához</p> <p>A vállalkozások tevékenységük/technológiájuk fejlesztése (akár kapacitásbővítése) eredményeként, a környezetbarát technológiák, termelési eljárások lehetőségeinek minél nagyobb kihasználása mellett növeljék versenyképességüket és gazdasági hatékonyságukat.</p>
<i>Program finanszírozásának forrása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatos
<i>A program előkészítettsége</i>	A Zöld Gazdaság koncepcionális és elvi szabályozási elemei elgondolások szintjén, míg a vállalkozások és az ökológia termelési kultúra támogatási rendszerének egyes elemei pl. technológiai fejlesztésekre és agrár-

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	környezetvédelemre vonatkozóan már léteznek.
<i>Kapcsolódás más programokhoz, projektekhez</i>	Természeti és biológiai örökség megőrzése érdekében tett beavatkozásokhoz kapcsolódnak, illetve elősegítik a társadalmi integrációt

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	5.1 Zöld Gazdaság megerősödésének ösztönzése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Duna menti országok, mint Németország, Ausztria, Magyarország, Szlovákia, Románia, Ukrajna
<i>Területi lehatárolás</i>	A fenti országok gazdasága
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A gazdaság kizöldítése alapvetően három dolgot jelent: a környezetgazdaság húzóágazattá fejlesztését, az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiák térnyerését a fosszilis energiákkal szemben.</p> <p>A zöld gazdaság erősítésének célja a környezeti infrastruktúra fenntarthatósági szempontokat figyelembe vevő fejlesztése, a természeti erőforrások hatékonyabb és takarékosabb használata. Az infrastruktúrák és erőforrások hatékony és takarékos használata a fenntartható fejlődés szempontjainak jobb megismerését és természetesebb alkalmazását igénylik mindenkitől. Ehhez olyan komplex fejlesztésekre is szükség van, amelyek az egyes környezetvédelmi technológiai fejlesztéseket az összes, vagy minél több környezeti elem minőségének, funkcióinak megőrzése szolgálatába állítanak, illetve olyanokra, amelyek egy adott környezetben lévő teljes termelési/fogyasztási szerkezetet (szükségleteket, igényeket; illetve termelőkapacitásokat) alakítanak fenntarthatóbbá. A zöld beruházások létrejöttének elősegítése egyszerre több célt szolgál: fokozatosan átstrukturálja az ipar szerkezetét a környezetkímélő technológiák alkalmazásának irányába. Ezzel megalapozza a fenntartható és egyben környezetkímélő fejlődést, innovációs, technológiai újításoknak nyit teret, valamint munkahelyeket teremt. A gazdaság új motorjaként nem csupán a konkrétan az ipari megoldásokat ténylegesen alkalmazó munkavállalóknak teremt lehetőségeket, hanem ahhoz kapcsolódóan pl. a szakemberek képzése terén, vagy az infrastrukturális fejlesztések mentén is hozzájárul új munkahelyek létrejöttéhez, ill. a rendelkezésre álló munkapotenciál felhasználásához.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Az Európai Zöldek „A green economic vision for Europe -Európa zöld gazdasági jövőképe” című állásfoglalása
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A térség iparának megújulása a foglalkoztatás növelése mellett
<i>Az alprogram érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Gazdasági kutatóintézetek, környezetvédelmi vállalkozások, tudományos és technológiai fejlesztő intézetek, fogyasztói szervezetek, civilszervezetek
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<p>Zöld Gazdaság kialakulásának és megerősödésének ösztönzése a következő beavatkozásokkal történhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A gazdaság környezeti hatásait is tükröző teljesítmény-mutató rendszer kidolgozása; ▪ A vállalkozások jelenleg is működő tevékenységük/technológiájuk fejlesztése (akár kapacitásbővítése) eredményeként, a környezetbarát

	<p>technológiák, termelési eljárások lehetőségeinek minél nagyobb kihasználása mellett növeljék versenyképességüket és gazdasági hatékonyságukat;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A környezetvédelmi ipar termék és technológiai fejlesztésének ösztönzése; ▪ A fenntarthatóság követelményeinek megfelelő termékek iránti kereslet növelése, az ilyen termékek független minősítési rendszereinek ismerete, a környezetbarát csomagolások választása, valamint a pozitív ösztönzés és visszacsatolás révén a környezetkímélő termékek kínálatának fejlődése; ▪ A Gazdasági szereplők és fogyasztók környezettudatosításának erősítése; ▪ Szociális gazdaság (nonprofit szektor) és helyi piacok létrehozatala; ▪ A humán együttműködések, különösen a kistérségeken belüli közösségek erősítése a fenntarthatóság érdekében; ▪ Szabályok a termelési folyamatok és termékek vonatkozásában, amelyek kifejezetten a munkavállalók, az egészség és a környezet védelmére irányulnak a gazdasági tevékenység káros hatásaival szemben; ▪ A kereskedők „környezeti teljesítmény” megállapodásai és elköteleződése; ▪ A környezeti költségek beépítésével működő piaci eszközök (pl. adók, forráshasználati díjak) kiterjedtebb használata, a forgalmi adó környezeti szempontot beépítő felülvizsgálata, (Zöld adó- és támogatási politikái hozzájárulnak a társadalmi és környezeti szempontból igazságos gazdasághoz, pl. ökoadó és bónuszok, Zöld Bank); ▪ Az EU környezetvédelmi termékminősítő rendszerének fejlesztése és integrálása többféle politikába, fellépés a téves, félrevezető környezeti termékjelzések és reklámtevékenység ellen; ▪ A zöld beszerzés, valamint a fogyasztók tájékoztatási, oktatási és képzési kampányai.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A várható átalakulás során tisztábbá válik a környezet, több kis- és középvállalkozás jön létre, növekedik a környezetvédelmi célú kutatások aránya és jelentősége.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatosan
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A Zöld Gazdaság koncepcionális és elvi szabályozási elemei elgondolások szintjén, míg a vállalkozások támogatási rendszerének egyes elemei pl. technológiai fejlesztésekre vonatkozóan már léteznek.

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	5.2 Minőségi élelmiszer-ellátás, ökológiai és hagyományos termelési kultúra alapú agrárfejlesztések; GMO-mentesség fenntartásának biztosításához szükséges feltételek biztosítása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Ausztria, Szlovénia, Szlovákia, Románia, Horvátország, Szerbia, Ukrajna
<i>Területi lehatárolás</i>	A fenti államok teljes mezőgazdasági területe
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az élelmiszer termelés és feldolgozás globális stratégiai jelentősége a világméretű élelmiszerigény ugrásszerű növekedése és az élelmiszer előállítás ezzel szemben álló területi, ökológiai korlátai miatt egyre nyilvánvalóbb. Az elmúlt évtizedek élelmiszer-túltermelése után ismét egyre súlyosabb társadalmi-politikai kérdés az élelmiszerellátás biztonsága.</p> <p>Ebben a helyzetben az élelmiszer előállítás területén komparatív előnyökkel rendelkező országoknak, mint amilyen Magyarország is, mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy ezt az előnyüket a lehető legjobban kihasználják. Geográfiai értelemben a Duna menti országok között is központi helyet foglal el Magyarország, mivel területének jelentős hányada alkalmas a minőségi élelmiszertermelésre, azonban az előnyök kihasználása minőségi téren lehetséges igazán. Ennek alapját jelentheti a GMO-mentesség fenntartása, aminek folyamatos ellenőrzése az egész élelmiszertermelés biztonságát szavatolja.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Az ökológiai élelmiszerek GMO használat korlátozására, illetve tiltására vonatkozó rendelkezések az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 834/2007/EK tanácsi rendelet 9. cikk, valamint a géntechnológiával módosított, a hagyományos, valamint az ökológiai gazdálkodással termesztett növények egymás mellett folytatott termesztéséről szóló 86/2006. (XII. 23.) FVM rendelet tartalmazza.</p> <p>Az ökológiai termék előállítását szabályozza továbbá a hivatkozott 834/2009/EK tanácsi rendeleten túl az ökológiai termelés, a címkézés és az ellenőrzés tekintetében az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló 834/2007/EK rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló 889/2008/EK bizottsági rendelet, valamint a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek ökológiai gazdálkodási követelmények szerinti tanúsításának, előállításának, forgalmazásának, jelölésének és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 79/2009. (VI. 30.) FVM rendelet.</p>
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A minőségi élelmiszerek termelése a jövőbeni egészségügyi kockázatok megelőzését is szolgálja
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Kutatóintézetek, termelők, kis- és középvállalkozások, kereskedők, fogyasztók

<i>Az alprogram tartalma</i>	<p>1. Az ökögazdálkodással foglalkozó vállalkozások, szervezetek közötti párbeszéd, információáramlás és együttműködés erősítése</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A humán együttműködések, különösen a kistérségeken belüli közösségek erősítése a fenntarthatóság érdekében; ▪ Közös kutatási – fejlesztési, innovációs projektek indítása, elsősorban energiatakarékos technológiák kidolgozására, melléktermék hasznosításra, a keletkező hulladék mennyiség csökkentésére; ▪ Határ menti (kis)térségi kapcsolatok kialakítása az ott működő kis- és középvállalkozások bevonásával, különös tekintettel a hagyományos, különleges, valamint ökológiai termékek előállítására, a termelési háttér felkutatása, esetleg közös vállalkozások létrehozása az alapanyag feldolgozására; ▪ Az agrármarketing eszközeinek fokozott alkalmazása az együttműködések erősítésében. <p>2. Az ökögazdálkodásból származó mezőgazdasági termékek feldolgozásának célzott támogatása, piacra jutásának elősegítése</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A hagyományos növényfajták, megőrzése és újratermelésbe történő bevonása, a hagyományos (tradicionális) gazdálkodási formák felélesztése, megőrzése, hálózatba fejlesztése az alapanyagtól a vevőig; ▪ Az ökológiai termelést, valamint az ökológia termelésből származó termékeket népszerűsítő rendezvények szervezésének ösztönzése. <p>3. A GMO-mentesség fenntartásának biztosításához szükséges feltételek biztosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Génmódosított növények használatát és terjedését vizsgáló monitoring-ellenőrző rendszer létrehozása és azok élettani hatásaival foglalkozó hosszú távú tudományos kutatások kiterjesztése ▪ A mezőgazdasági termelésbe vont területeken a génmódosított növények termesztésének elkerülése, megakadályozása. ▪ Génmódosított növények használatát és terjedését vizsgáló monitoring-ellenőrző rendszer létrehozása.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A térség adottságainak jobb kiaknázása, regionális termelési/kereskedelmi teljesítmény növelése, élelmiszer és környezetbiztonság növelése. A vidékfejlesztés céljával egyezően a vidéki népesség helyben tartása, számára vonzó élettér és munkakörülmények létrehozása a helyi erőforrások átgondolt, integrált és fenntartható hasznosításával.</p>
<i>Az alprogram költségigénye</i>	<p>Jelenleg nem ismert</p>
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>Folyamatosan</p>
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	<p>Jelenleg meglévő intézményeken alapuló fejlesztés (Országos Meteorológiai Szolgálat, Növény-egészségügyi Szakhatóság)</p>

Európai Duna Stratégia EDS	
Az alprogram megnevezése	5.3 A zöld foglalkoztatás, azaz a zöld beruházásokhoz kapcsolódó munkahelyteremtés elősegítése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Duna menti országok, mint Németország, Ausztria, Magyarország, Szlovákia, Románia, Ukrajna
<i>Területi lehatárolás</i>	A fenti államok területe
<i>Az alprogram előzményei, indokltsága, célja</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A globális szintű éghajlatváltozás fenyegető környezeti hatásai okán mind inkább előtérbe helyeződik a zöld gazdaság térnyerése, ezen belül a zöld foglalkoztatás, azaz a zöld beruházásokhoz kapcsolódó munkahelyteremtés elősegítése. A zöld foglalkoztatás bővítése a spanyol-belga-magyar elnökségi prioritások között is szerepel, mint olyan terület, amely esetében konkrét előrelépést tervez a trió elnökség (zöld munkahelyek kialakításának elősegítése közösen a társadalmi partnerekkel az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság támogatására). • A gazdaság kizöldítése alapvetően három dolgot jelent: a környezetgazdaság húzóágazattá fejlesztését, az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiák térnyerését a fosszilis energiákkal szemben. • Finanszírozási szempontból érdemes kiemelni, hogy az EU-s fejlesztési pénzek egy része is a megújuló energiaforrások igénybevételét szolgáló programokat, környezetgazdasági fejlesztéseket és az energiahatékonyság-növelését szolgálja. • A zöld beruházások létrejöttének elősegítése egyszerre több célt szolgál: fokozatosan átstrukturálja az ipar szerkezetét a környezetkímélő technológiák alkalmazásának irányába. Ezzel megalapozza a fenntartható és egyben környezetkímélő fejlődést, innovációs, technológiai újításoknak nyit teret, valamint munkahelyeket teremt. • A globális éghajlatváltozás miatti átállás, az új technológiák alkalmazása több irányból is pozitívan hat a munkaerőpiacra: a gazdaság új motorjaként nem csupán a konkrétan az ipari megoldásokat ténylegesen alkalmazó munkavállalóknak teremt lehetőségeket, hanem ahhoz kapcsolódóan pl. a szakemberek képzése terén, vagy az infrastrukturális fejlesztések mentén is hozzájárul új munkahelyek létrejöttéhez, ill. a rendelkezésre álló munkapotenciál felhasználásához. Mindezek mellett meg kell említeni, hogy mivel a zöld gazdasági növekedés elsősorban innovatív megközelítésen alapuló új gazdasági megoldásokat alkalmazó termelési módszerek átültetésén, alkalmazásán alapul, ez első körben, rövidtávon inkább a magasán képzett szakemberek foglalkoztatását növelheti. A zöld gazdaságra történő általános váltás veszélyeket is rejt magában: a kezdeti időszakban a korszerűtlen ipar leépítése során alacsonyan képzett munkavállalók ideiglenesen elveszthetik állásukat. • Ma a zöld gazdaság magját és termelési bázisát a nem túl nagy zöld ipar alkotja, ami világszinten „mindössze” 2-2,5 millió zöld galléros munkahelyet jelent, valamint egy valamivel több, mint 1000 Mrd eurós világpiacot. Az is igaz ugyanakkor, hogy a zöld ipar az elkövetkezendő években

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	várhatóan az egyik legdinamikusabban bővülő iparág lesz. Az előrejelzések 2020-ra már 2200 Mrd eurós világpiacon jósolnak.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	A Tanács 18 hónapra szóló programja (16771/09) – spanyol-belga-magyar elnökségi trió program
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Közös érdek a foglalkoztatás bővítése összhangban az Európa 2020 stratégia foglalkoztatás növekedést célzó kezdeményezésével.
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Vállalkozások, munkavállalók
<i>Az alprogram tartalma</i>	<p>Az alprogramnak komoly szakképzési vetülete is van: a képzési rendszereknek követniük kell az új technológiák alkalmazásához szükséges új ismeretek megszerzését.</p> <p>(Magyarországon: a vízgazdálkodás, a hulladékhasznosítás és az energiagazdálkodás területén a képzési programok átdolgozása folyamatos, illetve sor kerül új szakképesítések létrehozására is; továbbá minden szakmai képzési programba be kívánjuk építeni a környezetvédelemmel, a hatékony energiafelhasználással, a hulladékok újrahasznosításával kapcsolatos ismereteket. Az új, moduláris Országos Képzési Jegyzék (OKJ) keretein belül a zöld gazdaságpolitikát elősegítő/megvalósító 28 szakképesítés került kidolgozásra az ipari, a környezetvédelmi és az agrár szakterületen.)</p> <p>Az alprogram tartalmára nézve olyan zöld beruházások támogatását is célozza, amelyek egyben új munkahelyeket is teremtenek. Ez esetlegesen a projekt-kiválasztási mechanizmus során érvényesülhetne.</p> <p>Ilyen zöld beruházásokra példaként szolgálhatnak a szilárd biomasszával működő fűtőművek/kiserőművek hulladék hőjével fűtött hidrokultúrás fóliaházak/üvegházak létesítése, támogatása; továbbá a biomassza kiserőművek létesítése.</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A foglalkoztatás bővülése járulékosan, a zöld beruházások létrejöttének következtében valósulhat meg. A Duna- térség Fejlesztési Stratégiához koherensen kapcsolható zöld gazdaság, ezen belül a zöld foglalkoztatás (zöld állások létrehozása) a Duna- térséget, mint fejlesztési egységet képes összefogni a környezetvédelem, a gazdaság, és a foglalkoztatás szempontrendszerének egyidejű érvényesítésével. • Az Európa 2020 Stratégia éghajlat és energiapolitikai elképzelései várhatóan 2020-ra hozzávetőleg 1 millió új munkahelyet hoznak létre a megújuló-energia iparban (a jelenlegi 2-300 000-hez képest), valamint új munkahelyeket hoznak létre a környezetvédelemmel kapcsolatos ágazatokban is. A Duna Stratégia keretében megvalósuló járulékos foglalkoztatás-bővülés is hozzájárulhat ehhez a folyamathoz.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatosan
<i>Az alprogram készültségi</i>	A zöld foglalkoztatás a folyamatos megvalósulás fázisában van már

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	jelenleg is. A Stratégia projektjeinek megvalósulása során járulékosan bővíthet a foglalkoztatás is.
---	--

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Horizontális szempont 2	<i>Klímaváltozás társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek mérséklése</i>
A program megnevezése	6. A klímaváltozás hatásainak mérséklése a Duna vízgyűjtőn
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az éghajlatváltozás korunk egyik legnagyobb kihívása a társadalom és a gazdaság számára, különösen az időjárási szélsőségeknek kitett térségekben. E hatások típusaiban és kiterjedésükben eltérőek a Duna vízgyűjtő országaiban. Ezért szükséges lenne egységes filozófiával megközelíteni a megoldás felé vezető utat a Fekete erdőtől a Fekete tengerig, és mintaterületek kijelölésével összevetni azokat a lépéseket, amelyek megtétele szükséges e hatások mérséklésére. Számos területen folynak kutatások (ESPON Klíma, magyarországi Változás Hatás Válaszadás (VAHAVA) projekt, AGRISAFE, Water CoRe stb.), amelyeknek eredményei felhasználhatók és specializálhatók a Duna vízgyűjtőjén.</p> <p>Az aszály és a klímaváltozás témakörével kapcsolatban az elnökségi időszak alatt szakértői szintű egyeztetés és ahhoz kapcsolódóan konferencia kerül megrendezésre. A magyar elnökség időszakában elindítható lenne egy együttműködés a klímaváltozás káros hatásainak mérséklésére irányuló projektek kidolgozásával. A Duna Védelmi Nemzetközi Bizottság (ICPDR) 2012-re klímaadaptációs stratégia kidolgozását irányozta elő.</p> <p>A Kárpát-medence térségére az évi átlagnál nagyobb mértékű hőmérséklet-emelkedés várható a nyár és az őszi folyamán, és általában a Duna vízgyűjtőjén az éghajlat melegedésének mértéke nagyobb lesz, mint a globális átlag. A vízhiány, illetve az aszály közvetlen hatással vannak az emberekre, a természetes élővilágra és a vizet felhasználó és attól függő ágazatokra, kiemelkedően a vízgazdálkodásra és a mezőgazdaságra. A fenntartható, versenyképes, együttműködő és a vidék lakosságmegtartó-képességét célként szem előtt tartó mezőgazdaság kialakítása a közép- és alsó-Dunavölgyi országokban közös érdek.</p> <p>A prognosztizált változások, a tartós aszályok megjelenése szükségessé teszik a meglévő vízrendszerek átalakítását, esetenként új vízrendszerek kialakítását. A nagyobb mértékű vízvisszatartással, az ellátatlan területeket elérő térségi vízátervezésekkel biztosítható, hogy a gazdasági, természetvédelmi, és kommunális vízigények folyamatosan kielégítőek legyenek. A jelenleg folyamatban lévő, a Tisza vízgyűjtő területfejlesztési stratégiáját kidolgozó TICAD projekt (Tisa Catchment Area Development), amely az Európai Területi Együttműködés Délkelet-európai Programban (ETC - SEE) 5 ország részvételével készül (2009-2012). A Duna vízgyűjtőterületének részeként, az Európai Duna Stratégiában tervezett javaslat e projekt folytatása TICAD^{ADAPT}</p>

	<p>néven, amely speciálisan a klímaváltozás hatásaival (aszály, árvíz) szembeni alkalmazkodással foglalkozik.</p> <p>A nagyvárosok a hőszigetek kialakulásával veszélyeztetettek a városi levegőminőség szempontjából. Évente egyre gyakoribb a szmogriadó, amely megelőzése fontos feladat. Nemzetközi tudástranzfer, műholdas térképi rendszer és közös jogintézmények kialakítása szükséges.</p> <p>A program célja, hogy minta-programok és projektek megvalósításával és a tapasztalatok nemzetközi megosztásával növelje a klímaváltozás hatásaival szembeni intézkedések eredményességét, ezzel növelje a klímaváltozás hatásainak fokozottan kitett régió alkalmazkodási képességét. Cél a közös fellépés az ökológiai egyensúly helyreállítása érdekében az ember, a természet és a gazdaság harmonikus fejlődésének biztosításával, valamint a környezettudatosság erősítésével.</p>
<p><i>A program tartalma, alprogramjai</i></p>	<p>6.1. Homokhátság - komplex tájgazdálkodás– Az alprogram célja hagyományos homoki gazdálkodás, tanyai életforma – mint jellemzően magyar kultúrtörténeti érték – fenntartásának támogatása a lakosság helyben tartásán, életfeltételeinek (a tanyai lakosság elszigeteltségén, egészségügyi és mentálhigiénés rossz állapotának) javításán keresztül. Másrészt megoldásokat kell találni az ökológiai rendszer működésének javítására a vízgazdálkodási problémákra annak érdekében, hogy a gazdálkodás feltételei javuljanak.</p> <p>6.2. Élő és élhető Tisza mente - Tisza Komplex Alprogram</p> <p>7.2.1. A Tisza vízgyűjtőterületének fejlesztése - TICAD</p> <p>7.2.2. A Tisza vízgyűjtőterületének klímaadaptációs stratégiája - TICAD^{ADAPT} – A javasolt alprogram a klímaváltozással szembeni sérülékenység elemzésével, a vízgyűjtőre jellemző két legfőbb veszéllyel: a szárazodással és a növekvő árvízi kockázattal szembeni alkalmazkodási stratégia kialakítására helyezi a hangsúlyt a területfejlesztési, tájgazdálkodási és vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés integrációjával.</p> <p>6.3. Hőszigetek minimalizálása az egészséges környezet, a városi levegőminőség érdekében - Célja a felmelegedő területek azonosításával olyan hosszú távú intézkedések kidolgozása, melyek a hőszigetek negatív hatásait enyhítik, továbbá a hőszigetek tér- és időbeli dinamikájának megértése, kis és nagy léptékben egyaránt, amely lehetővé teszi a nagyvárosok és települések energia-háztartási modelljének kifejlesztését.</p> <p>6.4. Fenntartható, versenyképes mezőgazdaság vízgazdálkodási feltételeinek biztosítása - Az élelmiszer termelés biztonságának garantálásához kulcskérdés a fenntartható vízgazdálkodási feltételek biztosítása, a megfelelő szintű vízkárelhárítás, ár- és belvízvédelem, vízhiány- és aszály-kockázat kezelés (vízvisszatartás, víztározás, öntözés, víztakarékosság stb.), valamint az alkalmazkodás az éghajlatváltozás hatásaihoz.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>Potenciálisan érintett országok</i>	<p>A Duna vízgyűjtő országai a közös alkalmazkodási stratégiák kialakítása érdekében egy-egy hasonló adottságú mintaterülettel csatlakozhatnak a két programhoz:</p> <p>A Homokhátsági projekt alapvetően magyar-szerb együttműködésben zajlik, a jelentős, klímaváltozás hatásainak kitett és jelentős mezőgazdasági területekkel rendelkező Románia és Bulgária részvételével alakítható a közös alkalmazkodási stratégia.</p> <p>A TICAD^{ADAPT} projekt a Tisza vízgyűjtő országainak részvételével, a növekedő árvízi veszélyeztetettséggel küzdő dunai mellékvízgyűjtőkkel rendelkező Németország és Csehország csatlakozhat a projekthez.</p> <p>A Hőszigetek minimalizálása elsősorban a Duna mente nagyvárosait érinti</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>A Homokhátságra vonatkozó kormányhatározatok, Országos Területfejlesztési Terv, Nemzeti Éghajlat-változási Stratégia</p> <p>A Területfejlesztésért Felelős Miniszterek Európa Tanács Konferenciája (CEMAT) – Tisza Egyezmény;</p> <p>2007/60/EC Árvízvédelmi direktíva;</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	Horizontális szempont: A klímaváltozás társadalmi- gazdasági- környezeti hatásainak mérséklése
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>A Duna vízgyűjtő lakossága, gazdálkodói, mint célcsoport</p> <p>Vízügyi ágazat, terület- és településfejlesztés és -rendezés, agrár ágazat szereplői, mint együttműködő partnerek</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Tapasztalatcsere a klímaváltozás elleni tevékenységekben, tervezésben; az ökológiai egyensúly helyreállítása; az ember és természet és a gazdaság kapcsolatának tudatos fejlesztése; klíma- és környezettudatosság javulása; városi életminőség javulása; természeti rendszerek működőképességének javulása;</p>
<i>A program finanszírozása</i>	Kohéziós Alap, Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>a meglévő tanulmányok felhasználásával együttműködési program kialakítása – 2011</p> <p>mintaprojektek készítése egységes megközelítés alapján – 2012</p> <p>cselekvési terv – 2013-14 utáni időszakra</p>
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>A Homokhátság területére készült alprogramok és projektek, megalapozó tanulmányok</p> <p>TICAD jelenleg folyó projekt a Tisza vízgyűjtő területfejlesztése címmel előzménynek tekintendő</p>
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna vízgyűjtőn

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	6.1. Homokhátság - komplex tájgazdálkodás
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	Duna-Tisza közti Homokhátság települései (Pest megye, Bács-Kiskun megye és Csongrád megye érintett települései) és a szerbiai Vajdaság északi települései
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az utóbbi években egyre nagyobb mértékben tapasztalható a Homokhátság vízháztartásának alapvető problémája, amely összefüggésben van a térség vízháztartását alapvetően befolyásoló két nagy folyó (a Duna és a Tisza) szélsőséges vízviszonyaival, Különösen a Duna esetében a folyó medrének mélyülésével, az ezekből és a globális felmelegedés következményeként tapasztalható elsivatagosodás egyre erősebben tapasztalható hatásai és az ezeknek a jelenségeknek a feltárására végzett tudományos kutatások drámai tapasztalatai jelentik az előzményeket. A fentiekben jelzett jelenségek ennek a területnek a döntően a mezőgazdasági termelésre és az ehhez kapcsolódó élelmiszeriparra alapuló gazdaságát és ezen keresztül a Homokhátság népességmegtartó képességét is alapvetően veszélyezteti.</p> <p>A DARFT kiemelt program-javaslatára alapján a Kormány két, a vízvisszatartást és a vízpótlást célzó kiemelt projekt megvalósításáról döntött 4milliárd Ft nagyságrendben</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A Homokhátságra vonatkozó kormányhatározatok, Országos Területfejlesztési Konceptió,
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az Európai Unió által meghatározott Vízkeret Irányelv figyelembe vételével a vízpótlás és a vízvisszatartás megoldása az érintett magyarországi és szerbiai területeken. Közös felszín alatti vízbázis.
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Közvetlen érintett a szűkebb szakmai lehatárolás szerinti 4936 km² területen lévő 63 település lakossága, de tágabb értelmezésben (nem minden homokhátsági kritérium által érintettek) 9919 km² területen 136 település lakossága Magyarországon. A fentiekben túl a szerbiai Vajdaságnak az északi településeinek térségei (elsősorban Szabadka környéke).</p> <p>Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságok; Nemzeti Park Igazgatóságok; Vízgazdálkodási Társulatok; Helyi és helyi kisebbségi önkormányzatok költségvetési szervei és intézményei; 100 %-ban önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok</p>
<i>Az alprogram tartalma</i>	A KvVM megbízásából a Terra Stúdió Kft. által készített megvalósíthatósági tanulmányterv a terület- és vidékfejlesztés minden területét felölelő megoldási lehetőségeket igénybe vevő projekt-csomagot állított össze a korábbi kutatásokra is alapozva. Elsődlegesen a vízvisszatartás (csapadékvíz, belvíz, tisztított szennyvíz, természetes vízfolyások visszatartása, felhasználása) és a vízpótlás természetes és művi lehetőségeinek (pl. csatornák, víztározók) alkalmazását tartalmazó projektek mellett, a Homokhátsági településeken élők gazdálkodásában és

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	életminőségének feltételeiben szükséges változásokat generáló projektek a meghatározóak.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A Homokhátságon élők élet- és munkakörülményeinek jelentős javulása, a klímaváltozás miatti vízháztartási problémák mérséklése, a gazdálkodási feltételek javulása várható a projektek megvalósulásától.</p> <p>Fontos hatás a táj- és természetvédelmi értékek megőrzése, az elsivatagosodás folyamatának megállítása, lehetőség szerinti visszafordítása.</p> <p>A lehetséges következmények között számolni lehet a mezőgazdasági termékszerkezet indokolt megváltoztatására, a gazdaság szerkezeti változására és a Duna-Tisza –közi Homokhátság népesség eltartó képességének jelentős javulásához.</p>
<i>Az alprogram költségigénye</i>	A megvalósíthatósági tanulmány szerinti projektek összköltsége 180 milliárd Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2010-2020.
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	<p>Megvalósíthatósági tanulmányterv a rendelkezésre áll. Két kiemelt projekt megvalósítás közben van.</p> <p>A többi projekt különböző kidolgozottsági szinten van.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	6.2. Élő és élhető Tisza mente
A projekt megnevezése	6.2.1. A Tisza Vízyűjtőterületének Fejlesztése TICAD (futó projekt)
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia, Magyarország
<i>Területi lehatárolás</i>	A Tisza vízgyűjtőterülete
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A projekt háttere egy CEMAT egyezmény, amelyet az érintett országok területfejlesztésért felelős miniszterei írtak alá, és amely összehozta az érintett minisztériumokat és tervező intézeteket a közös cél, a Tisza fejlesztése érdekében. A projektötlet lépésről, lépésre fejlődött a közös munkaértekezleteken.</p> <p>A javaslat szerint a projekt - amelyben együttműködőként az öt érintett ország vesz részt - összehangolja a vízgyűjtőn megvalósuló integrált területi fejlesztéseket, elősegíti a fenntartható gazdasági struktúra kialakulását, a természeti és kulturális erőforrások optimális használatát, a versenyképes növekedési területek kiegyensúlyozott fejlődését és fokozza a településhálózat belső és külső funkcionális kapcsolatainak kialakulását.</p> <p>A projekt célja egy transznacionális komplex fejlesztési stratégia, területfejlesztési és rendezési terv és közös politikai állásfoglalás megfogalmazása.</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A Területfejlesztésért Felelős Miniszterek Európa Tanács Konferenciája (CEMAT) – Tisza Egyezmény
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<p>A Tisza közel 158 000 km² vízgyűjtője öt országot érint (Románia, Ukrajna, Szlovákia, Magyarország, Szerbia). A felmerülő súlyos problémák komplex megoldásához a nemzetközi együttműködés elengedhetetlenül szükséges.</p> <p>A terület természeti adottságaival szorosan összefüggnek a szociális és gazdasági problémák, amelyek átnyúlnak az adminisztratív határokon.</p> <p>A kölcsönös tudásátadást a Tisza vízgyűjtőjén fekvő öt országra kiterjedő, területi tervezőket, kutatóhelyeket, központi és helyi hatóságokat, civil szervezeteket tömörítő együttműködési hálózat kialakítása biztosíthatja.</p> <p>A közös munka folyamán kialakított, egységesen elfogadott stratégia megvalósítása biztosítja a terület belső potenciáljának növelését, a szociális és gazdasági környezet javítását és az infrastrukturális rendszerek fejlesztését.</p>
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>A projekt célcsoportjai a nemzeti kormányok, regionális hatóságok, területfejlesztési ügynökségek, önkormányzatok és civil szervezetek. Ezek a szervezetek a projekt legfőbb érdekeltjei is, együtt a helyi vállalkozásokkal, különösen a kis és közepes méretű mezőgazdasági, ipari és szolgáltató vállalkozásokkal és a térségben élő dolgozó emberekkel.</p> <p>A projektben hangsúlyos szerepet kapnak a nemzeti és regionális hatóságok, az egyéb együttműködő szervezetek és megfigyelő partnerek. Ezen túl az érdekelt bevonását szolgálják majd a</p>

	<p>munkaértekezletek, konferenciák, pilot projektekhez kapcsolódó közösségi események és a közlemények, cikkek. A közösségi konzultációk lehetővé teszik az érdekeltek, közöttük a civil szervezetek számára, hogy hangot adjanak véleményüknek és aktív közreműködőként vállaljanak szerepet a stratégia alkotásban.</p>
<i>A projekt tartalma</i>	<p>A Tisza vízgyűjtőterületén környezeti, gazdasági, infrastrukturális és szociális kihívásokon alapuló komplex problémákkal kell szembenézni, amelyek fenntartható megoldása nemzetközi összefogást igényel.</p> <p>A transznacionális projekt összehangolja a vízgyűjtőn megvalósuló integrált területi fejlesztéseket, elősegíti a fenntartható gazdasági struktúra kialakulását, a természeti és kulturális erőforrások optimális használatát, a versenyképes növekedési területek kiegyensúlyozott fejlődését és fokozza a településhálózat belső és külső funkcionális kapcsolatainak kialakulását.</p> <p>A projekt célja egy transznacionális komplex fejlesztési stratégia, területfejlesztési és rendezési terv és közös politikai állásfoglalás megfogalmazása. A közös munka során a partnerek közös metodikát dolgoznak ki, elkészítik a területi folyamatok elemzését, mintaprojekteket dolgoznak ki, fórumot teremtenek a nemzetközi együttműködéshez a tervezők és a döntéshozók számára és biztosítják a nyilvánosságot.</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p><i>Eredmények:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - közös integrált stratégia, közös adatbázis (statisztikák, tervek, programok, kutatási dokumentumok); - Tisza vízgyűjtő területfejlesztési weboldal (6 nyelven); - 3 transznacionális mintaprojekt; oktatási segédletek; - közös fejlesztési akaratot támogató okirat a Tisza vízgyűjtő fejlesztéséhez; - 11 munkaértekezlet, szeminárium egyenként 20-30 résztvevővel; - 2 konferencia közel 50-50 résztvevővel; - 1 integrált tervezést segítő program (software) speciálisan a Tisza vízgyűjtőjére fejlesztve, - 10 publikáció a partner országokban. <p><i>Hatások:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Közösségi aktivitás a Tisza fejlesztésében; - 60 gyakorlattal rendelkező területfejlesztési szakember; - nemzetközi tervezői hálózat a tervezőintézetek és hatóságok között; 3 mintaterületen a helyi hatóságok által támogatott területi terv; folyamatos határon átnyúló együttműködés, területfejlesztési iránymutatás a mintaterületeken; - 5 ajánlás a nemzeti politikákhoz; - új, adaptálható módszer a vízgyűjtők multidiszciplináris, integrált területfejlesztésére.
<i>A projekt költségigénye</i>	<p>A projekt teljes költsége: 2.949.880,- Euro Igényelt ERFA támogatás: 2.307.397,25 Euro Igényelt IPA támogatás a szerb partner részére: 200.000,- Euro</p>
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2009. május – 2012. február
<i>A projekt készültségi foka</i>	A projekt folyamatban van, jelenleg a vizsgálati fázisban

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>(engedélyek, tervek, indítás várható időtartama, kapcsolódás folyó beruházáshoz, stb.)</i>	
---	--

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	6.2. Élő és élhető Tisza mente
A projekt megnevezése	6.2.2. TICAD^{ADAPT}
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	Tisza vízgyűjtő
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A 2009-2012 időszakban az Európai Területi Együttműködés Délkelet-európai Programban készülő TICAD projekt előzménynek tekinthető. Jelenleg a projekt 5 ország együttműködésével készül, és célja a Tisza vízgyűjtőterületén az integrált területi fejlesztések összehangolása, a fenntartható gazdasági struktúra elősegítése, a természeti és kulturális erőforrások optimális használata, a versenyképes növekedési területek egyensúlyos fejlődése, valamint a településhálózat belső és külső funkcionális kapcsolatainak kialakítása.</p> <p>Az Európai Duna Stratégia keretében javasolt TICAD^{ADAPT} projekt a klímaváltozással szembeni sérülékenység elemzésével, a vízgyűjtőre jellemző két legfőbb veszéllyel: a szárazodással és a növekvő árvízi kockázattal szembeni alkalmazkodási stratégia kialakítására helyezi a hangsúlyt a területfejlesztési, tájgazdálkodási és vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés integrálásával, az intézkedések összehangjának megeremtésével.</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Víz Keretirányelv 2007/60/EC Árvízvédelmi direktíva A Területfejlesztésért Felelős Miniszterek Európa Tanács Konferenciája (CEMAT) – Tisza Egyezmény
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Tisza vízgyűjtő területén osztozó országok már megkezdtek a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés (ICPDR), illetve a területfejlesztési stratégiai tervezés (TICAD) összehangolását. A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodóképesség javításához alapvetően szükséges e két szakterület integrálása a résztvevő országok együttműködésével.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • a teljes Tisza vízgyűjtő lakossága, földhasználók, gazdálkodók • vízgazdálkodási szervezetek, társulatok, érintett önkormányzatok, civil szervezetek, nemzetközi szervezetek
<i>A projekt tartalma</i>	<p>A vízgyűjtő gazdálkodás és a terület- és tájgazdálkodás összefüggéseinek feltárása</p> <ul style="list-style-type: none"> • a Tisza völgyben végbement területhasználati változások elemzése (történeti áttekintés, a jelenlegi tájhasználat sérülékenységének értékelése, a tájgazdálkodás szerepének és lehetőségeinek feltárása az alkalmazkodó képesség javításában) • a vízgyűjtő gazdálkodási intézkedések és a távlati tájhasználati javaslatok harmonizálása
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Közös alkalmazkodási stratégia, összehangolt, és nem csak szerkezeti árvízvédelem, a lakosság, a természeti környezet, valamint

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	a gazdasági tevékenységek harmonizálása, a vidék szerves fejlődése
<i>A projekt költségigénye</i>	
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012. II. félévben kerül beadásra
<i>A projekt készütségi foka</i>	kidolgozás alatt áll

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	6.3. Hőszigetek minimalizálása az egészséges környezet, a városi levegőminőség érdekében
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Elsősorban a folyó menti országok, de kibővíthető a kutatás a vízgyűjtő országokra
<i>Területi lehatárolás</i>	A térség nagyvárosai, települései
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Budapest Főváros Közgyűlése 2008. március 27-i ülésén, 506/2008. (03.27.) Főv. KGy. határozatában fogadta el, hogy Budapest Főváros Önkormányzata, mint a projekt eredményeinek felhasználója részt kíván venni az Európai Űrkutatási Ügynökség (ESA) – „Városi hőszigetek és városi termográfia” projektjében. A projekt olyan szolgáltatások meghatározására, kifejlesztésére és bemutatására szolgál, amelyek a műholdas – főleg TIR (Thermal Infra Red) – megfigyeléseket a földi meteorológiai állomásokkal együtt városi meteorológiai és éghajlati modellek formájában egységesítik.</p> <p>A városi meteorológiai és éghajlati modellek alkalmazásával megelőzhető a hősziget hatás, csökkenthető a hőhullám kockázata és nagyobb mértékben valósíthatók meg az energiahatékonysági intézkedések. Az Európai Űrkutatási Ügynökség a projekt sikeres végrehajtását több európai nagyváros bevonásával és együttműködésével kívánja megvalósítani, miután a projekt célterülete a városi környezet, célcsoportja a városi önkormányzatok.</p> <p>Célja a felmelegedő területek azonosításával olyan hosszú távú intézkedések kidolgozása, melyek a hőszigetek negatív hatásait enyhítik, továbbá a hőszigetek tér- és időbeli dinamikájának megértése, kis és nagy léptékben egyaránt, amely lehetővé teszi a nagyvárosok és települések energia-háztartási modelljének kifejlesztését.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	EU jogszabályok, nemzeti jogszabályok, fővárosi döntések
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az Európai Unió által meghatározott irányelvek alapján a nagyvárosok a hőszigetek kialakulásával veszélyeztetettek a városi levegőminőség szempontjából. Évente egyre gyakoribb a szmogriadó, amely megelőzése fontos feladat.
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Lakosság. Jelenleg a makrorégió városai nem tagok, de a projekt elősegítheti a térség klímaviszonyainak javítását a további programokkal összhangban.
<i>Az alprogram tartalma</i>	Nemzetközi tudástranszfer Műholdas térképi rendszer Közös jogintézmények kialakítása
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A hőszigetek negatív hatásait enyhítése, szmogállapot csökkentése, a nagyvárosok és települések energia-háztartási modelljének kifejlesztése
<i>Az alprogram költségigénye</i>	
<i>A megvalósítás</i>	2010-2020.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>időtartama</i>	
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	ESA projekt megvalósítás közben van. A többi projekt különböző kidolgozottsági szinten, előkészítendő.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	6.4. Fenntartható, versenyképes mezőgazdaság vízgazdálkodási feltételeinek biztosítása
A projekt megnevezése	6.4.1. „Mezőgazdasági vízgazdálkodás”
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország és Ausztria kivételével a Duna Régió minden országa. Németország és Ausztria a program megvalósítását hasznos tapasztalatainak átadásával segítheti.
<i>Területi lehatárolás</i>	Németország és Ausztria kivételével a Duna Régió minden országa
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A fenntartható, versenyképes, együttműködő és a vidék lakosságmegtartó-képességét célként szem előtt tartó mezőgazdaság kialakítása minden közép- és alsó-Dunavölgyi ország közös problémája. A probléma megoldásának alapfeltétele az ökológiai szempontokat figyelembe vevő vízgazdálkodást és ennek keretében az ökológiai vízigények kielégítését prioritásként kezelő politika.</p> <p>A Duna Régió új EU tagállamai és a nem EU tag országok agrárgazdasága strukturális feszültségekkel terhes, versenyképessége gyenge, természeti és humán erőforrásainak kihasználtsága elmarad a lehetőségektől.</p> <p>Az élelmiszer-, energia- és környezet-biztonság hármas prioritása által meghatározott erőterben új, tudatos és harmonizált alkalmazkodási stratégiára van szükség. Az alkalmazkodási kényszer nem pusztán agrárérdek, ugyanis versenyképes mezőgazdaság ma már nem képzelhető el versenyképes feldolgozás, kereskedelem, oktatás-kutatás, innováció és versenyképes intézményrendszer nélkül. A Duna Régió legtöbb új EU tagállamában és nem EU tag országában a mezőgazdaság és élelmiszeripar problémái legalább annyira horizontális, mint specifikus jellegűek.</p> <p>Az agrár- és vidékfejlesztés szerves részeként a mezőgazdaság és élelmiszertermelés jövőjét négy alapvető cél érdekében ajánlatos megszervezni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az élelem-termelési kapacitások és készségek megőrzése, a lokális ellátási és foglalkoztatási lehetőségek minél magasabb szinten való megtartása; • az egészséges környezet, az élelmiszerbiztonság garantálása; a táj, az élővilág, a termelés és a szervesen kapcsolódó vidéki örökség, kultúra sokszínűségének a megőrzése; • az EU-15-ök jelenlegi termelési színvonalának megközelítése; • előbbi célok elérése érdekében az anyagi és szellemi erőforrásoknak a hatékonysági mutatók javítására, a versenyképesség növelésére fordítása. <p>Az előbbi célok elérésének, az élelmiszer termelés biztonságának garantálásához kulcskérdés a fenntartható vízgazdálkodási feltételek biztosítása, a megfelelő szintű vízkárelhárítás, ár- és belvízvédelem, vízhiány- és aszály-kockázat kezelés (vízvisszatartás, víztározás, öntözés, víztakarékosság stb.), valamint az alkalmazkodás az éghajlatváltozás hatásaihoz.</p> <p>A mezőgazdasági vízgazdálkodási fejlesztések egyik</p>

	<p>legfontosabb forrását a Duna Régió új tagállamaiban jelenleg az EU vidékfejlesztési programjainak keretében kapható támogatások jelentik. Ezért nagyon fontosak annak a vizsgálatnak az eredményei, amelynek keretében az Európai Bizottság által felkért szakértők azt vizsgálták, hogy milyen mértékben érvényesülnek a vízgazdálkodási szempontok és különösen a Víz Keretirányelv előírásai végrehajtásának támogatása a vidékfejlesztési programokban (Ecologic – Vito (April 2009) WFD and Agriculture Linkages at EU Level – Summary report on an in-depth assessment of RD-programmes 2007-2013 as regards water management, Final Report, 10-04-2009).</p>
<p><i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az Európai Parlament és a Tanács Víz Keretirányelve 60/2000/EK; • Az Európai Parlament és a Tanács Irányelve az árvizek értékeléséről és kezeléséről 60/2007/EK. • 29/2008. (III. 20.) OGY határozat a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról COM(2007) 414 végleges, 2007. július 18. A vízhiány és az aszály az Európai Unióban kihívás kezeléséről szóló Közlemény, www.euparl.europa.eu COM(2008) 875 végleges, 2008. december 19. Az Európai Unióban a vízhiányról és az aszályról szóló Közlemény (COM(2007)414 végleges) nyomon követéséről szóló jelentés, www.euparl.europa.eu Regionális Fejlesztési Bizottság (2008.06.02.) Az Európai Parlament Regionális Fejlesztési Bizottságának véleménye a vízhiány és aszály jelentette kihívás kezeléséről az Európai Unióban, www.euparl.europa.eu SEC(2007)993, 18.07.2007. Bizottsági Munkaanyag, Kiegészítő dokumentum a vízhiány és az aszály az Európai Unióban kihívás kezeléséről szóló Közleményhez, Hatásvizsgálat, www.euparl.europa.eu SEC(2007)996, 18.07.2007. Bizottsági Munkaanyag, Kiegészítő dokumentum a vízhiány és az aszály az Európai Unióban kihívás kezeléséről szóló Közleményhez, Hatásvizsgálat Összefoglalása, www.euparl.europa.eu SEC(2008)3069, 2008. december 19. Bizottsági Munkaanyag az Európai Unióban a vízhiányról és az aszályról szóló Közlemény (COM(2007)414 végleges) nyomon követéséről szóló jelentés kiegészítésére, Munkaprogram a vízhiány és az aszály kezeléséhez kapcsolódó intézkedések bevezetéséhez, www.euparl.europa.eu Spanish Directorate General for Water Ministry of the Environment, and Rural and Marine Affairs <u>Guidance: How to adapt to climate</u>

	<p>change with regard to water issues and EU water legislation, <u>Third Draft</u>: 12 June 2009</p> <p>WFD CIS (17 November 2009) Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive - River basin management in a changing climate – a Guidance Document, Draft version 5, File: 2.2a - Guidance document on Climate Change and Water.doc</p> <p>Water Scarcity and Droughts Expert Network (November 2007) Drought Management Plan Report Including Agricultural, Drought Indicators and Climate Change Aspects, European Commission, Environment, Technical Report -2008-023, www.euparl.europa.eu</p> <p>Water, Food and Environment – Dialogue on the implementation of the EU Water Framework Directive in agricultural water management in the CEE region, GWP, March 2004. p.39.</p> <p>A Nemzetközi Duna Védelmi Bizottság (ICPDR) Árvízvédelmi Cselekvési Programja</p> <p>Integrating water issues in Farm advisory services, A Handbook of ideas for administrations, Draft, December 2009</p> <p>Ecologic – Vito (April 2009) WFD and Agriculture Linkages at EU Level – Summary report on an in-depth assessment of RD-programmes 2007-2013 as regards water management, Final Report, 10-04-2009</p>
<i>Duna Régió országainak közös érdeke</i>	<p>A fenntartható, versenyképes, együttműködő és a vidék lakosságmegtartó-képességét célként szem előtt tartó mezőgazdaság kialakítása a közép- és alsó-Dunavölgyi országokban. A probléma megoldásának alapfeltétele az ökológiai szempontokat figyelembe vevő vízgazdálkodást és ennek keretében az ökológiai vízigények kielégítését prioritásként kezelő politika</p>
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>A projekt célcsoportjai a nemzeti kormányok, regionális hatóságok, területfejlesztési ügynökségek, önkormányzatok, civil szervezetek, állampolgárok.</p>
<i>A projekt tartalma</i>	<p>A fenntartható, versenyképes mezőgazdaság feltételeit biztosító vízgazdálkodás jó gyakorlatának adaptálása a Duna Régió országaiban, vagy a jó gyakorlat módszereinek kidolgozása. Mintaprojektek előkészítése és beindítása a programhoz csatlakozó országokban. A mintaprojektek eredményeinek értékelése és a kialakított, illetve alkalmazott jó gyakorlat elterjesztése. A jó gyakorlat kialakításánál figyelembe veendő európai kezdeményezések és programok a következők:</p> <p>1) A vízhiány és az aszály jelentette kihívások kezelése terén az Európai Uniónak az erre a célra indított programjának az első „nyomon követő jelentése” [COM(2007)414 számú Közlemény] és</p>

	<p>az annak végrehajtásához kidolgozott munkaprogram [SEC(2008) 3069] legfontosabb intézkedéseinek alapul vétele. Ezek közül a legfontosabbak a következők:</p> <ul style="list-style-type: none">• A vízszolgáltatások helyes árazása• A vízzel kapcsolatos problémák megoldására felhasználható támogatás hatékonyabb elosztása (tájhasználati tervezéssel és a vízfelhasználás hatékonyságának szorgalmazásával)• Az aszálykockázat kezelési tervek készítése és megvalósítása• Új vízellátó infrastruktúrák kialakítása (csatornák, tározók stb.)• Víz-hatékony technológiák és gyakorlatok alkalmazása• Víz-takarékossági kultúra kialakítása• Információ és adatgyűjtés fejlesztése <p>2) Az éghajlatváltozás hatásainak kezelésére kidolgozott útmutatóban kulcskérdésként megfogalmazott feladatok elvégzése:</p> <ul style="list-style-type: none">• az éghajlatváltozással kapcsolatos bizonytalanságok és tudományos ismeretanyag hatékony kezelése,• olyan stratégiák kidolgozása, amelyek segítik az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodási képességek kialakítását,• az árvíz- (és belvív) kockázathoz kapcsolódó speciális kérdések kezelése,• az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás integrálása a vízgyűjtő gazdálkodási tervezés kulcsfontosságú lépéseibe,• az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást segítő intézkedések előnyben részesítése a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben,• a vízhiányhoz és aszályhoz kapcsolódó speciális kérdések kezelése. <p>3) Az előbbi kulcs-kérdések különösen fontosak a Tisza vízgyűjtő országaiban. A Tisza Integrált Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervének eddig elkészült megalapozó dokumentumaiban a Duna vízgyűjtő-gazdálkodási tervében megfogalmazott négy jelentős (vízi-környezeti) vízgazdálkodási probléma-csoporton kívül (szerves szennyezőanyag terhelés, tápanyag-terhelés, veszélyes anyagok, hidromorfológiai változások) további három, a Tisza vízgyűjtő-szintjén jelentős probléma-csoportot azonosítottak:</p> <ul style="list-style-type: none">• árvíz és belvív,• aszály és vízhiány,• éghajlatváltozás. <p>A Tisza vízgyűjtő-gazdálkodási tervében azonosított mindhárom előbbi probléma-csoport a mezőgazdasági vízgazdálkodás kulcsproblémái közé tartozik, így nagyon fontos az, hogy a magyar mezőgazdaság és mezőgazdasági vízgazdálkodás szakértői aktívan bekapcsolódjanak a Tisza integrált vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési</p>
--	--

	<p>folyamatába. A fenntartható, de versenyképes mezőgazdaság kialakítása minden közép- és alsó – dunavölgyi ország közös problémája. A probléma megoldásának alapfeltétele a fenntartható mezőgazdasági vízgazdálkodás.</p> <p>A vízgazdálkodás növekvő mezőgazdasági szerepének érvényesülését segítő cselekvési programok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek intézkedési programjainak bevezetésével és érvényesítésével kapcsolatos cselekvések; • az árvíz- és belvízkockázat kezelésre vonatkozó új előírások mezőgazdaság területén való végrehajtását segítő cselekvések; • a szárazsággal-, az aszály- és az éghajlatváltozással kapcsolatos EU kezdeményezések bevezetését és érvényesítését segítő cselekvések a mezőgazdaság területén; • a mezőgazdaság támogatási rendszerében 2013 után bevezetendő módosítások előkészítését segítő cselekvések; • a vízgazdálkodási szempontok integrálása a gazdálkodói tanácsadó szolgáltatásba. <p>A vidékfejlesztési programokban tervezett intézkedések és infrastruktúra fejlesztések összehangolása</p> <ul style="list-style-type: none"> • A vidékfejlesztési programok értékelésének tapasztalatait fel kell használniuk a tagállamoknak a 2013 utáni időszakra vonatkozó programok kidolgozásában. A mezőgazdaságban és a mezőgazdasági vízgazdálkodásban jelentős fejlesztéseket kell végrehajtani, de ezeket a környezeti és fenntarthatósági szempontok messzemenő figyelembevételével kell megtervezni és végrehajtani. A fejlesztések jelentős része az egész Duna vízgyűjtőn befolyásolhatja a vizek állapotát így a fejlesztéseket a Régió országainak a Duna vízgyűjtőjére eső részén összehangoltan kell végezniük.
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p><i>Eredmények:</i> Jó gyakorlat kialakítása, kísérleti esettanulmányok; az ökológiai egyensúly helyreállítása; az ember és természet és a mezőgazdaság kapcsolatának tudatos fejlesztése; szárazság-, aszály-, árvíz-kockázat-, klíma- és környezettudatosság javulása. Az ökológiai szempontokat figyelembe vevő vízgazdálkodást és ennek keretében az ökológiai vízigények kielégítését prioritásként kezelő politika érvényesítése.</p> <p><i>Hatások:</i> A fenntartható, versenyképes, együttműködő és a vidék lakosság-megtartó-képességét célként szem előtt tartó mezőgazdaság kialakítása a közép- és alsó-Dunavölgyi országokban.</p>
<p><i>A projekt költségigénye</i></p>	<p>Még nem ismert.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>A megvalósítás időtartama</i>	együtműködési program kialakítása – 2011-2012 mintaprojektek előkészítése egységes megközelítés alapján – 2012-2014 cselekvési terv kidolgozása és megvalósítása a mintaprojektek keretében – 2014 után
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama, kapcsolódás folyó beruházáshoz, stb.)</i>	
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	VaHaVa program, Élővizeink Értékei Program, Nemzeti Éghajlatváltozási Program (NÉP)

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>III. Dunai identitás és együttműködés erősítése</i>
A program megnevezése	7. Danube Science - Dunai Tudományos klaszter és kutatási tér
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A 21. századi modern felsőoktatási intézményekben a tudományos kutatás szerepe is jelentősen felértékelődött. Az egyetemek között egyre élesebb európai – sőt, sok területen globális – szintű verseny folyik a minőségi hallgatókért. A nemzetközi megmérettetést a régió egyetemei sem kerülhetik el. A nemzetközi verseny fokozódásával egyre inkább középpontba kerül az egyetemek közötti hatékony együttműködés, az egyes egyetemek komplementer erőforrásainak koordinált kihasználása az egyetemi kiválóság fokozása érdekében.</p> <p>A Duna-menti Rektori Konferenciát (Danube Rectors' Conference, DRC) 1983-ban Bécsben alapította meg az Ulmi, a Linzi Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem. Jelenleg 13 ország 51 felsőoktatási intézménye tagja a hálózatnak. A DRC általános célja az oktatás és kutatás fejlesztése a régióban, a tagegyetemek közötti bilaterális és multilaterális kapcsolatok kiépítése által. A Dunai Tudományos Klaszter az oktatás és kutatás terén hoz létre együttműködések a képzési kínálat, a kutatási területek összehangolása érdekében.</p> <p>A régióban hagyományosan magas szintű bilaterális K+F együttműködések zajlanak Magyarország és Németország, valamint Ausztria között, valamint újabban Magyarország és Románia között is, melyek folytatása és kiszélesítése szükséges. A program olyan kutatási területeket kell, hogy magába foglaljon, amelyeknek a kutatási eredményei közvetlen hatással vannak a térségre és céljuk a térség fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulás. Külön egyetemközi kutatások irányulnak a Duna makro térség belső kohéziójának erősítését célzó regionális témákra, a társadalmi-gazdasági kohézió erősítésére és egyes szállítási-logisztikai szakképzések nemzetközi együttműködésben jönnek létre.</p> <p>A program célja, hogy mind az oktatás, mind a kutatás terén erősítse és kiterjessze a régió meghatározó egyetemeinek együttműködését, egyrészt az egyetemek versenyképességének javítása, másrészt pedig az egyetemek innovációs potenciáljának növelése érdekében, hogy ezzel fokozza az egyetemek hozzájárulását a régió gazdasági fejlődésének megújításához.</p>
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<p>7.1 Duna-menti rektori Konferencia egyetemközi együttműködéseinek kibővítése a doktori tanulmányok, oktatói és hallgatói mobilitás, valamint a klímaváltozás és a világörökségek témáiban a felsőoktatási szolgáltatások javítása érdekében</p> <p>7.2 Duna Térség Közös Kutatási Program (ERANET) kereteinek kidolgozása, a program megvalósítása</p> <p>7.3 Duna-völgye tudástár és regionális tudományi együttműködések létrehozása</p> <p>7.4. Közös belvízi hajózási központ és ennek bázisán oktatási, képzési programok megvalósítása a folyami hajózás, szállítmányozás és logisztika terén</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>Potenciálisan érintett további országok</i>	Németország (non-paper: oktatási-kutatási és tudományos együttműködések), Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Ukrajna, Románia, Bulgária, Bosznia-Hercegovina, Montenegró
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Politikai döntéshozói elköteleződés a Budapesti Stakeholder Konferencián
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	III. C Oktatási-képzési együttműködés
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Egyetemi hallgatók, oktatók, tudományos kutatók, felsőoktatási intézmények
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A dunai térségben az egyetemek közötti kapcsolatok révén erősödik a tematikus specializáció, létrejön a közös kutatási tér, ezek révén az egyetemek versenyképessége nő, a gazdaságra gyakorolt hatásuk erősödik, ezzel a régió gazdaságának innovációs képessége erősödik. A regionális kutatások révén a térség belső kohéziója erősödik..
<i>A program finanszírozásának forrása</i>	Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-től folyamatosan
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A projekthez szükséges egyetemközi együttműködési forma (DRC) már 1983 óta létezik. A közös kutatás teret érintő program előkészítése kb. 2-3 év (ERA-Net létrehozása a program előkészítésére). Ezt követően maga a Római Szerződés 169. cikk szerint megvalósuló program körülbelül 6 év, ebből az első fázis kb. 1-1,5 év, a második fázis pedig 4,5-5 év.
<i>Kapcsolódás más projektekhez</i>	Kapcsolódó prioritás és intézkedés: III. A. Érték- és örökségvédelem, III. B. Kulturális együttműködés, III. C. Oktatási és képzési együttműködések Jelenleg futó projektek pl.: II. Közép-magyarországi Regionális OP 4.2.1. Liszt Ferenc Zeneakadémiája, az európai felsőfokú zenei oktatás megújuló központja Budapesten illetve III. A Közép-Európai Oktatási Együttműködés (CECE; Ausztria, Csehország, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia) keretein belül zajló projektek

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	7.1 Duna-menti rektori Konferencia egyetemközi együttműködései
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Ukrajna, Románia, Bulgária
<i>Területi lehatárolás</i>	A fent említett országok egyetemei
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A nemzeti, regionális, nemzetközi stratégiába ágyazott felsőoktatási hálózat adhatja azt a keretet, amely vizionálja a 21. századi egyetem fenntartható fejlődéséhez szükséges jövőképet. Kiemelt figyelmet kell fordítani a háromciklusú képzésben a doktori képzés előtt álló kihívásokra, a kutatás fontosságára. Amíg az „oktató-egyetemek” (teaching university) fő profilja az alap- és mesterképzés, addig a kutatóegyetemeknek (research university) a doktori képzésben kell kibontakozniuk és látványos eredményt felmutatniuk. A kutatóegyetemek fókuszába kell helyezni a folyamatos fejlődést, megújulást, mindig keresni kell a jó megoldások helyett a „jobb” megoldásokat, a teljesítmények újszerűségével, innovatív erejével a nemzetközileg versenyképes kutatás irányába kell haladni.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Politikai döntéshozói elköteleződés a Budapesti Stakeholder Konferencián
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Bolognai reform következtében a kompatibilitás, az intézmények közötti átjárhatóság feltételei megteremtődtek. A doktori képzésben a külföldi vendégprofesszorok alkalmazására is nagyobb hangsúlyt kell fektetni.
<i>Az alprogram érintettei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Egyetemi hallgatók, oktatók, tudományos kutatók, felsőoktatási intézmények
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	Egyetemközi együttműködések a doktori tanulmányok, oktatói és hallgatói mobilitás, valamint a klímaváltozás és a világörökségek témáiban.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A kutatóegyetemek felelőssége nagy, a jövő géniuszeit kell adniuk a világ társadalmának.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatos
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Engedélyezés nem szükséges

	Európai Duna Stratégia EDS
Az alprogram megnevezése	7.2 Duna Térség Közös Kutatási Program
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország és a csatlakozó Duna-menti EU tagállamok (érintett országok) és a további csatlakozó országok
<i>Területi lehatárolás</i>	Csatlakozó Duna-menti tagállamoktól függően, várhatóan Németország, Ausztria, Magyarország, Szlovákia, Románia, Bulgária és Szerbia
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Római Szerződés 169. (új számozás szerint 185.) cikk alapján a Közösség részt vesz a kutatási és fejlesztési nemzeti programok vagy azok egy részének a közös végrehajtásában.</p> <p>A 7. Kutatási és Fejlesztési Keretprogramban a 169. cikk végrehajtása magában foglalja, hogy a résztvevő tagállamok beadják kutatási erőforrásaikat a közös kutatási programokba, melyekben az Európai Közösség támogatja az uniós szintű tudományos, program-menedzsment és gazdasági szempontok térnyerését.</p> <p>Magyarország eddig a Eurostars, valamint AAL (Ambient Assisted Living) 169. cikkely szerinti együttműködésekben vesz részt, melyek tapasztalatai azt mutatják, hogy az ilyen típusú együttműködés nagyon jótékony van a nemzetközi tudományos hálózatok kialakítására és kiterjesztésére, valamint a nemzeti stratégiák összehangolására, és ezáltal a definiált közös érdekek erőteljesebb képviselőjére.</p> <p>A Duna Stratégia „minta programjaként” hivatkozott Balti Stratégia tartalmaz egy ilyen 169. cikkely alapú együttműködést, melynek neve BONUS. Ennek mintájára javasolnánk a Duna-menti makrorégióra is egy hasonló 169. cikk szerinti együttműködés megindítását.</p> <p>A régióban hagyományosan magas szintű bilaterális K+F együttműködések zajlanak Magyarország és Németország, valamint Ausztria között, valamint újabban Magyarország és Románia között is.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>Római Szerződés 169. cikke: „ A többéves keretprogram végrehajtása során a Közösség az érintett tagállamokkal egyetértésben részvételt irányozhat elő a több tagállam által indított kutatási és fejlesztési programokban, beleértve az e programok végrehajtására kialakított struktúrákban való részvételt is.”</p> <p>A 169. cikk tehát lehetővé teszi, hogy a tagállamok egy csoportja saját forrásaik hozzárendelésével, közös kutatási programokat indítsanak, melyekhez a Bizottság is hozzájárul.</p> <p>A 169. cikk iránt a résztvevő tagállamoknak el kell köteleződniük, alaposan kidolgozott közösségi programokra/prioritásokra és jól megszervezett végrehajtási rendszerre van szükség.</p> <p>A 169. cikk az ERA –NET rendszerre épül, melynek célja a nemzeti és regionális kutatói programok koordinálásának fejlesztése és erősítése két specifikus rendszeren az „ERA-NET akciókon” és az „ERA-NET Plusz akciókon” keresztül. A következő kritériumokat kell a 169. cikk által életre hívott kezdeményezéseknek</p>

	<p>teljesíteniük:</p> <ul style="list-style-type: none"> • relevánsnak kell lenniük a közösségi célokhoz, • céljaiknak pontos meghatározása és relevanciájuk biztosítása szükséges az FP7 céljaihoz, • a „pre- existing” alap meglétét biztosítani kell (létező vagy megvalósuló kutatási programok), • hozzáadott európai értékkel kell rendelkezniük, • kritikus tömegnek helyt kell kapniuk bennük, tekintettel a bevont programok méretére és számára és a tevékenységek hasonlatosságára, amiket átfognak, • hatékonyak kell lenniük, mely a célok eléréséhez nélkülözhetetlen.
<p><i>Duna menti tagállami közös érdekek</i></p>	<p>A Duna Stratégia horizontális intézkedése a kutatás – fejlesztés. Célja a térség fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulás. Ezt a közös kihívásokra a válaszadási kapacitások javításán valamint a kihívásokra konkrét közös megoldások megkeresésén keresztül kívánja elérni. A válaszadási kapacitások alatt olyan kutatásokat értünk, amelyek a tudomány segítségével támogatják a döntéshozatali és beavatkozási mechanizmusokat az érintett szakpolitikák területén, azokat tudományosan megalapozottabbá teszik. A kutatási célkitűzéseket a stratégia 3 pilléréhez kell kapcsolni. Mivel ezek nem függetlenek, egymáshoz is szorosan kapcsolódnak, érdemes nem projekteknél, hanem kutatási programban gondolkodni, mert ez biztosítja a kutatások kiválóságát, az erőforrások jobb kihasználtságát, a legnagyobb szinergikus hatásokat.</p>
<p><i>Az alprogram érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i></p>	<p>A Duna menti makro régió K+F politikai döntéshozói és végrehajtói (innovációs ügynökségek, tudásközpontok stb.), a régió akadémiái, kutatóintézetei, felsőoktatási intézményei, valamint az ehhez kapcsolódó kutatói szervezetek, vállalkozások.</p>
<p><i>Az alprogram tartalma, projektek</i></p>	<p>A program olyan kutatási területeket kell, hogy magába foglaljon, amelyeknek a kutatási eredményei közvetlen hatással vannak a térségre.</p> <p>Ilyen témák a teljesség igénye nélkül:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Klímaváltozás hatásainak megértése, mérséklése ○ Biodiverzitás ○ Hidroökológiai kutatások ○ Szennyezések monitorozása, megelőzése ○ Hatékony vízgazdálkodás iparban, mezőgazdaságban (water footprint) ○ Ökorendszer és a társadalom integrálása ○ Árvízvédelem ○ Folyami közlekedés ○ Szennyvízkezelés ○ vízminőség ○ Biztonságos ivóvíz ellátás
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p>A fenti célokat szolgáló Program jellemzője, hogy integrált, interdiszciplináris és transznacionális. Integrált olyan értelemben, hogy nemcsak a kutatást, technológiai fejlesztést, hanem a tudásháromszög minden elemét magában foglalja; az innovációra,</p>

	<p>oktatásra, képzésre, mobilitásra és disszeminációs tevékenységekre is kiterjed. Ezáltal nagyon magas szintű láthatóságot (visibility) képes keletkeztetni, mely a kiválósági szempontok miatt nemcsak a Duna menti régióra, hanem azon túl is kiterjed. A program 2 fázisból áll:</p> <p>1/ a stratégiai fázis, amelynek fő feladata a stratégiai kutatási menetrend (Strategic Research Agenda, a továbbiakban SRA) megalkotása az érdekhordozók bevonásával. Ebben a munkában az Európai Bizottság aktív közreműködésére is szükség van, mivel fel kell térképezni a kutatási igényeket, a folyó kutatásokat, elemezni kell a jövő kihívásait, a technológiai lehetőségeket, trendeket, pozicionálni kell a programot a meglévő eszközökhöz képest. A feladathoz az érdekhordozók azonosítását, bevonását előrettekintési módszer igénybevételét kell alkalmazni. Ez egy időigényes és költséges lépés. A Balti Tengeri Kutatási Programban előkészítésére a FP6 ERA- NET eszközt használták. A Duna programot is lehetne ily módon ERA NET vagy CA (concerted action) segítségével előkészíteni. A Balti program az SRA megalkotására ún. orientációs workshopokat használt.</p> <p>2./ Implementációs fázis hívatott a SRA megvalósítására. Ez közös pályázati felhívások megírását, közzétételét, a nyertes projektek kiválasztását és a futó projektek monitorozását jelenti. Nem szabad megfelejtkezni a program értékeléséről sem. A kutatási projekteken kívül lehetnek kutatási infrastruktúra - építő, fejlesztő illetve humán erőforrás fejlesztő projektek is.</p>
<p><i>Az alprogram költségigénye</i></p>	<p>Kb. 80-100 millió EUR, mely függ a csatlakozó államok vállalásaitól</p>
<p><i>A megvalósítás időtartama</i></p>	<p>Az előkészítés kb. 2-3 év (ERA-Net létrehozása a program előkészítésére). Ezt követően maga a 169. cikk szerint program körülbelül 6 év, ebből az első fázis kb. 1-1,5 év, a második fázis pedig 4,5-5 év.</p>
<p><i>A z alprogram készülségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i></p>	<p>Ebben az esetben a program vázlatának kidolgozása kb. 2-4 hónap. Ezt követően javasolt volna az első, stratégiai fázisra egy ERA-Net létrehozása mely kb 2-3 évre szólna. Ez alapján kerülne kialakításra a kb. 6 évre szóló, 169. cikk szerinti együttműködés.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	7.3 Duna-völgye tudástár és regionális tudományi kutatások
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Ukrajna, Románia, Bulgária
<i>Területi lehatárolás</i>	Ld. fent
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A Duna Stratégia jelenleg még nem része sem a közgondolkodásnak, sem a köz- és felsőoktatási tananyagoknak. Megismertetésének leghatékonyabb útja az Internet, feltéve, hogy tudományosan korrekt, egyben a kohéziót erősítő tartalmak jelennek meg benne, a térség népei által elérhető nyelven. A virtuális világból kilépve, a terepen való mozgások és utazások révén élményszerűen is érzékeltetni tudjuk a honlapon leírtakat.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A felület az angol, a német és a magyar nyelv mellett mindazon nyelveken elkészül, amelyen végül az irányító Duna-közösség a Stratégia közreadását általában, illetve a tudástárra nézve, konkrétan szükségesnek tartja.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Stratégia előnyeit a térségben élő népek által a legszélesebb körben értelmi- és érzelmi szinten elfogadni szükséges a részvétel érdekében. A terepi demonstrációk erősítik a Duna völgye különféle tájai és települései közötti összetartozás érzését és az identitás erősítését.
<i>Az alprogram érintettjei</i>	Duna-térség lakossága
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duna intézet létrehozása, melynek egyik kutatási célja a régió múltjának és jövőbeli fejlődési lehetőségeinek alapos feltárása, különösképpen pedig annak a kérdésnek a vizsgálata, hogy a Duna-térség sokrétű potenciálja miként járulhat hozzá a közös Európához. . ▪ A Duna Stratégia természet- és társadalomtudományi háttérét tükröző önálló központi honlap állandó komponenseként működő, interaktív információ-forrás, kibővítve helyszíni demonstrációkkal. Mind a virtuális tudástár, mind a helyszíni demonstrációk megbízható tényekkel, aktív részvétellel és erre serkentő-felhívásokkal segítik a makro egység megértését, társadalmi elfogadását. Valós ismeretek közlése, internetes és terepi interaktív tevékenységek (vetélkedők, esszé-pályázatok, vándortáborok, a Duna-eszmét erősítő kutatói- és hallgatói együttműködések, csere-gyakorlatok) szervezése, „Duna-stratégia” tantárgyi fejezetek kidolgozása és megismertetése az iskolák számára, elsősorban a földrajz tantárgy keretében. Ez a tárgy ugyanis magában foglalja mind a természet- és társadalomföldrajz vonatkozó fejezeteit, mind pedig a fenntartható környezethasználat példáit és elvárásait. A terepi demonstrációkat a közös történelem terén felkészült oktatók is kísérik. ▪ Az alprogram részét képezi a honlap szakmai háttérét jelentő tudományos tevékenység, így a Duna-térséggel foglalkozó regionalisták, földrajzi kutatók közötti közös

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>projektek kimunkálása a Duna makro régió belső kohézióját erősítő kutatásokkal és az ehhez kapcsolódó tudástranszfer (konferenciák és tanulmányok) tevékenységek.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Balkáni Tudományos Kutatói Hálózat létrehozása (Ecostat) ▪ Csereprogramok, közös tudományos kutatások, tapasztalatszerések, közös képzések, kurzusok, konferenciák, rendezvények, szakmai gyakorlatok, versenyek
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A térség polgárai, intézményeinek dolgozói és vállalkozói részletekbe menően megismerik a közös Duna Stratégia előnyeit, esetleges hátrányainak mérséklési lehetőségeit. Ennek hatására a közös gondolat legfontosabb társadalmi feltétele, a Stratégia tudatos támogatása a lakosság nagy hányadában megvalósul. A megvalósítás további közös lépéseit a teljes központi honlap jeleníti meg ahonnan, és ahová a tervezett honlapról több link is mutat.</p>
<i>Az alprogram költségigénye</i>	<p>Létrehozás 3 nyelven (magyar, német és angol): 50 000 EUR, Frissítés: 4000 EUR/hó a projekt végéig, max. 5 évig. Regionális tudományi együttműködések és közös kutatások, ösztöndíjak, konferenciák költsége további 100.000 Euro</p>
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>Kb. 2011. január – maximálisan 2015. december</p>
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	<p>A projektek külön engedélyezést nem igényelnek.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	7.4 Közös oktatási, képzési programok a hajózás, folyami szállítmányozás és logisztika terén
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Ukrajna, Románia, Bulgária
<i>Területi lehatárolás</i>	Ld. fent
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az érintett Duna-szakaszon hatályos közlekedéspolitikák, gazdasági mozgás, tervezett projektek a belvízi hajózás várható kapacitás-növelését igényli, amelynek humán erőforrásai kimerülőben vannak, azaz a szakember utánpótlás elégtelen a várható fejlődés kiszolgálására. A szakemberképzés időigényes, alap/középszintű oktatás befejezését követő min. 3-4 év szükséges önálló vezetésre képes szakemberek kiképzéséhez.</p> <p>A hazai és nemzetközi fejlődési trendek a logisztikai szolgáltatások kiszervezése miatt a szolgáltatókat új rendszerek kialakítására ösztönzi. A fejlesztések az erősebb vállalkozásoknál lehetségesek. Korszerű ismereteket nyújtó képzési rendszer kialakítása (modul rendszerű) szükséges. Az ismeretek „bázis üzemben” történő gyakorlati alkalmazása (multimodális központban).</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Magyar Logisztikai Stratégia
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A logisztikai együttműködés közös érdek vízi, közúti területen egyaránt
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Szolgáltatásfejlesztésben nemzetközileg érintett vállalkozások.
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<p>Közös szakképzési programok a folyami szállítmányozás és logisztika terén:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Közös belvízi hajózási képzési központ (hajótervező, üzemeltető, hajógépész felsőfokú képzés, fuvarintegrátorok) ▪ Tananyagok kidolgozása és akkreditált képzések lefolytatása ▪ Tanulmányutak és szakmai gyakorlatok létrejötte ▪ 3 PL, (4PL) logisztikai szolgáltatás kifejlesztése
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A termelési gócpontokban prosperáló erős vállalkozások együttműködésén alapuló, magasabb szintű szolgáltatási rendszer kialakítása (BILK, Rail Cargo Hungária Zrt., Budapest-csepeli szabadkikötő, regionális alközpontokhoz kapcsolódás).
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Kb. 100 mFt, míg a közös képzési központ 1,5-2 mrd Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-től folyamatosan
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Engedélyek nem szükségesek a projektek létrehozásához, de meglévő képzési együttműködések alapot jelenthetnek.

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Prioritás	<i>I. A Duna-térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően</i>
A projekt megnevezése	8. Biztonságos Duna térség
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A dunai térség biztonsága több dimenzióban jelentkezik. Ezek a közbiztonság (migráció és bűnözés elleni fellépés), az egészségügy, és a környezetbiztonság valamint az energiabiztonság - és a hozzá kapcsolódó energiatermelési és szállítási kérdések – dimenziói.</p> <p>A Duna menti közlekedési folyó nemcsak a munkaerő és az áruk, de az ehhez kapcsolódó migráció és szervezett bűnözés egyik legfontosabb nemzetközi útvonala is. A több országot érintő nyomozások és felderítések a megelőzés nélkülözhetetlen részei, míg a migrációval és a munkaerő szabad mozgásával szorosan összefüggő jelenség a járványok terjedése, amelyek következményeit elsősorban a nemzetközi együttműködések keretében lehet mérsékelni. Szükséges a határokon áterjedő környezeti kockázatok megelőzése és mérséklése, pl.: árvizek, szennyezések előfordulásának és hatásainak mérséklése.</p> <p>Az energiaellátás biztonságának megteremtésével csökken a társadalom és gazdaság szereplőinek kiszolgáltatottsága. A biztonság egyrészt vonatkozik a rendszerek és létesítmények biztonságos üzemeltetési körülményeinek megteremtésére és az ezzel kapcsolatos emberi egészségre és környezetre gyakorolt káros hatás elkerülésére, másrészt arra, hogy az energia a szükséges biztonsággal rendelkezésre álljon a fogyasztók számára. Ezért egyaránt kiemelt figyelmet kell fordítani az energia-hálózatok és –termelő kapacitások fejlesztésére összehangolva azt az energiatakarékosság és a termelési (pl. nukleáris) biztonsági követelmények igényével, valamint a lokális megújuló energia-rendszerek (nap, szél, geotermikus) létrehozására, amelynek feltételei több országban is rendkívül kedvezőek.</p> <p>A program célja, hogy a térség több dimenzióban értelmezett biztonságának fokozásával segítse elő a gazdálkodás stabilitását és javítsa a térség által kínált életminőséget, ezzel javítsa a gazdaság versenyképességét és a társadalom stabilitását a régió egészében.</p>
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<p>8.1. Duna térség közbiztonságának javítása (migráció és bűnözés elleni közös fellépés összehangolása, vízi sürgősségi központ létrehozása)</p> <p>8.2. Járványok megelőzése – nagytérségi egészségügyi monitoring hálózat megszervezése és működtetése (Smart River Health)</p> <p>8.3. Nukleáris erőművi együttműködések a Duna mentén (üzemeltetési tapasztalatcsere, képzés, kutatás és fejlesztés)</p> <p>8.4. Energia-ellátás biztonságának javítása (Határkeresztező energetikai vezetékek – földgáz és villamos energia)</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	- fejlesztése és újak kialakítása) 8.5. Megújuló energiahasznosításra vonatkozó stratégiák és kutatási együttműködések, valamint kistérségi megújuló energia rendszerek létrehozása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Csehország, Ausztria, Szlovákia, Bulgária, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Elsősorban politikai elkötelezettség az energiafüggőség csökkentésére és a térség biztonságának javítására
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	I.B Energia-ellátás biztonsága és I. C társadalmi-gazdasági biztonság javítása, I. A. Természeti környezeti értékek védelme
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, Magyar Villamos Művek Zrt., Földgáz-szállító Zrt., helyi energiatermelő vállalkozások, illetve önkormányzatok, rendvédelmi és határőrizeti szervezetek, Nemzeti Parki Igazgatóságok, KÖVIZIG-ek, Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi felügyelőségek, Civil szervezetek, Érintett államigazgatási szervek.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Az intézkedések hatására mérséklődik a migráció és a bűnözés, várhatóan csökken a járványveszély. Az erőművi biztonsági beruházásoknak tulajdoníthatóan csökken a katasztrófák veszélye, a határokon átívelő szállítási kapacitások fejlesztésével javul a térség energia-ellátási biztonsága. A megújuló energiatermelést célzó helyi fejlesztési intézkedések következtében mérséklődik a nagy ellátó rendszerektől való közvetlen függőség. Várható eredmény: 2020-ra elérendő 186PJ/év megújuló energia felhasználás. A környezeti biztonság erősödése, Határon áttérjedő szennyezések csökkenése. Javul az EU 114/2008. EK Irányelvben megfogalmazott Kritikus Infrastruktúra Védelmi törekvése.
<i>Program finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Kohéziós Alap, Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatosan
<i>A program előkészítettsége</i>	Különböző előkészítettségű projektek
<i>Kapcsolódás más projektekhez</i>	A társadalmi-gazdasági kohéziót célzó intézkedésekhez illeszkedik, TÁMOP 3.4.1b („migráns”) pályázati kiírás

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	8.1 Duna térség közbiztonságának javítása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szerbia, Horvátország, Románia, Ukrajna, Szlovénia
<i>Területi lehatárolás</i>	Az érintett országok határ menti térségei
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna menti közlekedési folyó nemcsak a munkaerő és az áruk, de az ehhez kapcsolódó migráció és szervezett bűnözés egyik legfontosabb nemzetközi útvonala is. A több országot érintő nyomozások és felderítések a megelőzés nélkülözhetetlen részei, ezért nemzetközi együttműködések keretében lehet javítani leginkább az eredményességet.</p> <p>Az érintett Duna-szakasz sürgősségi ellátás szempontjából gyengén ellátott, tagolt szervezetű, nehezen szervezhető. Jelenleg a tűzoltóság Budapest északi szélén, a vízirendőrség a déli szélén, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága, a katasztrófavédelem és a hajózási hatóságok a víztől távol helyezkednek el. Az oktatási centrumok elszórtan a város területén, a nautikai információs központ a város észak-keleti szegletében helyezkednek el.</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna mentén Európába jutó migráció, csempészet és szervezett bűnözés és környezeti bűnözés megakadályozása.
<i>Az alprogram érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Az érintett államok bűnüldöző, határrendészeti szervezetei Regionális, fővárosi és kerületi települési önkormányzatok, szakmai, környezetvédelmi szakértők, tervezőirodák, valamint az illetékes közigazgatási és engedélyező hatóságok, befektetők, hajózási vállalkozások, érintett állami/önkormányzati szervezetek és azok irányító minisztériumai
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Migráció kezelése 2. Szervezett bűnözés elleni közös fellépés 3. Vízi sürgősségi ellátó központ létrehozása (A központban lehet elhelyezni a hajózással kapcsolatos operatív munkát végző hivatalok, hatóságok, képzőhelyek (vízirendőrség, tűzoltóság, Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága, hajózási hatóság, mentőhajó, sürgősségi helikopter leszálló, nautikai információs központ, oktató központ)
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Az együttműködések eredményeképpen javul a felderítési statisztika, biztonságosabbá válnak a határ menti térségek, ami az életminőségre is kihat.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatos
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	Elképzelések szintjén létezik.

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	8.2 Járványok megelőzése – nagytérségi egészségügyi monitoring - Smart River for Health
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Duna menti országok (6 EU tagállam és 4 EU-n kívüli tagállam).
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A Duna menti országok közül a volt szocialista országokban az egészséget meghatározó tényezők, az egészséggel kapcsolatos problémák – bár eltérő mértékben – de nagyfokú hasonlóságot mutatnak, amelyek hosszú távon befolyásolják az emberi erőforrások vonatkozásában az országok fejlődését. A nyugat-európai országokban jól működő egészségobszervatóriumok végeznek adatgyűjtést és elemzést, amelyek egészségi állapot javítását célzó stratégia kidolgozása és betegségmegelőző-koordinációs tevékenység követ. Magyarországon megkezdte működését egy regionális obszervatórium (EKMEO), amely alapjául szolgál egy országos kiterjesztésű egészség monitoring hálózatnak. E hálózat kialakításához az Európai Unió nyújt forrást.
<i>Kötelezettség</i>	
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Az egészségobszervatóriumok rendszere jelentősen segítheti a fejlesztési tervek megvalósítását.
<i>Az alprogram érintettjei</i>	A Duna menti országok egészségügyi minisztériumai, egészségügyi hatóságai, releváns egyetemei, egyes K+F intézetek szervezetek, közvetetten az érintett országok lakosai.
<i>Az alprogram tartalma</i>	Nemzetközi egészség think-tank-ek és hálózatok felállítása, az összehangolt működés kialakítása. Közös standard adatgyűjtések és elemzések a meghatározott területeken.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Kialakul egy nemzetközi együttműködési hálózat, amelyben közös standardok alapján kialakított, összehangolt adatszolgáltatási, elemzési rendszer épül ki, mely alkalmas megfelelő minőségű és mennyiségű hatásvizsgálat elkészítésére, egyúttal a különböző szakpolitikák bevonására, összekapcsolására.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Első fázis: 60 millió EURO Második fázis: 20 millió EURO
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2011-2019 (Első fázis: a 6 EU tagállam együttműködése. Második fázis: a 4 nem EU tagállam bekapcsolódása)
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	Az egészségobszervatóriumok jelenlegi helyzetének feltérképezése. Az indítás (előkészítés) várható időtartama: 1 év

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	8.3 Nukleáris erőművi együttműködések a Duna mentén
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Csehország, Magyarország, Szlovákia, Bulgária, Románia
<i>Területi lehatárolás</i>	Az érintett országok nukleáris erőművei
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A nukleáris együttműködések elsősorban a Duna-térségben épülő és működő ún. nyomottvizes (VVER) technológiával (Paks, Dukovany, Temelin, Bohunice, Mohovce, Cernavoda, Kozloduj), illetve CANDU (Cernavoda) üzemelő reaktorok esetében jelent lehetőséget a tapasztalatcsere, kommunikáció, képzés, K+F terén.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Közös részvételi lehetőség az új nukleáris technológiai kutatásokban
<i>Az alprogram érintettjei</i>	Az érintett erőműveket üzemeltető társaságok, egyetemek, kutató intézetek, nukleáris iparban érintett vállalkozások
<i>Az alprogram tartalma</i>	Együttműködések létrehozása a következő tématerületeken: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Üzemeltetési tapasztalatcsere ▪ Lakossági kommunikáció (oktatás, tájékoztatás) ▪ Szakember utánpótlása képzéssel (közös szimulátor kp. stb.) ▪ Kutatás-fejlesztés (pl.: negyedik generációs reaktorfejlesztés, működő fissziós reaktorok élettartam hosszabbításához kapcsolódó megalapozó kutatások)
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	a XXI. század egyik legfontosabb fejlesztési területe nukleáris kutatás Az érintett országokban felhalmozott tudás lehetőséget ad, hogy ezekbe a fejlesztésekbe közösen kapcsolódjunk be,
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Jelenleg nem ismert
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Jelenleg nem ismert

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	8.4 Energiahálózatok fejlesztése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Románia, Szlovákia, Horvátország, Szerbia, Ausztria, Ukrajna
<i>Területi lehatárolás</i>	Közép-Kelet-Európa
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	a térség földgázhálózatainak és villamosenergia-hálózatainak nem elégséges mértékű összekapcsolása
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A térség energiaellátás biztonságának javítása
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Az egyes alprogramok esetében eltérő.
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Határkeresztesző földgázvezetékek megépítése HU-SK, HU-HR, illetve a NETS projektben potenciálisan résztvevő országok között, amennyiben szükséges ▪ NETS projekt (Magyarország, Szlovákia, Románia, Horvátország potenciális csatlakozók: Szerbia, Szlovénia; földgázhálózatok nem elégséges mértékű összekapcsolása, nem megfelelő mértékű tárolókapacitás; CÉL: Egységes földgázpiac, földgázszállító vállalatok együttműködésének erősítése, növekvő piaci verseny, ellátásbiztonság javítása) ▪ Nabucco projekt (Ausztria, Magyarország, Románia, Bulgária, Törökország; CÉL: Energiaellátás biztonságának javítása, a beszerzési források diverzifikálása (európai fogyasztók összekapcsolása a közép-ázsiai - elsősorban azeri, türkmén, iráni, iraki és kazah – földgázforrásokkal)) ▪ Villamosenergia-hálózatok összekapcsolása (Sajóivánka Rimaszombat ; Győr-Gabciková) ▪ regionális energiapiac működését segítő intézményrendszer kiépítése és az eltérő nemzeti szabályozási rendszerek összehangolása
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A villamosenergia-hálózatok és földgázhálózatok összekapcsolása révén a térség energiaellátásának biztonsága növekedhet, illetve hozzájárulhat egy egységes regionális piac kialakításához.</p> <p>NETS (New Europe Transmission System)</p> <p>A vezetékes energiahordozók versenypiacának egyik lényeges akadálya, hogy a régió hálózatai nincsenek megfelelően összekapcsolva. A vezeték összeköttetések hiánya nemcsak a versenypiac kialakulását akadályozza, hanem az ellátásbiztonság megteremtését is nehezíti. A vezetékes energiahordozó piac az európai törekvésekből és a piac logikájából következően 10-20 éves időtávban mindenképpen kikényszeríti a regionális piac létrejöttét és</p>

	<p>az ehhez szükséges infrastruktúra (a hálózatok és a szabályozás) egyesítését.</p> <p>A régió földgázszállító vállalatainak együttműködése és a versenypiac megteremtése ellátás-biztonsági érdekeket is szolgál, mérsékli a régió kis országainak kiszolgáltatottságát, illetve megnehezíti azt, hogy a nagy országok a nagy vállalatok külön érdekeik mentén állapodjanak meg a régió országaival.</p> <p>Nabucco</p> <p>Az európai gázkereslet növekedésével egyidejűleg a nyugat- és közép-európai országok gáztermelésének csökkenése várható. Az Európai Unió gázfogyasztásán belül elsősorban a villamos energiatermelésre fordított gázmennyiség nő, amely várhatóan a 2010-2030 közötti időszakban majdnem megduplázódik. Az Európai Unió kiegészítő gázigényét a különböző becslések 2030-ra további minimum 100-120 milliárd m³/év körüli mennyiségben jelölik meg, de egyes szakértők szerint ez a szám akár a 200 milliárd m³ mennyiséget is meghaladhatja. Az importált földgáz részarányának jelenlegi 50%-os szintje 2020-ra 70%-ra, majd 2030-ra már 80%-ra nő a térségben (hazánkban is a jelenlegi 80%-os importfüggőség további növekedése várható), ezért kiemelt fontosságú a jövőbeni gázforrások Európába történő szállítását lehetővé tévő szállítóvezetési infrastruktúra fejlesztése. A tervezés alatt álló Nabucco gázvezeték a grúz/török illetve iráni/török határról indulva Törökországon, Bulgárián, Románián és Magyarországon át az ausztriai Baumgartenbe vezető útján a beruházás befejezése után 31 milliárd m³/év mennyiségű földgázt szállít a tranzit országokba, illetve Európa más térségeibe.</p> <p>A tranzitvezeték megépítése esetén Európa közvetlen kapcsolatba kerül a közép-ázsiai (elsősorban azeri, türkmén, iráni, iraki és kazah) földgázforrásokkal, ami nagyban hozzájárulna a térség energiaellátás-biztonságának növeléséhez, valamint Magyarország gázforrásainak diverzifikációjához. A beruházás hozzájárulhat a hatékony és likvid regionális földgáz-versenypiac létrejöttéhez, amelynek hosszú távon pozitív hatása lehet az árakra és a szolgáltatások minőségére egyaránt.</p> <p>Magyar-horvát összekötő földgázvezeték</p> <p>A vezeték közvetlen kapcsolatot teremt a horvát, gázpiacoccal. A vezeték üzembe helyezése lehetővé teszi az Adrián várhatóan 2014-ben létesülő, stratégiai jelentőségű LNG (cseppfolyósított földgáz) terminálhoz való hozzáférést, így Magyarország számára is közvetlenül elérhetővé válnak az észak-afrikai és közel-keleti LNG források. Az Adria LNG terminál elkészültét követően ezen a vezetéken Magyarország mellett Románia és Szlovákia részére is elérhetővé válik az LNG forrás. A vezeték tervezett üzembe helyezési időpontja 2011. január 1.</p>
<i>Az alprogram</i>	A Nabucco gázvezeték magyarországi szakaszának becsült költsége

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>költségigénye</i>	<p>1 milliárd euró.</p> <p>A magyar-horvát összekötő földgázvezeték az Európai Parlament és Tanács 663/2009/EK 2009. július 13-i rendelete és a Tanács 2009. december 18-i döntése alapján 20 millió EUR vissza nem térítendő támogatásban részesült.</p> <p>A többi projekttel kapcsolatban konkrét beruházási költségadatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.</p>
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Jelenleg nem ismert
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	<p>NETS projekt: A magyar, román és horvát TSO közötti megállapodás megkötése folyamatban van.</p> <p>Nabucco projekt: A kormányközi egyezményben rögzítetteknek megfelelően jelenleg a PSA (Project Supporting Agreement) tárgyalások folynak</p>

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	8.5. Megújuló energiahasznosításra vonatkozó stratégiák és kutatási együttműködések, valamint kistérségi megújuló energia rendszerek létrehozása
Projekt	8.5.1. Megújuló energiaforrás felhasználásának növelése stratégia
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország és potenciálisan bármely más EDRS résztvevő ország.
<i>Területi lehatárolás</i>	A fenti országok teljes területe
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az Európai Unió 2009/28/EK irányelvének 6-11 cikkei lehetőséget biztosítanak arra, hogy az irányelvben meghatározott, tagországra lebontott célkitűzések elérése érdekében a tagországok együttműködjenek más tagországokkal, illetve harmadik országgal. (statisztikai átruházás, közös projektek)</p> <p>Magyarország vonatkozásában a 2148/2008 (X. 31.) Kormány határozattal elfogadott stratégia szerint a magyar energiapolitika kiemelt prioritása a megújuló energiaforrások hasznosításának növelése, amely egyúttal az EU energiapolitikájában is a klímaváltozást csökkentő elsőrendű célok között kezelt terület.</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Az Európai Unió 2009/28/EK irányelve meghatározza a tagállamok által elérendő megújuló energiafelhasználási részarányt az összes energiafelhasználáson belül. Kötelezővé teszi a tagállamok számára a 2020-ra elérendő célértékeket. Magyarország 13%-os részarány elérésére kapott kötelezettséget. Az irányelv előírja a tagállamok számára, hogy nemzeti cselekvési terveket készítsenek. Magyarország Megújuló Energiaforrásokra vonatkozó Cselekvési Tervét 2010. június 30-ig kell a 2009/548/EK formanyomtatvány alapján kidolgozni.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A megújuló energiaforrások hasznosításának növelésével a fosszilis energiahordozók által kibocsátott CO ₂ mérséklését lehet elérni és hatása a klímaváltozás mérséklődése, így ez a Duna menti tagállamok közös érdeke.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Az érintett országok együttműködése révén a megújuló energiatermelés minden területén lehetséges közös projektek kidolgozása.
<i>A projekt tartalma</i>	A Megújuló Stratégia Magyarország vonatkozásában tartalmazza az intézkedések felelőseit, a várható hatásokat a felhasználás növelésére, a szennyezőanyag kibocsátás csökkenés hatásait és a szükséges támogatásokat. A Megújuló Stratégia megvalósítása során kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon a környezetvédelem.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Magyarország vonatkozásában az intézkedések az energiafelhasználáson keresztül a társadalom minden részére kiterjednek. Várható eredmény: 2020-ra elérendő 135-150PJ/év megújuló energia felhasználás.
<i>A projekt költségigénye</i>	Magyarország tekintetében 2020-ig a támogatási igény 410-420 Mrd

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Ft, az összes beruházási igény 2300 Mrd Ft. (Ez az együttműködésekre vonatkozóan nem alkalmazható célszám, hiszen ez a Magyarországon felmerülő költségvonzatokat tükrözi)
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A megvalósítás időtartama 2010-2020.
<i>A projekt készütségi foka</i>	A Megújuló Stratégia első változatát a Kormány már elfogadta, az EU új joganyaga szerinti átdolgozást 2010. június 30-ig ki kell küldeni a Bizottsághoz

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	8.5. Megújuló energiahasznosításra vonatkozó stratégiák és kutatási együttműködések, valamint kistérségi megújuló energia rendszerek létrehozása
Projekt	8.5.2. Kistérségi megújuló energia rendszerek létrehozása – Minta projekt
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Románia, Ukrajna, Szlovénia
<i>Területi lehatárolás</i>	Lipót – Dunaremete – Kisbodak Máriakálnok
<i>Projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	A növekvő turizmus újabb és újabb beruházásokat jelent a térségben, amik jelentősen növelik az energia felvételt, legjelentősebben a villamos energiáét. Ennek a növekvő költségnek a fedezésére és a térség természeti értékeinek további szennyezéstől való megóvására indítanánk el a megújuló energia kiaknázását (szél). A növekvő költségnek a fedezésére indítható a megújuló energia kiaknázása.(szél). A megújuló energiaforrások felhasználása, a beruházások megvalósítása során ugyanakkor kiemelt figyelmet kell fordítani a környezet- és természetvédelmi szempontokra (a biomassza hasznosítás során kiemelten a talaj termőképességének védelmére és az élelmiszerellátás biztonságára; a geotermikus energia hasznosításakor a visszasajtolásra és a felszíni befogadók vízminőségének védelmére; a szél erőművek telepítésekor a tájképi adottságokra és az élővilág védelmére).
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	A megfelelő állami és energetikai engedélyek, kvóták, természetvédelmi engedélyek
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A megújuló energiaforrások környezetvédelmi szempontoknak megfelelő használata csökkenti a természet terhelését.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A környező települések, azok lakói és intézményei, a turizmus szereplői és vállalkozói Máriakálnok: Nyugat-magyarországi Egyetem ELTE Földrajzi és Földtani Intézete, Rekultív Kft W-Investment Kft Vízügyi Igazgatóság
<i>A projekt tartalma</i>	Lipót – Dunaremete – Kisbodak: Szél erőművek telepítése Máriakálnok: biomassza és geotermikus energia
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Olcsóbb, megújuló energiaforrás
<i>A projekt költségigénye</i>	Lipót – Dunaremete – Kisbodak: 900 millió forint Máriakálnok: 3,5 mrd Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2010-2011
<i>A projekt készültégi foka</i>	A rendezési terv módosítás alatt, az indítás a tervezés és engedélyeztetés elkészültével lehetséges, legkorábban 2010 szeptember.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>III. Dunai identitás és együttműködés erősítése</i>
A program megnevezése	9. Duna menti intézményközi együttműködések
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Magyarország a rendszerváltás illetve az EU csatlakozása óta nagy ütemben alakul át egy demokratikus társadalom, e társadalmat kiszolgáló piacgazdaság illetve az ezekre épülő és ezeket a rendszereket irányítani képes több szintű kormányzási kultúra (governance) paradigmába rendeződő hármass-egysége felé. A paradigmaváltás során e három terület (együtt)működésének a logikája a centralizált, szektorális és alapvetően normatív kormányzási/fejlesztési szervezeti- és intézmény- rendszer felől egy több szintű (decentralizált), területi szemléletű, kooperatív (stratégiai) struktúra irányába mutat.</p> <p>Az átalakulás azonban egyrészt meglehetősen változó eredménnyel járt e három területet illetve ezek (együtt)működését illetően másrészt pedig az átalakulás dinamikája a mai napig intenzíven alakítja ezeket. A Duna régió egy új lehetőséget teremt mivel a Duna Stratégia ügye, a megszólított társadalmi, gazdasági és politikai szereplők illetve a köztük kialakuló együttműködés intézményi és szervezeti rendszere az integrációs folyamat részeként kiindulópontjává és hajtóerejévé válhat a good governance kiteljesedésének, illetve a különböző szintű kormányzási szereplők határon túlnyúló együttműködésének.</p> <p>A „jó kormányzás” legfontosabb alapelveit nemzetközileg elfogadott módon szokásosan a következőkkel jellemzik: széleskörű részvétel; megegyezésre, konszenzusra törekvés; felelősség vállalása, felelősségre vonhatóság; átláthatóság; fogékonyság a történésekre; hatásos és hatékony működés; méltányosság, mindenkit átfogó működés; jogállamiság. Ezek révén biztosítható a korrupció minimalizálása, továbbá az, hogy a döntéshozók meghallják a kisebbségek és a legsebezhetőbbek hangját is. A jó kormányzat nem csak a jelen, de a jövő szükségletei iránt is fogékony.</p> <p>A Duna régió szorosabb együttműködése, a latens növekedési tartalékok feltárása az együttműködő felek közötti bizalmon múlik. Ennek gátja, hogy az őshonos nemzeti kisebbségek jogainak védelme, tisztelete egy-egy országban messze elmarad a legjobb gyakorlattól. E kisebbségek együttműködése, hídszerepe a Duna régió s az EU érdeke. A szomszédos államokban élő magyar nemzeti kisebbségek képviseleti irodája Brüsszel javaslatot tett az Európai Bizottság felé e tárgykörben és a meglévő együttműködési hálózatra támaszkodva állandó javaslattevő fórum létrehozását irányozta elő a Duna régió.- béli nemzetek kisebbség népcsoportjai képviseteivel, a SOLVIT –</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>az Egységes Piac vitarendezési fóruma - mellett a dunai (Danube H-SOLVIT) létrehozásával..</p> <p>A program célja, hogy elsődlegesen az együttműködések ösztönzésével a kormányzás területi szintjeinek mindegyikén javítsa a régióban a társadalmi irányítás (kormányzás) minőségét, ezzel erősítse a régió társadalmi hatékonyságát és gazdasági versenyképességét.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>9.1. Önkormányzatok, településszövetségek, eurorégiók, gazdasági és őshonos kisebbségi érdekképviseletek, és állami intézmények határokon átnyúló együttműködése</p> <p>9.2. Határon átnyúló település- és térségtervezési együttműködések és közös engedélyezési eljárások folyamatának kidolgozása és bevezetése (mintaprojektek: Budapest európai Metropolisz Program, Duna Főutca Program, Duna menti történeti városközpontok rehabilitációja)</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	<p>Németország (non-paper: együttműködések a jogbiztonság, good governance terén), Ausztria, Szlovákia, Ukrajna, Szlovénia, Horvátország, Szerbia (non-paper: kapcsolat a Duna menti városokkal), Románia, Bulgária (non-paper: Ruse nemzetközi információs és együttműködési központ a regionális és helyi hatóságok számára)</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>V4+2 országok területfejlesztési minisztereinek 2010.03.29 találkozájának közös zárónyilatkozata hangsúlyozza a folyamatos határon átnyúló területrendezési együttműködések folytatását és további országokra való kiterjesztését.</p> <p>A „governance” témakörben európai szinten is megindult párbeszéd, amelynek eredménye már az Európa 2020 stratégiában is megjelenő önálló kormányzás fejezet. A témakör súlyát jelzi, hogy a többszintű kormányzás és szubszidiaritás elvével a spanyol elnökség alatt informális miniszteri találkozó keretében foglalkoztak az EU tagállamok (Málaga, 2010. március 16-17.).</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	III.D. Együttműködés és partnerség
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Önkormányzatok, állampolgárok csoportjai, önkormányzati szövetségek, állami intézmények és szervezetek
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A kormányzás hatékonyabbá válik, jobban átláthatóak a források, a felhasználások, a költségek és a hasznok. Nőhet a kormányzás hatásossága is, ha valóban mindenkit átfog a cselekvés, ha a társadalmi programokért viselendő felelősségbe a kormányzat minden szinten bevonja a partnereket. A Duna Stratégia új lendületet ad az átalakulás folyamatának elősegítve ezzel egy koherensebb, hatékonyabb, flexibilisebb és mindenki számára elérhetőbb és kiszámíthatóbb kormányzási kultúra kialakulását. A Duna Makro Regionális ernyője megteremti az együttműködés szervezeti és intézményi rendszerét.</p>
<i>A program finanszírozásának forrása</i>	Európai Szociális Alap, Citizens for Europe, Culture 2014, Youth

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-től folyamatosan
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A program nem igényel engedélyezési eljárást, míg a meglévő együttműködések pl. Duna Partnerségi Hálózat jó alapot jelenthetnek.
<i>Kapcsolódás másprogramokhoz, projektekhez</i>	Magyarország-Szlovákia Kezdeményezés egy Fenntartható Hálózati Együttműködésért II., (Európai Területi Együttműködési program) DunaLog program

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Alprogram címe	9.1 Önkormányzatok, településszövetségek, gazdasági és őshonos kisebbségi érdekképviselők, Eurorégiók és állami intézmények határokon átnyúló együttműködése
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Németország, Ausztria, Szlovákia, Ukrajna, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Románia
<i>Területi lehatárolás</i>	Budapest és Duna menti városok
<i>Az alprogram előzményei, indoklása, célja</i>	<p>A jó kormányzás legfontosabb alapelveit nemzetközileg elfogadott módon szokásosan a következőkkel jellemzik: széleskörű részvétel; megegyezésre, konszenzusra törekvés; felelősség vállalása, felelősségre vonhatóság; átláthatóság; fogékonyság a történésekre; hatásos és hatékony működés; méltányosság, mindenkit átfogó működés; jogállamiság. Ezek révén biztosítható a korrupció minimalizálása, továbbá az, hogy a döntéshozók meghallják a kisebbségek és a legsebezhetőbbek hangját is. A jó kormányzat nem csak a jelen, de a jövő szükségletei iránt is fogékony.</p> <p>A Duna régió szorosabb együttműködése, a latens növekedési tartalékok feltárása az együttműködő felek közötti bizalmon múlik. Ennek gátja, hogy az őshonos nemzeti kisebbségek jogainak védelme, tisztelete egy-egy országban messze elmarad a legjobb gyakorlattól. E kisebbségek együttműködése, hídszerepe a Duna régió s az EU érdeke.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Politikai elköteleződés egyes tagállami érdek szintjén
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna térség államai az együttműködésben is szeretnék érvényesíteni a jó kormányzás elvét a magasabb állampolgári részvétel és az alapjogok érvényesülése érdekében.
<i>Az alprogram érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Polgárok, intézmények, önkormányzatok, állami szervezetek, ingatlan fejlesztők-befektetők
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Testvérvárosi és Eurorégiók közötti kapcsolatok erősítése, újak létrehozása a Duna térségben a tapasztalatcsere és tudástransfer érdekében 2. Társadalmi részvétel erősítése érdekképviselők bevonásával a döntéshozatal során 3. Önkormányzati együttműködések élénkítése nemzetközi partnerek bevonásával 4. Régiók Euroregionális Együttműködési Fórumának létrehozása 5. Duna menti kamarák szövetségének létrehozása
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Ezek alkalmazásával a kormányzás hatékonyabbá válik, jobban átláthatóak a források, a felhasználások, a költségek és a hasznok. Nőhet a kormányzás hatásossága is, ha valóban mindenkit átfog a cselekvés, ha a társadalmi programokért viselendő felelősségbe a kormányzat minden szinten bevonja a partnereket. Az őshonos kisebbségek képviselő testületeinek szervezettebb együttműködése előreviheti a térség, fejlődését, a legjobb szabályozási gyakorlatok elterjedését, az EU értékei érvényesülését, az államok jó szomszédsági kapcsolatait. E célok a Duna régió béli EU külső határ

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	menti övezetekre is értendők.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-től folyamatosan
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	A alprogram nem igényel engedélyezési eljárást, míg a meglévő együttműködések pl. Duna Partnerségi Hálózat jó alapot jelenthetnek.

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Az alprogram megnevezése	9.2 Határon átnyúló település- és térségtervezési együttműködések
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Németország, Ausztria, Szlovákia, Ukrajna, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Románia
<i>Területi lehatárolás</i>	Duna határ menti térségei
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A várostervezési együttműködések a policentrikus városhálózati rendszer elemeinek összehangolt funkcionális fejlesztését célozzák, illetve az jó példákon keresztüli tanulási folyamattal a jó várostervezési gyakorlatok elterjesztését is szolgálja.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Policentrikus városhálózat létrejötte a térségi versenyképesség erősítése érdekében
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Önkormányzatok, várostervezéssel foglalkozó egyetemek, tervezőintézetek és szakmai szervezetek, illetve regionális és megyei önkormányzatok
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Közös térségi tervezés – területrendezési tervek összehangolása, a térségi tervezési koordináció elősegítése a határmenti térségekben közös engedélyezési eljárás folyamatának kidolgozásával és bevezetésével 2. Várostervezési és városműködtetési együttműködések (agglomerációs problémák, zöldterületi tervezés, városüzemeltetés, befektetés-ösztönzés, stratégia alkotási folyamatok, struktúratervek, városmarketing stb.)
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A határ menti térségek területhasználati és szabályozási tervi követelményeinek összehangolása és az engedélyezési eljárásba az érintett – szomszédos ország – településeinek bevonása elősegíti az egységes és partner országok kölcsönös érdekeinek összehangolását, a későbbi területhasználatból fakadó környezeti problémák megelőzését.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-től folyamatosan
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama, kapcsolódás folyó beruházáshoz, stb.)</i>	A projekt nem igényel engedélyezési eljárást, míg a meglévő együttműködések pl. DunaLog program eredményei jó alapot jelenthetnek.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Alprogram címe	9.2 Határon átnyúló település- és térségtervezési együttműködések
A mintaprojekt megnevezése	9.2.1 Budapest Európai Metropolisz
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szerbia, Románia, Bulgária, Horvátország, Szlovákia Indokoltság: közvetítő szerep a nyugati és a délkelet-európai államok között.
<i>Területi lehatárolás</i>	A Budapest Metropolisz: egy a központi várost 60-80 km-es sugárban körülvevő, azzal együttműködő teret jelent, magában foglalva Dunaújvárost, Kecskemétet, Balassagyarmatot, Ipolyságot, Esztergomot, Tatabányát és Székesfehérvárt.
<i>A projekt előzményei, indokoltága, célja</i>	Európa hagyományos észak-déli és nyugat-keleti felosztása átalakulóban van : Nyugat-Európa számára megnyíltak a Kelet-európai, balkáni, fehér orosz és török területek, melyek újabb piacokat teremtenek. Az Adria, Balkán és a Fekete-tenger térsége felől érkező szükségletekre való reagálással és a nyugati térségek igényeinek közvetítésével Magyarország szerepe felértékelődhet az Unión belül. A megfelelő piaci működés és növekedés megteremtése érdekében a városi elosztó központok fejlesztése a feladat. Budapestre, mint elosztó központra a tágran értelmezett kapcsolatépítés hárulna, olyan emberi tőkére irányuló feladatok ellátásával , mint intézmények közötti koordináció, transznacionális együttműködések erősítése, önszerveződő identitáskörzetek létrejöttének elősegítése, a városok közötti információ-áramlás menedzselése, jó példák megosztása, konzultáció, üzleti tanácsadás, oktatás, kulturális kapcsolatok építése, társadalmi kultúra terjesztése.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Szakmai és politikai legitimáció-szerzés és a program társadalmosítása folyamatban van, a cél a program nemzeti fejlesztéspolitikába történő beemelése.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Magyarország közvetítő szerepet tölthet be a nyugati és a délkelet-európai térség között (Duna-menti egyetemi együttműködések, tudás-export, kultúra-transzfer). A városrégió-építés mintaprojektje: a Duna Régió várostérségei számára adaptálható metropolisz-modell kidolgozása.
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Duna menti városi önkormányzatok, szakmai és civil szervezetek, kamarák, határon átnyúló szervezetek, interregionális területi együttműködési szervezetek.
<i>A projekt tartalma</i>	Nemzetközi pozicionálás, belső hálózatok létrehozása, intra-regionális specializáció elősegítése. A városrégió nagysztruktúráinak (a közút- és vasúthálózat) fejlesztése mellett a metropolisz – identitás és szolgáltató – alközpontok kialakítása. A jövőben potenciális fejlődési lehetőséget biztosító szektorok további növekedési feltételeinek erősítése.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Budapest Duna-menti súlyponti helyzetét felvállalva nemzetközi és országos szinten is a Duna menti városrégiók hálózatának erős

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	gravitációs pontja lehet. A budapesti metropolisz közvetíti a közép-európai növekedési központok dinamikáját a Duna alsó szakaszai mentén fekvő közösségek számára.
<i>A projekt költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2010-2014 között megvalósítás 2014-től folyamatosan
<i>A projekt készültségi foka</i>	Azonnal indítható: elkészült a Budapest Európai Metropolisz Gazdaságfejlesztési Orientációs Tanulmány; kész javaslatok az intézményfejlesztésre. A Duna Dialógus (DunaLog) és a Duna Partnerségi Hálózat (DPH) szervezete már működik.

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Alprogram címe	9.2 Határon átnyúló település- és térségtervezési együttműködések
A mintaprojekt megnevezése	9.2.2 Budapest Duna Stratégiája: Duna Főútca Program - Mintaprojekt Duna-menti fővárosok városrégiós együttműködésére
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szerbia, Románia, Bulgária, Horvátország, Szlovákia Indoklás: Duna-menti nagyvárosok, mint például, Bécs, Belgrád, Pozsony számára átadható tapasztalatok, kapcsolatépítés
<i>Területi lehatárolás</i>	Esztergomtól Dunaújvárosig terjedő Duna szakasz és települései
<i>A projekt előzményei, indoklása, célja</i>	Előzmény: Duna Dialógus a Délkelet-Európai Régióban fekvő városok és városrégiók integrációjára, közös projektgenerálásra irányuló együttműködés, valamint a Duna Partnerségi Hálózat országos koordinációs szervezet létrehozása (több mint 40 hazai település és települési szövetség), melynek célja a magyarországi Duna-menti fejlesztések nemzeti szintű összehangolása. A program célja a város-város kapcsolatok (magcentrumok) erősítése a Duna mentén, másrészt a főváros és csapágyvárosokig terjedő régiója egységének erősítése a Budapest metropolisztérségben, beleértve a szerepkörök megtalálását, illetve egymás kölcsönös erősítését is. Új tervezési kultúra meghonosítása , amelynek célja a jövőorientált, stratégiai alapokból induló tervezés ötvözése az adaptív közösségmenedzsmenttel. A program során kialakított és legitimált szervezeti felépítés képes a többszintű kormányzás igényeinek megfelelni és a közös akarat kialakításába bevonni a meghatározó véleményalkotó szereplőket. .
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Budapest Főváros Integrált városfejlesztési Stratégiája Előkészítés alatt: A budapesti Duna-szakasz Fővárosi szintű szabályozása
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A felépített folyamatirányítás kapcsán megszerzett tudás és tapasztalat más Duna-menti európai városok számára átadható. Városrégiós együttműködés révén létrejött fejlesztési esélyegyenlőség a Duna – menti települések között.
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Duna menti városi önkormányzatok, szakmai és civil szervezetek, kamarák, határon átnyúló szervezetek, interregionális területi együttműködési szervezetek.
<i>A projekt tartalma</i>	A struktúratervezés eszközével irányított tervezési folyamat , a különböző szintű legitimációs, szakmai és lakossági csoportok valamint a megvalósítás szereplőinek részvételével. Duna-parti és kapcsolódó urbánus területekre kiterjedő innovatív revitalizációs stratégia és fejlesztési program meghatározása, valamint ennek alapján kiírt nemzetközi építészeti ötletpályázat , ötletpályázat eredményeinek megvalósítása .
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A program revitalizációs fejlesztési mintaprojektként szolgálhat a Duna menti tagállamok részére a területi kohézió erősítéséhez, a regionális és helyi együttműködés fejlesztéséhez, a harmadik országokkal (nem Európai Unió országokkal) történő együttműködés javításához, a tradicionális kulturális és történelmi kapcsolatok

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	erősítéséhez.
<i>A projekt költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert.
<i>A megvalósítás időtartama</i>	tervezés, előkészítés 2010-2014 között megvalósítás 2014-től folyamatosan
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama, kapcsolódás folyó beruházáshoz, stb.)</i>	A projekt előkészítése 2008-ban indult el. A főváros Integrált Városfejlesztési Stratégiájában megjelölt közterület megújítási beavatkozásokat célzó rokon projekt, a Budapest Szíve Program, megvalósítás alatt áll. Folyamatban van a struktúraalkotás, nemzetközi egyetemi műhelymunka és az International Union of Architects (UIA) által befogadott tervpályázat előkészítése.

	EU Duna Régió Stratégia - EDRS
Prioritás	<i>III. Dunai identitás és együttműködés erősítése</i>
A program megnevezése	10. A dunai identitás erősítése – örökségvédelem, együttműködések
<i>A program előzményei, indokltsága, célja</i>	<p>A dunai térség összetartozását az ott élő népek (nemzetek, kisebbségek, etnikumok, migránsok) kultúrájának, egymás hagyományainak, kulturális és történelmi örökségének ismeretén alapuló kölcsönös tiszteletben tartása erősítheti. A számos elemében összefonódott történelmi múlt és a kulturális összetartozás olyan kohéziós és identitásképző erőt jelentenek, ami megalapozhatja a térség közös jövőjét. Ennek fontos eszközei az örökség- és értékvédelem, a szellemi hagyományok ismerete és megismertetése, továbbá a régiók, intézmények és civil szervezetek közötti együttműködés is. Az eredeti helyszíneken való oktatás, a látogatók interaktív bekapcsolása, a művelődéstörténeti hagyományok felelevenítése, közös rendezvények, fesztiválok, konferenciák kulcsszerepet játszanak az identitás erősítésében, a közös történelmi múlt megismerésében. Az örökség helyszíneinek elősegítik mind az emberek kötődését, az identitástudatot erősítő források, ill. az önbecsülés erősítésének, az európai rangba helyezésnek az eszközei.</p> <p>Kulturális téren a régiós „önismeret”, többek között a történelmi, művelődéstörténeti, építészeti ismeretek és vizuális kultúra erősítése javasolt. Ennek terei a közoktatás és a felsőoktatás intézményei mellett a közművelődés, valamint az iskolán kívüli kulturális (művészeti) oktatás intézményei, amelyek rendszerének és hálózatoságának fejlesztése, a meglévő intézményrendszerek összekapcsolódásának támogatása járulhat hozzá a közös művelődéstörténet jobb megismeréséhez és jellegzetességeinek felelevenítéséhez és a jobb regionális kommunikációhoz. A kultúra olyan hozzáadott értéket biztosít a fejlesztéseknek, amelyek a tömegtermeléssel és kínálattal szemben egyedivé teszik a terméket, így növelve az adott régió/település vonzerejét és látogatottságát.</p> <p>Az állami és önkormányzati szervezetek fejlesztésének sikerét alapvetően határozza meg a társadalmi elfogadottság és az aktív részvétel. Ennek elősegítése érdekében szükséges mozgósítani a civil társadalom meghatározó szereplőit, akik elsősorban kulturális együttműködéseik révén szerepet töltenek be a közös identitás megerősítésében. A nemzeti kisebbségek kapcsolatainak erősítése a népek közötti megértés és közös cselekvés alapja lehet.</p> <p>Az oktatás (köz- és felsőoktatás), képzés és az oktatási, képzési, kulturális együttműködések és a kulturális szolgáltatások együttesen a társadalmi és a területi kohézió erősítésében jelentős szerepet játszanak. Az identitástudat erősítése és a hálózatos együttműködés egyik legfontosabb, a jövő nemzedékeit orientáló szerepe az</p>

	<p>oktatás-képzés területén valósulhat meg a tapasztalatcsere és tudástranszfer elősegítésével, az oktatás-képzési programok Duna-tematikus kiterjesztésével, a hálózatok bővítésével, továbbá az identitástudat fejlődésével, az oktatás-képzés eszközeivel befolyásolható környezettudatosság növelésével.</p> <p>A tárgyi, szellemi, épített/ingatlan kulturális örökséggel, kulturális javakkal kapcsolatban az egyes országokban folyó szakmai munka tapasztalatainak megismerése egyeztetése további lehetőségeket teremt azok szakszerű és funkcióiban megújuló megőrzéséhez. A Római Birodalom határát képező Danubius folyamnak a déli oldalán húzódott a limes-út és erődrendszer. A Limes Világörökséggé nyilvánítása lehetőségeket kínál egyrészt a közös történelmi örökség bemutatására és tudatosítására, másrészt a térség összetartó erejének számító hajózás múltjának megismerése is. Az emlékhelyek és a hadi kultúra ápolása a közös múltban gyökerező identitás megőrzésének fontos része.</p> <p>Fontosnak tartjuk, hogy az együttműködések által a stratégiában résztvevő országok fokozottabban, együttesen kapcsolódjanak be az Unió programjaiba, így különösen a „Kultúra 2000”, az „Európa a Polgárokért” az „Ifjúság”, és diákcseré programokba, közösen lépjenek fel a pályázati lehetőségek kiaknázása érdekében és az UNESCO értékvédelmi törekvéseihez való csatlakozásban.</p> <p>A program célja tehát, hogy a kulturális és civil együttműködések ösztönzésével és a közös kulturális örökség megőrzésével illetve hasznosításával segítse a dunai azonosságtudat kialakulását, ezzel erősítse a térség társadalmi szolidaritását és fokozza a társadalom összetartó erejét.</p>
<p><i>A program tartalma, alprogramok</i></p>	<p>10.1 Kulturális együttműködések a dunai identitás erősítése érdekében: közös kulturális rendezvények, programok, dunai fesztiválok rendezése, művelődéstörténeti hagyományok felelevenítése, örökség helyszínek művelődéstörténeti rendezvényekkel való színesítése; nemzetközi együttműködések; konferenciák, csereprogramok, közös táborok, Duna menti eredeti történelmi helyszíneken egyes témákhoz kötődő együttműködések, a Nemzetközi Zeneiskolák Szövetségén belüli együttműködések, illetve DANUBIANA képzőművészeti projekt. Ez utóbbi célja kétévenként bemutatni a térség országainak kiemelkedő tehetségű fiatal képzőművészeit.</p> <p>10.2 Oktatás, képzés és az oktatási, képzési együttműködések az egész életen át tartó tanulás jegyében és kulturális együttműködések</p> <ul style="list-style-type: none">▪ A Nemzetközi Zeneiskolák Szövetségén belül közös oktatási programok, rendezvények, koncertek, iskolai csereprogram▪ DANUBIANA képzőművészeti projekt célja kétévenként bemutatni a térség országainak

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>kiemelkedő tehetségű fiatal képzőművészeit.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Történeti szakmák felelevenítése, oktatása nemzetközi táborokban, kurzusokon <p>10.3 Duna térségi kulturális értékek védelme: érték- és örökségvédelmi együttműködések, közös tudományos kutatások, tapasztalatcserék, közös képzések, kurzusok, konferenciák, rendezvények, szakmai gyakorlatok; hadi emlékhelyek gondozása</p> <p>10.4 Nemzeti kisebbségek nyelvi, kulturális és egyházi-vallási közösségek együttműködési</p> <p>10.5 Civil szerveződések közötti együttműködések az EDRS sikere érdekében: tudásbázis, tapasztalatcsere</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Ukrajna, Románia, Bulgária
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>Erkölcsei és politikai elköteleződés; a hadi sírok gondozása esetében a háborúk áldozatainak védelméről nemzetközi jogszabályok gondoskodnak. 1949. augusztus 12-én írták alá a humanitárius nemzetközi jogokat szabályozó Genfi Egyezményeket. A IV. Genfi Egyezmény 130. cikke, valamint az 1977-ben kelt I. Kiegészítő Jegyzőkönyv 34. cikke az elesettek maradványait, a II. Kiegészítő Jegyzőkönyv 16. cikke pedig a kegyhelyeket, így a hadisírokat és a katonai emlékműveket is védi.</p> <p>Az EU Duna Régió Stratégiának egyik meghatározó feladata és eleme, hogy érvényre juttassa a stratégiában részt vevő államok, térségek, valamint a Duna régió szomszédsága felé azokat az értékeket, politikai normákat, kritériumokat, amelyeket az Európai Unió magáénak vall és a nemzetközi kapcsolatok rendszerében képvisel. Ezen értékek között meghatározó szerepet játszanak, a <i>népek és nemzetek közötti történelmi megbékélés, a demokratikus jogállamiság, a türelmesség, az emberi és kisebbségi jogok tisztelete.</i></p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	III.A Érték- és örökségvédelem, III. B. Kulturális együttműködés, III. C Oktatási és képzési együttműködés, III.D Együttműködés és partnerség
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Civil szervezetek, nemzetiségi szervezetek és kisebbségi önkormányzatok, egyházak és oktatási-kulturális szervezeteik, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Magyar Urbanisztikai Társaság, Megyei Múzeumok igazgatóságai, Monostori erőd, érintett önkormányzatok Oktatási és Kulturális Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Titkársága; érintett Duna-menti egyházközösségek,
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Identitás erősítése a különbségek hangsúlyozásával, egymás hagyományainak, jellegzetességeinek megismertetése
<i>program finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatos megvalósítás
<i>A program előkészítettsége</i>	Egyes elemeiben már létező együttműködések, illetve számos (együttműködési) projekt nem igényel tervi vagy engedélyezési eljárást. Kulturális örökségvédelmi területen számos folyamatban lévő projekt ismert; a Danube Limes projekt – Central Europe (2009-ben indult, 2012-ig elkészül)

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Kulturális és oktatási, képzési intézmények között jelenleg is meglévő együttműködések, közös kutatások
<i>Kapcsolódás más programokhoz, programokhoz</i>	12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig program 10. Duna-menti intézményközi együttműködések

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	EU Duna Régió Stratégia - EDRS
Az alprogram megnevezése	10.1 Kulturális együttműködések a dunai identitás erősítése érdekében
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia, Németország, Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Bulgária, Románia, Ukrajna
<i>Területi lehatárolás</i>	Az érintett országok kulturális intézmények és szervezetek
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A számos elemében összefonódott történelmi múlt, (az esetenként nyelvi) és a kulturális összetartozás olyan kohéziós és identitásképző erőt jelentenek, ami megalapozhatja a térség közös jövőjét. A helyi közösségek, önkormányzatok Duna-menti kulturális kapcsolattartása különösen fontos, ennek hatékonyságát a civil, valamint az egyházi és vallási kapcsolatok erősítésével is növelni szükséges.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Nincs
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Közös identitás megerősítése
<i>Az alprogram érintettjei</i>	Széles társadalmi rétegeket érint
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Közös kulturális rendezvények, programok, dunai fesztiválok rendezése, művelődéstörténeti hagyományok felelevenítése; nemzetközi együttműködések; konferenciák, csereprogramok, közös táborok, Duna menti eredeti történelmi helyszíneken egyes témákhoz kötődő kulturális együttműködések ▪ DANUBIANA képzőművészeti projekt célja kétévenként bemutatni a térség országainak kiemelkedő tehetségű fiatal képzőművészeit.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Identitás erősítése a különbségek hangsúlyozásával, egymás hagyományainak, jellegzetességeinek megismertetése
<i>Az alprogram, projektek költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>Az alprogram, projektek típusa</i>	Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatos megvalósítás
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	Egyes elemeiben már létező együttműködések

	EU Duna Régió Stratégia - EDRS
Az alprogram megnevezése	10.2 Oktatás, képzés és az oktatási, képzési az egész életen át tartó tanulás jegyében és kulturális együttműködések
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Alapvetően Németország, Ausztria, Szlovákia, míg a hadi sírok gondozása esetében Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Románia, Ukrajna is
<i>Területi lehatárolás</i>	
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Kulturális téren a régiós „önismeret”, többek között a történelmi, művelődéstörténelmi, építészeti ismeretek és vizuális kultúra erősítése javasolt. Ennek terei a közoktatás és a felsőoktatás intézményei mellett a közművelődés, valamint az iskolán kívüli kulturális (művészeti) oktatás intézményei, amelyek rendszerének és hálózatoságának fejlesztése, a meglévő intézményrendszerek összekapcsolódásának támogatása járulhat hozzá a közös művelődéstörténet jobb megismeréséhez és jellegzetességeinek felelevenítéséhez és a jobb regionális kommunikációhoz.</p> <p>Az oktatás, képzés és az oktatási, képzési, kulturális együttműködések és a kulturális szolgáltatások együttesen a társadalmi és a területi kohézió erősítésében jelentős szerepet játszanak. Az identitástudat erősítése és a hálózatos együttműködés egyik legfontosabb, a jövő nemzedékeit orientáló szerepe az oktatás-képzés területén valósulhat meg a tapasztalatcsere és tudástranzfer elősegítésével, az oktatás-képzési programok Duna-tematikus kiterjesztésével, a hálózatok bővítésével, továbbá az identitástudat fejlődésével, az oktatás-képzés eszközeivel befolyásolható környezettudatosság növelésével.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Nem ismert
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna menti identitás növelését szolgáló kulturális gyökerek feltárása és megőrzése
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Közoktatási és felsőoktatási intézmények, kulturális tevékenységet folytató intézmények és szervezetek, széles társadalmi rétegek,
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A Nemzetközi Zeneiskolák Szövetségén belül közös oktatási programok, rendezvények, koncertek, iskolai csereprogram - Történelmi szakmák felelevenítése, oktatása nemzetközi táborokban, kurzusokon
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Az eredeti történelmi, örökség helyszíneken való oktatás, a látogatók interaktív bekapcsolása, a művelődéstörténelmi hagyományok felelevenítése, közös rendezvények, fesztiválok, konferenciák kulcsszerepet játszanak az identitás erősítésében, a közös történelmi múlt megismerésében.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	
<i>Az alprogram finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap és Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás</i>	folyamatosan

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>időtartama</i>	
<i>A z alprogram készültségi foka</i>	Már léteznek folyamatban lévő, ill. előkészítés alatt lévő projektek

	EU Duna Régió Stratégia - EDRS
Az alprogram megnevezése	10.3 Duna térségi kulturális örökség védelme
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Alapvetően Németország, Ausztria, Szlovákia, míg a hadi sírok gondozása esetében Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Románia, Ukrajna is
<i>Területi lehatárolás</i>	Az érintett országok Duna menti térségei
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A dunai térség összetartozását az ott élő népek (nemzetek, kisebbségek, etnikumok, migránsok) kultúrájának, egymás hagyományainak, kulturális és történelmi örökségének ismeretén alapuló kölcsönös tiszteletben tartása erősítheti. A számos elemében összefonódott történelmi múlt, és a kulturális összetartozás olyan kohéziós és identitásképző erőt jelentenek, ami megalapozhatja a térség közös jövőjét. Ennek fontos eszközei az örökség- és értékvédelem, a szellemi hagyományok ismerete és megismertetése, továbbá a régiók, intézmények és civil szervezetek közötti együttműködés is. Az eredeti helyszíneken való oktatás, a látogatók interaktív bekapcsolása, a művelődéstörténeti hagyományok felelevenítése, közös rendezvények, fesztiválok, konferenciák kulcsszerepet játszanak az identitás erősítésében, a közös történelmi múlt megismerésében. Az örökség helyszíneik mind az emberek kötődését, az identitástudatot erősítő források ill. az önbecsülés erősítésének, az európai rangba helyezésnek az eszközei.</p> <ul style="list-style-type: none"> – világi és egyházi érték- és örökségvédelmi együttműködések, közös tudományos kutatások, tapasztalatcserék, közös képzések, kurzusok, konferenciák, rendezvények, szakmai gyakorlatok; – - hadi emlékhelyek gondozása, megőrzése
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Erkölcsei és politikai elköteleződés, míg a hadi sírok gondozása esetében a háborúk áldozatainak védelméről nemzetközi jogszabályok gondoskodnak. 1949. augusztus 12-én írták alá a humanitárius nemzetközi jogokat szabályozó Genfi Egyezményeket. A IV. Genfi Egyezmény 130. Cikke, valamint az 1977-ben kelt I. Kiegészítő Jegyzőkönyv 34. Cikke az elesettek maradványait, a II. Kiegészítő Jegyzőkönyv 16. Cikke pedig a kegyhelyeket, így a hadisírokat és a katonai emlékműveket is védi.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna menti identitás növelését szolgáló kulturális gyökerek feltárása és megőrzése
<i>Az alprogram érintettjei</i>	Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Magyar Urbanisztikai Társaság, Megyei múzeumok igazgatóságai, Monostori erőd, érintett önkormányzatok, oktatási intézmények, Műemlékek Nemzeti Gondnoksága, a társadalom széles rétegei
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<p>1. Duna menti értékvédelmi együttműködés az épített örökség megőrzése érdekében (konkrét projektjavaslat „Zsigmond király Budavári „Európa Parlamentje”, az Óriásterem” helyreállítása:, mint eredeti helyszín bekapcsolódása művelődéstörténeti és kulturális rendezvényekhez ill. használata a Duna Stratégia makro regionális üléseihez ill. kihelyezett ülések magtartásához)</p> <p>2. Közép-európai hadi emlékhelyek és hadi kultúra hagyományainak</p>

	gondozása (Monostori-erőd) 3. Dunai hajózási emlékek megőrzése
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Az épített örökség megőrzése és hasznosítása, az eredeti helyszíneken tartott művelődéstörténeti és kulturális rendezvények egyes települések, városrészek funkcionális megújulását, az életminőség javulását indukálja és turisztikai vonzerőt hozhat létre. A megőrzéshez kapcsolódó mintaértékű gyakorlatok elterjesztése érdekében nemzetközi együttműködés szükséges.
<i>Az alprogram költségigénye</i>	1. 100-200 mFt 2. 2-6 mrd Ft 3. 500-700 mFt
<i>Az alprogram finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap és Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	3-5 év alatt folyamatosan
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jelenleg csak ötlet szinten 2. A nemzetközi jogi nyilatkozat előkészítéséhez legalább egy év szükséges. A katonai temetők és emlékhelyek listáinak összeállítását követően lehetne indítani a felújításokat. 3. Jelenleg csak ötlet szinten

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	10.4 Nemzeti kisebbségek nyelvi-kulturális és egyházi-vallási közösségek együttműködései
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia, Németország, Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Bulgária, Románia, Ukrajna
<i>Területi lehatárolás</i>	Az érintett országok kisebbségi és egyházi-vallási szervezetei
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A számos elemében összefonódott történelmi múlt, (az esetenként nyelvi) és a kulturális összetartozás olyan kohéziós és identitásképző erőt jelentenek, ami megalapozhatja a térség közös jövőjét. A helyi közösségek, önkormányzatok Duna-menti kulturális kapcsolattartása különösen fontos, ennek hatékonyságát a civil, valamint az egyházi és vallási kapcsolatok erősítésével is növelni szükséges.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Nincs
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	Közös identitás megerősítése
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Elsősorban a nyelvi-kulturális kisebbségekhez tartozó személyek, vallásos csoportok és szervezetek
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	közös kulturális rendezvények, programok, dunai fesztiválok rendezése, művelődéstörténeti hagyományok felelevenítése; nemzetközi együttműködések; konferenciák, csereprogramok, közös táborok
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Identitás erősítése a különbségek hangsúlyozásával, egymás hagyományainak, jellegzetességeinek megismertetése
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Jelenleg nem ismert
<i>Az alprogram finanszírozása</i>	Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatos megvalósítás
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	Egyes elemeiben már létező együttműködések

Európai Duna Régió Stratégia	
Az alprogram megnevezése	10.5 Civil szerveződések közötti együttműködések az EDRS fenntartható megvalósításához - adatgyűjtés és tudásbázis létrehozása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szerbia, Bulgária, Románia
<i>Területi lehatárolás</i>	Az érintett országok civil szervezetei
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p><i>Előzmények:</i> Phare határokon átnyúló és nagy projektek, közös projekt menedzsment irodák, melyek a Dunával, annak vízgyűjtőjével, biológiai sokféleség védelmével, fenntartható fejlődéssel és vízhasználattal foglalkoztak. CEE régiós nagyprojektek fenntartható turizmus témakörben (Interreg CADSES IIIB)</p> <p><i>Indokoltság:</i> Fontos, hogy az EDS elfogadása és megvalósítása során ne rövid távú gazdasági érdekek, hanem a Duna vízgyűjtőjén élő lakosság hosszú távú érdekei kerüljenek előtérbe. Ennek érdekében össze kell gyűjteni és a döntéshozók, illetve az érdekelték részére kell bocsátani hiteles és színvonalas információt olyan gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is fenntartható gyakorlatokról, amelyek egyben klímavédelmi és adaptációs szempontból is előnyösek.</p> <p><i>Cél:</i> EU 2011-es magyar elnökség alatt illetve a későbbiekben az EDS elfogadás előkészítésében illetve megvalósításban támogatást nyújtani. Döntésegítés, abban, hogy a természetvédelmi, fenntartható fejlesztést segítő, a klímaváltozást csökkentő szempontok kerüljenek hangsúlyosabban érvényre. Az al-dunai tagállamok bevonása az adatgyűjtésbe és az EDS kialakításába. Jó tapasztalatok összegyűjtése, megismerése, szintézise, terjesztése, információ szolgáltatás, együttműködés elősegítése.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	<p>EU Direktívák: Élőhelyvédelmi és madárvédelmi Direktívák, VKI EU Fenntartható Fejlődés Stratégia, Magyar Fenntartható Fejlődési Stratégia Vízgyűjtő gazdálkodásra vonatkozó uniós és hazai jogszabályok EDS alapelvek Danube River Protection Convention (ICPDR)</p>
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<ul style="list-style-type: none"> • A legjobb gyakorlatok minél szélesebb körben ismertté váljanak • Konkrét Duna-menti együttműködések kialakulása • Duna Stratégia jobb megvalósulása, hosszú távú végrehajtása
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p><i>Célcsoport:</i> döntéshozók (Európai Bizottság, Európai Parlament, Európai Tanács résztvevő al-dunai országok nemzeti kormányai) <i>Kedvezményezettek:</i> NGOk, regionális, helyi döntéshozók, helyi közösségek, egyének, gazdálkodók, tudományos intézmények <i>Együttműködők köre:</i> CEEweb a Biológiai Sokféleségért hálózat nemzeti tagszervezetei (http://www.ceeweb.org/hun/tagsag/index.htm)</p>
<i>Az alprogram tartalma,</i>	A projekt több összetevőből áll, melyek mind az EDS-hez

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<p><i>projektek</i></p>	<p>kapcsolódó adatgyűjtéssel, információgyűjtéssel és az adatok feldolgozásával, terjesztésével kapcsolatosak. Ezeknek a tevékenységeknek a fő célja a döntéselőkészítés, döntéstámogatás, illetve a jó példák megosztásán keresztül az EDS minnél hatékonyabb gyakorlati megvalósulása. Konkrétan a projekt keretében a következő tevékenységekre kerülne sor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adatgyűjtés a bevont vízgyűjtőkön és víztereken, hangsúllyal a fenntartható területhasználatra és az ökoszisztéma-szolgáltatások rendszerére, a területi vízkinccsel való helyes és helytelen gazdálkodásra, melynek klimatikus kihatásai is vannak • Információk feldolgozása, összefoglaló jelentések készítése döntéshozók és érdekelt csoportok részére • Online tudásportál és EDS Információs Service létrehozása, az EDS-el kapcsolatos információk széles körű terjesztése és cseréjének elősegítése végett
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p><i>Vízió:</i> a legjobb gyakorlat példái széles körben ismertté válnak, elfogadottá lesznek és a természetközeli és fenntartható és klímavédelmi szempontból is előnyös gazdasági tevékenységek, gazdálkodási formák előtérbe kerülnek az EDS végrehajtása során. A fenntarthatóságot, a biológiai sokféleség védelmét, klíma változás csökkentését és az ahhoz való helyes adaptációt elősegítő helyes intézkedéseket az EDS alappilléreként kezelik a döntéshozók, a stratégia megvalósítói pedig használják a legjobb rendelkezésre álló információkat.</p> <p><i>Hatások:</i> döntéshozóknak, megvalósító célcsoportoknak hatékony eszközt ad a kezébe.</p> <p><i>Eredmények:</i> hatékony al-dunai regionális hozzájárulás az EDS megfelelő megalkotásához és hosszú távú végrehajtásához, jól szervezett adatgyűjtéssel, annak kiértékelésével és szintézisével, tudásbázis létrehozásával, EDS Service megalkotásával (CHM - Clearing House Mechanism) a hozzáférhető információk hatékony csatornázásával. Elősegíti az EDS részes feleinek együttműködését.</p>
<p><i>Az alprogram költségigénye</i></p>	<p>Projekt management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekt team: 4,500 000 /év - Al -dunai partnerek 3,500 000 /év - IT tudásbázis létrehozása: 5,000 000 - EDS Service működtetése 2,000 000 / év <p>Összesen: (3év* 10,000 000) + 5,000 000 = 35,000 000 HUF = 134.615 EUR</p>
<p><i>A megvalósítás időtartama</i></p>	<p>Elfogadástól számított 18 hónap (munkahónap) 3 évre elosztva</p>
<p><i>Az alprogram készültségi foka</i></p>	<p>Elfogadás után 2 hónap előkészítési idő után kezdhető</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>II. Fenntartható gazdaságfejlesztés</i>
A program megnevezése	11. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna: Európa jelentős turisztikai potenciállal rendelkező fontos közlekedési folyosója, amelynek közös turisztikai desztinációként történő kezelése több nemzeti pozíció papírban is igényként merült fel. Közös turizmus fejlesztési stratégia szükséges az ökológiai és környezeti feltételek biztosításához, a turisztikai infrastruktúra hálózatos fejlesztéséhez, valamint a fejlesztések koordinálásához, hatékonyságuk növeléséhez. A folyó középső és délkelet-európai szakaszára jelenleg készül a SEE Programban a 7 ország 16 partnerét magába foglaló DATOURWAY projekt, amely közös turizmus stratégia és információs bázis stb. elkészítését tűzte ki célul, és 2012-ig tart. A Program célja elsősorban a jelenlegi DATOURWAY projekt területének kiterjesztése a Duna mente németországi és ausztriai (esetleg ukrainai és moldvai) szakaszára (DATOURWAY^{Black to Black}), továbbá hogy más tematikus turisztikai csomagok, útvonalak létrehozására is teret nyújtson. Végső célja egy nemzetközi együttműködésen alapuló Duna Desztináció Menedzsment szervezet (hálózat) kialakítása. A program kiemelten kell, hogy foglalkozzon a Dunához kötődő vízparti turizmus lehetőségeinek kiaknázásával, a vízfelőli megközelítés javításával, továbbá a városok folyóhoz vezető keresztirányú és hosszanti kapcsolatainak javításával. Szükség van a kulturális örökség helyszínek fejlesztésére, kibontakoztatására, nagyközönség számára való bemutatására, ezáltal az örökség turizmusba való minél szélesebb körű bekapcsolására.</p>
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<p>11.1. DATOURWAY^{Black to Black} (2013-tól kezdődően)– a Duna mente fenntartható turizmusfejlesztési stratégiája a Fekete erdőtől a Fekete tengerig,</p> <p>11.1.1. Duna desztináció menedzsment (3DM) kialakítása mintaprojekt</p> <p>11.1.2. Határon átnyúló tematikus útvonalak és turisztikai programcsomagok létrehozása (Duna menti kulturális örökségi helyszínek (várak, erődök, kastélyok, lakótornyok, tájházak, muzeális intézmények, régészeti lelő- és bemutatóhelyek, egyházi épített örökség, történeti kertek stb.), Történeti városközpontok láncolata, vallási turizmus stb.) megőrzése, művelődéstörténetileg hiteles helyreállítása. A projektcsomag része:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szentendre-Budapest-Baja-Újvidék egyházi jellegű épített örökségének helyreállítása ▪ Pozsony-Budapest közötti (Győr, Pozsony, Komárom, Esztergom, Visegrád) egyházi jellegű épített örökség helyreállítása ▪ Temesvár-Budapest egyházi jellegű épített örökség helyreállítása ▪ Európai Örökség Cím helyszínek hálózata

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>11.2. Duna SPA – a Duna menti gyógy-potenciálok harmonizált fejlesztése</p> <p>11.3. A Duna Régió Főutcája – a vízparti sáv élmény-szerűvé tétele, Duna-völgyi panoráma út,kialakítása</p> <p>11.3.1. EuroVelo6 teljes kiépítése és promóciója</p> <p>11.4. „Dunai vízitúrázók partraszálló helyei”-nek hálózatos fejlesztése</p> <p>11.4.1. Vízi Sportbázis Lánc a Duna mentén</p> <p>11.5 Danube Limes projekt – Central Europe (a limes UNESCO világörökségként való feltárása és bemutatása)</p>
<i>Potenciálisan érintett további országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Horvátország, Szerbia, Románia, Bulgária (Ukrajna, Moldova)
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Nincs. Éppen ezért szükséges néhány projekt javaslat esetében (egységes követelményrendszerek jöjjenek létre: Duna SPA, Vízi sportbázisok és vízi-, kerékpáros közlekedés szabályai és feltételei stb.), hogy megvalósuljon a feltételek harmonizációja.
<i>Duna stratégiához illeszkedés</i>	II. B - Turizmus fenntartható fejlesztése III.B Értékvédelem és közös tervezés: Közös (épített) örökség megőrzése
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Turisztikai szervezetek (Magyar Turizmus Zrt. és hazai turisztikai vállalkozások) régiók, önkormányzatok
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A Duna régió egységes és tematikus turisztikai pozicionálása, új attrakciók és hálózatos együttműködések kialakítása, ezzel a turizmus szerepének növekedése a régió országainak fejlődésében
<i>Program finanszírozásának forrása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Projektenként általában 2-3 év DATOURWAY ^{Black to Black} – 2013-ban indulhat, időtartam 1 év Duna Spa – 2 év Duna Régió Főutcája – EuroVelo6 – építés:2-3 év, promóció: 2 év Vízi sportbázis lánc – 2010-2020 Dunai vízitúrázók partraszálló helyei – 2013-2017
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Futó projektek: - DATOURWAY projekt – South East Europe (2009-ben indult, 2012-ig elkészül) Projekt-javaslatok: (a projektek koncepcionális szintű előkészítése folyik. Javasolt indítás: 2013):

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<ul style="list-style-type: none">• DATOURWAY^{Black to Black}• Duna Spa -• Duna Régió Főutcája• EuroVelo6• Vízi Sportbázis Lánc a Duna mentén• Dunai vízitúrázók partraszálló helyei
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	A megfelelő vízminőséget, ökológiai környezetet biztosító programok, örökségvédelmi tevékenységek, elsősorban: 4. Biodiverzitás a Duna mentén 10. A dunai identitás erősítése

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	11.1. DATOURWAY Black to Black – a Duna mente fenntartható turizmusfejlesztési stratégiája a Fekete erdőtől a Fekete tengerig
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Magyarország, Szerbia, Horvátország, Bulgária, Románia, Ukrajna, Moldova
<i>Területi lehatárolás</i>	a folyó teljes szakasza
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	A 2009-2012 között 7 ország 16 partnerének együttműködésével, a SEE Programterületen készül a DATOURWAY projekt. Jelenleg Németország, valamint Ausztria nem vesznek részt benne, illetve Ukrajna és Moldávia. A folyamatban lévő munka lezárása után van mód újabb pályázatot benyújtani a kibővített területre, amelynek célja, hogy egységes Duna turizmus stratégia álljon rendelkezésre.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	nincs
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A közös természeti adottságokra felfűződő természeti rendszerek (ártér, szigetek és mellékágak, holtágak, ökológiai folyosó), kultúrtörténeti emlékek (épített örökség, folyómenti gazdálkodás és néphagyományok) függetlenek a közigazgatási határoktól. A Duna menti országok e természeti rendszereken keresztül, a természeti erőforrások hasznosításával hatással vannak egymásra. Mivel a turizmus reagál az emberi tevékenységek közül talán a legérzékenyebben a különböző (környezeti, társadalmi, gazdasági) konfliktusokra, fejlődési lehetőségeit és pályáit is komplexen e lehetőségekhez és korlátokhoz szükséges igazítani. Ezért nélkülözhetetlen az együttműködés, a hálózatos, összehangolt fejlesztés, amely a folyó menti területek egyensúlyos, kiegyenlített növekedését szolgálja. Munkamegosztást kell kialakítani a vállalkozások, a települések, valamint a nemzetközi partnerek vonatkozásában egyaránt.
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Számos tevékenység szolgálja majd a különböző célcsoportok és érdekeltek széleskörű bevonását. A projektben résztvevő összes regionális fejlesztési ügynökség, non profit szervezet és közszereplő, mint projekt- illetve megfigyelő partner, részt vesz a projekt alapjainak kidolgozásában. A főbb célcsoportok a helyi, regionális illetve országos hatóságok, a fejlesztési ügynökségek, önkormányzatok, kereskedelmi és civil szervezetek, amelyek tevékenysége jelentős a térség jövője és a projekt eredményeinek távlatos hatása szempontjából. Propaganda céljából a széleskörű érdekeltségi kör és közösségi befektetők számára nyilvános információs rendezvények szükségesek, valamint a mintaterületi tervezés során törekvés a helyi érdekcsoportok bevonására. Az alprogram kiemelt hangsúlyt helyez a nyilvánosság tájékoztatására: e célból rendszeres információt ad a tervezés

	folyamatáról a médiában és a projekt weboldalon keresztül.
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<p>A jelenleg folyó munka hiányzó országokkal történő kiegészítése, az alábbi területeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GIS alapú információs bázis létrehozásában, nemzeti, regionális és részben helyi adatok és információk, rendelkezésre álló tervek és programok áttekintésében; • A nemzeti vizsgálatok elkészítésében, majd azok meglévő szintézisbe integrálásával; • A Duna teljes szakaszára, illetve bizonyos célterületekre fenntartható turizmus fejlesztési stratégia kidolgozása, egyeztetése az érdekeltek bevonásával; • Tanulmánytervek készítése a csatlakozó országok területein • Az Európai Zöldút-hálózat (Greenway) fejlesztési lehetőségeinek vizsgálata a folyó teljes, projekt által érintett szakaszán (a Dunával érintett országok bevonásával); • Széleskörűen hozzáférhető vonzerőleltár és turisztikai információs bázis létrehozása a Duna mente adottságairól, idegenforgalmi lehetőségeiről és szolgáltatásairól a települések kínálatáról. • Konkrét tematikus programcsomagok kidolgozása (ökoturizmus, kulturális útvonalak, gasztró turizmus stb.)
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Az eredmények bemutatása rendkívül fontos szerepet kap a projekt megvalósítása során és úgy külső, mint belső információáramláson keresztül valósul meg.</p> <p>Az alprogram értekezletek alkalmával számos sajtótájékoztató és nyilvános eszmecsere tervezett, a helyi fejlesztési ügynökségek, önkormányzatok, szakmai és társadalmi szervezetek meghívásával.</p> <p>A munkafolyamat során az információ terjesztés eszközei: a (11 nyelvű) projekt weboldal, kiadványok és nyilvános média megjelenések. Ezeken az információkon keresztül láthatóvá válik a teljes európai közösség számára a DATOURWAYBlack to Black projekt fontossága és egyben innovatív jellege.</p> <p>A különböző helyszíneken megtartott munkaértekezletek a kapcsolódó információs rendezvényekkel együtt biztosítják az eredmények bemutatását a térség egészében.</p>
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Az alprogram tervezett költségvetése: 2 millió €
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2013-2014
<i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama, kapcsolódás folyó beruházáshoz, stb.)</i>	Jelenleg az „alaprojekt” van folyamatban

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Alprogram	11.1. DATOURWAYBlack to Black – a Duna mente fenntartható turizmusfejlesztési stratégiája a Fekete erdőtől a Fekete tengerig
A mintaprojekt megnevezése	11.1.1. DIGITÁLIS DUNA DESZTINÁCIÓ MENEDZSMENT (3DM)
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Magyarország, Szerbia, Horvátország, Bulgária, Románia, Ukrajna, Moldova
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	Európa egyedülálló folyama, amely több országon át mutatja meg ezer arcát, és teremti meg a kapcsolatot hegyek és völgyek, síkságok és szurdokok között. A 2004-es Ulmi csúcstalálkozó tárgyalta a Duna egységként való kezelését. <i>A projekt a Duna sokféleséget hivatott egységben kezelni a Digitális Duna Desztinációs Menedzsment (3DM) segítségével.</i> <i>Hidat kell teremtenie a 3DM-nek az Európai Unió és az azon kívüli országok, illetve a fejlettség különböző fokán álló országok között is.</i>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	nincs
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna számtalan, Európa életében betöltött szerepét nemcsak területileg lehatárolva, az országhatárokon belül lehet értelmezni, hanem úgy is lehet kategorizálni, hogy melyek azok, amelyek az ott élők és a környezetük életét segítik (pl. ivóvíz, ipari tevékenység, atomerőmű, vízlépcsők, közlekedési útvonal), és melyek azok, amelyeket érdemes és meg kell mutatni a világnak, Európának, a közel és távol élőknek. Ez előbbit nevezhetjük a <i>területfejlesztés</i> eszközeinek is, míg az utóbbi megnyilvánulási folyamatnak a <i>turizmus</i> biztosít teret.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Közösségi szinten a Duna által érintettek A dunai országok, Duna menti települések A területfejlesztés szereplői Turisztikai szolgáltatók, szereplők
<i>A projekt tartalma</i>	<i>A Digitális Duna Turisztikai Desztináció Menedzsment (3DM) célja egy szolgáltatóhálózat és adatbázis megvalósítása, amely informál, tájékoztat, kapcsolattartó és kapcsolatteremtő, menedzsment rendszerként funkcionál a teljes Duna által érintett területre vonatkozóan, a turizmus teljes vertikumán.</i> <i>Tematizálja és összegzi a térségben található, a turizmusfejlesztés számára releváns objektumokat, kutatásokat, lehetőségeket, adatbázisa bemutatja a Duna mente teljes turisztikai kínálatát, annak minden szegmensét figyelembe véve.</i> <u>Kiemelt projektek, amelyek a Duna szinergiáját együtt erősítik:</u> Duna PROFIT Mindezeknek megfelelően, elsősorban a helyi, Duna mentén tevékenykedő, helyi turisztikai-szolgáltatói KKV-k segítése, a jövedelemtermelő tevékenységek felkutatásával. Duna MAPPÁCIÓ A Dunáról született eddigi összes archív térkép, felmérés, kutatás összegyűjtése, rendszerezése, és digitális

	<p>feldolgozása, <i>térinformatikai rendszerekbe</i> való integrálása. A jövőbeni fejlesztések alapját jelenthetik, ugyanakkor egységesíthetők a Dunával kapcsolatos egykori fejlesztések, lokális lépések.</p> <p>Duna TOUR</p> <p>A digitális adatbázis és felmérés mellett Duna parti <i>checkpoint</i>-ok kialakítása, ahol az adott térség turisztikai kínálatáról kapható átfogó kép, tájékoztatás, eligazítás, turisztikai programtervezés/szervezés. A turizmus teljes vertikumát átfogja.</p> <p><i>Az önkormányzatiság</i> elveit követjük a rendszer kidolgozása során. Az adatbázis széles körben <i>biztosít kutatási és fejlesztési alapot</i>. Elindul a Duna menti <i>K+F</i> tevékenység, a <i>KKV-k</i> számára lehetőség kínálkozik a fejlődésre.</p> <p>A Duna elsősorban vízi útvonal, így a <i>vízi turizmus</i> jelentheti azt az összekötő kapcsot, amely szinte a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig jelen van, vagy inkább jelen lehet. De nemcsak a folyam a fontos, hanem annak környezete, ökológiája is.</p> <p>Az egyes folyószakaszok eltérő természetföldrajzi viszonyai, a változatos, bár néhol már pusztuló élővilág az <i>ökoturizmus</i> még mindig kiaknázható, de nem túlterhelhető része.</p> <p>Mindezt a <i>kerékpáros turizmus</i> teljes kiépítése tudja összekapcsolni, a hiányzó láncszemeket pótolni.</p> <p>A rendszer biztosíthatná a Duna egységes kezelését, ahogyan az történik az Eurorégiók esetében, amely kezdeményezések hasonló elvi alapokon nyugszanak.</p> <p>A rendszer kidolgozásához jelentős <i>PR tevékenység</i> is szükséges, folyamatosan a projekt megvalósulása során.</p>
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p>A lokális lépések globális nyomon követése. Fenntartható gazdasági fejlődés, a helyi lakosok életszínvonalának növelése A Duna összeköti az érintett országokat, a sokszínűségét meg tudja egységében mutatni. Vízi utak fenntartható fejlesztése. A Duna menti települések tudatos, fenntartható fejlesztése.</p>
<p><i>A projekt költségigénye</i></p>	<p>Duna PROFIT megalapozása: 1,8 millió € Duna MAPPÁCIÓ: 1,5-3 millió € Duna TOUR: 1,5 millió € A projektek feldolgozottságától, mélységétől és ütemezésétől függ a végleges költség, de a fentiek alapján: 4,8-6,3 MILLIÓ €</p>
<p><i>A megvalósítás időtartama</i></p>	<p>Projekt indítás + 3 év</p>
<p><i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama, kapcsolódás folyó beruházáshoz, stb.)</i></p>	<p>Egyes elemek nemzeti, nemzetközi szinten már rendelkezésre állnak, de rendszerezésük és menedzselésük, Duna szinten történő egységesítésük jövőbeni feladat.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Alprogram	11.1. DATOURWAYBlack to Black – a Duna mente fenntartható turizmusfejlesztési stratégiája a Fekete erdőtől a Fekete tengerig
A projektsomag megnevezése	11.1.2 Duna-menti kulturális örökség helyszínek művelődéstörténetileg hiteles helyreállítása
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Ausztria, Szlovákia
<i>Területi lehatárolás</i>	A Duna-mente Eckerstau-Mohács közötti szakasza (Érintett, kiemelkedő helyszínek: osztrák területen -Eckerstau, Carnuntum, Schlosshof, Hainburg; Szlovákia területén: Dévény, Pozsony, Köpcsény, Oroszvár, Gutor, Somorja; Magyar területen Mosonmagyaróvár-Hédervár-Győr-Komárom-Rév Komárom-Esztergom-Dömös-Visegrád-Verőce-Vác-Szentendre-Budapest-Budafok-Nagytétény-Érd-Százhalombatta-Ercsi-Ráckeve-Dunaföldvár-Uszód-Kalocsa-Gemenc-Baja-Mohács)
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	Szükség van a kulturális örökség helyszínek fejlesztésére, kibontakoztatására, nagyközönség számára való bemutatására, ezáltal az örökség turizmusba való minél szélesebb körű bekapcsolására. Egy ilyen turisztikai kibontakoztatás munkahelyeket teremt, vállalkozások létrejöttét indukálja, az attrakcióhoz kapcsolódó, arra épülő szolgáltatások kialakulását eredményezi, ezáltal gazdasági fellendülést hozhat még a leghátrányosabb helyzetű térségekben is, hiszen kulturális örökség elemek az ország ill. Európa egész területén helyezkednek el.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Nem ismert
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna vonalát követő kulturális útvonal létrehozása; egyéb erre épülő fejlesztések és a dunai közlekedés fejlesztése konkrét helyszínekhez köthetők, integrálhatók egy több országot érintő hasonló felépítésű hálózatba.
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturális örökség-helyszínek (várak, kastélyok, lakótornyok, tájházak, muzeális intézmények, régészeti lelő- és bemutatóhelyek, egyházi épített örökség stb.) tulajdonosai, vagyonkezelői, önkormányzatok, magántulajdonosok, alapítványok stb. ▪ Regionális és országos szintű örökségvédelmi szervezetek ▪ Kutatók (régészek, történészek, egyéb kapcsolódó tudományok képviselői) ▪ Muzeális intézmények, egyházi intézmények, oktatási intézmények, Örökségvédelmi szakemberek ▪ Egyházak, egyházi intézmények
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	A Duna-menti épített örökség védelme, rekonstrukciója, művelődéstörténeti szempontból is igényes helyreállítása, látogathatóvá tétele kiemelt és sürgető feladat. A számos elemében összefonódott történelmi múlt, és a kulturális összetartozás olyan kohéziós és identitásképző erőt jelentenek, ami megalapozhatja a térség közös jövőjét. A helyi közösségek, önkormányzatok Duna-menti kulturális kapcsolattartása magyar szempontból különösen fontos. Kulturális téren a régiós „önismeret” , többek között a

	<p>történelmi, művelődéstörténeli, építészeti ismeretek és vizuális kultúra erősítése is cél. A Stratégia egyik kulturális pillére lehet annak kidolgozása és elterjesztése, hogy a kulturális örökség bemutatása, ismertetése mindenütt a Duna-menti összetartozás szellemében történjék. A kulturális tevékenység, a kulturális vidékfejlesztés egyre inkább az egyetlen kitörési pont lehet az ipar és a mezőgazdaság eltűnése miatt szegénységbe sodródó települések, régiók számára. A kulturális események, a kulturális örökség bemutatása (a látogatók interaktív részvételével), a kulturális értékek átadása olyan vonzerőt jelenthet a Duna mentén, ami a turizmus illetve a helyben letelepülő művészek, kulturális intézmények, kisvállalkozók és az ezek kiszolgálására megjelenő vállalkozások révén megteremti azt a kritikus jövedelemtömeget, amellyel a közösség megindulhat a fejlődés útján elősegítve a társadalmi kohéziót. Az eredeti helyszíneken való oktatás, a látogatók interaktív bekapcsolása, a művelődéstörténeli hagyományok felelevenítése kulcsszerepet játszik az identitás erősítésében, a közös történelmi múlt megismerésében.</p> <p>Az összművészeti csúcsteljesítmények különböző műfaját vegyesen kell bemutatni, amely a kulturális kreativitás sokszínűségét minél élvezhetőbbé teszi.</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Kulturális és oktatási kapcsolatok, együttműködések erősítése; értékek közvetítése; Magyarországon eltöltött vendégéjszakák növelése; turisztikai potenciál erősítése; Az EU és Magyarország történelmileg, művelődéstörténelileg, művészeti érték szempontjából is fontos értékeinek újra rangbাহelyezése, európai szintre való visszaemelése, nagyközönség számára való hozzáférhetővé tétele, köztudatba való vitele, az örökség-helyszínek oktatási szerepének erősítése, identitástudat erősítése, gazdaságfejlesztő hatás</p>
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Nem ismert
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatos
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	Az érintett helyszínek tekintetében eltérő

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Alprogram	11.1. DATOURWAYBlack to Black – a Duna mente fenntartható turizmusfejlesztési stratégiája a Fekete erdőtől a Fekete tengerig
A projektsomag megnevezése	11.1.2 Duna-menti kulturális örökség helyszínek művelődéstörténetileg hiteles helyreállítása
A mintaprojekt megnevezése	11.1.2.1 „Szentendre-Budapest-Baja-Újvidék egyházi jellegű épített örökségének megőrzése, helyreállítása, a vallási turizmus fejlesztése”.
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország , Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	A folyó Szentendre-Újvidék közötti szakasza
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A III. Dunai identitás és együttműködés erősítése című prioritást érintő, illetve a közös épített örökség megőrzéséhez, fejlesztéséhez, hozzáférhetővé tételéhez szorosan kapcsolódó projektjavaslatunk címe: „Szentendre-Budapest-Baja-Újvidék egyházi jellegű épített örökségének megőrzése, a vallási turizmus fejlesztése”. A Duna mentén a tematikus útvonalak létrehozása határokon átnyúló turisztikai programcsomagot alkot, a dunai hajózás összekötése a vallási turizmussal pedig a kulturális turizmus egy új formáját jelentené. Magyarország-Szerbia (Vajdaság) közötti turisztikai kapcsolatok mellett prioritást élvez a nemzetiségi kapcsolatok fejlesztése, a magyarországi szerb kisebbség (Szentendre, Ráckeve) épített örökségei a hazai turizmus jelentős állomásai, a vajdasági magyarok egyházi műemlékei szintén a Duna menti régió kulturális örökségét képezik.</p> <p>A projekt koordinálója az Egyházi Kapcsolatok Titkársága, de a projekt érintettjei természetesen a Duna menti egyházak, egyházközségek. A projekt megvalósulása a határon átnyúló épített egyházi örökség megőrzését, illetve a határon túli magyar egyházakkal való egyházi vallási kapcsolatok erősítését jelentheti, a III.B Kulturális együttműködés prioritás alapján.</p>
<i>Kötelezettség</i>	Nem ismert
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna vonalát követő kulturális/vallási útvonal létrehozása; egyéb erre épülő fejlesztések és a dunai közlekedés fejlesztése konkrét helyszínekhez köthetők, integrálhatók egy több országot érintő hasonló felépítésű hálózatba.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Egyházak, Egyházközségek ▪ Regionális és országos szintű örökségvédelmi szervezetek ▪ Helyi és országos szintű közvélemény/nyilvánosság ▪ Kutatók (régészek, történészek, egyéb kapcsolódó tudományok képviselői) ▪ Muzeális intézmények, egyházi intézmények, oktatási intézmények, tanárok, diákok
<i>A projekt tartalma, projektek</i>	A határon átnyúló épített egyházi örökség megőrzése, illetve a határon túli magyar egyházakkal való egyházi vallási kapcsolatok erősítése
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	a) Vallási, kulturális és oktatási kapcsolatok, együttműködések erősítése; értékek közvetítése
<i>A projekt költségigénye</i>	Nem ismert

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>A megvalósítás tartama</i>	folyamatos
<i>A projekt készültségi foka</i>	Az érintett helyszínek tekintetében eltérő

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Alprogram	11.1. DATOURWAYBlack to Black – a Duna mente fenntartható turizmusfejlesztési stratégiája a Fekete erdőtől a Fekete tengerig
A projektsomag megnevezése	11.1.2 Duna-menti kulturális örökség helyszínek művelődéstörténetileg hiteles helyreállítása
A mintaprojekt megnevezése	11.1.2.2 „Pozsony-Budapest (Győr, Pozsony, Komárom, Esztergom, Visegrád, Budapest) épített egyházi örökség megőrzése”
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország , Szlovákia
<i>Területi lehatárolás</i>	A Pozsony-Budapest közötti szakasza
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	A szlovákiai magyar épített örökség művelődéstörténeti szempontból, illetve a magyar történelem szempontjából is jelentős, ezért is javasolt tematikus útvonalak létrehozása ezen a területen, mely egyben vallási-egyházi és történelmi helyszínek összekapcsolását jelenti. Mindezek mellett a szlovák-magyar együttműködés és partnerség is szerepet játszik a projektben.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Nincs.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna vonalát követő kulturális/vallási útvonal létrehozása; egyéb erre épülő fejlesztések és a dunai közlekedés fejlesztése konkrét helyszínekhez köthetők, integrálhatók egy több országot érintő hasonló felépítésű hálózatba.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A projekt koordinálója az Egyházi Kapcsolatok Titkársága, de a projekt érintettjei természetesen a Duna menti egyházak, egyházközségek. A projekt megvalósulása a határon átnyúló épített egyházi örökség megőrzését, illetve a határon túli magyar egyházakkal való egyházi vallási kapcsolatok erősítését jelentheti.
<i>A projekt tartalma, projektek</i>	A határon átnyúló épített egyházi örökség megőrzése, illetve a határon túli magyar egyházakkal való egyházi vallási kapcsolatok erősítése
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	a) Vallási, kulturális és oktatási kapcsolatok, együttműködések erősítése; értékek közvetítése
<i>A projekt költségigénye</i>	Nem ismert
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatos
<i>A projekt készültségi foka</i>	Az érintett helyszínek tekintetében eltérő

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Alprogram	11.1. DATOURWAYBlack to Black – a Duna mente fenntartható turizmusfejlesztési stratégiája a Fekete erdőtől a Fekete tengerig
A projektsomag megnevezése	11.1.2 Duna-menti kulturális örökség helyszínek művelődéstörténetileg hiteles helyreállítása
A mintaprojekt megnevezése	11.1.2.3 „Temesvár- Budapest közötti épített egyházi örökség megőrzése”
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország OKM, Egyházi Kapcsolatok Titkársága mint koordináló, egyházak és egyházközségek
<i>Területi lehatárolás</i>	A Duna Budapest-Temesvár-környék közötti szakasza
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	A magyar vonatkozású épített örökségre építi a tematikus útvonalhálózatot, de a Temesváron túli Duna-menti turizmus támogatása során, a román-magyar kulturális kapcsolatokat is előtérbe helyezi. Mivel Temesváron szerbek is élnek, az útvonalhálózatot bekapcsolható az újvidéki tematikus útvonalba. A Duna-menti magyar egyházak épített örökségének rekonstrukciója, védelme, látogathatóvá tétele és turisztikai hasznosítása, az egyházi kapcsolatok erősítése által a II. prioritás alpontjaihoz kapcsolódik. A projekt koordinálója az Egyházi Kapcsolatok Titkársága, de a projekt érintettjei természetesen a Duna menti egyházak, egyházközségek. A projekt megvalósulása a határon átnyúló épített egyházi örökség megőrzését, illetve a határon túli magyar egyházakkal való egyházi vallási kapcsolatok erősítését jelentheti, a III.B Kulturális együttműködés prioritás alapján.
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Nem ismert
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna vonalát követő kulturális/vallási útvonal létrehozása; egyéb erre épülő fejlesztések és a dunai közlekedés fejlesztése konkrét helyszínekhez köthető, integrálható egy több országot érintő hasonló felépítésű hálózatba.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	a) Egyházak, Egyházközségek b) Regionális és országos szintű örökségvédelmi szervezetek c) Helyi és országos szintű közvélemény/nyilvánosság d) Turisták e) Magánemberek f) Kutatók (régészek, történészek, egyéb kapcsolódó tudományok képviselői) g) Muzeális intézmények, egyházi intézmények, oktatási intézmények, tanárok, diákok
<i>A projekt tartalma, projektek</i>	A határon átnyúló épített egyházi örökség megőrzése, illetve a határon túli magyar egyházakkal való egyházi vallási kapcsolatok erősítése
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	a) Vallási, kulturális és oktatási kapcsolatok, együttműködések erősítése; értékek közvetítése
<i>A projekt költségigénye</i>	Nem ismert
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatos
<i>A projekt készültségi foka</i>	Az érintett helyszínek tekintetében eltérő

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Alprogram megnevezése	11.2. Duna SPA
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia, Ausztria, Németország, Horvátország, Szerbia, Románia, Bulgária
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egymástól elszigetelt egészségturisztikai fejlesztési stratégiák, koncepciók a régió országaiban – ugyanakkor egymás ilyen irányú potenciáljának jelentős kölcsönös igénybevétele egészségbiztosítók közvetítésével is, de elsősorban a magánszféra keretében (ld. osztrák biztosított vendégek magyar gyógyfürdőkben) 2. Hiányzó uniós harmonizációs eszközök a medencés fürdők egységes biztonsági és vízminőségi követelmény rendszerének harmonizálására 3. A rendelkezésre álló gyógy tényezők ismeretének korlátai, a felhasználás szervezetlensége nemzetközi szinten a Duna-régióban; a rendelkezésre álló természetes gyógy potenciálok hátrányos kezelése a farmakológiai eszközökkel szemben. 4. A Legionella kockázat növekedése és kezeletlensége a régió országaiban; a harmonizáció hiánya és szükségessége
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Nincs. Éppen ennek a hiánya képezi a legfontosabb alapot a tervezett projekthez.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A gyógy tényezők közös feltárása és tekintetében is azonos eséllyel részesülhessenek a gyógy tényezők áldásaiban és azonos szinten kerülhessék el az azok igénybevételével kapcsolatos kockázatokat.
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	A részvevő országok vonatkozásában elsősorban a régió balneológiai kezelésre szoruló polgárai, az állami- és magán egészségbiztosítók, az egészség turizmusban érdekelt gazdálkodó szervezetek, a közegészségügyi hatóságok.
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	<ol style="list-style-type: none"> a. Egészségturizmus fejlesztéséhez kapcsolódó egységes objektív biztonsági és minőségi követelmények kidolgozása (és azok teljesítésének uniós támogatása); b. kapcsolódó egészségkockázatok és gyógy potenciálok egységes alapon történő vizsgálati-minősítési rendszere; c. egészségturisztikai és fürdőinformációs rendszer kialakítása gyógy tényező adatbázissal. d. a medencés fürdők egységes biztonsági és vízminőségi követelményrendszerének, műszaki-higiénés fejlesztési adatbázisának és az egységes piacot támogató engedélyezési rendszernek a kialakítása; e. a gyógyvizek és gyógy-létesítmények, valamint kapcsolódó turisztikai vonatkozású objektumok Legionella-kockázatának felmérése és egységes kockázatcsökkentési javaslatok kidolgozása. Utóbbival kapcsolatban már voltak informális előkészítő lépések cseh-magyar-szlovák viszonylatban.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	f. A Duna-régió (természetes)-fürdővíz adatbázisának létrehozása és a fürdővizekkel kapcsolatos vízgazdálkodási és vízgyűjtő-fejlesztési tevékenységek összehangolása, különös tekintettel a nyilvánosság bevonására és tájékoztatására.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Ez szolgálhatna a Duna-menti országok egészségbiztosítási rendszerei közti integráció fokozására, amennyiben a gyógyvizek és egyéb, fentiek szerint egységesen megítélt gyógy tényezők közös hasznosítása válna lehetővé. Az egészségturizmusban részvevő szolgáltatók és felhasználók számára egyaránt szolgálhatná az uniós egyenlő esély elvének további kiterjesztését
<i>Az alprogram költségigénye</i>	További vizsgálatot igényel és a résztvevők számától függ – első közelítésben országonként 250 e €
<i>A megvalósítás időtartama</i>	24 hónap
<i>Az alprogram készültségi foka</i>	0 fázisban

Európai Duna Régió Stratégia EDRS	
Alprogram	11.3. A Duna Régió Főutcája
A projekt megnevezése	11.3.1. EuroVelo 6: Duna menti kerékpárút, komplex turisztikai régió
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia, Horvátország, Szerbia, Románia, Bulgária
<i>Területi lehatárolás</i>	Az Duna menti kerékpárút, az EuroVelo6 (EV6) magyarországi szakasza (Rajkától Mohácsig, ~460km a Duna mentén, egyes helyeken a Duna mindkét partján halad), illetve az útvonal horvát, szerb, román-bulgár szakaszain.
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Előzmények: Az EV6 nyomvonal 2008-ban kitáblázásra került, így teljes magyarországi szakaszon használható a turisták számára. A nyomvonalon folytatott kerékpártúrák révén a turisták megismerhetik Magyarország kulturális és természeti értékeit testközelből. A Duna mentén végigkerékpározva megismerhetik a magyar kultúra sokszínűségét, íz világát és folyamatosan gyönyörködhetnek a Duna természeti értékeiben. Az útvonal egyes szakaszain még nincsenek biztonságos és kényelmes kerékpárutak, ezek a szakaszok még alternatív nyomvonalként vannak táblázva. E kerékpárutak a folyó alsó szakaszán is hiányoznak, illetve nem alkotnak hálózatot.</p> <p>Indokoltság: Ahhoz, hogy az európai kerékpáros főútvonal, az EV6 biztonságos, és megfelelően kommunikálható legyen a külföldi turisztikai piacokon, az útvonal egységes, komplex turisztikai régióként kezelendő, ám ennek kialakítása még nem megoldott.</p> <p>Cél: Az EuroVelo 6 teljes szakaszának, de azon belül különösen a magyarországi, Duna menti szakaszának teljes kiépítése, népszerűsítése, és promóciója.</p>
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Nincs.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A népszerű kerékpárúton keresztül a Duna menti tagállamok közti kerékpáros turizmus növekedésére lehet számítani, így a kerékpárúton keresztül betekinhetnek a kerékpáros turisták Európa sokszínűségébe, és Magyarországon keresztül eljuthatnak Horvátországba és Szerbiába is, így megismerhetik az új tagjelölt országokat is. A kerékpáros turizmus, mint aktív turizmus népszerűsítése hozzásegít főként a túlsúly és érrendszeri betegségek megelőzésére és általában az egészséges életmódra való nevelésben is segít. A kerékpározás szociális kapcsolatok erősítését is eredményezi az egyéni egészségügyi előnyök mellett, valamint erős, környezetvédelmi szemléletformáló hatása is van.
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>A projekt célcsoportja azon európai állampolgárok, akik időről időre kerékpáros túrákat tesznek és azok is, akik nem határolódnak el az aktív turizmustól.</p> <p>A projekt managementjére a legalkalmasabb a Kerékpáros</p>

	<p>Magyarország Szövetség, mint a hazai kerékpáros civil szervezetek többségének közhasznú ernyőszervezete. A KMSZ lenne a kedvezményezett és a feladatokat és forrásokat az ernyőszervezet osztaná le a részfeladatokat elvégző szervezeteknek. A projekt, pontos megvalósulása, és részletes elszámolása, így garantálható leginkább. A projekt operatív megvalósításában szorosan együttműködne a KMSZ a tagszervezeteivel és más civil szervezetekkel, továbbá az érintett önkormányzatokkal, helyi szolgáltató szervezetekkel, turisztikai szervezetekkel.</p> <p>A szükséges kerékpáros infrastruktúra fejlesztésének felügyeletével, koordinációjával javasolt a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központot felkérni, mint fejlesztési források kezelésében járatos szervezetet.</p> <p>A nemzetközi kapcsolatokat az Európai Kerékpáros Szövetségen keresztül valósítható meg, melynek a KMSZ már jelenleg is tagja.</p>
<p><i>A projekt tartalma</i></p>	<p>A projekt kerékpárút építési része folyamatosan történne, hiszen az útvonal már most is kerékpározható (egyes szakaszokon, közutakon). Hozzávetőlegesen 50km kerékpárút építése szükséges még ahhoz, hogy az EV6 magyar szakasza teljesen kiépüljön.</p> <p>A projekt első lépéseként az érintett önkormányzatokkal és civil szervezetek és helyi vállalkozók felkeresése és összefogása fontos.</p> <p>A kapcsolatépítés közben a helyi vállalkozókkal/ szolgáltatókkal közösen kialakított, kerékpáros-barát szolgáltatói hálózat kiépítése kell, hogy kövesse, hogy a honlapon garantálható minőségben lehessen kínálni a nélkülözhetetlen szolgáltatásokat a hazánkba érkező turistáknak.</p> <p>Majd a magyar EV6-os szakasz egyedi arculatának, marketingtervének valamint többnyelvű, multifunkcionális honlapjának létrehozása következik.</p> <p>Elsősorban on-line gerillamarketing tevékenység folytatása javasolt mind a belföldi, mind a külföldi promóciós kampányok keretében. Az internetes kampányt kiegészítően klasszikus kommunikációs elemek alkalmazása is indokolt a célcsoport konzervatívabb tagjainak eléréséhez is, ezekkel elsősorban turisztikai és kerékpáros vásári megjelenéseken.</p> <p>A kommunikációs tevékenység részeként, és azt kiegészítően belföldi és határon átnyúló tanulmányutak szervezését javasoljuk.</p> <p>A vállalkozói hálózatszervezés eredményeként és az esetleges szponzorokon keresztül, valamint önkormányzatok hozzájárulásából a projekt önfenntartóvá válhat.</p>
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p>A teljes hosszában kerékpárforgalmi létesítményeken vezetett magyar EuroVelo 6-os nyomvonal elkészülte után teljes biztonsággal lehet majd kerékpározni Franciaországból egészen a Magyar-Horvát határig, továbbépítése után pedig a Duna deltáig.</p> <p>A Duna, Közép- és Kelet-Európa kulturális és társadalmi kapcsolatát fogja jelenteni az embereknek és az újonnan csatlakozni kívánó országoknak a „kék utat” Európa felé. A projekt után a Duna menti EU tagok és a várhatóan leendő tagországok közt a Duna folyó egy közös érték lehet, ami összetartozásunkat, és a közös munka gyümölcsét szimbolizálja a szomszédos országoknak.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Az által, hogy a turisták testközelből megismerik az érintett országok kultúráit, sikerülne eloszlatni az esetleges előítéleteket és a békés együttélést, közös fejlődés lehetőségét népszerűsítsük.
<i>A projekt költségigénye</i>	Építés: 1.650.000 EFt (33.000 EFt/km kerékpárút komplett megvalósítás, +pihenők) Promóció: Kommunikációs előkészületek (arculat, honlap, marketing terv), Belföldi, külföldi reklámtevékenység, projekt koordináció, kerékpáros-barát szolgáltatói hálózatszervezés, 5 db tanulmányút összesen: nettó 75.000 EFt
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Építés: 2-3év Promóció: 2év
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Az EuroVelo6 rendelkezik saját arculattal, ezt csak „honosítani” kell. A teljes útszakaszt 2008-ban kitáblázta a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ, így az alpinfrastruktúra, rendelkezésre áll. A kerékpárút teljes kiépítettséghez az önkormányzatokkal leegyeztetett nyomvonaltervek rendelkezésre állnak, egyes szakaszokon kész tervek is vannak. A Kerékpáros Magyarország Szövetség rendelkezik az EV6 magyarországi szakaszán folytatott promóciós tevékenységek jogaival.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	11.4. Vízi sportbázis lánc a Duna mentén
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Bulgária, Románia
<i>Területi lehatárolás</i>	I. Mintaprojekt: Budapest térség Duna szakasza II. Teljes Duna hosszban vízi sportbázisok és kapcsolódó infrastruktúra kiépülése
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az EDS a Duna menti térség fenntartható fejlődését, a lakosság együttműködését szolgálja. Az új EU régió létrehozása közlekedési, logisztikai és egyéb nagyberuházásokat vonz. Hozzájárulnak a térség arányos (fenntartható) fejlődéséhez a társadalmi kohéziót erősítő, a lakosságot és a kkv-kat helyzetbe hozó projektek.</p> <p>A főváros térségében korábban a vízi sportok fontos szerepet játszottak. A rendszerváltás utáni privatizációs hullám és a nagy ingatlanfejlesztések idején a vízi sportbázisok fejlesztése és ezáltal a belföldi és nemzetközi vízi turizmus is háttérbe szorult.</p> <p>Rengeteg, ma még kihasználatlan lehetőség van a folyó alsó szakaszán Duna természeti, közlekedési, rekreációs és egyéb értékeinek fenntartható használatában. Társadalmi, népegészségügyi valamint gazdasági, turisztikai szempontból is nagy a jelentősége az evezős és kajak-kenu bázisoknak, a sportolási lehetőségek biztosításának.</p> <p>A projekt célja a vízi tömeg- és versenysport fellendítése, beleértve komplex iskolai nevelési programokat is, valamint a szabadidő folyó mentén történő eltöltéséhez szükséges infrastruktúra kiépítése.</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Érdekazonosság a különböző országok szakmai szervezetei között.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	<p>A verseny- és a szabadidősport összeköti a nemzeteket, fejlődik a régió belüli kohézió.</p> <p>Az urbanizált életforma mellett növekszik a sportolás jelentősége, javíthatók a népegészségügyi mutatók, változatosabban lehet a növekvő szabadidőt eltölteni.</p> <p>A fejlesztés nemcsak társadalmi, hanem gazdasági (idegenforgalmi) érdek. A turizmussal, sporttal, neveléssel kapcsolatos tevékenységek fejlesztése révén munkahelyek jönnek létre, és a települések egyéb adottságait, kapacitásait is jobban ki lehet használni.</p>
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Célcsoport: a Duna mentén élő lakosság, kül- és belföldi turisták</p> <p>Kedvezményezettek: sportolók, túrázók, (tanuló) ifjúság, családok, a települések lakossága</p> <p>Együttműködők: sportszövetségek és egyéb non profit szervezetek, befektetők, vállalkozók, önkormányzatok</p>
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	A Duna és általában a folyók rekreációs, közlekedési és egyéb lehetőségeinek fenntartható használata érdekütközésekkel jár. A konfliktusokat helyi és nemzetközi szintű egyeztetésekkel, közösen

	<p>elfogadott szabályozással lehet feloldani. A Balaton törvény mintájára, de a Duna nemzetköziséget is figyelembe véve kell jogszabályt illetve irányelvet alkotni a fenntartható fejlődés érdekében, ami a későbbi fejlesztések megalapozását is szolgálja. Ennek tartalma a következő:</p> <p>1. Infrastruktúra korszerűsítése: A meglévő vízi sport bázisok rekonstrukciója;</p> <p>2. Tervezés-szabályozás megváltoztatása az új fejlesztések érdekében a következő szakaszokban:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I. (a fővárosi térség Duna szakasz mintaprojekt): A Duna parti területek egységes rendezési terve, a tulajdonviszonyok tisztázása, a vízi sportra szánt területek kijelölése, a későbbi továbbfejlődés lehetőségeinek biztosítása és a biztonságos vízi közlekedés feltételrendszerének kidolgozása. ▪ II.: Az érintett országokra kiterjedő túrafejlesztés koncepció, különös tekintettel a létesítmények fejlesztésére, egységes túramegállóhely kategóriarendszer kialakítására. (Megjegyzés: A koncepció magyarországi tervezete elkészült, egyeztetése folyik jelenleg.) ▪ III. ütem: Duna törvény előkészítése ▪ IV. ütem: Nemzetközi irányelv készítése <p>3. Infrastruktúra-hálózat kiépítése: Kikötési lehetőségek és a kapcsolódó további infrastruktúra kiépítése (mintaprojektek Budapest és más városok, partszakaszok térségében).</p>
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p>Az Európai Duna Régió imázsa erősödik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Példamutató összhang a közlekedés, a sport, a kultúra és a környezetvédelem között; • Megélnékül az idegenforgalom: Budapest (későbbiekben a teljes EDR) ismertsége nő a vízi tömegsportolási és egyéb rekreációs lehetőségek által; • Szorosabb kapcsolat a települések lakossága és a Duna között;
<p><i>Az alprogram költségigénye</i></p>	<p>A projekt megvalósításának megkezdése az ÚMFT OP-k pályázataiba beleilleszthető.</p> <p>I. ütem: 2 milliárd Ft (korszerűsítés) II. ütem: 50 millió Ft (szabályozás) II. ütem: több fejlesztési perióduson átívelő beruházási program a gazdasági fellendülés és a politikai szándékok függvényében.</p>
<p><i>A megvalósítás időtartama</i></p>	<p>2010-2020</p>
<p><i>Az alprogram készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i></p>	<p>A program összeállítása és az érintettek (civil szervezetek, sportszövetségek, önkormányzatok, szabályozók, EDS koordinátorok) együttműködésének előkészítése folyik.</p>

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	11.4. Vízi sportbázis lánc a Duna mentén
A projekt megnevezése	11.4.1. „Dunai vízi túrázók partraszálló helyei”
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Bulgária, Románia
<i>Területi lehatárolás</i>	A teljes magyarországi Duna szakasz és partvidékei. A túrahelyek és partraszálló helyek, vízi táborok, vízparti települések.
<i>A projekt előzményei, indokoltsága, célja</i>	A magyar Duna szakasz tradicionálisan a vízi túrázók paradicsoma. A városiasodás, a vizek növekvő forgalma, a partszakaszok urbanizálódása, a vízminőség egyre több gondot okoz. Az iskolai oktatásból teljesen hiányzik a vízi közlekedés járműveinek megismertetése, használatuk megtanítása. A tendencia akkor fordítható meg, ha a jogszabályi védettség kialakítható, a közlekedés rendje a kézi hajtású hajók vonatkozásában védelmet teremt, és a vízparti „megálló” komfortosabbá válnak. 1. A projekt elsődleges célja a lehetséges partraszálló helyek kijelölése, funkcióinak tervezése, kialakítása-kiépítése, hálózatuk kialakítása. 2. A projekt másik célja a teljes magyarországi Duna szakaszra kiterjedő „Útikönyv” létrehozása, térképekkel, csatlakozó túraútvonalakkal, más eszközök használatával (kerékpár, gyalogtúra). Az „Útikönyv” részletesen tartalmazza valamennyi „megálló” besorolását, minőségi osztályozását, az elérhető szolgáltatásokat és azok minőségét.
<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Területek jogviszonyának tisztázása, a rendezési tervek aktualizálása, átalakítása. Az építési, kialakítási, területrendezési tervek és munkálatok engedélyezési eljárásainak lefolytatása. az építmények tervezése, engedélyezése, kiviteli tervezése, megépítése, használatbavételi és működési engedélyeinek megszerzése. A használat során kialakított működési szabályok elkészítése, elfogadtatása, engedélyezése.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A vízi turizmus a Duna menti országok közös szabadidős tevékenysége. a túrák rendszeresen átlépik az országhatárokat, a folyó határvíz területein a folyó sodorvonalának átlépése az országba történő ki és belépést is jelenti. A vízén haladók tehát „nemzetközi vizeken” járnak. Ez az Európai Unió állampolgársággal járó lehetőség itt jól megélhetően jelentkezik. A turizmus pedig gazdasági érdek, amit a kultúrák megismerése tesz egészsé. Ezért a partraszálló helyek jelentősége megnövekedett.
<i>A projekt érintettjei(célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Célcsoport: valamennyi Európai Unió állampolgár, aki vízi úton éri el a magyarországi Duna szakaszt, illetve valamennyi belföldön túrázó magyar állampolgár korra és nemre való tekintet nélkül. Kedvezményezettek: túraszervezetek, sportszervezetek, családok, baráti közösségek

	Együttműködők: szövetségek, természetvédő szervezetek, non profit szervezetek, helyi önkormányzatok, vállalkozók, sportszergyártók
<i>A projekt tartalma</i>	<p>A Duna szakasz vízi túrázásra méretezett, több szempontú szakaszolása, a partraszálló helyek rögzítése, kijelölése, települések pályázatainak mérlegelése, befogadása. A Duna mederszakaszainak, áramlási viszonyainak áttekintése, a partszakaszok feltárása, minősítése, a partraszálló helyek kijelölése.</p> <p>A jogi kérdések tisztázása, a kiszemelt területeken a táborhelyek megépítéséhez szükséges engedélyek beszerzése. A terület tulajdonviszonyainak rendezése.</p> <p>A táborhelyek tervezése és megépítése.</p> <p>A működéshez szükséges engedélyek beszerzése</p> <p>A táborhelyek fenntartásának, üzemeltetésének biztosítása.</p> <p>A táborhelyek éves programjának tervezése és meghirdetése.</p> <p>A szervezett túrák rendszerének kialakítása, azok méretezése.</p> <p>Vízi túravezetők képzése (tananyagok és a képzés rendszerének fejlesztése)</p> <p>A dunai vízitúrázók „Útikönyvének” elkészítése, kiadása, és frissítése.</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A vízre vágyó turisták felkészültségükhöz méretezett szakaszokon belül mindig találnak megfelelő infrastruktúrával kiépített partraszálló helyet, megfelelő szolgáltatásokat ahol kipihenhetik magukat. a túrákat a beszerezhető „Útikönyv” alapján is megtervezhetik. A „Védett Vizek” program intézkedései következtében a teljes Duna szakasz biztonsággal bejárható, az esetleges igazodások, természeti, vagy a közlekedéssel járó veszélyekről minden szakaszán a Dunának tájékoztatást lehet kapni. Partraszálló helyek üzemeltetői felkészültek, tájékozottak, képesek szakképzett módon segítséget nyújtani a bajbajutott túrázóknak.</p> <p>A vízi túrázás a terület átláthatósága, a rendezett vízparti körülmények miatt egyre népszerűbbé válik. Egyre több oktatási intézmény vállalja a nyári időszakban a vízi túrák szervezését, vagy rendel meg ilyet szakképzett vállalkozóktól</p>
<i>A projekt költségigénye</i>	Terv szerint 50 magyarországi partraszálló bázissal számolva 50 x 30 millió Ft, azaz 1,5 milliárd Ft
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A teljes hálózat kiépülése az engedélyek különböző idejű beszerezhetősége, a pályáztatások, az eltérő morfológiájú partszakaszok miatt 3-4 év alatt valószínűsíthető meg.
<i>A projekt készültségi foka (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>A Magyar Kajak-Kenu Szövetség 2009. évben elkészítette Magyarország vizeire a „Vízitúra koncepcióját”, az anyag nagyon részletesen tárgyalja a kialakult túraútvonalakat és ismerteti a partraszálló helyeket. Ez a tanulmány alapja lehet a fejlesztésnek, és professzionális támogatást ad a tervezéshez.</p> <p>Futamidő: 2013-2017.</p>

	Európai Duna Stratégia EDRS
Az alprogram megnevezése	11.5 A dunai LIMES Közép-európai szakaszának UNESCO világörökséggé nyilvánítása „A római birodalom határai”
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Magyarország, Szlovákia, Ausztria, Szerbia
<i>Területi lehatárolás</i>	Támogatási Program: Közép Európa nevesített országai Projekt megvalósítás: Lead partner Magyarország + partner országok
<i>Az alprogram előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az első régészeti kutatások óta a római limes számos lelőhelyét azonosították, tárták fel, és konzerválták részben. A limes-lelőhelyek együttese Európa legnagyobb – Skóciától a Fekete-tengerig terjedő – összefüggő kulturális örökségét alkotja. 2005-ben 'A Római Birodalom határai' néven új UNESCO világörökségi helyszín jött létre, amely egykor egy több országon átnyúló, fokozatosan bővülő helyszín-együttes lesz: azok az országok, amelyek területén a római limes szakaszai találhatóak, lépésről lépésre csatlakozhatnak.</p> <p>Három jelentős határszakasz már szerepel a Világörökségi Listán (Hadrianus-fal, Egyesült Királyság, 1987; felső-germániai és raetiai limes, Németország, 2005; Antoninus-fal, Egyesült Királyság, 2008). Legutóbb Magyarország és Szlovákia döntött úgy, hogy az országuk területén található limes-helyszínek nevezését előkészítik.</p> <p>Míg a már világörökséggé nyilvánított limes-szakaszok olyan mesterséges határt alkotnak, amelyet egy összefüggő falszakasz határoz meg, a Danube Limes (Dunai Limes) Projekt tárgya egy folyami határszakasz, amely Bajorországtól Romániáig terjed. E folyami szakasz nevezése speciális definíciók megalkotását, illetve a védelem és megőrzés kérdéseinek új szempontú megközelítését igényli.</p> <p><u>A projekt fő célkitűzései:</u></p> <p>a) a dunai limes UNESCO világörökségi helyszínné nevezéséhez szükséges definíciók és a védelem tudományos koncepciójának kidolgozása</p> <p>b) a magyarországi és szlovákiai limes világörökségi nevezésének előkészítése, ezen belül</p> <p> b1) helyszínek beazonosítása és kiválasztása Magyarországon és Szlovákiában</p> <p> b2) helyszíneken végzett kutatások</p> <p> b3) kezelési tervek kidolgozása a jövőbeli világörökségi helyszínek kezelésére</p> <p>c) a kiválasztott helyszínek előkészítése, nagyközönség számára megközelíthetővé, ismertté tétele</p> <p>d) legjobb gyakorlatok bemutatása</p> <p> d1) a dunai limes egy adott ausztriai szakasza nevezési dokumentációinak előkészítése</p> <p> d2) a németországi világörökségi helyszín kezelésével kapcsolatos szakértelem megosztása, a jelenlegi kezelési terv átdolgozása, aktualizálása</p> <p> d3) legjobb gyakorlati tevékenységek bemutatása adott helyszíneken, Magyarországon, Szlovákiában, Ausztriában és Németországban</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i>	Hatályos UNESCO előírások, A későbbiekben a világörökségi törvény elfogadása és hatályba lépése esetén esetlegesen új jogszabályi kötelezettségekkel kell számolni.
<i>Duna menti tagállami közös érdekek</i>	A Duna vonalát követő kulturális útvonal létrehozása; egyéb erre épülő fejlesztések pl. kerékpárút hálózat és a dunai közlekedés fejlesztése konkrét helyszínekhez köthetők, integrálhatók egy több országot érintő hasonló felépítésű hálózatba.
<i>Az alprogram érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	a) Regionális és országos szintű örökségvédelmi szervezetek b) Helyi, regionális és országos szintű politikai döntéshozók c) Helyi és országos szintű közvélemény/nyilvánosság d) Turisták e) KKV-k f) Kutatók (régészek, történészek, egyéb kapcsolódó tudományok képviselői) g) Muzeális intézmények, oktatási intézmények, tanárok, diákok Az érintett Limes helyszínek 20 km-es vonzáskörzetében élők Magyarországon és Szlovákiában, mintegy 3 millió fő
<i>Az alprogram tartalma, projektek</i>	A projekt három éves futamideje alatt a célkitűzések megvalósítása a várt eredmények elérése által
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	a) Nevezési dokumentáció elkészítése Magyarországon és Szlovákiában b) A németországi felső-germániai raeliai Limes kezelési tervének aktualizálása c) Politikai döntéshozók és közvélemény pozitív befolyásolása a két ország területén található Limes helyszínek UNESCO világörökségi helyszíneként nevezésének előkészítésére Németországban és Ausztriában d) Útmutatók készítése új folyami Limes szakaszok nevezéséhez Ausztriában, és a többi érintett országokban e) Szakmai megjelenések konferenciákon, kiadványok, szórólapok, honlap, egyéb marketing
<i>Az alprogram költségigénye</i>	Teljes költségvetés minden résztvevő szervezet támogatása és önereje összességében: 2.051.600 Euro
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2008. október 1- 2011. szeptember 30.
<i>A z alprogram készültségi foka</i>	Az alprogram hat darab, féléves jelentési időszakra tagolt. A szakmai munka a II. időszakban már teljes egészében zajlott. Jelenleg a harmadik jelentési időszak elején járunk. A II. Jelentési időszak legjelentősebb magyar vonatkozású eredménye: Ripa Pannonica magyarországi szakasz tentatív listájának regisztrálása az UNESCO várományosi listára 2009. júniusában.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Horizontális szempont 3	<i>Az EU egységes piacának elősegítése</i>
A program megnevezése	1. Varratmentes Európa – ölelkező kapcsolatok, akadályok és szűk keresztmetszetek nélkül A közlekedési szűk keresztmetszetek és kereskedelmi akadályok eltávolítása
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az EU versenyképességének javítása a növekedési tartalékok feltárásától függ. A kibővített EU-ban és általában a Duna régióban a politikai határok menti zóna belső társadalmi-gazdasági perifériává vált. Az Unión belüli határ menti zónában élő polgárok emberi, sokszor családi, gazdasági vállalkozási, kulturális és egyéb szabadság jogai csak akkor teljesedhetnek ki, ha a gazdasági szabadság jogokat gátló akadályokat lebontjuk, ha az Egységes Piac közlekedési fizikai infrastruktúrája és annak használata minden igényt kielégít. A Duna régió egyik legjellemzőbb sajátossága, hogy a szomszédos országokban őshonos nemzeti kisebbségek élnek, jobbra a politikai határok mentén, akik számára kiemelt fontossággal bír a határok átjárhatósága. A kisebbségek többi ízben megfogalmazták a határokon átívelő kapcsolattartás javítását célzó javaslatukat.</p> <p>A kereskedelmi akadályok lebontása a SOLVIT (Egységes Piac belső vitafóruma) hálózatán keresztül is elősegíthető. Egyes nemzeti hatáskörben hozott rendelkezések azonban a kereskedelem bujtatott akadályainak minősülnek, a sérelmek feltárása hiányos, ami jobb tájékoztatást kíván főleg a határ menti övezetek polgárai, vállalkozói, önkormányzatai irányban. Üzleti jelzések a banki szolgáltatások eltérő színvonalát, a cross-border szolgáltatások hiányát jelzik. Tudomás van az eltérő műszaki szabványok szelektív gazdaságfejlesztő hatásáról is (pl. bio-diesel).</p> <p>A Duna régió EU szegmensében a belső határokon és hasonlóan a régióbeli EU külső határokon átívelő közlekedési infrastruktúra hiányosságai és korlátozott használhatósága a belső piac egységessége kiteljesedésének és a kereskedelem fejlesztésének jelentős akadálya, ami egyben gátja az emberi, politikai, jó szomszédi kapcsolatoknak is.</p> <p>Elmaradt közúti összeköttetések, a politikai határt képező vízfolyásokon korábban átívelő újjá nem épített és hiányzó hidak, (pl. a bolgár-román szakaszon), közúti, vasúti összeköttetések, hiányzó kompok eltérő útirányú autópályák fejlesztések, jelöletlen határ menti aknamezők a Duna régió szinte minden határszakaszán jelen vannak.</p> <p>A Tisza folyón történő hajózásra vonatkozóan a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság Kormánya között Belgrádban, 1955. március 9-én aláírt Egyezmény van hatályban. Az</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>Egyezményben foglaltak szerint a Tiszán csak a két ország hajói közlekedhetnek, harmadik ország hajói csak eseti engedélyezés alapján hajózhatnak, amelynek érvényesíthetősége a torkolati pozíciót elfoglaló Szerbia hatóságainak döntésétől függ. Az egyezmény felülvizsgálata régóta időszerű feladat, hiszen az Európai Unió tagjaként Magyarországnak a tagországok számára biztosítania kellene a hajózható folyóin való szabad közlekedést, ami elé az Egyezmény a Tisza és mellékfolyói tekintetében jogi akadályt gördít.</p> <p>A program célja tehát</p> <ul style="list-style-type: none"> - az áruk határokon át történő szabad áramlását a gyakorlatban akadályozó nemzeti kereskedelmi és gazdasági szabályozások egységesítése, harmonizálása - a határokon átnyúló közlekedési infrastruktúra fejlesztése és a használatát gátló akadályok felszámolása
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jelenleg ideiglenes határ átmeneti helyek állandósítása és új határátkelők létesítése, ennek lehetőségének elősegítése ▪ Határokon áthaladó regionális és helyi jelentőségű közlekedési infrastruktúra kiépítése ▪ Határon átmenő személy és teherforgalom feltételrendszerének (tarifák, engedélyezési szabályozás, menetrendek és útvonalak stb.) javítása, ▪ Az áruk, szolgáltatások szabad áramlását akadályozó állategészségügyi és népegészségügyi szabályozások valamint minőségi tanúsítványok rendszere, engedélyezési eljárások, előírások egységesítése.
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Ausztria, Szlovákia, Románia, Ukrajna, Horvátország, Szlovénia, Szerbia, Bulgária, Csehország, Bosznia-Hercegovina és Montenegró
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	EU alapító szerződése
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	II. A Duna-térségi jó szomszédsági viszony, biztonság, kulturális, gazdasági, közlekedési kapcsolatok és a határok átjárhatóságának javítása
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	HUNINEU (Magyar Nemzeti Kisebbségek Európai Érdekképviselői Irodája), SOLVIT, Nemzeti Infrastruktúrafejlesztő Zrt., Magyar Közút nonprofit Zrt., Magyar Államvasutak, VOLÁN társaságok, teherfuvarozó szakmai szervezetek és önkormányzatok/helyhatóságok
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A könnyebb emberi kapcsolattartási, átkelési lehetőségek miatt közeledhetnek az országok, népek, közösségek, intenzívebbé válnak a kapcsolatok, helyreállhatnak korábbi térségi gazdasági és vonzáskörzeti kapcsolatok, oldódnak a periferikus helyzetből következő hátrányok, ezáltal élénkül a határokon áthaladó kereskedelem, növekszik a régió gazdaságának teljesítménye és javulhat a helyben élők életminősége és az államok szomszédsági viszonya valamint a Régió vonzásképesége.</p> <p>A mindennapi életben tapasztalható igények és problémák egy csokorba gyűjtése, majd a problémarendezési projektek multilaterális irányításban (Duna régió, EU), felügyeletben, a nyilvánosság erejének hasznosításával</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	történő kezelése az európai polgárok, vállalkozók számára egyértelműen bizonyítaná az európai szintű beavatkozás eredményességét, , amely politikai hatása is kiemelkedő.
<i>Program finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatosan
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	Alprogramonként eltérő
<i>Kapcsolódás más programokhoz/projektekhez</i>	A szomszédos országok közlekedési hálózatainak fejlesztéséhez lehetségesek a kapcsolódások

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
<i>Prioritás</i>	I. A dunai térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően
<i>A program megnevezése</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna vízgyűjtőn – védelem – gazdálkodás - védekezés
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Előzmények: Az élővizek védelmével kapcsolatos feladatok megvalósítása - a Víz Keretirányelv (VKI) előírásaival összhangban - Duna vízgyűjtő szinten az ICPDR koordinációjában folyik. Ennek keretében készült el a Duna vízgyűjtő vízgyűjtő-gazdálkodási terve (VGT), jelenleg készül a Tisza részvízgyűjtő VGT-je, amelyek a konkrét intézkedéseket is tartalmazzák. A VKI végrehajtásával párhuzamosan folyik az Árvízvédelmi Irányelv és az ICPDR Fenntartható Árvízvédelmi Cselekvési Program követelményeinek megvalósítása is. Utóbbi keretében 2009 végére az EU Árvízi Irányelve és Víz Keretirányelve figyelembe vételével a Duna 17 részvízgyűjtőjére elkészültek az Árvízvédelmi Cselekvési Tervek. Ezek közül Magyarország négy készítésében vett részt és kettő elkészítésének koordinátora volt. A program Duna vízgyűjtő szintű koordinálásában hazánk vezető szerepet játszott.</p> <p>Az árvízvédelemnek - különösen Magyarországon - kiemelt jelentősége van, s az utóbbi 10 év árvízi eseményei miatt az egész Duna vízgyűjtőn a figyelem középpontjába került.</p> <p>Indokoltság: Az édesvizek – folyóvizeink, felszín alatti vizeink – felbecsülhetetlen értéket képviselnek. A jövőben a klímaváltozás, a társadalmi-gazdasági változások következményei várhatóan egyre jobban terhelik majd vízkészleteinket. Ezen értékek mennyiségi és minőségi megőrzése illetve fenntartható hasznosítása nagyfokú együttműködést kíván a különböző ágazatok szereplőitől és az érintett országoktól egyaránt.</p> <p>Cél: A vízgyűjtő országai vízgazdálkodással kapcsolatos tevékenységeinek összehangolása, a határokon átnyúló programok erősítése. Ennek keretében különös hangsúlyt kell, hogy kapjon: a vízkészletek mennyiségi-minőségi védelme; az árvízvédelem, az aszály elleni védekezés, a különleges ökológiai, társadalmi, gazdasági problémákat és lehetőségeket képviselő folyószakaszok, vízrendszerek védelme, fejlesztése. Szükséges az egységes alapú dunai információs rendszerek létrehozása a vízkészletek nemzetközi megosztásához, az vízkár elleni védekezéshez, a vízgazdálkodási és vízgyűjtő tervezéshez, a megfelelő gyakoriságú adatsorok előállításával.</p> <p>Magyarország a Duna menti országok között különleges helyzetben van, hiszen nálunk található a Kárpát-medence és Európa egyik legnagyobb édesvíz-készlete, ezért ennek megőrzése országunk számára kiemelt feladat. A szomszédos országok kétoldalú vízgazdálkodási együttműködése nagyon fontos téma a Duna vízgyűjtőjén, a vízgyűjtőn osztozó sok ország miatt, és a program keretében ezeket az együttműködések támogatni szükséges.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>2.1. DUNAI VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁS – A jó ökológiai állapot elérése a Duna-vízgyűjtőn lévő országok összehangolt vízgyűjtő-gazdálkodásának keretében, ezen belül, a felszíni (kiemelt folyószakaszok, térségi vízrendszerek) és felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása, pl. az alábbi tartalmú projektekkel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vízszennyezések csökkentését célzó projektek (pl.: szennyvíz-kezelés és hulladék gazdálkodás)

	<p>fejlesztése)</p> <ul style="list-style-type: none">• Vízfolyások és állóvizek hidromorfológiai állapotát javító projektek• Fenntartható vízhasználatok kialakítására irányuló projektek (Vízbázis és ivóvíz-minőség védelem, mezőgazdasági vízgazdálkodás)• Határon átnyúló felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatos mennyiségi és minőségi problémák kezelésére irányuló projektek• Kiemelt részvízgyűjtő területeken a vízkészletekkel való gazdálkodással (vízkészletekhez alkalmazkodó és vízkészlet-megőrzést biztosító területfejlesztéssel) kapcsolatos projektek (a vízvisszatartás feltételeinek megteremtése, vízpótló rendszerek kiépítése, kettős működésű vízvisszatartó-vízpótló rendszerek bővítése) <p>Ilyenek, pl.:</p> <p>2.1.1. VKI-VGT Intézkedési Programok végrehajtása - Duna vízgyűjtőterülete</p> <p>2.1.2. VKI-VGT Intézkedési Programok végrehajtása – A Tisza integrált vízgyűjtő-gazdálkodási tervének befejezése és végrehajtása</p> <p>2.1.3. Határokon átívelő szennyvezetékek terjedésének megelőzése</p> <p>2.1.4. A szigetközi vízellátás javítása</p> <p>2.1.5. Ferenc tápcsatorna (Baja-Bezdnai csatorna) rehabilitációja</p> <p>2.2. ÖSSZEHANGOLT ÁRVÍZVÉDELEM A DUNA-VÖLGYBEN – A kockázat meghatározásával, a biztonság megteremtésével kapcsolatos projektek, az alábbi tartalommal</p> <ul style="list-style-type: none">• Egységes európai kockázat-, és biztonság-meghatározás a folyó mentén• A Duna vízgyűjtő országok összehangolt árvízvédelmének megteremtése, a biztonság növelése a határokon átnyúló együttműködéssel• Közös árvízvédelmi információs rendszerek, nyílt adatbázisok kialakítása• Az elkészült modellrendszerek összekapcsolása, közös értékelése• Az árvízi (nagyvízi) medrek kezelési koncepciójának kialakítása <p>Ilyenek, pl.:</p> <p>2.2.1. DKMT RESCUE, Határon Átnyúló Együttműködési Program</p> <p>2.2.2. A folyók modellrendszereinek összekapcsolása</p> <p>2.2.3. A folyók nagyvízi medrének összehangolt kezelése</p> <p>2.2.4. FLOOD RESCUE MODULE Európai gyorsreagálási képességek</p> <p>2.2.5. Egységes európai kockázat-, és biztonság-meghatározás a folyó mentén</p> <p>2.2.6. Közös árvízvédelmi adatbázisok kialakítása és rendszerbe állítása</p>
--	---

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>2.3. EGYSÉGES ALAPÚ DUNAI INFORMÁCIÓS RENDSZEREK - Monitoringgal és értékeléssel kapcsolatos projektek, az alábbi témakörökben</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ICPDR egységes informatikai rendszerének továbbfejlesztése • A monitoring és értékelő rendszerek összehangolása/ összekapcsolása • Duna-völgyi szakintézmények kapcsolatfelvétele, munkájuk összekapcsolása • Társadalmi felelősségvállalás elősegítése, szemléletformálás az egységes dunai vízgyűjtőszemlélet megteremtéséhez (speciális vízgazdálkodási továbbképzés, Duna-nap, Duna ismerettár) <p>Ilyenek, pl.:</p> <p>2.3.1. "A Duna radiológiai ellenőrzése"</p> <p>2.3.2. Hordalékvaltozások folyamatvizsgálata a Duna vízgyűjtőjén</p>
<p><i>Potenciálisan érintett országok</i></p>	<p>Németország, Ausztria, Szlovákia, Románia, Bulgária, Szlovénia (VKI alá tartozó országok) Ukrajna, Horvátország, Szerbia</p>
<p><i>Kötelezettség (jogszabályi, egyéb)</i></p>	<p>Az 1992. március 16-án, Helsinkiben elfogadott „A határokon átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és hasznosításáról” szóló ENSZ EGB Konvenció</p> <p>Az 1994. június 29-én, Szófiában aláírt „A Duna megóvásáról és fenntartható használatáról” szóló Konvenció</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p> <p>A 2007/60/EK Irányelve az árvízi kockázatok felméréséről értékeléséről és kezeléséről: az árvízi kockázatok felmérésére és kezelésére az árvizekkel kapcsolatos, az emberi egészségre, a környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre gyakorolt káros következmények csökkentése; a lakosság felkészítése és veszélyérzetének tudatosítása, információk átadása, bevonása az előzetes felmérésekbe és döntéshozatalba; árvíz-belvív, helyi vízkár mérséklése.</p> <p>COM(2006) 216 Akcióterv a biodiverzitás fenntartására 2010-ig és azon túl</p> <p>92/43/EEC és 97/62/EC, 1882/2003 – Természetvédelmi Direktíva és módosításai, Natura2000</p>
<p><i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i></p>	<p>I.A természeti környezet értékeinek védelme:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ közös vízgyűjtő- és vízkészlet-gazdálkodás kialakítása; ▪ ivóvízminőség védelem feltételeinek javítása; ▪ határokon áttekintő szennyezések(levegő, víz, zaj) terjedésének megelőzése <p>I.C Társadalmi gazdasági biztonság javítása:</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ katasztrófa (főleg vízkár, azaz árvíz-belvíz-aszály- vízminőségi kár elleni) védelem
<p><i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i></p>	<p>kedvezményezett: teljes lakosság együttműködők köre: tagállami szakhatóságok, önkormányzatok célcsoport: a vonatkozó technikai kapacitással rendelkező vállalkozások</p>
<p><i>Vízió/hatások/eredmények</i></p>	<p>A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács 2010. január 12-i állásfoglalása szerint „a Duna-vízgyűjtő szintű legfontosabb víziók a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szervesanyag szennyezés: tisztítatlan szennyvíz sehol sem fog a vizekbe kerülni az egész Duna vízgyűjtőn, • tápanyagszennyezés: a pontszerű és nem-pontszerű forrásból származó tápanyag kibocsátást az egész Duna vízgyűjtőn úgy fogják szabályozni, hogy se a vízgyűjtő vizeinek, se a Fekete tenger vizének állapotát ne fenyegetse vagy rontsa az eutrofizáció, • veszélyes anyagokkal történő szennyezés: a Duna vízgyűjtőjén és a Fekete tengernek a Duna vize által befolyásolt részében nem jelent majd veszélyt az emberi egészségre és a vizes élőhelyek állapotára, • hidromorfológiai változások: azokat úgy fogják kezelni, hogy a folyó múltbéli, jelenlegi és jövőbeli hidromorfológiai változásai az egész Duna vízgyűjtőn sehol se fogják megakadályozni a halak vándorlását és ívását, • árterületek, a vizes élőhelyek és a Duna kapcsolata: azokat az egész Duna vízgyűjtőn visszacsatolják a folyókhoz és rehabilitálják. Ezeknek a folyóparti területeknek az integráló funkciója biztosítani fogja az önfenntartó vízi élőlény-együtteseket, az árvízvédelmet és a szennyezések csökkentését is a Duna vízgyűjtőjén, • hidrológiai változások: úgy fogják kezelni, hogy a vizes élőhelyek természetes fejlődése és változatossága ne károsodjon, • jövőben megvalósuló, infrastrukturális projektek: azokat átlátható módon, a legjobb környezeti gyakorlat és a legjobb lehetséges technikák alkalmazásával fogják megvalósítani az egész vízgyűjtőn, a jó állapot romlását és a határokon átnyúló hatásokat meg fogják akadályozni, és csökkenteni fogják, vagy kompenzálják a negatív hatásokat, • felszínalatti vizekbe történő szennyezőanyag kibocsátások: azok sehol sem fogják rontani a felszín alatti vizek állapotát az egész Duna vízgyűjtőn, és ahol a felszín alatti víz már szennyezett, ott a jó állapot helyreállítása lesz a cél, • felszínalatti vizek használata: sehol se fogja meghaladni a rendelkezésre álló, fenntartható módon hasznosítható vízkészleteket a Duna vízgyűjtőjén.” <p>Árvízvédelmi biztonság nő a Duna vízgyűjtő területén. A kialakított vízrendszerek alkalmasak az árvizek elvezetésére, illetve aszályos időszakban a víz visszatartására.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>A program finanszírozása</i>	Kohéziós Alap és Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Vízgyűjtő-gazdálkodás 2027-ig, folyamatos 6 éves vízgyűjtő-gazdálkodási ciklusoknak megfelelően (2015, 2021, 2027) Az összehangolt árvízvédelem a kockázat meghatározása alapján elkészített intézkedési terv szerint valósítható meg, melynek első lépcsője a közös (határon átnyúló) fejlesztések meghatározása. A tevékenység folyamatos, különös tekintettel a változó környezeti, társadalmi, gazdasági feltételekre. A hazai konkrét árvízvédelmi beruházások tervezett megvalósítási határideje 2013. A következő tervezési ciklusban további árvízvédelmi fejlesztések várhatók, amelyek előkészítése már most folyik. Egységes monitoring-hálózat kialakítása, amely igazodik a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek megvalósításához.
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A Víz Keretirányelvnek megfelelően a tagállamok elkészítették a vízgyűjtő-gazdálkodási terveket. Ezek összehangolása szükséges. A meglévő monitoring rendszerek kiterjesztése és összehangolás is szükséges. Az árvízi biztonság megteremtése és fenntartása a tagállamok szintjén, illetve meglévő együttműködések keretében történik, fejlesztése hazánkban folyamatos. Az aszálykezelés az EU Fehér Könyv, ill. ennek továbbfejlesztéseként a későbbiekben várható klímairányelv szerint hajtható végre. 2013-ig a mintaprojektek megvalósulnak. A közös monitoring kialakítása a határvízi együttműködések keretében kezdhető el, a Víz Keretirányelv tapasztalatai szerint.
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	5 Biodiverzitás a Duna mentén 6. Duna menti Zöld Gazdaság 7 A klímaváltozás hatásainak mérséklése a Duna vízgyűjtőn 12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>II. Fenntartható gazdaságfejlesztés</i>
A program megnevezése	3. Környezetbarát közlekedés a Duna régióban
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna régió országaiban a folyó melletti gyorsforgalmi utak bonyolítják le kamionokkal az Európa és Ázsia közötti teherforgalom jelentős részét, míg a személyforgalom jelentős része Európán belüli légi járatokkal valósul meg. Az ebből származó környezetszennyezés, illetve zsúfoltság csökkentése érdekében elsősorban a környezetkímélő közlekedési formák lehetőségeinek megteremtése szükséges, elsődlegesen a vasúti személy- és áruszállító kapacitások növelésével. A nemzetközi vasúti forgalomban cél az európai nagyvárosok közötti zárt nagysebességű nappali vonatok befogadására való felkészülés, a 400–600 km-nél nagyobb távolságra fekvő európai fővárosokkal és nagyvárosokkal a meglévő minőségi összeköttetés megtartása és fejlesztése nappali órákban EC, éjszaka EN vonattípusokkal (klímaberendezéssel, étkezőkocsi szolgáltatással, idegen nyelvű hangos utas tájékoztatással és helybiztosítással), a 400–600 km-nél kisebb távolságú viszonylatokban az üzlet- és térségpolitikai szempontok mérlegelésével napi 2–3 pár egyéb nemzetközi vonat közlekedtetése.</p> <p>A program egyik célja a vasúti összeköttetés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a térség számára legfontosabb fő közlekedési irányokban.</p> <p>A program másik fő feladata a Duna hajózhatóságának javítása érdekében jelenleg megvalósítás alatt álló hazai TEN-T finanszírozású projektek ENSZ-EGB AGN követelményeinek megfelelő, 1812-1641 folyamkilométerek közé eső, a VI/B, 1641-1433 folyamkilométerek közötti szakaszán a VLC kategóriájú vízi út megteremtése. Azonban a Duna térség esetében az ivóvíz-készletek és a természeti értékek miatt a társadalmi-gazdasági és környezetvédelmi szempontból egyaránt fenntartható hajózás megteremtése szükséges. Ezért a kérdés komplex kezelése szükséges, ami érinti a hajózásnak a többi közlekedési alágazathoz (vasút és közút) való viszonyát, a vízi út természeti környezetet átmenetileg és tartósan érintő következményeit, illetve az ághajlat-változás következményeinek figyelembe vételét.</p> <p>A Duna medre a magyarországi szakaszon folyamatosan mélyül, és a kisvízszintek csökkennek, ami a hajózás feltételeit is rontja, továbbá jelentős ökológiai károkat is okoz. A Víz Keretirányelv előírásainak megfelelően az ökológiai károk enyhítése, illetve megszüntetése érdekében a hajózási célú műszaki beavatkozások nélkül is műszaki beavatkozásokat kell végezni, amit a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben meg kell tervezni és a terveket a</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>társadalmi vita után véglegesíteni kell.</p> <p>Az Országos Környezetvédelmi Tanács állásfoglalása szerint a hajózhatóság feltételeinek javítását támogatni kell, de csak úgy, hogy a hajózás érdekében végzett beavatkozások kedvezőtlen ökológiai és környezeti hatásainak elhárításához szükséges beavatkozásokat is elvégzik, és a beavatkozások összesített hatása jelentősebb mértékű javulást fog eredményezni a hazai Duna-szakasz ökológiai állapotában, mint a helyenként esetleg jelentkező, de a Víz Keretirányelv előírásai szerint még elfogadható mértékű kedvezőtlen hatások.</p> <p>A program célja, hogy a fejlődés fenntarthatóságával kapcsolatos követelményeket betartva növelje a Duna, mint vízi szállítási útvonal kapacitását és ezzel igénybevételének arányát a szállítások lebonyolításában.</p> <p>A program az érintett országok érdekeinek, valamint a hajózás szerepének és jelentőségének figyelembe vételével alakítja a dunai hajózás jövőjét. Ez érinti a hajózó utat, a hajóállományt, a kikötői infrastruktúrát és a hajózás személyforgalomban betöltött növekvő szerepét. Az információs és kommunikációs technológiák belvízi közlekedésben történő alkalmazása elősegíti a belvízi közlekedés biztonságának és hatékonyságának jelentős növekedését; míg a hulladék-kezelési rendszerek fejlesztése a szennyezések megelőzését és a természeti környezet védelmét szolgálják.</p> <p>A multimodális fejlesztések megvalósításával, valamint a jelenlegi közlekedési infrastruktúra hiányzó közúti és vasúti kapcsolatainak kiépítésével erősíthető Magyarország logisztikai szerepvállalása a nemzetközi tranzit áruforgalomban.</p>
<p><i>A program tartalma (alprogramok)</i></p>	<p>3.1 Nagysebességű összeköttetés megteremtése a dunai térség fővárosai között. Ennek során a két megvalósítandó vasúti főirány:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Kiemelt TEN-T 6. projekt Lyon-Trieszt-Divaca/Koper-Divaca-Ljubljana-Budapest-ukrán határ nagysebességű vasútvonal (5/b Helsinki közlekedési folyosó)▪ Kiemelt TEN-T 17. projekt Párizs-Strasbourg-Stuttgart-Bécs-Pozsony nagysebességű vasútvonal meghosszabbítása Győr-Budapest – Belgrád (Bukarest-Constanza) felé. (4-es Helsinki közlekedési folyosó) <p>Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) tartalmazza mindkét nyomvonalváltozatot. Az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia (EKFS) vasúti alágazati célrendszere konkrét nyomvonal meghatározása nélkül</p>

támogatja a nagysebességű személyszállítás nemzetközi forgalomban történő elindítását.

3. 2. A transz-balkáni vasútvonal rekonstrukciója és fejlesztése a Constanza – Temesvár – Szeged –Szabadka – Baja – Gyékényes - Zágráb – Rijeka útvonalon. A szükséges munkálatok a következők:

- Felújítás: Bácsalmás-Csikéria 10 km, Subotica (Szabadka) pályaudvar vágányhálózata;
- Felépítmény-visszahelyezés: Csikéria-határátmenet 2,5 km, Újszentiván-Országhatár 6 km, Országhatár-Banatso Arandjelovo (Oroszlámos) 6 km;
- Alépítmény-megerősítés: Újszentiván-Országhatár 6 km, Országhatár-Banatso Arandjelovo (Oroszlámos) 6 km;
- Új építés: Szegedi közúti-vasúti híd építésével a Nagyállomás átmenő pályaudvari funkcióinak helyreállítása).

3.3 A Duna hajózhatóságának javítása környezetbarát és fenntartható módon, illetve a vizsgálatok elvégzése:

- A dunai hajózó út-fejlesztés egészének stratégiai környezeti vizsgálata
- A dunai hajókikötők élőhelyi jelentőségének feltárása és speciális ökológiai funkcióik kialakíthatóságainak vizsgálata
- A klímaváltozás dunai hajózásra gyakorolt potenciális hatásainak vizsgálata
- A nemzetközi hajóút paraméterek (VI.C) kritériumainak eléréséhez a következő országokban szükséges lehet a hajóút javítása: Németország: (Straubing-Vilshofen); Ausztria: Bécs alatti szakasz; Magyarország: Szap (Győrzámoly és Nagybajcs közötti) – Déli országhatár (Kölked); Románia: teljes román Duna szakasz, így Duna-delta Románia és Ukrajna területén is.,

3.4 A fenntartható hajózás információs és környezetvédelmi feltételrendszerének fejlesztése (Implementation of River Information Services - IRIS projekt kiterjesztése: Donau River Information Service - DonauRIS, Waste Management for Inland Navigation on the Danube - WANDA projekt továbbfejlesztése)

- Az Európai Unió közösségi belvízi hálózatában a harmonizált, összekapcsolható és nyílt navigációs és információs rendszer biztosítása érdekében közös követelményeket és műszaki előírásokat kell bevezetni. A folyó információs rendszer (RIS) keretében lehetőség van arra, hogy minden hajó helyzete ismert legyen különös tekintettel a veszélyes anyagokat szállító hajókra, illetve legyenek meg azok a kikötői parti infrastruktúrák, amelyek a rendkívüli, illetve az üzemszerű szennyeződések fogadni, és hatástalanítani tudják. Ugyanakkor a hajózások folyamatosan hozzájuthatnak az aktuálisan legfrissebb információkhoz a

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>folyómeder és gázlok, valamint a hajóút állapotáról, az áthajózási lehetőségekről, egyben az aktuális hajózást szabályozó rendelkezésekről</p> <ul style="list-style-type: none">• Egységes elveken és előírásokon alapuló környezetvédelem és a hulladékkezelés feltételrendszerének megteremtésének elősegítése a dunai hajózásnál (WANDA projekt eredményei alapján) <p>3.5 A Duna térség kikötőinek és a kapcsolódó komplex közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none">• Kikötők és multimodális logisztikai központok Duna és Tisza menti (pl. Szeged) rendszerének összehangolt fejlesztése (Magyarországon: kis és közepes városok kikötői rendszere: Győr (személykikötő), Győr-Gönyű, Komárom, Adony, Dunaújváros, Kalocsa-Foktő vagy Bogyiszló-Fadd, Baja, mohácsi magyar-horvát közös stb.)• Közcélú belső kikötői vasúti, közúti és vízdoldali infrastruktúra, illetve hajójavító kapacitások fejlesztése• A hiányzó irányú közúti gyorsforgalmi és vasúti kapcsolatok kiépítése (M8, M9, Győr-Gönyű kikötő – M19 – M1 gyorsforgalmi utak, V0 Budapestet délre elkerülő vasútvonal kiépítése) <p>3.6 Nagyvárosokon belüli és várostérségek közötti nemzetközi kapcsolódást jelentő hajózási kezdeményezések támogatása pl.:</p> <ul style="list-style-type: none">• Duna Expressz: Dunakanyar és a fővárosi agglomeráció településeinek vízibuszos összeköttetése kombinálva a hagyományos hajókkal végezhető forgalommal, illetve új hajókonstrukciók kialakításával a Duna-Majna-Rajna vízi úton való forgalomra történő kiterjesztése.• CityLine: Bécs-Pozsony gyorshajó járat kiterjesztése Győr és Budapest felé
<p><i>Potenciálisan érintett további országok</i></p>	<p>Bajorország (hangsúlyos vasúti fejlesztések), Ausztria (nevesítik a Bécs-Budapest-Bukarest tengelyt), Szlovákia, Románia, Szerbia</p> <p>A V4+2 országok 2010. március 29-i miniszteri találkozásán Románia támogatta az NSV (csökkentett sebességgel történő) megépítésének tervét. A közös zárónyilatkozat hangsúlyozza, hogy a V4+2 szintű területfejlesztési jövőkép képezze e TEN-T hálózat felülvizsgálati eljárásának hátterét.</p> <p>Ausztria (non-paper szerint: környezetbarát közlekedési ütőér a Duna), Bulgária, Románia, Szlovákia, Horvátország, Szerbia (non-paper szerint fontos a vízi szállítás szerepe).</p>

<p><i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i></p>	<p>TEN-T projektek esetében: Az EU alapszerződés XV. fejezet (154, 155 és 156 cikkelyek) és Decision No 884/2004/EC</p> <p>Transz-balkáni vasút esetében: Az Európai Bizottság COM [2007/32] 2007. január 31-i közlekedéspolitikai iránymutatásokról szóló közleménye, amely szerint „<i>a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Páneurópai folyosó/térség kiterjedését aktualizálni kell, hogy abban tükröződjenek az EU bővítését követő új geopolitikai összefüggések, és hogy jobban összekapcsolják a transzeurópai hálózatok fő tengelyeit a szomszédos országokéval. Ezért ... javaslatot tesz ... a Földközi-tenger, a Fekete-tenger és a Kaszpi-tenger térségeinek, valamint ... a tengerparttal nem rendelkező országok összekapcsolására.</i>”</p> <p>A legutóbbi magyar-román együttes kormányülés döntése előírta az érintett országok közlekedésért felelős miniszterei számára a Budapest-Bukarest nagysebességű vasútvonal részeként a Szeged-Temesvár szakaszon történő vasútépítés lehetőségeinek vizsgálatát. Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény.</p> <p>EU alapszerződés XV. fejezethez (154, 155 és 156 cikkelyek) illeszkedés. A 2000/60/EK számú irányelv: az EU Víz Keretirányelvről szóló direktívája. az Európai Parlament és a Tanács 884/2004/EK határozatában foglaltakhoz kapcsolódóan és a vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. Törvény. Országos Környezetvédelmi Tanács állásfoglalása (2009.11.16) a Duna magyarországi szakasza hajózhatóságának javításával kapcsolatos elképzelésekről</p> <p>A folyami információs rendszerekre vonatkozó Európai Uniós jogszabályi háttér:</p> <ul style="list-style-type: none">• Az Európai Parlament és a Tanács 2005/44/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS)• A Bizottság 414/2007/EK rendelete (2007. március 13.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott, a folyami információs szolgáltatások (RIS) tervezésére, megvalósítására és működtetésére vonatkozó műszaki iránymutatásokról.• A Bizottság 415/2007/EK rendelete (2007. március 13.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott hajó-helyzetmegállapító és nyomon követő rendszerekre vonatkozó műszaki előírásokról• A Bizottság 416/2007/EK rendelete (2007. március 22.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó
---	---

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott, hajósoknak szóló hirdetményekre vonatkozó műszaki előírásokról</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Bizottság 164/2010/EK rendelete (2010. január 25.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkében meghatározott elektronikus hajózási adatszolgáltatás műszaki előírásairól • A magyar jogszabályi háttere: 219/2007. (VIII. 15.) Korm. rendelet „a folyami információs szolgáltatásokról” • a hajózásra alkalmas, illetőleg hajózásra alkalmassá tehető természetes és mesterséges felszíni vizek víziúttá nyilvánításáról szóló 17/2002. (III. 7.) KöViM rendelet • Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény • Intermodális fejlesztések: Magyar Logisztikai Stratégia.
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	II. A Duna-térségi közlekedési kapcsolatok és a határok átjárhatóságának javítása
<i>A projekt érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>EU Koordinátorok: Laurens Jan Brinkhorst (TEN-T 6. projekt) és 2009. áprilisig Balázs Péter (TEN-T 17. projekt)</p> <p>Érintett országok állampolgárai, vállalkozásai</p> <p>Célcsoport: érintett városok lakossága, a térségben élők, a térségbe vízi úton érkezők</p> <p>Kedvezményezettek: a szolgáltatásokat igénybe vevők teherfuvarozók és szállítmányozók</p> <p>Együttműködő partnerek: önkormányzatok, kutatóintézetek, érintett civil szervezetek, vállalkozások</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Az EU Bizottság Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett közleménye [COM (2007) 135 final] "Trans-European Networks: Towards an integrated approach", címmel kiemelte a különböző infrastruktúra-elemek kombinációiból fakadó jelentős hozzáadott-értéket, mint hatékony térhasználat, csökkenő költségek és környezeti hatások, illetve a három (közúti, vasúti és vízi) közlekedési módból fakadó lehetséges szinergiákat. A létrejövő infrastruktúra elemek a természeti környezet védelme, a szennyezések és zsúfoltság csökkentése mellett hozzájárulnak a kereskedelmi akadályok lebontásához és ezzel az Egységes Piac megteremtéséhez. A nagysebességű vasútvonali összeköttetés jelentősen csökkentené az utazásra, szállításra fordított időt, ezáltal segítene áttérni az utasforgalmat a jóval környezetszennyezőbb repüléstől. A transz-balkáni vasútvonal lehetőséget teremthet az érintett országok régióközpontjainak (pl. Temesvár, Szeged, Szabadka) vasúti összeköttetésére.</p> <p>Az EU Bizottság Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett közleménye [COM (2007) 135 final] "Trans-European Networks: Towards an integrated approach", címmel kiemelte a különböző infrastruktúra-elemek kombinációiból fakadó jelentős hozzáadott-értéket, mint hatékony térhasználat, csökkenő költségek és környezeti hatások, illetve a három (közúti, vasúti és vízi) közlekedési módból fakadó lehetséges szinergiákat.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	A program várható eredményeként mérséklődik a közúti szállításból adódó környezetterhelés a régió átmenő forgalommal terhelt területein, emellett élénkül az ipari-kereskedelmi tevékenység az fejlődő infrastruktúra-beruházások környezetében, valamint új munkahelyek jöhetnek létre.
<i>Program típusa</i>	Kohéziós Alap és Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A TEN-T 17. (Párizs-Pozsony) projekt 2020-ig jön létre, míg a 6. projekt (Lyon-Trieste-ukrán határ) 2025-ig (ebből a Ljubljana-Budapest vonal 2015-ig) jön létre. <ul style="list-style-type: none"> • A dunai hajókikötők élőhelyi jelentőségének feltárása és speciális ökológiai funkcióik kialakíthatóságainak vizsgálata 2011-2015 • Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében 2011-2015 • Folyami információs rendszerek: 30 hónap (2010-2013 között), míg a fejlesztések többsége esetében 2-5 év a kivitelezés időtartama. Duna hajózhatóságának javítása érdekében vizsgálatok várható időigénye 1-2 év • Kikötőfejlesztések időigénye eltérő • A közúti és vasúti fejlesztések előkészítésének időigénye minimum 5-10 év
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A transz-balkáni vasútvonal esetében előzetes tanulmányterv rendelkezésre áll, a megvalósíthatósági tanulmányterv készítésére 2009. évben SEE pályázat benyújtása történt meg. A legutóbbi magyar-román együttes kormányülés döntése előírta az érintett országok közlekedésért felelős miniszterei számára a Budapest-Bukarest nagysebességű vasútvonal részeként a Szeged-Temesvár szakaszon történő vasútépítés lehetőségeinek vizsgálatát. <ul style="list-style-type: none"> • A dunai hajókikötők élőhelyi jelentőségének feltárása és speciális ökológiai funkcióik kialakíthatóságainak vizsgálata és az ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében kutatások alapját a Consortium Danubiale (MTA Dunakutató Állomásnak a Nemzetközi Dunakutató közösséggel (IAD) kialakított kapcsolatrendszerére alapján) biztosítja. • A nemzetközi hajózó út kialakításához a környezeti hatástanulmányok előzetes változatai készültek el. • A vízibuszos összeköttetésre vonatkozó koncepció elkészült és részletes kidolgozása folyamatban van. A projekt (Duna Expressz Projekt-néven) tervezési szakaszban van. Indítás várható időpontja 2010. Fejlesztési átfutás 2,5 év, Első járatok indítása 2013-ban (M0 Észak/M0 Dél). A hagyományos hajók intenzívebb bevonása a korszerűsítésükre fordítható források függvénye.
<i>Kapcsolódás más projektekhez</i>	4. Fenntartható dunai hajózás és intermodalitás További TEN-T hálózati elemekhez kapcsolódnak a nagysebességű vasútvonali projektek. A transz-balkáni vasútfejlesztést más kapcsolódó fejlesztések is támogatják: <ul style="list-style-type: none"> ○ Szeged „Biopolisz-híd” terve (kombinált közúti-vasúti híd építése esetén). ○ Budapest-Bukarest-Constanța nagysebességű vasútvonal terve és az erre vonatkozó kormány-

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>megállapodások (2007. nov. 14.).</p> <ul style="list-style-type: none">○ A módosított OTrT (az európai nagysebességű vasútvonal magyarországi szakaszának Szeged felé vezetése, elágaztatása D-DK felé).○ A vasút mellett halad a KKK által javasolt Ljubljana-Nagykanizsa-Szeged-Arad-Nagyszében nemzetközi közúti folyosó (2008. május). <p>Kapcsolódó 2014 után megvalósítandó EKFS vasúti alágazati fejlesztések (Dombóvár – Kaposvár (2 vágány alépítmény, 1 vágány felépítmény megépítése, Egységes Európai Vonatbefolyásoló Rendszer kiépítése); Kaposvár – Gyékényes (1 vágányú al- és felépítmény kiépítése)</p> <p>A Duna hajózhatóságának (a Duna 1708,2. és 1433. folyamkilométere közötti szakasza) javítására irányuló pénzügyi támogatást intézkedésre odaítélő Határozat 2008/XI/17 a transzeurópai közlekedési hálózatok (TEN-T) területén történő „Tanulmányok a Duna hajózhatóságának javításáról (a 18. számú kiemelt projekt magyar része)” - 2007-HU-18090-S közös érdekű projekt számára közösségi pénzügyi támogatás nyújtásáról (jelenleg megvalósítás alatt!)</p> <p>IRIS II: Az infrastruktúrák transzeurópai hálózatainak és az éves közlekedési program (TEN-T) keretében, a folyami információs szolgáltatások megvalósítása Európában (IRIS-Europe) a 2005-95003 S-S 07.57527 közös érdekű projekt számára közösségi pénzügyi támogatás nyújtásáról 2006. június 7-i határozat a C(2006)2299 határozat módosításáról. a projekt már a végrehajtás fázisában van; a már jóváhagyott Strategic Action Plan szerint valósul meg.</p> <p>WANDA – Hulladékkezelés a Duna belvízi hajózásnál (célja; fenntartható, környezetvédelmi szempontból megfelelő és transznacionálisan koordinált nemzeti hajózási hulladékkezelési koncepciók kidolgozása, próba üzemek alkalmazása, és a finanszírozáshoz pénzügyi modell kialakítása, amelyek mind a „szennyező fizet” alapelvet veszik figyelembe.)</p> <p>A hajózhatósággal kapcsolatos kutatási projektek szorosan kapcsolódnak a <i>2. Élővizeink értékeinek megtartása programhoz.</i></p> <p><i>A közlekedési beruházások összhangban kell, hogy legyenek a 3. Környezetbarát közlekedés a Duna régióban valamint a 12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig programokkal.</i></p>
--	--

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>I. A dunai térség biztonságának erősítése országon belül és határokon átívelően</i>
A program megnevezése	4. Biodiverzitás a Duna mentén – A természeti örökség és ökológiai szolgáltatások védelme
<i>A program előzményei, indokltsága, célja</i>	<p>Indokoltóság: A folyók mentén található természetes, illetve természetközeli életközösségek hazánkban és európai szinten is kiemelkedő értéket képviselnek. A Duna teljes magyarországi szakasza, valamint vízgyűjtőjének számos vízteste része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak. Típusonkénti megoszlásában az ökológiai folyosó kategória fedí legnagyobb arányban a folyót és hullámterét, de egyes szakaszok pl. Szigetköz, Béda-Karapancsa, Gemenc vidéke a legtermészetesebb állapotokra utaló magterületek és az őket övező, a káros külső hatások mérséklésére hivatott pufferterületek. Hazánk területének 21%-a Natura2000 terület, s a teljes magyar Duna-szakasz – a fővárosi rész kivételével –, valamint számos más hazai víztest egyben a Natura2000 területek (európai ökológiai hálózat) láncolatához tartoznak. A Duna magyarországi szakaszán található mellékágak mind természetvédelmi, mind vízvédelmi szempontból kiemelt jelentőséggel bírnak. A természeti értékek megőrzésének egyik módja a genetikai erőforrások, köztük a helyi körülményekhez alkalmazkodó tájfajták védelme.</p> <p>Cél: A folyó menti élőhelyek természeti értékeinek, természetes folyamatainak a megőrzése, amely a vízkészletek védelmét is elősegíti. A természetközeli környezet ugyanakkor számos fejlesztési lehetőséget biztosít a vízi-, öko- és kerékpáros turizmus fejlesztéséhez is. A vízi és part menti életközösségek és természeti értékek megőrzése, a fenntartható fejlődés szemléletének érvényesítése hozzájárul a helyi lakosság életminőségének javításához és megélhetési lehetőségeinek bővítéséhez. Az ökológiai hálózat lényegében a különböző természetes és természetközeli élőhelyek között meglévő, az ökológiai folyosók által biztosított térbeli kapcsolatrendszer, amelynek megőrzése elengedhetetlen az ökoszisztéma működőképességének fennmaradásához. A Natura2000 területek megőrzésének alapját a tagállamokra nézve kötelező érvényű madárvédelmi, valamint élőhelyvédelmi irányelvben foglalt előírások adják. Összességében a program célja a Dunához kapcsolódó természeti értékek, ökológiai kapcsolatok, rendszerek fenntartása, javítása illetve megőrzése a jövő nemzedékek számára, összhangban a természetvédelem szakmai törekvéseivel.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>4.1. Határon átnyúló természetvédelmi területek kialakítása, fejlesztése</p> <p>5.1.1. Magyar-horvát határon átnyúló Mura-Dráva-Duna bioszféra rezervátum létrehozása</p> <p>5.1.2. Danubeparks - Duna Folyó Hálózat a Védett Területekért – transznacionális stratégiák kidolgozása és alkalmazása a természeti örökség megőrzésére a Duna mentén.</p> <p>5.1.3. A Szigetköz-Csallóköz természeti értékeinek és ivóvízkészleteinek védelme</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>4.2. Duna-térség ökológiai hálózatának fejlesztése</p> <p>5.2.1. Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltétel-rendszerében</p> <p>5.2.2. Natura2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos programok és a Natura2000 területekkel kapcsolatos kommunikáció javítása</p> <p>5.2.3. Dunai „erdei” iskola hálózat kialakítása</p> <p>4.3. Folyó-mellékág rehabilitációs beavatkozások, Vizes élőhelyek rehabilitációja</p> <p>5.3.1. Dunai szigetek élőhely rekonstrukciója</p> <p>Folyamatban lévő, illetve előkészített magyarországi projektek, amelyek példát jelentenek a folyó menti rehabilitációs tevékenységek folyamatosságának biztosítására, összehangolására:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A bagaméri mentett oldali mocsárrétek élőhely rekonstrukciója • Ásványrárói Kucsér-mocsár élőhely rekonstrukciója • Védett természeti területek és értékek megóvása, bemutatása, kutatása <p>5.3.2 Faddi, bogyzslói, tolnai, bátai Holt-Duna rehabilitációja</p> <p>4.4. A Duna ökoszisztéma szolgáltatásainak felmérése, a fenntartható erőforráshasználat kereteinek kidolgozása</p> <p>4.5. A Tisza vízrendszerének hidroökológiai állapotelemzése</p> <p>4.6. Folyóvízi hosszanti átjárhatóság biztosítása az élővilág számára – A VIZA 2020 program kiterjesztése a vándorló halak Duna hossz-menti átjárhatóságának biztosítása érdekében, A Vaskapu I. és a Vaskapu II. vízerőművek hosszirányú átjárhatóságát vizsgáló elemzések.</p> <p>4.7. Génmegőrzés és génbanki együttműködés a Duna mentén</p>
<p><i>Potenciálisan érintett országok</i></p>	<p>A Duna menti országok, illetve a Magyarországgal határos országok</p>
<p><i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i></p>	<p>Biológiai Sokféleség Egyezmény (Rio de Janeiro)</p> <p>Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különösen mint a vízimadarak tartózkodási helyéről (Ramsar-i egyezmény)</p> <p>Egyezmény a vándorló és vadon élő állatfajok védelméről (Bonn)</p> <p>Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok, és természetes élőhelyek védelméről (Bern)</p> <p>5 évente ország jelentésben kell beszámolni az UNESCO-nak a MAB („Man and Biosphere” programhoz tartozó) területekről</p> <p>43/92/EGK Élőhelyvédelmi irányelv</p> <p>79/409/EGK Madárvédelmi irányelv</p> <p>A 2000/60/EK Víz Keretirányelv (VKI): az Európai Unió tagországainak 2015-ig teljesíteniük kell azt a kötelezettségüket, hogy felszíni és felszín alatti vízkészleteiket jó állapotba kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a számunkra biztosított vízmennyiséget is.</p> <p>COM(2006) 216 Akcióterv a biodiverzitás fenntartására 2010-ig és azon túl</p> <p>Regulation (EC) No 1882/2003 Természetvédelmi direktíva és módosításai, Natura2000</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	<p>I.A Természeti környezet értékeinek védelme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bioszféra-védelem megszervezése • Határon átívelő vízkészlet-gazdálkodás kialakítása <p>II. B Turizmus fenntartható fejlesztése</p> <p>III.A. Oktatási-kulturális együttműködés</p> <ul style="list-style-type: none"> • Környezet-tudatosság javítása
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Célcsoport: természeti környezet (élőhelyek, ritka fajok, tájfajták, egyéb értékek stb.), helyi lakosság, gazdálkodók Kedvezményezettek, együttműködők köre: civil szervezetek, önkormányzatok, kormányzati szervek, területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok, területileg illetékes természetvédelmi, környezetvédelmi és vízügyi felügyelőségek és vízügyi igazgatóságok, erdészeti társaságok és helyi vállalkozások</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A határon átnyúló együttműködések, a lakossággal, érintett területhasználókkal történő kommunikáció segíti a természeti környezet megőrzését a Duna mentén. A környezettudatosság, szemléletformálás, környezeti nevelés a táj és ember kapcsolatának erősítését eredményezi, valamint elősegíti a természeti értékek fennmaradását, az arra való törekvést, amely egyben az erőforrások megőrzése szempontjából is elengedhetetlen a jövő generációk számára. Az ökoszisztéma-szolgáltatások felmérése és a fenntarthatóság környezeti-társadalmi-kulturális-gazdasági keretei lehetővé teszik a Duna élő folyamként történő megtartását. A természeti értékek megléte lehetőséget biztosít egy diverzifikált gazdálkodási szerkezet megteremtéséhez, illetve kedvező háttérrel ad a szelíd turizmusfajták elterjedésének.</p>
<i>Program típusa</i>	Kohéziós Alap és Európai Regionális Fejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	A program megvalósításának időtartama az egyes projektektől függően 2-5 év, illetve folyamatos
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A program egyes elemei előkészítettségének helyzetét a projektlapok tartalmazzák
<i>Kapcsolódás más</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna térségben

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

programokhoz/projektekhez

12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>II. Fenntartható gazdaságfejlesztés</i>
A program megnevezése	5. Duna menti zöld gazdaság
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A globális klímaváltozás és a növekvő munkanélküliség által befolyásolt és jelentős fejlődési korlátokkal (pl. növekvő energia és nyersanyag szükségletek és árak stb.) rendelkező gazdaság megújulásának egyik ígéretes útja az ún. Zöld Gazdaság. A kérdés komplex, több tényezőre és körülményre kiterjedő kezelése során nemcsak a termelést végzők szereplők, de a termékeket fogyasztók szerepének, illetve az állam gazdasági szerepének újragondolása szükséges.</p> <p>A globális szintű éghajlatváltozás fenyegető környezeti hatásai okán mind inkább előtérbe helyeződik a zöld gazdaság térnyerése, ezen belül a zöld foglalkoztatás, azaz a zöld beruházásokhoz kapcsolódó munkahelyteremtés elősegítése. A zöld foglalkoztatás bővítése a spanyol-belga-magyar elnökségi prioritások között is szerepel, mint olyan terület, amely esetében konkrét előrelépést terveznek (zöld munkahelyek kialakításának elősegítése közösen a társadalmi partnerekkel az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság támogatására).</p> <p>A program célja a környezeti hatások Duna menti országok közötti összefogással a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás, a természetes önszabályozó folyamatok erősítése, kultúrtörténeti és genetikai szempontból fontos, veszélyeztetett fajták megőrzése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, az élelmiszerbiztonság segítése. Ezen túlmenően a program célja, hogy a vállalkozások technológiai fejlesztéseik által közvetlenül csökkentsék a környezeti terhelést, azaz kimutathatóan növeljék az energia-, víz- és egyéb nyersanyaghasználat hatékonyságát, csökkentsék a hulladéktermelés és egyéb káros kibocsátások mennyiségét és veszélyességét. Cél, hogy a környezetvédelmi szemléletmód, a fenntarthatóság figyelembevétele rendszerezetten és tudatosan bekerüljön a vállalkozások működési, termelési döntéseibe. Szükséges a hagyományos, tájképileg is jelentős gazdálkodási forma fenntartása, az alacsony növényvédőszerhasználatból és az optimalizált tápanyag-gazdálkodásból származó előnyök növelése.</p> <p>A biológiai sokféleség (biodiverzitás) megőrzésének fontos eleme a mezőgazdasági termelésbe vont területeken a génmódosított növények termesztésének elkerülése, megakadályozása. Ennek megfelelően szükséges a hagyományos növényfajták, megőrzése és újratemelésbe történő bevonása, a hagyományos gazdálkodási formák felélesztése.</p>

<p><i>A program tartalma, alprogramok</i></p>	<p>Zöld Gazdaság programja, megerősödésének ösztönzése a következő beavatkozásokkal lehetséges:</p> <p>5.1 Zöld Gazdaság megerősödésének ösztönzése</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A gazdaság környezeti hatásait is tükröző teljesítmény-mutató rendszer kidolgozása ▪ A vállalkozások jelenleg is működő tevékenységük/technológiájuk fejlesztése (akár kapacitásbővítése) eredményeként, a környezetbarát technológiák, termelési eljárások lehetőségeinek minél nagyobb kihasználása mellett növeljék versenyképességüket és gazdasági hatékonyságukat. ▪ A környezetvédelmi ipar termék és technológiai fejlesztésének ösztönzése ▪ Munkavállalás és új munkahelyek létesítésének ösztönzése a környezetvédelmi iparban ▪ A Gazdasági szereplők és fogyasztók környezettudatosításának erősítése ▪ Szociális gazdaság (nonprofit szektor) és helyi piacok létrehozatala ▪ Szabályok a termelési folyamatok és termékek vonatkozásában, amelyek kifejezetten a munkavállalók, az egészség és a környezet védelmére irányulnak a gazdasági tevékenység káros hatásaival szemben. ▪ Zöld adó- és támogatási politikái hozzájárulnak a társadalmi és környezeti szempontból igazságos gazdasághoz (pl. ökoadó és bónuszok, Zöld Bank) ▪ Kis- és közép, illetve induló vállalkozások tevékenységét és együttműködéseiket elősegítő pénzügyi eszközök megerősítése, illetve létrehozása az Európai Befektetési Bank aktív részvételével <p>5.2 Minőségi élelmiszer-ellátás, ökológiai és hagyományos termelési kultúra alapú agrárfejlesztések; GMO-mentesség fenntartásának biztosításához szükséges feltételek biztosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az ökogazdálkodással foglalkozó vállalkozások, szervezetek közötti párbeszéd, információáramlás és együttműködés erősítése ▪ Az ökogazdálkodásból származó mezőgazdasági termékek feldolgozásának célzott támogatása, piacra jutásának elősegítése ▪ Génmódosított növények használatát és terjedését vizsgáló monitoring-ellenőrző rendszer létrehozása és a a GMO növények élettani hatásaival foglalkozó hosszú távú tudományos kutatások kiterjesztése <p>5.3. A zöld foglalkoztatás, azaz a zöld beruházásokhoz kapcsolódó munkahelyteremtés elősegítése</p>
<p><i>Potenciálisan érintett országok</i></p>	<p>Duna menti országok, mint Németország, Ausztria, Magyarország, Szlovákia, Románia, Ukrajna Horvátország, Szerbia (</p>
<p><i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i></p>	<p>Az Európai Zöldek „A green economic vision for europe -Európa zöld gazdasági jövőképe” című állásfoglalása; Az ökológiai élelmiszerek GMO mentességre vonatkozó közösségi jogszabályok (a 834/2007/EK tanácsi, valamint ennek végrehajtási jogszabálya, a 889/2008/EK bizottsági rendelet) vonatkozó rendelkezései</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	A Tanács 18 hónapra szóló programja (16771/09) – spanyol-belga-magyar elnökségi trió program
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	I. D Élelmiszerellátás biztonsága II. C Fenntartható ipari fejlesztések
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Gazdasági kutatóintézetek, környezetvédelmi vállalkozások, tudományos és technológiai fejlesztő intézetek, fogyasztói szervezetek, civilszervezetek; termelők, kis- és középvállalkozások, kereskedők
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A várható átalakulás során tisztábbá válik a környezet, több kis- és középvállalkozás jön létre, növekedik a környezetvédelmi célú kutatások aránya és jelentősége. A térség adottságainak kiaknázása révén, nő a regionális termelési/kereskedelmi teljesítmény, valamint az élelmiszer és környezetbiztonság. A vidékfejlesztés céljával egyezően a vidéki népesség helyben tartása, számára vonzó élettér és munkakörülmények létrehozása a helyi erőforrások átgondolt, integrált és fenntartható hasznosításával.</p> <p>A zöld gazdaság erősítésével megvalósul a környezeti infrastruktúra fenntarthatósági szempontokat figyelembe vevő fejlesztése, a természeti erőforrások hatékonyabb és takarékosabb használata. Az egyes környezetvédelmi technológiai fejlesztések minél több környezeti elem minőségének, funkcióinak megőrzése szolgálatába állnak, illetve egy adott környezetben lévő teljes termelési/fogyasztási szerkezetet (szükségleteket, igényeket; illetve termelőkapacitásokat) alakítanak fenntarthatóbbá tesznek.</p> <p>A program keretében erősíteni kell a Duna menti ökogazdálkodással foglalkozó vállalkozások, szervezetek közötti párbeszédet, információáramlást és együttműködést. A már példaértékű, más területen működő vállalkozások (mint pl. a Novohrad-Nógrád Geopark) által kidolgozott módszer felhasználásával ösztönözni kell közös vállalkozások létrehozását, a rendelkezésre álló erőforrások optimalizálását.</p> <p>Tekintettel arra, hogy még mindig alacsony a feldolgozott ökotermékek aránya, aminek egyik oka, hogy a vállalkozások – részben tőkehiány miatt – nem kellő mértékben építették ki a szükséges kapacitásokat, ezért szükséges a megtermelt ökotermékek feldolgozásának célzott támogatása, piacra jutásának segítése. Ily módon elősegíthető az ökotermékek árának csökkenhetése, nagyobb arányú elterjesztése, amely révén a programban kitűzött célok teljesítése még könnyebben elérhetővé válna. A Duna mentén fekvő tagországok nagymértékben hozzájárulnak az Európai kiemelt célok, mint pl. a fenntartható fejlődés, fenntartható fogyasztás és termelés megvalósításához</p> <p>A vállalkozások tevékenységük/technológiájuk fejlesztése (akár kapacitásbővítése) eredményeként, a környezetbarát technológiák, termelési eljárások lehetőségeinek minél nagyobb kihasználása mellett növeljék versenyképességüket és gazdasági hatékonyságukat.</p>
<i>Program finanszírozásának</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>forrása</i>	
<i>A megvalósítás időtartama</i>	folyamatos
<i>A program előkészítettsége</i>	A Zöld Gazdaság koncepcionális és elvi szabályozási elemei elgondolások szintjén, míg a vállalkozások és az ökológia termelési kultúra támogatási rendszerének egyes elemei pl. technológiai fejlesztésekre és agrár-környezetvédelemre vonatkozóan már léteznek.
<i>Kapcsolódás más programokhoz, projektekhez</i>	Természeti és biológiai örökség megőrzése érdekében tett beavatkozásokhoz kapcsolódnak, illetve elősegítik a társadalmi integrációt

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Horizontális szempont 2	<i>Klímaváltozás társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek mérséklése</i>
A program megnevezése	6. A klímaváltozás hatásainak mérséklése a Duna vízgyűjtőn
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Az éghajlatváltozás korunk egyik legnagyobb kihívása a társadalom és a gazdaság számára, különösen az időjárási szélsőségeknek kitett térségekben. E hatások típusaiban és kiterjedésükben eltérőek a Duna vízgyűjtő országaiban. Ezért szükséges lenne egységes filozófiával megközelíteni a megoldás felé vezető utat a Fekete erdőtől a Fekete tengerig, és mintaterületek kijelölésével összevetni azokat a lépéseket, amelyek megtétele szükséges e hatások mérséklésére. Számos területen folynak kutatások (ESPON Klíma, magyarországi Változás Hatás Válaszadás (VAHAVA) projekt, AGRISAFE, Water CoRe stb.), amelyeknek eredményei felhasználhatók és specializálhatók a Duna vízgyűjtőjén.</p> <p>Az aszály és a klímaváltozás témakörével kapcsolatban az elnökségi időszak alatt szakértői szintű egyeztetés és ahhoz kapcsolódóan konferencia kerül megrendezésre. A magyar elnökség időszakában elindítható lenne egy együttműködés a klímaváltozás káros hatásainak mérséklésére irányuló projektek kidolgozásával. A Duna Védelmi Nemzetközi Bizottság (ICPDR) 2012-re klímaadaptációs stratégia kidolgozását irányozta elő.</p> <p>A Kárpát-medence térségére az évi átlagnál nagyobb mértékű hőmérséklet-emelkedés várható a nyár és az őszi folyamán, és általában a Duna vízgyűjtőjén az éghajlat melegedésének mértéke nagyobb lesz, mint a globális átlag. A vízhiány, illetve az aszály közvetlen hatással vannak az emberekre, a természetes élővilágra és a vizet felhasználó és attól függő ágazatokra, kiemelkedően a vízgazdálkodásra és a mezőgazdaságra. A fenntartható, versenyképes, együttműködő és a vidék lakosságmegtartó-képességét célként szem előtt tartó mezőgazdaság kialakítása a közép- és alsó-Dunavölgyi országokban közös érdek.</p> <p>A prognosztizált változások, a tartós aszályok megjelenése szükségessé teszik a meglévő vízrendszerek átalakítását, esetenként új vízrendszerek kialakítását. A nagyobb mértékű vízvisszatartással, az ellátatlan területeket elérő térségi vízátvezetésekkel biztosítható, hogy a gazdasági, természetvédelmi, és kommunális vízigények folyamatosan kielégítőek legyenek. A jelenleg folyamatban lévő, a Tisza vízgyűjtő területfejlesztési stratégiáját kidolgozó TICAD projekt (Tisa Catchment Area Development), amely az Európai Területi Együttműködés Délkelet-európai Programban (ETC - SEE) 5 ország részvételével készül (2009-2012). A Duna vízgyűjtőterületének részeként, az Európai Duna Stratégiában tervezett javaslat e projekt folytatása TICAD^{ADAPT}</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>néven, amely speciálisan a klímaváltozás hatásaival (aszály, árvíz) szembeni alkalmazkodással foglalkozik.</p> <p>A nagyvárosok a hőszigetek kialakulásával veszélyeztetettek a városi levegőminőség szempontjából. Évente egyre gyakoribb a szmogriadó, amely megelőzése fontos feladat. Nemzetközi tudástranzfer, műholdas térképi rendszer és közös jogintézmények kialakítása szükséges.</p> <p>A program célja, hogy minta-programok és projektek megvalósításával és a tapasztalatok nemzetközi megosztásával növelje a klímaváltozás hatásaival szembeni intézkedések eredményességét, ezzel növelje a klímaváltozás hatásainak fokozottan kitett régió alkalmazkodási képességét. Cél a közös fellépés az ökológiai egyensúly helyreállítása érdekében az ember, a természet és a gazdaság harmonikus fejlődésének biztosításával, valamint a környezettudatosság erősítésével.</p>
<p><i>A program tartalma, alprogramjai</i></p>	<p>6.1. Homokhátság - komplex tájgazdálkodás– Az alprogram célja hagyományos homoki gazdálkodás, tanyai életforma – mint jellemzően magyar kultúrtörténeti érték – fenntartásának támogatása a lakosság helyben tartásán, életfeltételeinek (a tanyai lakosság elszigeteltségén, egészségügyi és mentálhigiénés rossz állapotának) javításán keresztül. Másrészt megoldásokat kell találni az ökológiai rendszer működésének javítására a vízgazdálkodási problémákra annak érdekében, hogy a gazdálkodás feltételei javuljanak.</p> <p>6.2. Élő és élhető Tisza mente - Tisza Komplex Alprogram</p> <p>7.2.1. A Tisza vízgyűjtőterületének fejlesztése - TICAD</p> <p>7.2.2. A Tisza vízgyűjtőterületének klímaadaptációs stratégiája - TICAD^{ADAPT} – A javasolt alprogram a klímaváltozással szembeni sérülékenység elemzésével, a vízgyűjtőre jellemző két legfőbb veszéllyel: a szárazodással és a növekvő árvízi kockázattal szembeni alkalmazkodási stratégia kialakítására helyezi a hangsúlyt a területfejlesztési, tájgazdálkodási és vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés integrációjával.</p> <p>6.3. Hőszigetek minimalizálása az egészséges környezet, a városi levegőminőség érdekében - Célja a felmelegedő területek azonosításával olyan hosszú távú intézkedések kidolgozása, melyek a hőszigetek negatív hatásait enyhítik, továbbá a hőszigetek tér- és időbeli dinamikájának megértése, kis és nagy léptékben egyaránt, amely lehetővé teszi a nagyvárosok és települések energia-háztartási modelljének kifejlesztését.</p> <p>6.4. Fenntartható, versenyképes mezőgazdaság vízgazdálkodási feltételeinek biztosítása - Az élelmiszer termelés biztonságának garantálásához kulcskérdés a fenntartható vízgazdálkodási feltételek biztosítása, a megfelelő szintű vízkárelhárítás, ár- és belvízvédelem, vízhiány- és aszály-kockázat kezelés (vízvisszatartás, víztározás, öntözés, víztakarékosság stb.), valamint az alkalmazkodás az éghajlatváltozás hatásaihoz.</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>Potenciálisan érintett országok</i>	<p>A Duna vízgyűjtő országai a közös alkalmazkodási stratégiák kialakítása érdekében egy-egy hasonló adottságú mintaterülettel csatlakozhatnak a két programhoz:</p> <p>A Homokhátsági projekt alapvetően magyar-szerb együttműködésben zajlik, a jelentős, klímaváltozás hatásainak kitett és jelentős mezőgazdasági területekkel rendelkező Románia és Bulgária részvételével alakítható a közös alkalmazkodási stratégia.</p> <p>A TICAD^{ADAPT} projekt a Tisza vízgyűjtő országainak részvételével, a növekedő árvízi veszélyeztetettséggel küzdő dunai mellékvízgyűjtőkkel rendelkező Németország és Csehország csatlakozhat a projekthez.</p> <p>A Hőszigetek minimalizálása elsősorban a Duna mente nagyvárosait érinti</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>A Homokhátságra vonatkozó kormányhatározatok, Országos Területfejlesztési Terv, Nemzeti Éghajlat-változási Stratégia</p> <p>A Területfejlesztésért Felelős Miniszterek Európa Tanács Konferenciája (CEMAT) – Tisza Egyezmény;</p> <p>2007/60/EC Árvízvédelmi direktíva;</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	Horizontális szempont: A klímaváltozás társadalmi- gazdasági- környezeti hatásainak mérséklése
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>A Duna vízgyűjtő lakossága, gazdálkodói, mint célcsoport</p> <p>Vízügyi ágazat, terület- és településfejlesztés és -rendezés, agrár ágazat szereplői, mint együttműködő partnerek</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>Tapasztalatcsere a klímaváltozás elleni tevékenységekben, tervezésben; az ökológiai egyensúly helyreállítása; az ember és természet és a gazdaság kapcsolatának tudatos fejlesztése; klíma- és környezettudatosság javulása; városi életminőség javulása; természeti rendszerek működőképességének javulása;</p>
<i>A program finanszírozása</i>	Kohéziós Alap, Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	<p>a meglévő tanulmányok felhasználásával együttműködési program kialakítása – 2011</p> <p>mintaprojektek készítése egységes megközelítés alapján – 2012</p> <p>cselekvési terv – 2013-14 utáni időszakra</p>
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	<p>A Homokhátság területére készült alprogramok és projektek, megalapozó tanulmányok</p> <p>TICAD jelenleg folyó projekt a Tisza vízgyűjtő területfejlesztése címmel előzménynek tekintendő</p>
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	2. Élővizeink értékeinek megtartása a Duna vízgyűjtőn

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>III. Dunai identitás és együttműködés erősítése</i>
A program megnevezése	7. Danube Science - Dunai Tudományos klaszter és kutatási tér
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A 21. századi modern felsőoktatási intézményekben a tudományos kutatás szerepe is jelentősen felértékelődött. Az egyetemek között egyre élesebb európai – sőt, sok területen globális – szintű verseny folyik a minőségi hallgatókért. A nemzetközi megmérettetést a régió egyetemei sem kerülhetik el. A nemzetközi verseny fokozódásával egyre inkább középpontba kerül az egyetemek közötti hatékony együttműködés, az egyes egyetemek komplementer erőforrásainak koordinált kihasználása az egyetemi kiválóság fokozása érdekében.</p> <p>A Duna-menti Rektori Konferenciát (Danube Rectors' Conference, DRC) 1983-ban Bécsben alapította meg az Ulmi, a Linzi Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem. Jelenleg 13 ország 51 felsőoktatási intézménye tagja a hálózatnak. A DRC általános célja az oktatás és kutatás fejlesztése a régióban, a tagegyetemek közötti bilaterális és multilaterális kapcsolatok kiépítése által. A Dunai Tudományos Klaszter az oktatás és kutatás terén hoz létre együttműködések a képzési kínálat, a kutatási területek összehangolása érdekében.</p> <p>A régióban hagyományosan magas szintű bilaterális K+F együttműködések zajlanak Magyarország és Németország, valamint Ausztria között, valamint újabban Magyarország és Románia között is, melyek folytatása és kiszélesítése szükséges. A program olyan kutatási területeket kell, hogy magába foglaljon, amelyeknek a kutatási eredményei közvetlen hatással vannak a térségre és céljuk a térség fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulás. Külön egyetemközi kutatások irányulnak a Duna makro térség belső kohéziójának erősítését célzó regionális témákra, a társadalmi-gazdasági kohézió erősítésére és egyes szállítási-logisztikai szakképzések nemzetközi együttműködésben jönnek létre.</p> <p>A program célja, hogy mind az oktatás, mind a kutatás terén erősítse és kiterjessze a régió meghatározó egyetemeinek együttműködését, egyrészt az egyetemek versenyképességének javítása, másrészt pedig az egyetemek innovációs potenciáljának növelése érdekében, hogy ezzel fokozza az egyetemek hozzájárulását a régió gazdasági fejlődésének megújításához.</p>
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<p>7.1 Duna-menti rektori Konferencia egyetemközi együttműködéseinek kibővítése a doktori tanulmányok, oktatói és hallgatói mobilitás, valamint a klímaváltozás és a világörökségek témáiban a felsőoktatási szolgáltatások javítása érdekében</p> <p>7.2 Duna Térség Közös Kutatási Program (ERANET) kereteinek kidolgozása, a program megvalósítása</p> <p>7.3 Duna-völgye tudástár és regionális tudományi együttműködések létrehozása</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	7.4. Közös belvízi hajózási központ és ennek bázisán oktatási, képzési programok megvalósítása a folyami hajózás, szállítmányozás és logisztika terén
<i>Potenciálisan érintett további országok</i>	Németország (non-paper: oktatási-kutatási és tudományos együttműködések), Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Ukrajna, Románia, Bulgária, Bosznia-Hercegovina, Montenegró
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Politikai döntéshozói elköteleződés a Budapesti Stakeholder Konferencián
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	III. C Oktatási-képzési együttműködés
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Egyetemi hallgatók, oktatók, tudományos kutatók, felsőoktatási intézmények
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A dunai térségben az egyetemek közötti kapcsolatok révén erősödik a tematikus specializáció, létrejön a közös kutatási tér, ezek révén az egyetemek versenyképessége nő, a gazdaságra gyakorolt hatásuk erősödik, ezzel a régió gazdaságának innovációs képessége erősödik. A regionális kutatások révén a térség belső kohéziója erősödik..
<i>A program finanszírozásának forrása</i>	Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-től folyamatosan
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A projekthez szükséges egyetemközi együttműködési forma (DRC) már 1983 óta létezik. A közös kutatás teret érintő program előkészítése kb. 2-3 év (ERA-Net létrehozása a program előkészítésére). Ezt követően maga a Római Szerződés 169. cikk szerint megvalósuló program körülbelül 6 év, ebből az első fázis kb. 1-1,5 év, a második fázis pedig 4,5-5 év.
<i>Kapcsolódás más projektekhez</i>	Kapcsolódó prioritás és intézkedés: III. A. Érték- és örökségvédelem, III. B. Kulturális együttműködés, III. C. Oktatási és képzési együttműködések Jelenleg futó projektek pl.: II. Közép-magyarországi Regionális OP 4.2.1. Liszt Ferenc Zeneakadémiája, az európai felsőfokú zenei oktatás megújuló központja Budapesten illetve III. A Közép-Európai Oktatási Együttműködés (CECE; Ausztria, Csehország, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia) keretein belül zajló projektek

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>I. A Duna-térség biztonságának erősítése országon belül és határokon áttívelően</i>
A projekt megnevezése	8. Biztonságos Duna térség
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A dunai térség biztonsága több dimenzióban jelentkezik. Ezek a közbiztonság (migráció és bűnözés elleni fellépés), az egészségügy, és a környezetbiztonság valamint az energiabiztonság - és a hozzá kapcsolódó energiatermelési és szállítási kérdések – dimenziói.</p> <p>A Duna menti közlekedési folyó nemcsak a munkaerő és az áruk, de az ehhez kapcsolódó migráció és szervezett bűnözés egyik legfontosabb nemzetközi útvonala is. A több országot érintő nyomozások és felderítések a megelőzés nélkülözhetetlen részei, míg a migrációval és a munkaerő szabad mozgásával szorosan összefüggő jelenség a járványok terjedése, amelyek következményeit elsősorban a nemzetközi együttműködések keretében lehet mérsékelni. Szükséges a határokon áttérjedő környezeti kockázatok megelőzése és mérséklése, pl.: árvizek, szennyezések előfordulásának és hatásainak mérséklése.</p> <p>Az energiaellátás biztonságának megteremtésével csökken a társadalom és gazdaság szereplőinek kiszolgáltatottsága. A biztonság egyrészt vonatkozik a rendszerek és létesítmények biztonságos üzemeltetési körülményeinek megteremtésére és az ezzel kapcsolatos emberi egészségre és környezetre gyakorolt káros hatás elkerülésére, másrészt arra, hogy az energia a szükséges biztonsággal rendelkezésre álljon a fogyasztók számára. Ezért egyaránt kiemelt figyelmet kell fordítani az energia-hálózatok és –termelő kapacitások fejlesztésére összehangolva azt az energiatakarékosság és a termelési (pl. nukleáris) biztonsági követelmények igényével, valamint a lokális megújuló energia-rendszerek (nap, szél, geotermikus) létrehozására, amelynek feltételei több országban is rendkívül kedvezőek.</p> <p>A program célja, hogy a térség több dimenzióban értelmezett biztonságának fokozásával segítse elő a gazdálkodás stabilitását és javítsa a térség által kínált életminőséget, ezzel javítsa a gazdaság versenyképességét és a társadalom stabilitását a régió egészében.</p>
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<p>8.1. Duna térség közbiztonságának javítása (migráció és bűnözés elleni közös fellépés összehangolása, vízi sürgősségi központ létrehozása)</p> <p>8.2. Járványok megelőzése – nagytérségi egészségügyi monitoring hálózat megszervezése és működtetése (Smart River Health)</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>8.3. Nukleáris erőművi együttműködések a Duna mentén (üzemeltetési tapasztalatcsere, képzés, kutatás és fejlesztés)</p> <p>8.4. Energia-ellátás biztonságának javítása (Határkeresztező energetikai vezetékek – földgáz és villamos energia - fejlesztése és újak kialakítása)</p> <p>8.5. Megújuló energiahasznosításra vonatkozó stratégiák és kutatási együttműködések, valamint kistérségi megújuló energia rendszerek létrehozása</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Csehország, Ausztria, Szlovákia, Bulgária, Románia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Elsősorban politikai elkötelezettség az energiafüggőség csökkentésére és a térség biztonságának javítására
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	I.B Energia-ellátás biztonsága és I. C társadalmi-gazdasági biztonság javítása, I. A. Természeti környezeti értékek védelme
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, Magyar Villamos Művek Zrt., Földgáz-szállító Zrt., helyi energiatermelő vállalkozások, illetve önkormányzatok, rendvédelmi és határőrizeti szervezetek, Nemzeti Parki Igazgatóságok, KÖVIZIG-ek, Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi felügyelőségek, Civil szervezetek, Érintett államigazgatási szervek.
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Az intézkedések hatására mérséklődik a migráció és a bűnözés, várhatóan csökken a járványveszély. Az erőművi biztonsági beruházásoknak tulajdoníthatóan csökken a katasztrófák veszélye, a határokon átívelő szállítási kapacitások fejlesztésével javul a térség energia-ellátási biztonsága. A megújuló energiatermelést célzó helyi fejlesztési intézkedések következtében mérséklődik a nagy ellátó rendszerektől való közvetlen függőség. Várható eredmény: 2020-ra elérendő 186PJ/év megújuló energia felhasználás. A környezeti biztonság erősödése, Határon áttérjedő szennyezések csökkenése. Javul az EU 114/2008. EK Irányelvben megfogalmazott Kritikus Infrastruktúra Védelmi törekvése.
<i>Program finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Kohéziós Alap, Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatosan
<i>A program előkészítettsége</i>	Különböző előkészítettségű projektek
<i>Kapcsolódás más projektekhez</i>	A társadalmi-gazdasági kohéziót célzó intézkedésekhez illeszkedik, TÁMOP 3.4.1b („migráns”) pályázati kiírás

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>III. Dunai identitás és együttműködés erősítése</i>
A program megnevezése	9. Duna menti intézményközi együttműködések
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>Magyarország a rendszerváltás illetve az EU csatlakozása óta nagy ütemben alakul át egy demokratikus társadalom, e társadalmat kiszolgáló piacgazdaság illetve az ezekre épülő és ezeket a rendszereket irányítani képes több szintű kormányzati kultúra (governance) paradigmába rendeződő hármass-egysége felé. A paradigmaváltás során e három terület (együtt)működésének a logikája a centralizált, szektorális és alapvetően normatív kormányzati/fejlesztési szervezeti- és intézmény- rendszer felől egy több szintű (decentralizált), területi szemléletű, kooperatív (stratégiai) struktúra irányába mutat.</p> <p>Az átalakulás azonban egyrészt meglehetősen változó eredménnyel járt e három területet illetve ezek (együtt)működését illetően másrészt pedig az átalakulás dinamikája a mai napig intenzíven alakítja ezeket. A Duna régió egy új lehetőséget teremt mivel a Duna Stratégia ügye, a megszólított társadalmi, gazdasági és politikai szereplők illetve a köztük kialakuló együttműködés intézményi és szervezeti rendszere az integrációs folyamat részeként kiindulópontjává és hajtóerejévé válhat a good governance kiteljesedésének, illetve a különböző szintű kormányzati szereplők határon túlnyúló együttműködésének.</p> <p>A „jó kormányzás” legfontosabb alapelveit nemzetközileg elfogadott módon szokásosan a következőkkel jellemzik: széleskörű részvétel; megegyezésre, konszenzusra törekvés; felelősség vállalása, felelősségre vonhatóság; átláthatóság; fogékonyság a történésekre; hatásos és hatékony működés; méltányosság, mindenkit átfogó működés; jogállamiság. Ezek révén biztosítható a korrupció minimalizálása, továbbá az, hogy a döntéshozók meghallják a kisebbségek és a legsebezhetőbbek hangját is. A jó kormányzat nem csak a jelen, de a jövő szükségletei iránt is fogékony.</p> <p>A Duna régió szorosabb együttműködése, a latens növekedési tartalékok feltárása az együttműködő felek közötti bizalmon múlik. Ennek gátja, hogy az őshonos nemzeti kisebbségek jogainak védelme, tisztelete egy-egy országban messze elmarad a legjobb gyakorlattól. E kisebbségek együttműködése, hídszerepe a Duna régió s az EU érdeke. A szomszédos államokban élő magyar nemzeti kisebbségek képviselői irodája Brüsszel javaslatot tett az Európai Bizottság felé e tárgykörben és a meglévő együttműködési hálózatra támaszkodva állandó javaslattevő fórum létrehozását irányozta elő a Duna régió.- béli nemzetek kisebbség népcsoportjai képviselőivel, a SOLVIT –</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>az Egységes Piac vitarendezési fóruma - mellett a dunai (Danube H-SOLVIT) létrehozásával..</p> <p>A program célja, hogy elsődlegesen az együttműködések ösztönzésével a kormányzás területi szintjeinek mindegyikén javítsa a régióban a társadalmi irányítás (kormányzás) minőségét, ezzel erősítse a régió társadalmi hatékonyságát és gazdasági versenyképességét.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>9.1. Önkormányzatok, településszövetségek, eurorégiók, gazdasági és őshonos kisebbségi érdekképviselők, és állami intézmények határokon átnyúló együttműködése</p> <p>9.2. Határon átnyúló település- és térségtervezési együttműködések és közös engedélyezési eljárások folyamatának kidolgozása és bevezetése (mintaprojektek: Budapest európai Metropolisz Program, Duna Főutca Program, Duna menti történeti városközpontok rehabilitációja)</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	<p>Németország (non-paper: együttműködések a jogbiztonság, good governance terén), Ausztria, Szlovákia, Ukrajna, Szlovénia, Horvátország, Szerbia (non-paper: kapcsolat a Duna menti városokkal), Románia, Bulgária (non-paper: Ruse nemzetközi információs és együttműködési központ a regionális és helyi hatóságok számára)</p>
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>V4+2 országok területfejlesztési minisztereinek 2010.03.29 találkozájának közös zárónyilatkozata hangsúlyozza a folyamatos határon átnyúló területrendezési együttműködések folytatását és további országokra való kiterjesztését.</p> <p>A „governance” témakörben európai szinten is megindult párbeszéd, amelynek eredménye már az Európa 2020 stratégiában is megjelenő önálló kormányzás fejezet. A témakör súlyát jelzi, hogy a többszintű kormányzás és szubszidiaritás elvével a spanyol elnökség alatt informális miniszteri találkozó keretében foglalkoztak az EU tagállamok (Málaga, 2010. március 16-17.).</p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	<p>III.D. Együttműködés és partnerség</p>
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	<p>Önkormányzatok, állampolgárok csoportjai, önkormányzati szövetségek, állami intézmények és szervezetek</p>
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	<p>A kormányzás hatékonyabbá válik, jobban átláthatóak a források, a felhasználások, a költségek és a hasznok. Nőhet a kormányzás hatásossága is, ha valóban mindenkit átfog a cselekvés, ha a társadalmi programokért viselendő felelősségbe a kormányzat minden szinten bevonja a partnereket. A Duna Stratégia új lendületet ad az átalakulás folyamatának elősegítve ezzel egy koherensebb, hatékonyabb, flexibilisebb és mindenki számára elérhetőbb és kiszámíthatóbb kormányzási kultúra kialakulását. A Duna Makro Regionális ernyője megteremti az együttműködés szervezeti és intézményi rendszerét.</p>
<i>A program finanszírozásának forrása</i>	<p>Európai Szociális Alap, Citizens for Europe, Culture 2014, Youth</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>A megvalósítás időtartama</i>	2012-től folyamatosan
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás várható időtartama stb.)</i>	A program nem igényel engedélyezési eljárást, míg a meglévő együttműködések pl. Duna Partnerségi Hálózat jó alapot jelenthetnek.
<i>Kapcsolódás másprogramokhoz, projektekhez</i>	Magyarország-Szlovákia Kezdeményezés egy Fenntartható Hálózati Együttműködésért II., (Európai Területi Együttműködési program) DunaLog program

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	EU Duna Régió Stratégia - EDRS
Prioritás	III. Dunai identitás és együttműködés erősítése
A program megnevezése	10. A dunai identitás erősítése – örökségvédelem, együttműködések
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A dunai térség összetartozását az ott élő népek (nemzetek, kisebbségek, etnikumok, migránsok) kultúrájának, egymás hagyományainak, kulturális és történelmi örökségének ismeretén alapuló kölcsönös tiszteletben tartása erősítheti. A számos elemében összefonódott történelmi múlt és a kulturális összetartozás olyan kohéziós és identitásképző erőt jelentenek, ami megalapozhatja a térség közös jövőjét. Ennek fontos eszközei az örökség- és értékvédelem, a szellemi hagyományok ismerete és megismertetése, továbbá a régiók, intézmények és civil szervezetek közötti együttműködés is. Az eredeti helyszíneken való oktatás, a látogatók interaktív bekapcsolása, a művelődéstörténeti hagyományok felelevenítése, közös rendezvények, fesztiválok, konferenciák kulcsszerepet játszanak az identitás erősítésében, a közös történelmi múlt megismerésében. Az örökség helyszíneinek elősegítik mind az emberek kötődését, az identitástudatot erősítő források, ill. az önbecsülés erősítésének, az európai rangba helyezésnek az eszközei.</p> <p>Kulturális téren a régiós „önismeret”, többek között a történelmi, művelődéstörténeti, építészeti ismeretek és vizuális kultúra erősítése javasolt. Ennek terei a közoktatás és a felsőoktatás intézményei mellett a közművelődés, valamint az iskolán kívüli kulturális (művészeti) oktatás intézményei, amelyek rendszerének és hálózatosságának fejlesztése, a meglévő intézményrendszerek összekapcsolódásának támogatása járulhat hozzá a közös művelődéstörténet jobb megismeréséhez és jellegzetességeinek felelevenítéséhez és a jobb regionális kommunikációhoz. A kultúra olyan hozzáadott értéket biztosít a fejlesztéseknek, amelyek a tömegtermeléssel és kínálattal szemben egyedivé teszik a terméket, így növelve az adott régió/település vonzerejét és látogatottságát.</p> <p>Az állami és önkormányzati szervezetek fejlesztésének sikerét alapvetően határozza meg a társadalmi elfogadottság és az aktív részvétel. Ennek elősegítése érdekében szükséges mozgósítani a civil társadalom meghatározó szereplőit, akik elsősorban kulturális együttműködések révén szerepet töltenek be a közös identitás megerősítésében. A nemzeti kisebbségek kapcsolatainak erősítése a népek közötti megértés és közös cselekvés alapja lehet.</p> <p>Az oktatás (köz- és felsőoktatás), képzés és az oktatási, képzési, kulturális együttműködések és a kulturális</p>

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>szolgáltatások együttesen a társadalmi és a területi kohézió erősítésében jelentős szerepet játszanak. Az identitástudat erősítése és a hálózatos együttműködés egyik legfontosabb, a jövő nemzedékeit orientáló szerepe az oktatás-képzés területén valósulhat meg a tapasztalatcsere és tudástranszfer elősegítésével, az oktatás-képzési programok Duna-tematikus kiterjesztésével, a hálózatok bővítésével, továbbá az identitástudat fejlődésével, az oktatás-képzés eszközeivel befolyásolható környezettudatosság növelésével.</p> <p>A tárgyi, szellemi, épített/ingatlan kulturális örökséggel, kulturális javakkal kapcsolatban az egyes országokban folyó szakmai munka tapasztalatainak megismerése egyeztetése további lehetőségeket teremt azok szakszerű és funkcióiban megújuló megőrzéséhez. A Római Birodalom határát képező Danubius folyamnak a déli oldalán húzódott a limes-út és erődrendszer. A Limes Világörökséggé nyilvánítása lehetőségeket kínál egyrészt a közös történelmi örökség bemutatására és tudatosítására, másrészt a térség összetartó erejének számító hajózás múltjának megismerése is. Az emlékhelyek és a hadi kultúra ápolása a közös múltban gyökerező identitás megőrzésének fontos része.</p> <p>Fontosnak tartjuk, hogy az együttműködések által a stratégiában résztvevő országok fokozottabban, együttesen kapcsolódjanak be az Unió programjaiba, így különösen a „Kultúra 2000”, az „Európa a Polgárokért” az „Ifjúság”, és diákcsera programokba, közösen lépjenek fel a pályázati lehetőségek kiaknázása érdekében és az UNESCO értékvédelmi törekvéseihez való csatlakozásban.</p> <p>A program célja tehát, hogy a kulturális és civil együttműködések ösztönzésével és a közös kulturális örökség megőrzésével illetve hasznosításával segítse a dunai azonosságtudat kialakulását, ezzel erősítse a térség társadalmi szolidaritását és fokozza a társadalom összetartó erejét.</p>
<i>A program tartalma, alprogramok</i>	<p>10.1 Kulturális együttműködések a dunai identitás erősítése érdekében: közös kulturális rendezvények, programok, dunai fesztiválok rendezése, művelődéstörténeti hagyományok felelevenítése, örökség helyszínek művelődéstörténeti rendezvényekkel való színesítése; nemzetközi együttműködések; konferenciák, csereprogramok, közös táborok, Duna menti eredeti történelmi helyszíneken egyes témákhoz kötődő együttműködések, a Nemzetközi Zeneiskolák Szövetségén belüli együttműködések, illetve DANUBIANA képzőművészeti projekt. Ez utóbbi célja kétévenként bemutatni a térség országainak kiemelkedő tehetségű fiatal képzőművészeit.</p> <p>10.2 Oktatás, képzés és az oktatási, képzési együttműködések az egész életen át tartó tanulás jegyében és kulturális együttműködések</p> <ul style="list-style-type: none">▪ A Nemzetközi Zeneiskolák Szövetségén belül közös oktatási programok, rendezvények, koncertek,

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<p>iskolai csereprogram</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ DANUBIANA képzőművészeti projekt célja kétévenként bemutatni a térség országainak kiemelkedő tehetségű fiatal képzőművészeit. ▪ Történelmi szakmák felelevenítése, oktatása nemzetközi táborokban, kurzusokon <p>10.3 Duna térségi kulturális értékek védelme: érték- és örökségvédelmi együttműködések, közös tudományos kutatások, tapasztalatcserék, közös képzések, kurzusok, konferenciák, rendezvények, szakmai gyakorlatok; hadi emlékhelyek gondozása</p> <p>10.4 Nemzeti kisebbségek nyelvi, kulturális és egyházi-vallási közösségek együttműködései</p> <p>10.5 Civil szerveződések közötti együttműködések az EDRS sikere érdekében: tudásbázis, tapasztalatcsere</p>
<i>Potenciálisan érintett országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Ukrajna, Románia, Bulgária
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	<p>Erkölcsei és politikai elköteleződés; a hadi sírok gondozása esetében a háborúk áldozatainak védelméről nemzetközi jogszabályok gondoskodnak. 1949. augusztus 12-én írták alá a humanitárius nemzetközi jogokat szabályozó Genfi Egyezményeket. A IV. Genfi Egyezmény 130. cikke, valamint az 1977-ben kelt I. Kiegészítő Jegyzőkönyv 34. cikke az elesettek maradványait, a II. Kiegészítő Jegyzőkönyv 16. cikke pedig a kegyhelyeket, így a hadisírokat és a katonai emlékműveket is védi.</p> <p>Az EU Duna Régió Stratégiájának egyik meghatározó feladata és eleme, hogy érvényre juttassa a stratégiában részt vevő államok, térségek, valamint a Duna régió szomszédsága felé azokat az értékeket, politikai normákat, kritériumokat, amelyeket az Európai Unió magáénak vall és a nemzetközi kapcsolatok rendszerében képvisel. Ezen értékek között meghatározó szerepet játszanak, a <i>népek és nemzetek közötti történelmi megbékélés, a demokratikus jogállamiság, a türelmesség, az emberi és kisebbségi jogok tisztelete.</i></p>
<i>Illeszkedés a Duna stratégiához</i>	III.A Érték- és örökségvédelem, III. B. Kulturális együttműködés, III. C Oktatási és képzési együttműködés, III.D Együttműködés és partnerség
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Civil szervezetek, nemzetiségi szervezetek és kisebbségi önkormányzatok, egyházak és oktatási-kulturális szervezeteik, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Magyar Urbanisztikai Társaság, Megyei Múzeumok igazgatóságai, Monostori erőd, érintett önkormányzatok Oktatási és Kulturális Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Titkársága; érintett Duna-menti egyházközösségek,
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	Identitás erősítése a különbségek hangsúlyozásával, egymás hagyományainak, jellegzetességeinek megismertetése
<i>program finanszírozása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Folyamatos megvalósítás
<i>A program előkészítettsége</i>	Egyes elemeiben már létező együttműködések, illetve számos (együttműködési) projekt nem igényel tervi vagy engedélyezési eljárást.

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Kulturális örökségvédelmi területen számos folyamatban lévő projekt ismert; a Danube Limes projekt – Central Europe (2009-ben indult, 2012-ig elkészül) Kulturális és oktatási, képzési intézmények között jelenleg is meglévő együttműködések, közös kutatások
<i>Kapcsolódás más programokhoz, programokhoz</i>	12. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig program 10. Duna-menti intézményközi együttműködések

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	Európai Duna Régió Stratégia EDRS
Prioritás	<i>II. Fenntartható gazdaságfejlesztés</i>
A program megnevezése	11. Turizmus a Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig
<i>A program előzményei, indokoltsága, célja</i>	<p>A Duna: Európa jelentős turisztikai potenciállal rendelkező fontos közlekedési folyosója, amelynek közös turisztikai desztinációként történő kezelése több nemzeti pozíció papírban is igényként merült fel. Közös turizmus fejlesztési stratégia szükséges az ökológiai és környezeti feltételek biztosításához, a turisztikai infrastruktúra hálózatos fejlesztéséhez, valamint a fejlesztések koordinálásához, hatékonyságuk növeléséhez. A folyó közepső és délkelet-európai szakaszára jelenleg készül a SEE Programban a 7 ország 16 partnerét magába foglaló DATOURWAY projekt, amely közös turizmus stratégia és információs bázis stb. elkészítését tűzte ki célul, és 2012-ig tart. A Program célja elsősorban a jelenlegi DATOURWAY projekt területének kiterjesztése a Duna mente németországi és ausztriai (esetleg ukrainai és moldvai) szakaszára (DATOURWAY^{Black to Black}), továbbá hogy más tematikus turisztikai csomagok, útvonalak létrehozására is teret nyújtson. Végző célja egy nemzetközi együttműködésen alapuló Duna Desztináció Menedzsment szervezet (hálózat) kialakítása. A program kiemelten kell, hogy foglalkozzon a Dunához kötődő vízparti turizmus lehetőségeinek kiaknázásával, a vízfelőli megközelítés javításával, továbbá a városok folyóhoz vezető keresztirányú és hosszanti kapcsolatainak javításával. Szükség van a kulturális örökség helyszínek fejlesztésére, kibontakoztatására, nagyközönség számára való bemutatására, ezáltal az örökség turizmusba való minél szélesebb körű bekapcsolására.</p>
<i>A program tartalma (alprogramok)</i>	<p>11.1. DATOURWAY^{Black to Black} (2013-tól kezdődően)– a Duna mente fenntartható turizmusfejlesztési stratégiája a Fekete erdőtől a Fekete tengerig,</p> <p>11.1.1. Duna desztináció menedzsment (3DM) kialakítása mintaprojekt</p> <p>11.1.2. Határon átnyúló tematikus útvonalak és turisztikai programcsomagok létrehozása (Duna menti kulturális örökségi helyszínek (várak, erődök, kastélyok, lakótornyok, tájházak, muzeális intézmények, régészeti lelő- és bemutatóhelyek, egyházi épített örökség, történelmi kertek stb.), Történelmi városközpontok láncolata, vallási turizmus stb.) megőrzése, művelődéstörténelmileg hiteles helyreállítása. A projektcsomag része:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szentendre-Budapest-Baja-Újvidék egyházi jellegű épített örökségének helyreállítása ▪ Pozsony-Budapest közötti (Győr, Pozsony, Komárom, Esztergom, Visegrád) egyházi jellegű épített örökség helyreállítása ▪ Temesvár-Budapest egyházi jellegű épített örökség helyreállítása

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Európai Örökség Cím helyszínek hálózata <p>11.2. Duna SPA – a Duna menti gyógy-potenciálok harmonizált fejlesztése 11.3. A Duna Régió Főutcája – a vízparti sáv élmény-szerűvé tétele, Duna-völgyi panoráma út,kialakítása 11.3.1. EuroVelo6 teljes kiépítése és promóciója 11.4. „Dunai vízitúrázók partraszálló helyei”-nek hálózatos fejlesztése 11.4.1. Vízi Sportbázis Lánc a Duna mentén 11.5 Danube Limes projekt – Central Europe (a limes UNESCO világörökségként való feltárása és bemutatása)</p>
<i>Potenciálisan érintett további országok</i>	Németország, Ausztria, Szlovákia, Horvátország, Szerbia, Románia, Bulgária (Ukrajna, Moldova)
<i>Kötelezettség (jogsabályi, egyéb)</i>	Nincs. Éppen ezért szükséges néhány projekt javaslat esetében (egységes követelményrendszerek jöjjenek létre: Duna SPA, Vízi sportbázisok és vízi-, kerékpáros közlekedés szabályai és feltételei stb.), hogy megvalósuljon a feltételek harmonizációja.
<i>Duna stratégiához illeszkedés</i>	II. B - Turizmus fenntartható fejlesztése III.B Értékvédelem és közös tervezés: Közös (épített) örökség megőrzése
<i>A program érintettjei (célcsoport, kedvezményezettek, együttműködők köre)</i>	Turisztikai szervezetek (Magyar Turizmus Zrt. és hazai turisztikai vállalkozások) régiók, önkormányzatok
<i>Vízió/hatások/eredmények</i>	A Duna régió egységes és tematikus turisztikai pozicionálása, új attrakciók és hálózatos együttműködések kialakítása, ezzel a turizmus szerepének növekedése a régió országainak fejlődésében
<i>Program finanszírozásának forrása</i>	Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap
<i>A megvalósítás időtartama</i>	Projektenként általában 2-3 év DATOURWAY ^{Black to Black} – 2013-ban indulhat, időtartam 1 év Duna Spa – 2 év Duna Régió Főutcája – EuroVelo6 – építés:2-3 év, promóció: 2 év Vízi sportbázis lánc – 2010-2020 Dunai vízitúrázók partraszálló helyei – 2013-2017
<i>A program előkészítettsége (engedélyek, tervek, indítás)</i>	Futó projektek: - DATOURWAY projekt – South East Europe (2009-ben indult, 2012-ig elkészül)

EDRS – Magyarország II. hozzájárulás tervezete
2010. április. 30.

<i>várható időtartama stb.)</i>	Projekt-javaslatok: (a projektek koncepcionális szintű előkészítése folyik. Javasolt indítás: 2013): <ul style="list-style-type: none">• DATOURWAY^{Black to Black}• Duna Spa -• Duna Régió Főutcája• EuroVelo6• Vízi Sportbázis Lánc a Duna mentén• Dunai vízitúrázók partraszálló helyei
<i>Kapcsolódás más programokhoz</i>	A megfelelő vízminőséget, ökológiai környezetet biztosító programok, örökségvédelmi tevékenységek, elsősorban: 4. Biodiverzitás a Duna mentén 10. A dunai identitás erősítése